

*„Katrai organizācijai ir sava vēsture,
īsāka vai garāka, bet sava.
Vienīgā un neatkārtojamā!”
P. Krīgers*

LATVIJAS MEŽA NOZARES ARODBIEDRĪBAS HRONIKA

Rīga, 1990–2020

Latvijas Finieris

Grāmata tapusi ar AS *Latvijas Finieris* atbalstu un finansējumu

Par materiālu un fotogrāfiju apkopojumu īpaša pateicība Jurim Spārem

Grāmatā izmantoti fotoattēli no Saeimas, Zemkopības ministrijas, Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības un Latvijas Meža nozares arodbiedrības arhīviem, kā arī Jura Spāres foto

Izdevējs – Latvijas Meža nozares arodbiedrība

PRIEKŠVĀRDS

Meža nozare Latvijas iedzīvotājiem asociējas ar mežu. Uzdodot jautājumu, kas ir mežs, visticamāk, no 100 dažādiem cilvēkiem saņemtu 100 dažādas atbildes. Vienam mežs ir galvenais ienākumu avots, kādam tas saistās ar brīvā laika pavadīšanu, citam ar medībām vai gluži pretēji – ar cieņpilnu dabas procesu vērošanu no malas. Daži mežā iet lasīt sēnes un ogas, citi turp dodas ieelpot svaigu gaisu vai smelties radošas idejas. Daudziem Latvijas iedzīvotājiem ar mežu vai tā produktiem saistīts ikdienas darbs, un noteikti atradīsies kāds, kas atgādinās – mežs ir Latvijas zaļais zelts. Viens ir skaidrs – pret mežu Latvijā nav vienaldzīgs neviens. Un kāds tur brīnums – mežs ir ne tikai dziļi iesakņojies tautas kultūras tradīcijās, bet kopš Latvijas neatkarības atgūšanas tieši meža nozare ir kļuvusi par vienu no galvenajiem valsts ekonomikas stūrakmeņiem. Meža nozare ir ne tikai meža apsaimniekošana, bet arī kokrūpniecība. Savukārt kokrūpniecības nozare aptver mežsaimniecības, mežizstrādes un koksnes izstrādājumu ražošanu. Izejmateriāli koksnes izstrādājumu ražošanas un apakšnozaru rūpniecības nodrošināšanai ir tieši saistīti ar mežsaimniecību un mežizstrādi, kas sākas ar koku stādīšanu un audzēšanu.

Pilnveidojot kokrūpniecības nozari, virzot to uz dabas vērtību saglabāšanu un augstākas pievie-

notās vērtības produktu ražošanu, Latvija iegūs ilgtspējīgu attīstību un nodarbinātības veicināšanu. Šāds darbības virziens būtu vērtīgs ieguldījums strādājošo piesaistei nozarē un ienākumu palielināšanai. Būtiski, lai sabiedrība izprot meža nozares ieguldījumu tautsaimniecībā un pārziņa tās procesus. Šai jomā Latvijas Meža nozares arodbiedrība pēdējos gados paveikusi ļoti daudz. Liekas, vēl gluži nesen arodbiedrības atguva neatkarību un atzīmēja savu 25. gadadienu! Tika pieminēts arī tas, ka arodbiedrību kustība Latvijā ir pastāvējusi jau vairāk nekā simts gadu, kas krietni pārsniedz cilvēka mūža ilgumu. Daudziem svarīgiem notikumiem arodbiedrību dzīvē vairs nav dzīvu liecinieku, ir tikai arhīvu materiāli, dažādi pieraksti, publikācijas un pabalējušas atmiņas par cilvēkiem un notikumiem. Ņemot vērā iepriekš paveikto un sagaidot Latvijas Meža nozares arodbiedrības 30. gadadienu, nolēmām to atzīmēt kopā ar grāmatas iznākšanu, kas būtu neliela vēsturiska hronika par arodbiedrības pirmajiem 30 gadiem kopš Latvijas valsts neatkarības atgūšanas. Grāmatā rakstītais un paveiktais šodien ir atskaites punkts mums. Pagātnē pieņemtie lēmumi ir ceļa rādītājs mūsu šīs dienas arodbiedrību vadītājiem. Savukārt vienīgi no mums ir atkarīgs, vai mūsu organizācijas vēsture tiks rakstīta pēc nākamajiem simts gadiem, vai nākamajām paaudzēm mēs būsīsim atstājuši kādu informāciju par sevi, vai mūsu darbību būs interesanti pētīt un analizēt.

Katras organizācijas spēks slēpjas tās vēsturē, attieksmē pret vēstures notikumiem, cilvēkiem, tradīcijām un rīcību. Vēlam katram lasītājam šajā grāmatā atrast nepieciešamās zināšanas un pamatojumu savai rīcībai, kā arī veicināt spēju izprast, izanalizēt un piedot. Mūsu arodbiedrības vēsture viennozīmīgi ietekmēs to, kādi esam šodien.

Latvijas Meža nozares arodbiedrības biedru vārdā pateicos grāmatas autoram Jurim Spārem, ilggadējam mūsu nozares arodbiedrības liderim un entuziastam, par grāmatā publicēto faktu apkopošanu.

LMNA priekšsēdētāja
Inguna Siņica

LATVIJAS MEŽA NOZARES ARODBIEDRĪBAS HRONIKA

1990. gads

7. aprīlī notiek Meža, papīra un kokapstrādāšanas rūpniecības strādnieku arodbiedrības kārtējais republikāniskais kongress. Pēdējais, kad Latvija vēl formāli ir PSRS sastāvā, bet pirms diviem gadiem jau nodibināta Tautas fronte un Atmoda sākusi savu uzvaras gājienu. Tāpēc tieši šo dienu pieņemts uzskatīt par īsto Latvijas Meža nozares arodbiedrības dibināšanas brīdi un jauno Latvijas laiku atskaites sākumpunktu.

Kongresā piedalās 162 delegāti (ievēlēti 175), kuri pārstāv 35 282 arodbiedrības biedrus (98 % no nozarē strādājošiem) no 82 pirmorganizācijām.

Atklājot kongresu, priekšsēdētājs Ivans Gusevs kongresa dalībniekus sveic pirmajā nozaru arodbiedrības kongresā. Pēc spraugām, pat vētrinām debatēm, kongress nolēmj:

- ar 1990. gada 7. aprīli pārveidot Mežu, papīra un kokapstrādāšanas rūpniecības strādnieku arodbiedrību par Latvijas Meža nozaru arodbiedrību un uzskatīt, ka tai ar šo brīdi PSRS arodbiedrību un nozares arodbiedrības Centrālās komitejas statūti vairs nav saistoši, bet Vissavienības arodbiedrību centrālās padomes (VACP), nozares arodbiedrības CK un Latvijas Republikāniskās arodbiedrību padomes (LRAP) lēmumiem un instrukcijām ir vienīgi rekomendējošs raksturs;
- apstiprināt Latvijas Meža nozaru arodbiedrības statūtus un programmu; šo dokumentu tekstus nosūtīt VACP un nozares arodbiedrības CK, Latvijas Republikas arodbiedrību padomei;
- uzskatīt Latvijas Meža nozaru arodbiedrību par Latvijas Mežu, papīra un kokapstrādāšanas rūpniecības strādnieku arodbiedrības tiesību mantotāju; (...)
- apstiprināt LMNA priekšsēdētāju padomi, iekļaujot tajā visu arodbiedrības pirmorganizāciju priekšsēdētājus, un uzdot tai divu mēnešu laikā apstiprināt izpildu aparāta – Republikāniskās komitejas struktūru, štatus, darbinieku atalgojumu; (...)
- atbalstīt LRAP 9. plēnuma lēmumu par Latvijas arodbiedrību 13. kongresa sasaukšanu 1990. gada 25.–26. maijā, un pēc noteiktās pārstāvniecības un kārtības ievēlēt delegātus uz šo kongresu.

Programmā tiek iestrādāti jauni punkti. Arodbiedrība vēl aizvien darbojas saskaņā ar Latvijas

PSR Konstitūciju un likumiem, atbilstoši savai programmai un statūtiem. Arodbiedrība iestājas par Latvijas suverenitāti, tiesiskas un neatkarīgas valsts izveidošanu. Tā cīnās par tiesībām apturēt valsts, saimniecisko un kooperatīvo orgānu un uzņēmumu pārvaldes lēmumu izpildi, ja tie pieņemti pretrunā ar likumdošanu, pārkāpj darba kolektīvu vai citas sociālās tiesības. Arodbiedrība atbalsta īpašuma formu daudzveidību un līdztiesību, vadības demokratizāciju visos līmeņos. Arodbiedrība iestājas par sociālā taisnīguma principu ievērošanu darba samaksas jautājumos visiem strādājošajiem atbilstoši ieguldītajam darba daudzumam un kvalitātei. Arodbiedrība neatbild par uzņēmumu, organizāciju saimniecisko darbību un ražošanas plāna izpildi. Arodbiedrība atsakās no tai neraksturīgajām funkcijām – biedru tiesu, dažādu komisiju vadības, kas radītas strādājošo saukšanai pie atbildības. Arodbiedrība uzskata Kolektīvo līgumu par galveno sviru un dokumentu, kas reglamentē darba un sociāli ekonomiskās attiecības darba kolektīvā.

Vēlēšanām LMNA priekšsēdētāja amatam tiek izvirzītas divas kandidatūras: līdzšinējais priekšsēdētājs Ivans Gusevs un Jānis Vanags – ražošanas apvienības *Latvijas Mežs* ģenerāldirektora vietnieks. Aizklātā balsošanā ar 94 balsīm *par* LMNA priekšsēdētāja amatā tiek ievēlēts Jānis Vanags. Ivans Gusevs saņem 52 balsis. Par LMNA priekšsēdētāja vietnieku ar 143 balsīm *par* tiek ievēlēts Edmunds Grandavs (iepriekš – arodbiedrības sekretārs).

Revīzijas komisijā tiek ievēlēti: Velta Ārgale (ražošanas apvienības *Latvijas mežs* arodorganizācijas priekšsēdētāja), Andris Balbieris (Slokas Celulozes un papīra kombināta arodorganizācijas priekšsēdētājs), Ēriks Kevišs (Daugavpils mēbeļu kombināta arodorganizācijas priekšsēdētājs), Regīna Klincāne (Bauskas MRS arodorganizācijas priekšsēdētāja), Dzintra Stračinska (Valmieras Mēbeļu kombināta arodorganizācijas priekšsēdētāja), Vera Truhina (veikala *Gauja* arodorganizācijas priekšsēdētāja), Gunta Vilciņa (Valsts Meža dienesta Budžeta un ekonomikas nodaļas vadītāja).

Aizklāti balsojot, tiek ievēlēti 19 delegāti uz Latvijas Arodbiedrību 13. kongresu.

4. maijā Latvijas Republikas Augstākā Padome pieņem Neatkarības deklarāciju.

23. maijā notiek LMNA priekšsēdētāju padomes 1. sesija. Dienas kārtībā: prezidija veidošana un Nolikuma par prezidiju apstiprināšana;

1. att. Latvijas Meža nozaru arodu biedrības delegāti. Pirmajā rindā (no labās): A. Balbieris (Slokas CPK), E. Varslava (*Latvijas Bērzs* AO), V. Kaufmanis (ZRA *Gauja* AO), Dz. Stračinska (Valmieras mēbeļu kombināta AO), I. Paugure (Ogres MRS AO), V. Peilāne (MPS *Kalsnava* AO), J. Saulītis (Republikāniskā komiteja). Otrajā rindā (no labās): V. Adrianovs (Rīgas DSK mēbeļu kombināta AO), E. Grandavs (LMNA priekšsēdētāja vietnieks), E. Kevišs (Daugavpils mēbeļu kombināta AO), J. Vanags (LMNA priekšsēdētājs), A. Novikovs (*Milgrāvis* AO), J. Spāre (ZRA *Silava* AO). Seši delegāti fotografēšanās brīdī nebija klāt.

Republikāniskās komitejas veidošana un tās pamatuzdevumu noteikšana; Republikāniskās komitejas struktūras apstiprināšana, kā arī jautājums par iestāšanos Latvijas Arodbiedrību centrālajā savienībā un attieksmi pret Vissavienības Mežu nozaru arodbiedrību federāciju.

Prezidijs tiek izveidots 11 cilvēku sastāvā: Andris Balbieris (Slokas Celulozes un papīra kombināta arodorganizācijas priekšsēdētājs), Tamāra Boiko (Mēbeļu firmas *Rīga* arodorganizācijas priekšsēdētāja), Edmunds Grandavs (LMNA priekšsēdētāja vietnieks), Ruta Graura (LMNA Republikāniskās komitejas finanšu daļas vadītāja), Edīte Klimentko (Inčukalna MRS arodorganizācijas priekšsēdētāja), Aleksejs Lukaševičs (kokapstrādes kombināta *Bolderāja* arodorganizācijas priekšsēdētājs), Zigrīda Meistere (uzņēmuma *Vulkāns* arodorganizācijas priekšsēdētāja), Dace Ošeniece (Tukuma arodorganizācijas priekšsēdētāja), Ingrida Paugure (Ogres MRS arodorganizācijas priekšsēdētāja), Jānis Vanags (LMNA priekšsēdētājs) un Pēteris Vēveris (Jelgavas MRS arodorganizācijas priekšsēdētājs).

Izpildinstitūcijas – Republikāniskās komitejas – štatu sarakstā tiek iekļauti 14 amati: priekšsēdētājs, priekšsēdētāja vietnieks, arodbiedrības galvenais jurists, finanšu daļas vadītājs, sociālās apdrošināšanas galvenais speciālists, vadošais ekonomists, uzskaites grāmatvedis un kasieris,

arodbiedrības galvenais darba tehniskais inspektors, arodbiedrības darba tehniskais inspektors, arodbiedrības uzticības ārsts, vadošais speciālists darba samaksas un sadzīves jautājumos, kultūras un sporta darba vadošais speciālists, arodbiedrības darba instruktors, priekšsēdētāju padomes, prezidija un RK atbildīgā sekretāre.

25.–26. maijā Kongresu namā notiek Latvijas arodbiedrību 13. kongress. No 727 ievēlētajiem delegātiem piedalās 657 – to skaitā arī LMNA delegācija 19 cilvēku sastāvā (1. att.).

Kongresu atklāj Latvijas Republikāniskās arodbiedrību padomes priekšsēdētājs Andris Siliņš. Viņš ierosina 13. kongresa darbu uzskatīt par noslēgtu un vienlaikus atklāt Latvijas Brīvo arodbiedrību 1. kongresu. Ierosinājums tiek pieņemts, un kongresa dienas kārtībā ir jautājumi par Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības statūtiem un priekšsēdētāja un viņa vietnieku vēlēšanām. Kongresa spraigais, brīžiem asais, darbs divu dienu garumā rezumējās kongresa lēmumā: likvidēt Latvijas Republikānisko arodbiedrību padomi; nodibināt Latvijas Brīvo arodbiedrību savienību (LBAS), kura ir LRAP tiesību pēctece; pieņemt Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības statūtus; uzdot Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības valdei līdz 1. septembrim izstrādāt visu arodbiedrību vienotu rīcības programmu strādājošo ekonomisko, sociālo un darba tiesību aizsardzībai. Par jaun-

izveidotās Arodbiedrību savienības priekšsēdētāju pārliecinoši tiek ievēlēts Andris Siliņš, bet par viņa vietniekiem, balsojot vairākās kārtās, – Brigita Ābiķe un Andris Zorgevics.

4. jūnijā, pamatojoties uz Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības statūtu 3. daļas 12. punktu, “savienības locekļi attiecības ar savienību veido uz šo statūtu un līguma (vienošanās) pamata, dalīborganizācijas iestāšanās savienībā notiek ar līguma (vienošanās) noslēgšanas dienu.” LMNA priekšsēdētājs Jānis Vanags un Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības (LBAS) priekšsēdētājs Andris Siliņš paraksta vienošanos, ar kuru tiek apliecināts, ka Meža nozaru arodu biedrība kļūst par Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības dalīborganizāciju.

Pamatojoties uz LBAS statūtu 4. daļas 23. punktu, ka “valdi izveido, katrai dalīborganizācijai deleģējot tajā vienu pārstāvi ar balsstiesībām”, LBAS valdē tiek deleģēts LMNA pārstāvis – priekšsēdētājs Jānis Vanags.

23. oktobrī, lai izveidotu mākslinieciski augstvērtīgu un vienotu nozares simboliku visai arodbiedrības atribūtikai (veidlapām, goda rakstiem, diplomiem, atzinības rakstiem, nozīmēm u. c.), LMNA prezidijs pieņem lēmumu nr. 4-5 “Par arodbiedrības emblēmas metu konkursu”, apstiprina konkursa nolikumu un konkursa žūrijas komisiju, tās sastāvā iekļaujot prezidija locekļus un Republikāniskās komitejas darbiniekus. Nosaka balvas par konkursa rezultātiem: vienu galveno prēmiju 500 rbļ. apmērā un divas veicināšanas prēmijas 250 rbļ. apmērā. Konkursa nolikums tiek publicēts avīzēs *Literatūra un māksla*, *Arods*, *Latvijas Papīrnieks*, kā arī izvietots nozares uzņēmumu informācijas stendos. Konkursa termiņš – 1990. gada 15. decembris.

25. oktobra LMNA priekšsēdētāju padomes lēmums nr. 2 „Fondu nolikumi”.

13. decembrī Latvijas Republikas Augstākajā Padomē tiek pieņemts likums “Par arodbiedrībām”. Tā 1. pants definē: “Arodbiedrības ir tiesīgas pārstāvēt savu biedru darba un citas sociālās un ekonomiskās intereses”.

1991. gads

29. janvārī LMNA prezidijs kopā ar pieaicinātiem konsultantiem – grafiķiem Laimoni Šēnbergu un Gunāru Kirki – izskata simbolikas konkursa rezultātus. Konkursā piedalījušies 10 autori

2. att. A. Melzobas radītais LMNA zīmols.

ar 28 darbiem. Ar lēmumu nr. 7-7 “Par arodu biedrības konkursa rezultātiem” Galveno prēmiju 500 rbļ. apmērā piešķir darbam ar devīzi “AK-41” – autore Astrīda Melzoba (2. att.). Veicināšanas prēmijas 250 rbļ. apmērā tiek piešķirtas Imantam Ozoliņam un Henrikam Straupem.

No šīs dienas A. Melzobas radītā emblēma kļūst par LMNA zīmolu, kas turpmāk lietojams uz visām LMNA veidlapām, iespieddarbiem, arī LMNA un arodorganizāciju zīmogos. Zīme ir oriģināla un Latvijā tāda ir vienīgā. Zīmes pamatā ir četru eglīšu kontūras, kas simbolizē mūsu četras nozares, kuru darba pamatā ir mūžam zaļā egle. Zīmolam ir auseklīša forma, kas pati par sevi ir spēcīga astrāla un sargājoša zīme. Šajā simbolā ievīti vairāki etnisko ornamentu elementi.

3. att. Arodbiedrības laikraksta *Latvijas Meža nozaru arodu biedrības Ziņas* galviņa.

29. janvārī LMNA prezidijs nolemj (lēmums 7-4 “Par laikraksta dibināšanu”) izveidot LMNA uzņēmumu – laikrakstu (3. att.).

Jau janvārī 5000 eksemplāru lielā metienā tiek izdots *Latvijas Meža nozaru arodu biedrības Ziņas* 1. numurs (atbildīgā par izdevumu – Sandra Dārziņa). Izdevuma moto: *Jūsu tiesības ir zināt Jūsu tiesības, Jūsu pienākums ir cīnīties par savām un savu tuvāko tiesībām.*

29. janvārī LMNA prezidijs, izskatījis 8. janvārī Tallinā notikušās Latvijas, Lietuvas un Igaunijas nozares arodbiedrību pilnvaroto pārstāvju apspriedes rezultātus, nolemj ratificēt “Nolikumu par Igaunijas Meža darbinieku arodbiedrības, Latvijas Meža nozaru arodu biedrības un Lietuvas Meža un mežrūpniecības darbinieku arodbiedrības federācijas asociācijas izveidošanu” un iestāties šajā Baltijas republiku meža nozaru arodbiedrību asociācijā.

21. martā prezidijs pieņem lēmumu nr. 8-4 “Par LMNA informatīvajām dienām”: lai operatīvi apspriestu aktuālos LMNA darbības jautājumus, iegūtu pilnīgāku informāciju par arodorganizāciju darbību problēmām, rastu tām risinājumu ceļus un novadītu informāciju arodorganizācijām,

kā arī, lai sekmīgāk piedalītos Latvijas Republikas likumdošanas veidošanas darbā, prezidijs nolēm:

- regulāri, katra mēneša trešajā trešdienā, Republikāniskajā komitejā organizēt informatīvo dienu, kurā jāpiedalās arodkomiteju priekšsēdētājiem un AB darba aktīvistiem bez īpaša atgādinājuma vai uzaicinājuma;
- visu arodkomiteju priekšsēdētājiem pēc RK informatīvās dienas jāorganizē informatīvā diena (stunda) arodkomitejā, pieaicinot AK locekļus, aktīvistus, kā arī attiecīgos saimnieciskos pārstāvjus. Pēc AK uzaicinājuma šajās informatīvajās dienās jāpiedalās LMNA prezidija locekļiem un Republikāniskās komitejas darbiniekiem.

26. martā Latvijas Republikas Augstākā Pado-me izdod likumu "Par darba koplīgumiem".

Likums nosaka, ka darba devējs nav tiesīgs atteikties no darba koplīguma slēgšanas. Par atteikšanos no saskaņota darba koplīguma slēgšanas, kā arī par koplīgumu noteikumu neizpildi darba devējam var uzlikt naudas sodu no 500 līdz 5000 rubļu apmērā.

Priekšsēdētājs Jānis Vanags ziņo par paveikto, realizējot LMNA 1. kongresa programmu: "Ir panākta Latvijas Republikas likuma "Par arodbiedrībām" pieņemšana, 40 stundu darba nedēļa, četras kalendārās nedēļas garš minimālais ikgadējais atvaļinājums, kā arī saīsināts darba laiks strādājošajiem, kuru darba apstākļi ir kaitīgi vai smagi. Panākta apmaksātu atvaļinājumu piešķiršana sievietēm, kurām ir mazi bērni. Notiek depoliticizācijas un devalstiskošanas process – arodbiedrība atsakās no politisko jautājumu risināšanas, no dažādu citu sabiedrisko organizāciju (ZIB, VIRB, biedru tiesu, pašpalīdzības kasu, atturības biedrības, alkohola apkarošanas komisijas u. c.) virsvadības, ko bija uzdevis centrs kopā ar PSKP, kā arī no sociālistiskās sacensības un ražošanas jautājumu kārtošanas. Arodbiedrība nodod sociālās apdrošināšanas sfēru un darba aizsardzību valsts institūciju pārziņā. LMNA pārkārto savu finansialo darbību – tā atsakās no arodbiedrības pamatfunkcijām neatbilstošu pasākumu (kultūras, sporta u. c.) finansēšanas, atvēlot šos līdzekļus savu biedru sociālajām vajadzībām."

Tomēr, neraugoties uz šo lēmumu, vēl 1991. gada 17. aprīlī prezidijs lemj par meža nozarēs strādājošo atveseļošanai piešķirtajiem līdzekļiem (*Postanovļenije Soveta CCPL* nr. 17-4): par atveseļošanās iespējām sanatorijās un kūrortos, kā arī atpūtas nodrošināšanai – 464,2 tūkst. rbļ.; diētiskās ēdināšanas organizācijai – 41,0 tūkst. rbļ.; tūrisma organizēšanai – 38,6 tūkst. rbļ. Tiek lemts arī

par bērnu atpūtas bāzes *Draudzība* finansējumu, nosakot, ka vienas ceļazīmes cena arodorganizācijām ir 190 rbļ., tai skaitā vecāku iemaksa – 60 rbļ.

17. aprīlī LMNA priekšsēdētāju padomes 4. sesija apspriež jautājumu par LMNA darbības stabilizēšanu. Tiek izveidota darba grupa rekomendāciju izstrādei par darba ņēmējiem maksimāli izdevīgu darba koplīguma saturu, akcentējot līdz šim neizmantotās sviras strādājošo aizsardzībai. Sesijas dalībnieki diskutē par arodbiedrības darbinieku izglītību, par Rietumu pasaules arodbiedrību praksi un pieredzi, par mūsu kolēģu darba saturu un stilu Baltijas jūras valstu meža nozaru arodbiedrībās, ko tik ļoti vajadzētu iepazīt, lai mūsu arodu biedrību veidotu tādu, kas šodien un rīt būs darba tautai vajadzīga. Sesija uzdod prezidijam apkopot izteiktos priekšlikumus darba stabilizēšanai un uzsākt to realizēšanu. „Mērķis ir zināms, kursu noteikt tikpat grūti kā visai Republikas saimniecībai šodien, bet skaidrs ir viens – vajadzīga krietna stūre un daudz kopā liktu gudru prātu, lai, enerģiski un saliedēti darbojoties, radītu to drošības izjūtu, ko dod likumīgs un materiāls pamats zem kājām.”

10. maijā LMNA tiek reģistrēta LR Tieslietu ministrijā un saņem Valsts reģistrācijas apliecību A-018.

10. jūlijā Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības valde nolēm atbalstīt nozaru arodbiedrību, sporta un tautas tūrisma organizāciju iniciatīvu par Latvijas Tautas sporta asociācijas nodibināšanu (20.06.1991.) un darbības izvēršanu, lai varētu radīt nepieciešamos apstākļus Latvijas strādājošo un viņu ģimenes locekļu veselības saglabāšanā un nostiprināšanā ar fiziskās audzināšanas, tautas sporta un tūrisma līdzekļiem.

19.–21. augustā Maskavā notiek neveiksmīgs valsts apvērsuma mēģinājums jeb augusta pučs, kas beidzas ar PSRS sabrukšanu. Baltijas valstis tieši puča rezultātā atgūst pilnīgu neatkarību.

28. augustā ar lēmumu nr. 12-3 "Par neatliekamiem LMNA uzdevumiem neatkarīgas demokrātiskas Latvijas Republikas apstākļos" prezidijs nolēm reorganizēt arodorganizāciju struktūras atbilstoši LMNA pamatfunkcijām, uzskatot par lietderīgu ieteikt arodorganizācijām nodibināt uzticības personu institūtu struktūras pamatposmā (iespēju robežās – pēc arodu principa), bet uzņē-muma, organizācijas, iestādes arodorganizācijās izveidot koleģiālo institūciju – uzticības personu padomi (valdi). Turklāt nolēmts izveidot LMNA padomnieku institūtu, attiecīgas darba grupas nolikumu projektu izstrādei līdz 1991. gada 18. septembrim, kā arī RK organizatorisko daļu,

iekļaujot tajā RK atbildīgo sekretāri un instruktoru un nodibinot organizatoriskās daļas vadītāju štata vienību.

3. septembrī Baltijas Republiku meža nozaru arodbiedrību asociācijas locekļi Jānis Vanags (Latvija), Aļģirds Petrs Rauka (*Algirdas Petras Rauka*, Lietuva) un Konstantīns Prozens (Igaunija) noslēdz līgumu ar Krievijas Federatīvās sociālistiskās republikas meža nozaru arodbiedrības centrālās komitejas priekšsēdētāju Viktoru Očerkovu. Puses vienojas, ka atzīst cita citas neatkarību, līdztiesību un neiejaukšanos; atturas no jebkādam darbībām, kas varētu kaitēt otrai pusei; vadās pēc Vispārējās cilvēktiesību deklarācijas un starptautiskajām arodkustības konvencijām.

Uz savstarpējās norunas pamata puses apņemas apmainīties ar informāciju arodbiedrību dzīves jautājumos, arodbiedrību struktūru pilnveidošanā, darba samaksas un darba aizsardzības jautājumos, ekoloģisko problēmu risināšanā, meža nozarēs strādājošo sociālekonomiskā stāvokļa risināšanā.

1991. gada rudenī ar LMNA darbu iepazīstas Zviedrijas Papīra rūpniecības arodbiedrības pārstāvji. Var uzskatīt, ka ar šo vizīti sākas ilglaicīgi kontakti ar Zviedrijas kokapstrādātājiem, mežizstrādātājiem un *papīrniekiem*.

21. novembrī tiek noslēgts pirmais sociālo partneru sadarbības līgums: LMNA priekšsēdētājs Jānis Vanags un apvienības SIA *Papīrs* ģenerāldirektors Jurijs Mižs-Mišins paraksta ģenerālvienošanos, kuras nosacījumi galvenokārt vērsti uz kolektīvo līgumu slēgšanu par darba, tā samaksas un sociālās aizsardzības nosacījumiem. Piemēram, kāda attiecīgo laiku raksturojoša norma: "SIA *Papīrs* apņemas nodrošināt nozares uzņēmumos preču, automobiļu, dzīvokļu taisnīgu sadales principu ievērošanu, saskaņojot tā sadales un realizācijas kārtību ar uzņēmumu arodorganizāciju". Atbalstu šim dokumentam apliecinājuši visu astoņu uzņēmumu vadītāji: Slokas Celulozes un papīra fabrikas direktors Mihails Piskuns, Līgatnes papīrfabrikas direktors Ilmārs Norītis, papīrfabrikas *Jugla* direktors V. Novikovs, Staiceles papīrfabrikas direktors Ivans Ragozins, Liepājas papīrfabrikas direktors Jānis Vecvagars, Rankas kartonfabrikas direktors Jānis Stūriška, papīrfabrikas *Latvijas Papīrs* direktors Antons Bulgaks un Jaunciema papīrfabrikas direktors Ivans Razmajevs.

4. decembrī LMNA priekšsēdētājs Jānis Vanags un SIA asociācija *Latvijas Koks* prezidents Juris Biķis paraksta ģenerālvienošanos, saskaņā ar kuru puses apņemas visus asociācijā strādājošo sociālos jautājumus atrisināt tikai konstruktīvu

sarunu ceļā. Citi nosacījumi paredz, ka asociācijas uzņēmumi piedalās gan Arodbiedrības apdrošināšanas fonda veidošanā, iemaksājot tajā 5 rbļ. par vienu strādājošo gadā, gan Sociālo interešu aizstāvības un solidaritātes fondā – ar dotāciju ne mazāk kā 0,5 % apmērā no darba samaksas fonda. Ģenerālvienošanās nosacījumi saskaņoti ar 14 nozares uzņēmumiem, par ko liecina šo uzņēmumu direktoru paraksti.

15.–22. decembrī Latvijā viesojās Starptautiskās Celtniecības, kokrūpniecības un celtniecības materiālu rūpniecības strādnieku arodbiedrību apvienības (UITBB) delegācija.

Kas ir šī arodbiedrību apvienība? Starptautiskās Celtniecības, kokrūpniecības un celtniecības materiālu rūpniecības strādnieku arodbiedrību apvienība izveidota 1949. gadā Milānā, apvienojoties 15 valstu arodbiedrībām. Tās dalīborganizācijas ir 63 pasaules valstīs. Darbības akcents tiek likts uz arodbiedrību kadru sagatavošanu (apmācību), algotā darbaspēka interešu aizstāvības koordināciju, strādnieku – migrantu aizstāvību. Starptautiskā Darba organizācija (SDO) līdzdarbojas divās apakškomitejās – celtniecības un kokapstrādes. Darbu vada sekretariāts, kura mītne ir Helsinkos. Tobrīd gan Latvijā neviens nezināja par šīs arodbiedrību apvienības stipri kreiso orientāciju.

Viesi iepazīs ar arodbiedrības Darba aizsardzības daļas darbu, apmeklēja vairākus kokapstrādes uzņēmumus. Tikšanās laikā ar nozares arodorganizāciju vadītājiem izskanēja nepieciešamība arodbiedrības vadītājiem un aktīvistiem starptautiskajā pieredzē risināt praktiskus jautājumus tirgus ekonomikas apstākļos. LMNA vadība rosināja sniegt palīdzību arodbiedrības kadru sagatavošanā gan darba likumdošanas, gan darba aizsardzības jautājumos, bet jo īpaši darba tirgus mehānismu izveidē un lietošanā.

Viesi apstiprināja, ka apvienība ir gatava padziļināt draudzīgos kontaktus, kas veidojušies vizīšu laikā Baltijas valstu arodbiedrībās (delegācija apmeklēja arī Lietuvas un Igaunijas meža nozaru arodbiedrības).

1992. gads

17. janvārī tiek noslēgta vēl viena ģenerālvienošanās – ar Mežizstrādes ražošanas sabiedrību *Latvijas Mežs*, SIA. Vienošanos, kuras nosacījumus akceptējuši mežizstrādes uzņēmumu direktori un arodorganizāciju priekšsēdētāji 17. janvāra sanāksmē, paraksta LMNA priekšsēdētājs Jānis Vanags un sabiedrības prezidents Leons Vītols.

Cita starpā, SIA *Latvijas Mežs* vadība un LMNA apņemas uzturēt prasību Rūpniecības ministrijā, ka mežrūpniecību saimniecību vadītājiem jānodrošina ikgadējais atvaļinājums četru kalendāro nedēļu apmērā un apmaksāts papildu atvaļinājums (12 darba dienas) par nenormēto darba laiku, kā arī izdienas atvaļinājums (24 darba dienas) ik pēc trijiem gadiem, kas līdz šim viņiem likumīgi pienācās.

11.–15. februārī LMNA priekšsēdētājs Jānis Vanags novērotāja statusā piedalās Starptautiskās Celtniecības un kokapstrādes darbinieku federācijas (IFBWW) konferencē Budapeštā. Konferencē skata jautājumus par sociālekonomisko situāciju Austrumu un Viduseiropas valstīs, par arodkustības īpatnībām un iespējamo palīdzību jaunajām trešās pasaules valstīm (arī Latvijai!). Jānis Vanags: “(..) Diskusijā par arodbiedrību vietu un lomu demokrātiskas un sociāli taisnīgas sabiedrības veidošanā tika uzsvērts, ka arodbiedrībām jā-saka noteicošais vārds sociālo pārveidojumu sfērā, ka tirgus ekonomika būs tik sociāla, cik sociālu to izveidos arodbiedrības. (..) tikām brīdināti, ka tirgus ekonomikā cieši blakus panākumiem ir arī trūkumi, tādēļ jau sabiedrības pārveidošanas procesā jāpanāk, lai tiktu ievērotas cilvēku pamattiesības un starptautiskie darba standarti, kas ietverti Starptautiskās darba organizācijas (SDO), kurā iekļāvusies arī Latvija, konvencijās”.

17. februārī tiek pieņemts likums “Par valsts un pašvaldību īpašuma privatizāciju”. Latvijā sākas privatizācijas eiforija, kuras rezultātā cauri gadiem arī meža nozare zaudē daudz spēcīgu uzņēmumu un arodbiedrība – daudzus savus biedrus, kuri darba tirgū diemžēl kļūst lieki.

16. martā LMNA saņem Starptautiskās Celtniecības, kokrūpniecības un celtniecības materiālu rūpniecības strādnieku arodbiedrību apvienības (UITBB) ģenerālsēkretāra Mauri Perjā (*Mauri Perja*) piedāvājumu noorganizēt Somijā mācību semināru nelielai arodbiedrības aktīvistu grupai sešu cilvēku sastāvā.

6.–10. aprīlī grupa LMNA arodorganizāciju vadītāju – Dace Ošeniece, Dzintra Stračinska, Andris Pleikšnis, Edmunds Kevišs, Viktors Adrianovs un RK Organizatoriskās daļas vadītājs Juris Spāre – arodbiedrības darbu mācās Somijas celtnieku arodbiedrības mācību centrā, Sikarantā (*Siikaranta*). Šī ir pirmā grupa, kas izglītojas ārzemēs.

20. maijā LMNA priekšsēdētāju padome nolemj sakarā ar darbavietas maiņu no prezidija sastāva izslēgt: Tamāru Boiko, Rutu Grauru, Alekseju Lukaševiču, Zigrīdu Meisteri, Pēteri

4. att. Augusta semināra dalībnieki Ogrē. Vidū – UITBB ģenerālsēkretārs Mauri Perjā.

Vēveri; vakanto prezidija locekļu vietu aizpildīšanai ievēlēt prezidijā: Edmundu Kevišu (Daugavpils Mēbeļu kombināta arodorganizācijas priekšsēdētājs), Annu Krūzi (Strenču MRS arodorganizācijas priekšsēdētāja), Ingrīdu Paegli (Kuldīgas MRS arodorganizācijas priekšsēdētāja), Dzintru Stračinsku (Valmieras Mēbeļu kombināta arodorganizācijas priekšsēdētāja), Liliju Ugoļņiku (mēbeļu firmas *Rīga* arodorganizācijas priekšsēdētāja).

10.–14. augustā Ogrē notiek LMNA galveno uzticības personu (arodorganizāciju priekšsēdētāju) starptautisks seminārs (4. att.). Semināru vada UITBB pasniedzēji Mauri Perjā (Starptautiskās arodbiedrību apvienības priekšsēdētājs), Pekka Haverinens (Somijas Mežrūpniecības darbinieku arodbiedrības sekretārs darba algas jautājumos), Reino Lohikivi (Somijas Darba aizsardzības centra zinātniskais līdzstrādnieks) un tulks Rino Gelmi.

11. septembrī pēc arodbiedrības iniciatīvas uz sanākumi pulcējas Latvijas mežsargi. Tiek dibināta Latvijas Mežsargu arodu apvienība (LMAA). Izveidotajā LMAA padomē no katras virsmežniecības tiek deleģēts viens mežsargs. Padome pieņem nolikumu un ievēl LMAA prezidentu – Ogres VM mežsargu Jāni Grīslī – un viceprezidentu. Sanāksmes dalībnieki pieņem rezolūciju (12 punkti), kurā fiksētas nekavējoši risināmās darba, darba apstākļu, darba samaksas un sadzīves problēmas. Diemžēl šīs organizācijas mūžs nav ilgs.

14.–18. septembrī Jūrmalā, Rakstnieku namā, notiek Mācību seminārs LMNA arodorganizāciju priekšsēdētājiem un uzticības personām. Semināru vada Starptautiskās celtnieku, kokapstrādātāju un mežizstrādātāju arodbiedrību federācijas lektori no Zviedrijas kokapstrādātāju arodbiedrības Čels Dalstroms un Svens Bjorns. Semināra tematika: pāreja uz tirgus ekonomiku; arodbiedrības

valsts pārmaiņu laikā (organizatoriskās struktūras veidi, funkcijas, mērķi); arodbiedrības un valsts likumdošana; likumdošanas iniciatīvas un to realizēšana; darba koplīgums starp arodbiedrībām un darba devējiem – darba tirgus un bezdarba problēmu risinājumi; darba apstākļi un veselības nodrošinājums; starptautiskā arodbiedrību kustība; arodbiedrību ekonomika un finansiālā darbība; arodbiedrības līdera personība un vadības psiholoģija.

23.–27. novembrī – turpinājums septembra semināram. Zviedru kolēģu nopietnos sadarbības nolūkus pierāda kaut vai tas, ka šis seminārs turpinājās. Tieši ar šo semināru faktiski sākas ilglaicīgā sadarbība ar radniecīgajām Zviedrijas arodbiedrībām arodaktīva izglītošanas jomā – līdz pat 2004. gada decembra nogalei.

1993. gads

20. martā Bruņinieku ielas namā notiek LMNA 2. ārkārtas kongress. Kongresā piedalās 124 no ievēlētajiem 154 delegātiem, kuri pārstāv aptuveni 23 000 arodbiedrības biedru jeb 96 % strādājošo. Lielākās organizācijas: *Zunda* – 1 540, *AS Latvijas Finieris* – 1 480, Slokas celulozes un papīra kombināts – 1 252 biedri. Kongress pieņem LMNA statūtu jauno redakciju un LMNA darbības pamatnostādnes. Diskusijas par apspriežamajiem dokumentiem rit ļoti spraigi, par ko liecina piemērs. Jānis Vanags: “Ja mēs Maskavas diktāta laikā iedrošinājāmies pateikt, ka esam neatkarīga arodbiedrība un trīs gadu laikā jau bijām pārejas periodā, tad vēl arī tagad to teikt... Nu, mīļie delegāti, nemīnāsimies sociālisma dubļos, iesim ārā, notīrīsim kājas!” Seko Jāņa Neimaņa replika: “Neizdariet spiedienu uz kongresa delegātiem, tas ir nekorekti, jums nav tādu tiesību!”

Kongress nolemj:

- atzīt par pareizu LMNA institūciju veikto darbu pēc LMNA 1. kongresa AO mērķu un uzdevumu precizēšanā un to risinājuma ceļu meklējumos, LMNA struktūras pilnveidošanā ar uzticības personu institūta izveidošanu, kas nodrošināja arodkustības vienotību, un turpināt šīs darbības izvēršanu;
- akceptēt LMNA institūciju darbību sakaru nodibināšanā ar radniecīgajām arodbiedrībām un federācijām ārvalstīs un LMNA piederības pieteikšanā Starptautiskajā celtniecības un kokapstrādes arodbiedrību federācijā (IFBWW) un Starptautiskajā ķīmiķu arodbiedrību federācijā (ICF);

- atbalstīt LMNA institūciju uzsākto darbu LMNA biedru izglītošanā un uzdot tām turpmāk izvēlēties tādas darbības formas, kas nodrošinātu iespējami ātri un kvalitatīvi sniegt LMNA biedriem zināšanas arodbiedrības darba un sociālo interešu aizstāvībā. Tiek pieņemts „Aicinājums visiem meža nozaru uzņēmumos strādājošiem darba ņēmējiem, kuri nav apvienojušies arodbiedrībā”, kā arī „Aicinājums valdībai, pašvaldībām un darba devējiem”.

LMNA revīzijas komisijā tiek ievēlēti: Tamāra Bērzupe (Slokas Celulozes un papīra kombināta arodorganizācija), G. Zvejniece, G. Švābe, Regīna Klincāne (Bauskas MRS arodorganizācija), Jānis Zauka (Latvijas Valsts mežierīcības uzņēmuma arodorganizācija), Jānis Neimanis (Liepājas Kokapstrādes kombināta *Baltija* arodorganizācija).

4. maijā Saeima pieņem likumu “Par darba aizsardzību”.

1993. gada pavasarī priekšsēdētājs Jānis Vanags negaidīti iesniedz valdei un padomei demisijas rakstu. Saskaņā ar statūtos noteikto LMNA padome par LMNA priekšsēdētāju apstiprina līdzšinējo priekšsēdētāja vietnieku Edmundu Grandavu. Notiek priekšsēdētāja vietnieka vēlēšanas, kur no diviem izvirzītajiem kandidātiem par vietnieku tiek ievēlēts līdzšinējais RK Organizatoriskās daļas vadītājs Juris Spāre.

19. oktobrī Ministru kabinets (Ministru prezidents Valdis Birkavs) akceptē ar arodbiedrību līdzdalību izstrādāto „Konceptiju par trīspusējās sadarbības veidošanas pamatprincipiem un nepieciešamību Latvijā”, kā arī aicinājumu Latvijas darba devēju un darba ņēmēju organizācijām, kurā sniegta atbilde uz jautājumu, vai Latvijā nepieciešams trīspusējās sadarbības mehānisms. Lūk, pilns koncepcijas teksts.

1. Bez valdības diskusijām ar uzņēmējiem un darbiniekiem nav iespējams izstrādāt visai sabiedrībai pieņemamu ekonomiskās attīstības stratēģiju un to īstenot.

2. Šādas diskusijas atvieglotu gan valdības, gan pašvaldību institūciju darbu, nodrošinātu visu pušu līdzatbildību par pieņemtajiem lēmumiem, mazinātu ministriju un citu valsts pārvaldes institūciju iespējas paust šajos jautājumos savu subjektīvo viedokli.

3. Trīspusējā sadarbība veicinātu pašregulējoša, tirgus principiem atbilstoša ekonomiskās mijiedarbības mehānisma veidošanos, kas pārdaļītu atsevišķu lēmumu pieņemšanā radušos ekonomisko un sociālo atbildību.

4. Trīspusējās sadarbības mehānisms veicinātu vienotu starptautisko darba standartu

ieviešanu, aktīvu darba tirgus politiku, nodarbinātības, darba aizsardzības un darba likumdošanas aktu ievērošanu.

5. Trīspusējā sadarbība veicinātu darba devēju un darbinieku organizāciju nostiprināšanos, ļautu tām precīzi formulēt savu vietu sabiedrībā, izstrādāt visām trim pusēm pieņemamus *spēles noteikumus*.

6. Trīspusējā sadarbība mazinātu iespējamus sociālos konfliktus.

7. Ja Latvija kā valsts vēlas iekļauties attīstīto valstu skaitā, tad šāds trīspusējs sadarbības mehānisms ir obligāti nepieciešams gan ekonomisku, gan sociālu, gan politisku apsvērumu dēļ.

28. decembrī darbu uzsāk Latvijas trīspusējā darba devēju, valsts un arodbiedrību konsultatīvā padome, radot priekšnoteikumu sociālā dialoga sākumam. Padomi veido visu triju pušu izvirzītie pārstāvji – pa 12 no katras puses. Padome darbojas līdz 1998. gada 31. decembrim.

1993. gadā LMNA tiek uzņemta par dalīborganizāciju Starptautiskās Kokapstrādes un celtniecības arodbiedrību federācijā (IFBWW) un Starptautiskajā ķīmijas, enerģijas un vispārējās rūpniecības strādnieku arodbiedrību federācijā ICEF, kas vēlāk pārtapa Starptautiskajā ķīmijas, enerģijas, kalnrūpniecības un vispārējās rūpniecības strādnieku arodbiedrību federācijā.

1994. gads

7. aprīlī sākas sadarbība ar Latvijas Radio. Katru ceturtdienu pārraidē *Priekšpusdienas ekspresis* atvēlētas 12 minūtes arodbiedrību darba problēmu atspoguļošanai. Šo sadaļu veidot uzticēts žurnālistiem Jānim Brodelim un Dainai Renbušai.

18. augustā LMNA valde, konstatējot, ka pēc Statistikas komitejas datiem strādājošo pirktspēja 1994. jūnijā salīdzinājumā ar 1991. gada decembri ir kritusies par 15 %, savukārt valdības noteiktā minimālā alga ir Ls 22,50 un iztikas minimums vienam strādājošajam uz 1. augustu ir Ls 68,72, bet pensionāram – Ls 53,63, aicina valdību atcelt apgrozījuma nodokli visām LR ražotajām pārtikas precēm, kā arī dzelzceļa tarifu paaugstinājumu. Tāpat LMNA valde aicina valdību nekavējoši atdālit sociālās apdrošināšanas budžetu no valsts budžeta; atļaut pensionāriem strādāt ārpus valsts un pašvaldību budžeta finansējamus darbos; izstrādāt pilnīgi jaunu sociālās apdrošināšanas sistēmu ar mērķi legāli garantēt LR dzīvojošo iedzīvotāju aprūpi pēc sociālā taisnīguma principiem; MK radīt

priekšnoteikumus privatizācijas sertifikātu reālai izmantošanai. Valde aicina katru arodbiedrības biedru ar savu parakstu izteikt attieksmi pret šim prasībām.

6. decembrī Labklājības ministrija (ministrs Andris Bērziņš) apstiprina dokumentu “Uzticības personu ievēlēšanas un divpusējās sadarbības institūciju darbības noteikumi”. Noteikumi izdoti, lai nodrošinātu likuma “Par darba aizsardzību” 20. pantā noteikto prasību izpildi.

1995. gads

28. aprīlī pēc Starptautiskās Celtnieku un kokapstrādātāju arodbiedrību federācijas (IFBWW) ierosinājuma tiek atzīmēta kā Starptautiska darbā bojā gājušo un ievainoto strādnieku piemiņas diena, kas turpmāk ar ANO atbalstu ir atzīta visā pasaulē (vairākas valstis pasaulē un Eiropā šo dienu noteikušas kā svinamu dienu).

6. maijā Jūrmalā notiek LMNA 2. kongress. No ievēlētajiem 124 delegātiem piedalās 100, kuri pārstāv 13 500 biedrus (85,4 % no strādājošajiem). Kongress atzīst par pareizu LMNA vadības institūciju darbu arodkustības vienotības stiprināšanā un uzdod turpināt iesākto darbu LMNA veidošanā par organizatoriski un finansiāli stipru arodbiedrību, sevišķu uzmanību pievēršot jaunu biedru iesaistīšanā, arodorganizāciju veidošanā privātajās struktūrās. Kongress lemj par izmaiņām un papildinājumiem statūtos un apstiprina LMNA turpmākās darbības pamatnostādnes. Par LMNA priekšsēdētāju ievēl Edmundu Grandavu, par viņa vietnieku – Juri Spāri.

Revīzijas komisija tiek ievēlēta piecu cilvēku sastāvā: Tamāra Bērzupe (Slokas Celulozes un papīra kombināta arodorganizācija), Marta Dindone, Valda Dreimane (Kuldīgas Meža darbinieku arodorganizācija), A. Vucēna un Anna Ziliņa (Daugavpils mēbeļu kombināta arodorganizācija).

Kongress izstrādā divas rezolūcijas. Rezolūcijā “Par LMNA rīcību 6. Saeimas vēlēšanās” arodbiedrības biedri aicināti vēlēšanās atbalstīt tikai tās partijas vai vēlēšanu apvienības, kuras spēj formulēt un apņemas īstenot darba ņēmēju interesēm atbilstošu politiku. Savukārt rezolūcijā “Par LMNA nostāju par Latvijas Pensiju likuma projektu” atzīmē, ka LR īstenotās ekonomiskās politikas rezultātā turpinās rūpnieciskās un lauksaimnieciskās ražošanas lejupslīde. Ministru kabinets nav izpildījis arodbiedrību prasības par tautsaimniecības attīstības programmas (tai skaitā, par rūpniecības stratēģijas) pieņemšanu. Svarīgi saprast, ka

tas ir sociālas tirgus ekonomikas pamatu pamats, un šo programmu realizācija dotu līdzekļus pensijām, veselības aprūpei u. c. no valsts budžeta finansējamām jomām. Pastāvot pašreizējai demogrāfiskajai un ekonomiskajai situācijai valstī, joprojām pasliktināsies ne tikai pensionāru un sociāli mazaizsargāto cilvēku, bet arī strādājošo dzīves apstākļi, tādēļ kongresa delegāti prasa Ministru kabinetam pieņemt radikālus lēmumus tautsaimniecības attīstībai. Tikai pēc šādas programmas apstiprināšanas Saeimā varētu iesniegt grozījumus un papildinājumus likumā “Par valsts pensijām”, kuros tiktu iestrādātas sabiedrības atbalstītas normas, to skaitā, diferencēts pensionēšanās vecums vīriešiem un sievietēm.

17. maijā notiek LMNA padomes sesija. Tiek ievēlēta LMNA valde deviņu cilvēku sastāvā: Ilmārs Altenburgs (Slokas Celulozes un papīra kombināta aroorganizācijas priekšsēdētājs), Mirdza Bondare (AS *Latvijas Finieris* aroorganizācijas priekšsēdētāja), Edmunds Grandavs (LMNA priekšsēdētājs), Valdis Kaufmanis (firmas *Gauja* aroorganizācijas priekšsēdētājs), Edīte Klimenko (Inčukalna MRS aroorganizācijas priekšsēdētāja), Anna Krūze (Strenču MRS aroorganizācijas priekšsēdētāja), Jānis Neimanis (kombināta *Balti-*

5. att. LMNA priekšsēdētājs E. Grandavs gatavojas valdes sēdei.

6. att. Notiek 1995. gada sasaukuma valdes sēde.

ja aroorganizācijas priekšsēdētājs), Ingrīda Paegle (Kuldīgas MRS aroorganizācijas priekšsēdētāja), Juris Spāre (LMNA priekšsēdētāja vietnieks).

19. jūlijā, izskatījusi darba aizsardzības stāvokli nozares uzņēmumos un tās nodrošināšanai nepieciešamo dokumentu izstrādi un izmantošanu mežizstrādē, kokrūpniecībā un papīrrūpniecībā, valde nolemj ierosināt Labklājības ministrijas Darba departamentam un Valsts Meža dienestam izveidot starpnozaru darba grupu, kas sadarbībā ar iespējamiem ārvalstu finansētiem speciālistiem veiktu jaunu darba aizsardzības noteikumu izstrādi meža un kokrūpniecības nozarēm.

20. decembrī LMNA padome izskata un pieņem LMNA nolikumu “Par kolektīvo darba konfliktu risināšanas kārtību”, lai gan Saeimā vēl nav izskatīts likumprojekts par streikiem.

1996. gads

22. martā Brīvo arodbiedrību savienība (LBAS) un Privatizācijas aģentūra paraksta “Vienošanās par darbinieku arodu organizācijas pārstāvju piedalīšanos valsts īpašuma objektu privatizācijas procesā”. Panākts, ka aģentūra uzaicina arodbiedrības pārstāvi uz privatizējamā uzņēmuma direktoru sanāksmēm, izsniedz viņam privatizācijas noteikumu projektu. Pārstāvim ir tiesības iesniegt savus priekšlikumus, iepazīties ar apstiprinātajiem privatizējamā uzņēmuma privatizācijas pamatprincipiem, bez maksas piedalīties uzņēmuma izsolē.

10. aprīlī LMNA valde pieņem lēmumu par nepieciešamību izstrādāt Darba drošības noteikumu mežizstrādē.

28. aprīlī Starptautiskās Brīvo arodbiedrību konfederācijas (ICFTU) delegācija Apvienoto Nāciju Organizācijas (ANO) mītnē Ņujorkā iedez sveces, lai pieminētu darbā bojā gājušos un veselības traucējumus guvušos strādniekus, kā arī, lai veicinātu cilvēka cienīgu darba un darbavietas nodrošināšanu. Šī ceremonija notika vienlaikus ar ICFTU un ANO komisijas organizēto pasākumu *Darbavietas diena*.

1997. gads

Ar LMNA iniciatīvu un nozaru profesionālo asociāciju, kā arī ar Valsts darba inspekcijas atbalstu tiek latviskots SDO dokuments „Darba drošības un veselības aizsardzības noteikumi meža darbos”, lai šo materiālu izmantotu par pamatu Latvijas darba aizsardzības noteikumu izstrādāšanā.

14. martā (atkārtoti – 29. jūlijā un 13. oktobrī) iesniegti LBAS kopējie priekšlikumi minimālās mēnešalgas paaugstināšanai līdz Ls 50.

19. novembrī Ministru kabinets nosaka minimālās mēnešalgas paaugstināšanu līdz Ls 42.

1998. gads

11. februārī Valsts kontrole publisko atzinumu, ar kuru paziņo, ka 233 uzņēmumi Latvijā privatizēti nelikumīgi, to skaitā arī vairākas mežrūpniecības saimniecības, koksnes plātņu rūpnīca *Bolderāja*, sērskociņu fabrika *Komēta*, *Latvijas Papīrs*. Valsts zaudējusi vairāk nekā miljardu latu.

“(..) Netiešie (materiālie, sociālie, morālie) zaudējumi ir neapprēķināmi kā padomju okupācija,” konstatē kāds Valsts kontroles darbinieks.

12. februārī LMNA valde arodorganizāciju juridiski organizatoriskās darbības sakārtošanai nolēmj: apstiprināt jauna parauga LMNA arodorganizāciju Reģistrācijas apliecības veidlapu un uzdod Republikāniskajai komitejai uzsākt arodorganizāciju pārreģistrāciju.

22. aprīlī LMNA valde akceptē un priekšsēdētājs Edmunds Grandavs paraksta sadarbības līgumu ar Zviedrijas Papīrrūpniecības darbinieku arodbiedrību *Pappers* par sadarbību LMNA izglītības sistēmas attīstībai un pilnveidošanai 1998./1999. gadā. Projekta nosaukums “LMNA arodorganizāciju uzticības personu un arodbiedrības biedru apmācība 1998.–1999. gadam”. Projekta virsuzdevums – paaugstināt visu līmeņu arodbiedrības darba veicēju profesionalitāti.

28. aprīlī – Starptautiskajā darbā bojā gājušo un ievainoto strādnieku piemiņas dienā pie ANO mītnes Ņujorkā un citur pasaulē tiek atskaņota dziesma *Kas raud*, kas sarakstīta, izmantojot latviešu tautas dziesmas *Kas tie tādi, kas dziedāja* melodiju. Turpmākajos gados šī dziesma kļūst par Piemiņas dienas muzikālo motīvu (džinglu).

8.–9. maijā Jūrmalā notiek LMNA 3. kongress. Tas tiek atklāts ar Latvijas meža nozaru arodbiedrības karoga ienešanu (7. att.) un tā iesvētīšanu (8. att.) ar mežsaimnieku neoficiālo himnu *Mēs esam tur, kur šalko priežu sils*.

Kongress LMNA vadībā atkārtoti ievēl Edmundu Grandavu (priekšsēdētājs) un Juri Spāri (vietnieks).

12. maijā apstiprināta Konceptija par trīspusējo sadarbību nacionālajā līmenī.

17. jūnijā LMNA padome ievēl valdi jaunā sastāvā: Mirdza Bondare (AS *Latvijas Finieris* arodorganizācijas priekšsēdētāja), Ādolfs Borbals

7. att. 3. kongresa delegāti sveic Arodbiedrības simbolu – jaunizveidoto karogu. Karogu ienes vecākais kongresa delegāts Jānis Zauka.

8. att. Karogs tiek sveikts ar kopēju dziesmu. Pirmajā rindā no labās: E. Grandavs, A. Olmanis (LBAS priekšsēdētājs), J. Spāre.

(Mežu pētīšanas stacijas *Kalsnava* arodorganizācijas priekšsēdētājs), Edmunds Grandavs (LMNA priekšsēdētājs), Jānis Neimanis (ERKKE arodorganizācijas priekšsēdētājs), Ingrīda Paegle (Kuldīgas Meža darbinieku arodorganizācijas priekšsēdētāja), Astrīda Rudzīte (Līvānu virsmežniecības arodorganizācijas priekšsēdētāja), Juris Spāre (LMNA priekšsēdētāja vietnieks), Dina Šimpermane (uzņēmuma *Vulkāns* arodorganizācijas priekšsēdētāja) un Andrejs Upītis (Ogres MRS arodorganizācijas priekšsēdētājs).

8. jūlijā saņemts LR Patentu valdes ekspertīzes lēmums, ar kuru tiek paziņots, ka LMNA simbols jeb zīmols (2. att.) ir atzīts par reģistrējamu Latvijas Republikā (pieteikums iesniegts 1997. gada 25. jūlijā).

16. septembrī uzsākta LMNA valdes akceptēta projekta „Centralizēta arodbiedrības biedru uzskaitē” realizācija.

9. decembrī LMNA valde apstiprina LMNA Atzinības raksta skici (9. att.).

15. decembrī, pēc piecu gadu pārtraukuma, atsākas informatīvā izdevuma *Latvijas Meža nozaru arodbiedrības Ziņas* (10. att.) izdošana.

9. att. LMNA Atzinības raksta skice.

10. att. Atjaunotā izdevuma LMNA Ziņas galviņa.

16. decembrī LMNA padome apstiprina Arodbiedrības apbalvojumu nolikumu. Ar to tiek izveidota sistēma atzinības izteikšanai par ilggadīgu un priekšzīmīgu darbu arodbiedrībā, ieguldījumu arodbiedrības prestiža veidošanā sabiedrībā un Latvijas arodbiedrību kustības attīstībā. Tiesības lemt par apbalvošanu padome deleģē LMNA valdei.

1999. gads

1. janvārī darbu uzsāk Nacionālā trīspusējās sadarbības padome (NTSP), kas ir Latvijas trīspusējās darba devēju, valsts un arodbiedrību konsultatīvās padomes tiesību, pienākumu un saistību pārmantotāja. (Nolikums apstiprināts 1998. gada 30. oktobrī, to parakstījis Guntars Krasts, Vitālijs Gavrilovs un Aivars Olmanis.)

NTSP veido vienāds dalībpušu izvirzīto pārstāvju skaits – septiņi pārstāvji no katras dalībpušes.

No valdības puses:

1. labklājības ministrs (valdības puses vadītājs) – Andrejs Požarnovs;
2. ekonomikas ministrs (valdības puses vadītāja vietnieks) – Aigars Kalvītis;
3. finanšu ministrs Gundars Bērziņš;
4. Zemkopības ministrijas valsts sekretāre – Laimdota Straujuma;
5. Tieslietu ministrijas valsts sekretārs – Aivars Maldups;
6. Vides aizsardzības un reģinālās attīstības ministrijas valsts sekretārs – Guntis Puķītis;
7. Izglītības un zinātnes ministrijas valsts sekretārs – Andris Sarnovičs.

No darba devēju puses:

1. AS *Aldaris* prezidents (darba devēju puses vadītājs) – Vitālijs Gavrilovs;
2. AS *Latvijas Finieris* prezidents – Juris Biķis;
3. Rīgas Asfaltbetona rūpnīcas direktors – Jānis Bertrands;
4. AS *Grideks* padomes priekšsēdētājs – Valdis Jākobsons;
5. AS *Baltijas Holdings* prezidents – Vasilijš Meļņiks;
6. Latvijas Komerčbanku asociācijas prezidents – Teodors Tverijons;
7. VAS *Latvijas Dzelzceļš* prezidents – Andris Sarnovičs.

No arodbiedrību puses:

1. LBAS priekšsēdētājs (arodbiedrību puses vadītājs) – Juris Radzevičs;
2. LBAS priekšsēdētāja vietnieks – Andris Kravalis;
3. Metālistu arodbiedrības priekšsēdētāja vietnieks – Staņislavs Driksna;
4. Meža nozaru arodu biedrības priekšsēdētājs – Edmunds Grandavs;
5. Izglītības un zinātnes darbinieku arodbiedrības priekšsēdētāja – Astrida Harbaceviča;
6. Sakaru darbinieku arodbiedrības prezidente – Zoja Semjonova;
7. Industriālo nozaru arodbiedrības priekšsēdētāja – Baiba Zaičenoka.

Tiek noteikts, ka NTSP sēdes notiek Ministru kabineta Zaļajā zālē. NTSP lēmumus pieņem, visām pusēm vienojoties, un pieņemtie lēmumi ir saistoši.

NTSP institucionālajā sistēmā darbojas trīs apakšpadomes:

1. Sociālās apdrošināšanas padome (no 17.05.1994);

2. Profesionālās izglītības un nodarbinātības trīspusējās sadarbības apakšpadome (no 12.07.2000);
3. Darba lietu trīspusējās sadarbības apakšpadome (no 08.03.2000).

10. februārī LMNA valde izstrādā savus priekšlikumus grozījumiem likumā “Par uzņēmuma nodokli” un “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli”, kas tiek nosūtīti Saeimā pārstāvošām partijām. Uzskatot, ka nodokļu sistēmai jāveidojas atbilstoši demokrātijas principiem, valde ierosina:

- diferencēt uzņēmuma ienākuma nodokļa likmi atkarībā no ienākuma lieluma un ienesīguma;
- ar elastīgu nodokļu sistēmu jāveicina videi nekaitīga vietējā kurināmā – mazvērtīgas koksnes – izmantošana;
- pāriet uz progresīvo iedzīvotāju ienākuma nodokļa likmju sistēmu, diferencējot nodokļa likmi atkarībā no ienākuma lieluma, ar vairākām diferenciācijas pakāpēm – sākot ar 25 % līdz 35 %. Ar ko realizētos gan fiskālais mērķis – papildinātos ieņēmumi budžetā –, gan arī sociāli politiskais mērķis – tīktu veicināta sabiedrības vidusslāņa veidošanās.

17. februārī Rīgā darba vizītē ierodas Baltijas Republiku meža nozaru arodbiedrību asociācijas locekļi – Igaunijas Meža darbinieku arodbiedrības priekšsēdētājs Jurijs Minajevs un Lietuvas Meža darbinieku arodbiedrības priekšsēdētājs Alģirds Petrs Rauka (*Algirdas Petras Rauka*). Tikšanās laikā ar LMNA vadību – priekšsēdētāju Edmundu Grandavu un vietnieku Juri Spāri (11. att.) – tiek apspriesta izveidojusies sociālekonomiskā situācija katrā no Baltijas valstīm. Notika pieredzes apmaiņa, izvērtētas arodbiedrību iespējas būt pilnvērtīgai darbinieku pārstāvniecības organizācijai tirgus ekonomikas apstākļos. Tiek izteikts vienprātīgs viedoklis, ka sadarbība Baltijas republiku meža nozaru arodbiedrību asociācijas ietvaros jāturpina. Notiek tikšanās ar LMNA arodorganizāciju priekšsēdētājiem, kuras laikā kolēģi no kaimiņvalstīm sniedz informāciju par attiecīgo arodbiedrību struktūru un organizatorisko darbu.

21. aprīlī LMNA valde apspriēz darba aizsardzības situāciju nozares uzņēmumos un konstatē, ka uz LMNA 1997. gada iniciatīvu un neskaitāmajiem aicinājumiem Meža departamentam uzņemties iniciatīvu darba grupas izveidošanā un finansējuma nodrošināšanā saņemti tikai aizbildinājumi, piemēram, par to, ka tas esot Labklājības ministrijas kompetences jautājums.

Valde uzdod LMNA priekšsēdētājam Edmondam Grandavam iesniegt Meža konsultatīvajā

11. att. Tiekas Baltijas valstu meža nozaru arodbiedrību vadītāji. No kreisās: A. Rauka (Lietuva), E. Grandavs (Latvija), J. Minajevs (Igaunija) un J. Spāre (Latvija).

padomē pieprasījumu vēlreiz aktualizēt darba aizsardzības un tās normatīvo dokumentu izstrādāšanu un panākt, lai šo dokumentu sagatavošana tīktu uzdots Labklājības ministrijas Darba departamentam.

19. maijā Meža konsultatīvā padome nolemj izveidot darba grupu, lai caurskatītu darba aizsardzības noteikumus mežizstrādē, tādējādi piešķirot noteikumiem normatīvitāti. Par atbildīgo nozīmē ministrijas vecāko referenti Līgu Mengēli.

24. augustā Ministru kabinets apstiprina koncepciju “Latvijas meža nozares valsts pārvaldes institucionālās uzbūves optimizācija”, kas paredz būtisku meža nozares reorganizāciju, t. i., valsts pārvaldes funkciju nodalīšanu no valsts mežpašuma apsaimniekošanas. Koncepcijas realizēšanas uzdevumi:

- reorganizēt pašreizējo Valsts meža dienestu, pārveidojot to par valsts pārvaldes civiliestādi ar atbildību par vienotas meža politikas realizāciju visos LR teritorijā esošajos mežos, veicot normatīvo aktu ievērošanas uzraudzību un realizējot atbalsta programmas ilgtspējīgai mežsaimniecībai un samazinot dienesta teritoriālo struktūrvienību (virsmežniecību) skaitu no esošajām 35 uz 26, nosakot darbības sākumu jaunajā statusā ar 2000. gada 1. janvāri;
- efektīvai valsts mežu apsaimniekošanai izveidot VAS *Latvijas valsts meži* ar darbības sākumu 2000. gada 1. janvārī.

15. septembrī notiek LMNA valdes paplašinātā sēde, kurā piedalās 38 LMNA arodorganizāciju galvenās uzticības personas, 17 virsmežniecību amatpersonas (t. sk. vairāki virsmežziņi), meža kompleksa asociāciju un arī valsts kontroliera padomnieks. Darba kārtībā – tēma “Latvijas meža nozares valsts pārvaldes institucionālās uzbūves optimizācija”. Par to informē FAO projekta

12. att. FAO projekta vadītājs R. Strīpnieks (centrā) ziņo par nozares institucionālo optimizāciju.

vadītājs Roberts Strīpnieks (12. att.) un valsts galvenais virsmežzinis Arnis Melnis.

Mežsaimniecības nozarē strādā 3000 darbinieku, no kuriem 2000 ir arī Latvijas Meža nozaru arodu biedrības biedri (darbinieku skaitu paredzēts samazināt līdz 1650). Visus satrauc gan valsts mežu – Latvijas nacionālās bagātības – liktenis, tiem nonākot VAS *Latvijas valsts meži* apsaimniekošanā, gan mežu *netieša* privatizācijas iespējamība, gan arī reorganizācijā paredzētā darbinieku skaita samazināšana.

Atbalstot pamatideju par uzraudzības funkciju nodalīšanu no saimnieciskajām, tomēr nevaram piekrist tās pārlietu sasteigtajai realizācijai, neiepazīstot sabiedrību ar detalizētu un caurspīdīgu finansiāli ekonomisko pamatojumu. Turklāt ļoti būtiski ir vispirms sakārtot meža likumdošanu.

Aicinām valdību un Saeimu:

- veikt reorganizācijas ekonomiskā pamatojuma vispusīgu analīzi un iepazīstināt ar to sabiedrību;
- sakārtot Meža likumdošanu un citus reformai nepieciešamos normatīvos dokumentus;
- radīt normatīvo un finansiālo bāzi valsts mežu (meža zemju) ierakstīšanai Zemesgrāmatā uz Latvijas Republikas vārda;
- pārskatīt paredzētās reformas realizācijas grafiku sadaļā, kas attiecas uz reorganizētā Valsts meža dienesta un Valsts akciju sabiedrības darbības sākumu;
- paaugstināt Meža kompleksa profesionālo un sabiedrisko organizāciju, meža nozares darbinieku informētību par reformas organizatoriskajiem un citiem pasākumiem, to finansiālā seguma analīzi;
- uzdot Zemkopības ministrijai nozīmēt valsts un darba devēju pārstāvjus sarunām ar darbinieku pārstāvniecības organizāciju – Latvijas Meža nozaru arodu biedrību – problēmu

risinājumam, kādas, visticamāk, radīsies pēc plānotās kolektīvās atļaušanas no darba.

13. oktobrī uz LMNA atgādinājumu, ka jo-projām nav saņemtas atbildes uz LMNA valdes jautājumiem, Ministru prezidenta Andra Šķēles mutiska atbilde bija šāda: “(..) Ar 13. janvāri būs pilnīgi jauna kārtība – Valsts meža dienests tiks finansēts no valsts budžeta. Valdība un Saeima atbalstīja speciālu līdzekļu iedalīšanu AS *Latvijas valsts meži* reģistrācijai. Tās padomē būs pieci locekļi: trīs politiski nozīmētie no koalīcijas partijām un divi no nevalstiskajām organizācijām. Tas, ka mums lielā tempā jāiet uz priekšu, ir pašsaprotami. Arī šobrīd ar visu lielo tempu man ir bail kaut ko nenokavēt.”

1. oktobrī notiek LBAS organizētais ielu gājiens un demonstrācija – protests valdības uzsāktajai antisociālajai politikai, izdarot smagus grozījumus Pensiju likumā. Piedalās ap 3000 cilvēku, to skaitā arī mūsējie – LMNA pārstāvji (13. att.). Gājiens no Bruņinieku ielas pa Tērbatas ielu dodas uz Ministru kabinetu, kur zem ļoti spēcīgām lietus šaltīm pacietīgi gaida tikšanos ar Ministru prezidentu Andri Šķēli vai kādu no atbildīgajiem ministriem, piemēram, Labklājības ministru Robertu Jurdžu. Veltīgi!

13. att. 13. oktobra ielu gājiens. Vidū: E. Grandavs, LMNA priekšsēdētājs, un J. Spāre, vietnieks.

LBAS vadība spiesta meklēt kādu, kam iesniegt arodbiedrību izstrādātās prasības. Galu galā dokuments tiek nodots vienai no Andra Šķēles sekretārēm. Lūk, kāda ir valdības attieksme!

2000. gads

19. janvārī LMNA arodorganizācijām apspriešanai un priekšlikumu formulēšanai izsniegts likumprojekta „Par arodbiedrībām” jauna redakcija, ko izstrādājusi LBAS valdes darba grupa.

29. martā tiek parakstīti meža nozares sociālo partneru sadarbības nodomu protokoli –

14. att. Nozares sociālie partneri paraksta vienošanās. No kreisās: O. Žvagiņš (VMD), R. Strīpnieks (LVM), E. Grandavs.

vienošanās (14. att.). Vienošanos starp Latvijas Meža nozaru arodu biedrību un Valsts Meža dienestu paraksta LMNA priekšsēdētājs Edmunds Grandavs un VMD ģenerāldirektors Otto Žvagiņš. Savukārt vienošanos starp LMNA un VAS *Latvijas valsts meži* paraksta LMNA priekšsēdētājs Edmunds Grandavs un LVM prezidents Roberts Strīpnieks. Parakstot šos dokumentus, puses vienojās: „Sociālie partneri ievēros darbinieku tiesības apvienoties arodorganizācijās un no tā izrietošās darbinieku tiesības; sekmēs darba koplīgumu noslēgšanu; sekmēs likuma „Par darba aizsardzību” noteikto darba aizsardzības sistēmu izveidošanu un nodrošināšanu ar nozares normatīvajiem un metodiskajiem materiāliem; veicinās darbinieku darba apstākļu uzlabošanu, cilvēka veselībai un apkārtējai videi nekaitīgu darbu u. c.”

29. septembrī Ministru kabinets akceptē Valsts ilgtermiņa ekonomiskās stratēģijas projektu un uzdod Ekonomikas ministrijai līdz 2001. gada aprīlim izstrādāt priekšlikumus stratēģijas ieviešanai. („..) Sociālā saskaņa ir drīzāk ekonomiskas izaugsmes priekšnoteikums nekā sekas. Tāpēc nav attaisnojama sociālo problēmu risināšanas atlikšana uz vēlāku laiku.”

20. decembrī tieslietu ministre Ingrīda Labucka izdod rīkojumu, ar kuru tiek noteikts, ka no 2001. gada 16. janvāra Uzņēmumu reģistrs pārņem savā pārziņā politisko partiju un arodbiedrību reģistrācijas lietas (pēc Tieslietu ministrijas datiem Latvijā tobrīd ir 119 arodbiedrības).

2000. gada nogalē priekšsēdētājs Edmunds Grandavs rezumē: „(..) Ievērojamai daļai uzņēmēju aizejošajā gadā satumsa rietumu apvārsnis. Eiro kritums un pašu valdības atbalsta trūkums uzņēmējdarbības vides sakārtošanai un uzlabošanai kārtējo reizi spilgti izgaismoja ekonomisko problēmu nesakārtotību. Aizejošajā gadā Latvijas darba ņēmējiem, arī meža nozares uzņēmumos strādājošajiem, saasinājās bieži vien nepārvarama problēma – saņemt sociālās garantijas uzņēmumu maksātspējas dēļ.”

2001. gads

3. martā LR Satversmes tiesa pasludina spriedumu: „Atzīt likuma „Par valsts sociālo apdrošināšanu” pārejas noteikumu 1. punktu par neatbilstošu Satversmes 109. pantam un par spēkā neesošu no sprieduma pasludināšanas dienas attiecībā uz tām obligāti sociāli apdrošināmajām personām, kuras sociālās apdrošināšanas iemaksas veic ar citu personu starpniecību vai par kurām maksājumus izdara citas personas”.

21. martā izveido kārtējo darba grupu darba aizsardzības noteikumu izstrādei.

29. martā Saeima steidzamības kārtībā nolēm: līdz 2010. gada 1. janvārim Valsts meža dienesta ierēdņa amatu var ieņemt arī persona, kurai ir amata prasībām atbilstoša profesionālā vidējā izglītība. Šis ir arī mūsu panākums!

16. maijā LMNA informācijas dienā Darba aizsardzības noteikumu izstrādes darba grupas vadītājs Labklājības ministrijas Darba aizsardzības politikas nodaļas vadītājs Imants Kristiņš spiests atzīt: „Bija doma pabeigt darbu līdz Jāņiem, tomēr labi, ja oktobrī...”

16. maijā Tieslietu ministrija savā koncepcijā par normatīvo aktu sakārtošanu atzīst: „Par normatīvo aktu *trūkumiem* praksē mēdz uzskatīt arī to, kas pēc būtības ir tikai tiesību normu iztulkošanas jautājums. Tādējādi *trūkumi* būtu jāmeklē ne tikai normatīvajos aktos, bet arī to piemērotajos, kas saglabājuši sociālistisko tiesību izpratni. Tas savukārt rada tiesisko nihilismu gan sabiedrībā, gan arī visās valsts institūcijās.”

14. jūnijā pulcējas meža nozares dažādo interešu grupas – arī LMNA –, tiek nodibināta sabiedriskā organizācija Latvijas Meža sertifikācijas padome. Tās mērķi: veidot un uzturēt Latvijas sabiedrības izpratni par videi draudzīgu un ilgtspējīgu mežsaimniecību; ar mežsaimniecības sertifikācijas palīdzību atbalstīt un veicināt vidi saudzējošu, sociāli taisnīgu un ekonomiski ilgtspējīgu Latvijas mežu apsaimniekošanu. Noslēdzas iniciatīvas grupas četru gadu darbs pie standarta projekta izstrādes.

14. septembrī Kopenhāgenā, Dānijas arodbiedrību apvienības SID 46. kongresa laikā, Liepājas arodbiedrību centra priekšsēdētājam Jānim Neimanim (viņš ir arī LMNA valdes loceklis) pasniegta prestižā Dānijas vides fonda balva (15. att.). Balva – 25 000 Dānijas kronas – pirmo reizi piešķirta ārzemju arodbiedrībai. To reizi trijos gados pasniedz arodbiedrībai, kuras ieguldījums dabas aizsardzībā un darba vides sakārtošanā kādā uzņēmumā bijis vislielākais.

15. att. J. Neimanis (pa labi) saņem apsveikumus no SID vadības.

LBAS Liepājas arodbiedrību centrs balvu izpelnījās par ieguldījumu strādnieku veselības aizsargāšanā Dānijas uzņēmējiem piederošajā uzņēmumā SIA *Baltic ACCU* (akumulatoru ražotnē Liepājā) un par aktivitātēm darbinieku aizsardzībā arī citu Skandināvijas valstu uzņēmējiem piederošajos uzņēmumos.

16. att. Zviedru delegācija Rīgā pie Brīvības pieminekļa.

1.-5. oktobrī Latvijā uzturējās Zviedrijas Kokapstrādes un mežrūpniecības arodbiedrības 13. nodaļas (no Hultsfrēdas) delegācija (16. att.): Mats Tūnbergs (*Matt Thunberg*), Luīza Burgos Santana (*Luisa Burgos Santana*), Jans Oke Johansons (*Jan Åke Johansson*), Madlēne Engmane (*Madeleine Engmann*), Kenets Johansons (*Kenneth Johansson*) – nodaļas vadītājs un Elīna Berklava – tulkas.

Vizītes mērķis – iedibināt sadarbību ar kādu no LMNA Vidzemes reģiona arodorganizācijām. Izvēle krita uz Strenčiem, kur darbojas mūsu divas arodorganizācijas.

17. att. Topošās sadarbības partneri: Iveta Ence (no kreisās), Kenets Johansons, Viviāna Polīte un Daina Vilne.

Kā redzams 17. attēlā, Iveta Ence (VM arodorganizācijas Revīzijas komisijas locekle), Kenets Johansons, Viviāna Polīte un Daina Vilne ar tikšanos ir apmierināti, nu var spriest par nākotnes nodomiem.

31. oktobrī LMNA valde, izskatot LBAS lēmumu “Par LBAS un Zviedrijas savstarpējās kooperatīvās apdrošināšanas sabiedrības FOLKSAM sadarbības projektu”, pieņem lēmumu piedalīties SIA SAKS dibināšanā.

2. novembrī tiek nodibināts Latvijas darba tirgus pakalpojumu un tehnoloģiju parks – sabiedrība ar ierobežotu atbildību SAKS. Sabiedrības mērķis – sniegt sociālo drošību un ekonomisko atbalstu nozaru arodbiedrību biedriem, ieviest vienotu arodbiedrības biedru un darba devēju uzskaites programmu. Dibinātāji – 14 nozaru arodbiedrības, to skaitā arī Meža nozaru arodu biedrība.

22. novembrī Saeima paklusām izdara grozījumus likumā “Par iedzīvotāju ienākumu nodokli”, ar ko tiek noteikts, ka ar 2002. gada 1. janvāri no arodbiedrību biedru naudām izmaksātie materiālie pabalsti, kas pārsniedz gada neapliekamo minimumu – Ls 252 – ir apliekami ar nodokļiem.

2002. gads

1. janvārī stājas spēkā jaunais likums “Par darba aizsardzību”.

19. aprīlī notiek LMNA 4. kongress. Saskaņā ar LMNA padomes (2002. gada 16. janvāra sesijas lēmums nr. 12-1) noteiktajām pārstāvniecības normām ievēlēti 85 delegāti, piedalās 76 delegāti (18. att.).

Kongress ar savu lēmumu atzīst par pareizu padomes un valdes darbu aizvadītajā periodā arodbiedrības biedru organizatoriskajā darbā,

18. att. Pulcējas LMNA 4. kongresa delegāti.

sociālekonomisko tiesību un interešu aizstāvībā, kā arī līdzdarību Latvijas arodkustībā. Sniedzis kongresam pārskatu par aizvadītajā periodā paveikto un arī neiespēto, priekšsēdētājs Edmunds Grandavs paziņo, ka noliek savas pilnvaras un sakarā ar došanos pensijā lūdz viņa kandidatūru LMNA vadības vēlēšanām neizvirzīt.

Pamatojoties uz vēlēšanu rezultātiem, kongress par LMNA priekšsēdētāju nolemj apstiprināt Juri Spāri (19. att.); par LMNA priekšsēdētāja vietnieku – Aivaru Šimansonu. LMNA Revīzijas komisija tiek ievēlēta šādā sastāvā: Vilma Būka (Bauskas Meža darbinieku AO), Artūrs Dūdars (AS *Latvijas Finieris* AO), Rolands Ozoliņš (AS *Latvijas Finieris* AO), Ernests Rinkuss (Rīgas virsmežniecības AO) un Austrā Strumpe (Valkas virsmežniecības AO).

Kongress pieņēma rezolūciju “Par paredzēto sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu likmes samazinājumu un tās pārdali ar 2003. gada 1. janvāri”.

Saskaņā ar likuma “Par valsts sociālo apdrošināšanu” 18. pantu ar 2003. gada 1. janvāri ir paredzēts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu likmi samazināt no 35 % uz 33 % un pārdalīt to uz pusēm starp darba devējiem un darbiniekiem. Tas nozīmē, ka darba devēja maksājamā likmes daļa samazināsies par 9,5 %, bet darbinieku – paaugstināsies par 7,5 %.

Pēc Labklājības ministrijas datiem strādājošo vidējā darba samaksa mēnesī kopš 1996. gada ir palielinājusies par 27 %, bet inflācija – par 40,2 %, tātad par 13,2 procentpunktiem vairāk. Latvijas Meža nozaru arodbiedrība neatbalsta ekonomiski nepamatotus lēmumus un aicina valdību un Saeimu beidzot veikt pamatīgu un detalizētu ilgtermiņa nodokļu politikas analīzi.

Kongresa delegāti ir pret sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu palielināšanu no 9 % līdz 16,5 %, jo rezultātā jau ar 2003. gada 1. janvāri strauji samazināsies darbinieku ienākumi. Tāpēc

delegāti ir gatavi aktīvai rīcībai. Aicināsim visus piedalīties dažādās protesta akcijās, kā arī nebalstot 8. Saeimas vēlēšanās par tiem deputātu kandidātiem, kuri atbalstīs šādu pārdali.

15. maijā LMNA padome sanāk jaunā sasaukuma 1. sesijā. Tiek ievēlēta LMNA valde septiņu cilvēku sastāvā: Mirdza Bondare – AS *Latvijas Finieris* AO galvenā uzticības persona, Ādolfs Borbals – Mežu pētīšanas stacijas AO priekšsēdētājs, Jānis Neimanis – *Erkke* AO priekšsēdētājs, Astrīda Rudzīte – Preiļu VM AO galvenā uzticības persona, Ingrīda Paegle – Kuldīgas Meža darbinieku AO galvenā uzticības persona, Aivars Šimansons – priekšsēdētāja vietnieks, Juris Spāre – LMNA priekšsēdētājs.

Padomes locekļi apspriež un pieņem “Rīcības plānu 2002. gadam un turpmākajiem gadiem”

1. jūnijā stājas spēkā jaunais “Darba likums”.

11. oktobrī Triju zvaigžņu ordeņa dome apbalvo ar Triju zvaigžņu ordeņa 1. pakāpes Goda zīmi ilggadīgo arodbiedrību juristu Alfrēdu Katlapu. Viņu apbalvošanai izvirzīja Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības valde, atzīmējot viņa mūža ieguldījumu – 40 darba gadus, kas aizvadīti, apzinīgi un pedantiski veicot arodbiedrību jurista pienākumus.

20. decembrī Nacionālā trīspusējā sadarbības padome apstiprina pirmo publisko samierinātāju sarakstu, kurā iekļauti valsts pārvaldes institūciju, darba devēju konfederācijas un LBAS pārstāvji. Šajā sarakstā iekļauti arī divi LMNA pārstāvji – Kristīne Solveiga Brūvele un Juris Spāre.

Samierinātāji ir trešā persona (viens vai samierinātāju kolēģija), ja kolektīvo interešu strīdā iesaistītajām pusēm (darbiniekiem un darba devējam) neizdodas atrisināt radušās domstarpības.

19. att. Stafetes maiņa: E. Grandavs nodod LMNA karogu J. Spārem.

5.–6. maijā Rīgā notiek starptautiska Baltijas jūras konference, kuras mērķis ir apspriest savstarpējās informācijas tīkla izveides nepieciešamību sakarā ar ES paplašināšanos un darbaspēka brīvo pārvietošanos. Konferences organizators – Starptautiskā Celtnieku un kokapstrādes darbinieku arodbiedrības federācija (IFBWW), sadarbojoties ar Ziemeļvalstu Celtnieku un kokapstrādes darbinieku federāciju. Konferencē LMNA pārstāv Juris Spāre.

28. maijā Zemkopības ministrijā notiek darba grupas valsts meža īpašuma koksnes resursu tirdzniecības modeļa izvērtējumam pirmā sanākme. Darba grupa izveidota ar Ministru prezidenta 2003. gada 25. aprīļa rezolūciju nr. 111-1/148. Starp grupas 26 locekļiem ir arī LMNA priekšsēdētājs Juris Spāre.

ZM valsts sekretāra vietnieks Arvids Ozols uzsvēra grupas galveno mērķi: nākotnes stratēģijas izstrāde koksnes resursu pārdošanai valsts īpašumā esošajos mežos. Ņemot vērā arī sociālos aspektus, grupai jāizvērtē katra konkrētā modeļa tālākas attīstības iespējas un tas, kā pie dažādiem modeļiem attīstības scenārijiem tiks ietekmēti valsts ienākumi, meža nozares un Latvijas tautsaimniecības attīstība kopumā.

16. jūlijā, neskatoties uz Mežizstrādātāju savienības argumentiem par labu ilgtermiņa līgumu pārjaunošanai līdz 2004. gadam un LMNA viedoklim un aprēķiniem par iespējamo sociālās spriedzes veidošanos pašvaldībās sakarā ar ražošanas apjomu samazināšanos vai uzņēmumu likvidāciju un darbinieku atbrīvošanu no darba mazajos uzņēmumos, Zemkopības ministrs Mārtiņš Roze pieņem politisku lēmumu “Par apaļo kokmateriālu sortimentu ražošanas un tirdzniecības apjomu VAS *Latvijas valsts meži* apsaimniekotajos mežos 2004. gadā”, ko **12. augustā** ar rīkojumu apstiprina Ministru kabinets. Lēmums nosaka (2. punkts): “VAS *Latvijas valsts meži* 2004. gadā neslēgt jaunus ilgtermiņa mežizstrādes līgumus, kā arī neslēgt jaunus cirsmu pirkuma līgumus par 2004. gadu uz 2002. un 2003. gadā beigušos ilgtermiņa vai 2001. gadā pārjaunoto mežizstrādes līgumu pamata”.

17. septembrī notiek LMNA un LBAS kopējā informatīvā diena, lai tiktos ar Ministru prezidentu Einaru Repši. Sarunas temats: “Dialogs Latvijas Brīvo arodbiedrību savienībā: Latvija un Eiropas Savienība”. Pēc aģitācijas par ES, Einars Repše atbildēja arī uz dažiem jautājumiem.

Jura Spāres jautājums: “2003. gada 8. augustā Kuldīgas MDAO un SIA *Ozolkalni* strādājošie

nosūtīja jums atklātu, satraukuma pilnu vēstuli sakarā ar 2003. gada 16. jūlija zemkopības ministra Mārtiņa Rozes lēmumu „Par apaļo kokmateriālu sortimentu ražošanas un tirdzniecības apjomu VAS *Latvijas valsts meži* apsaimniekotajos mežos 2004. gadā”. Šis lēmums valstī daudzus mazos un vidējos uzņēmumus novedīs līdz bankrotam. Atbilde nav saņemta. Vai tiešām par iestāšanos ES 2003. gada 20. septembrī būs jābalso cilvēkiem draudošā bezdarba situācijā?”

Einara Repšes atbilde: „Šis jautājums nekādā veidā nav saistīts ar ES. Šī jautājuma aktualizēšana ES kontekstā ir vērtējama kā nekorekta un kā mēģinājums panākt sev vēlamu rezultātu, šantāžējot šādā valstiski svarīgā jautājumā faktiski visu sabiedrību.

Šis ir iekšējs Latvijas jautājums par to, kādā veidā tiek apsaimniekoti mūsu meži un kādā veidā tiek izmantoti pieejamie mežu resursi. Jautājums valdībā tika ļoti rūpīgi diskutēts, tika uzklauti meža nozares pārstāvji, kā arī to uzņēmumu pārstāvji, kuri aizstāvēja ilgtermiņa mežizstrādes līguma saglabāšanu. Taču tā viedokļa paudējam, kurš acīmredzot ir rakstijis šo vēstuli, neizdevās pārliecināt nevienu no klāt esošajiem Ministru kabineta locekļiem.

Ja VAS *Latvijas valsts meži*, kura kā uzņēmēj-sabiedrība ir dibināta un aicināta, lai apsaimniekotu tieši valsts mežus, daļai no savām apsaimniekotajām mežu platībām kontraktē izstrādājumus, bet neizlaiž no savām rokām produkciju un pārdod tikai gala produkciju (jau kā apaļkokus), tad tas no valsts viedokļa ir uzskatāms par saimniecisku un ekonomiski attaisnotu modeli – vismaz tajā eksperimentālajā apjomā, kāds šobrīd ir iedarbināts.”

Juris Spāre: „Bankrotēs virkne mazo un vidējo uzņēmumu un vairāki tūkstoši darbinieku paliks bez darba. Pašvaldības nesaņems iedzīvotāju ienākuma nodokli. Valsts nesaņems vairākus miljonus latu sociālās apdrošināšanas iemaksas, tajā pat laikā bezdarbniekiem būs jāmaksā bezdarbnieka pabalsti. Pašvaldībās augs sociālā spriedze. Bet cilvēkiem – darbiniekiem – ir tiesības uz darbu un pašu nopelniem iztikas līdzekļiem, lai nodrošinātu sev un ģimenēm labāku dzīvi – tuvinātu Eiropas valstu iedzīvotāju dzīves līmenim.”

Einars Repše: „Arī tām firmām, kurās strādā jūsu minētie cilvēki, ir iespējams konkurēt ar citām firmām, lai saņemtu pasūtījumus. Tirdzniecībā ir tā – kurš labāk spēj konkurēt, tas izdzīvo un paēd. Mēs nevaram atļauties šeit kaut ko būtiski mainīt. Tad mums būtu jāatgriežas sociālisma iekārtā, kurā dod katram pēc vajadzības un nevis pēc spējam.”

23.–24. oktobrī seminārā “Kopīgums un tā nozīme arodbiedrībās” AS *Latvijas Finieris* prezidents Juris Bīķis atzīst sadarbību ar arodbiedrību par lietderīgu un vajadzīgu: “Viss ir atkarīgs no nostājas, uz kuras šī sadarbība tiek dibināta. Ja mēs viens otrā nesaredzēsim līdzvērtīgus partnerus ar skatu uz vienu mērķi un konstruktīvu sadarbību, tad dialogs var neiznākt. Ļoti laba sadarbība ar arodbiedrībām ir spriedzes noņemšanā, tradīciju izkopšanā, utt. Protams, neviens darba devējs nevēlas arodbiedrības iejaukšanos uzņēmuma attīstībā, tās bremsēšanā un darbinieku kūdišanā pret vadību. Jaunie uzņēmēji neatbalsta arodbiedrības veidošanos nezināšanas dēļ, proti, viņi nezina arodbiedrības pozitīvās puses. Darba devēji firmas attīstības veicināšanas procesā nereti aizmirst vienkāršas lietas, bet arodorganizācijas uzticības personas par to atgādina un pasargā no nevajadzīgām domstarpībām gan ar darbiniekiem, gan uzraudzības institūcijām”.

2004. gads

1. janvārī valstī noteikta minimālā alga – Ls 80 mēnesī.

Samazināta uzņēmējdarbības riska nodeva (tā saucamā *blēžu nodeva*) no Ls 0,74 uz Ls 0,35 mēnesī.

Paaugstināta no darbinieku prasījumu garantiju fonda izmaksājamo kompensāciju apmērs no Ls 400 līdz Ls 1000.

12.–14.janvārī LMNA ierodas Zviedrijas kokrūpniecības arodbiedrības pārstāvji Rodžers Gerdons (*Roger Gerdon*) un Pers Ūlofs Sjo (*Per-Olof Sjö*) (20. att.), lai saskaņā ar Eiropas Savienības Komisijas apstiprināto projektu „Par sociālo dialogu ES kandidatvalstīs” sagatavotu ziņojumu Luksemburgas sanāksei par situāciju Latvijas kokrūpniecības un mēbeļu ražošanas uzņēmumos. Šie apsekojumi notiek sadarbībā ar ES dalībvalstu Eiropas kokrūpniecības un mēbeļu ražotāju darba

devēju organizācijām UEA un *CEI-Bois* un arodbiedrību – EFBWW. Zviedru kolēģi bija piekrituši apsekot Latviju.

Viesu vēlme Latvijā bija tikties ar LMNA darbiniekiem, Labklājības ministrijas Darba departamentu, uzņēmumu *Stora Enso* Launkalnē, Latvijas kokrūpniecības federāciju, kā arī ar pārstāvjiem no asociācijām *Latvijas koks*, *Latvijas mēbeles*, Latvijas Kokapstrādes uzņēmēju un eksportētāju asociācijas un LBAS priekšsēdētāju.

26. februārī LMNA pārstāvji Aivars Sīmansons, Jānis Everss un Jānis Bārtuls tiekas ar asociācijas *Latvijas mēbeles* direktoru padomi, lai uzsāktu sarunas par sociālā dialoga veidošanu mēbeļu ražošanas uzņēmumos.

Uzziņa. Latvijā ar mēbeļu ražošanu nodarbojas 391 uzņēmums ar 10 600 darbiniekiem. 39 % no visiem darbiniekiem strādā 10 lielākajos (virs 250 nodarbināto) uzņēmumos: SIA *Laiko* – 572 darbinieki; SIA *Daiļrade-Koks* – 571; SIA *Verems* – 532; SIA *Malteks* – 369; SIA *Amber Furniture* – 333; SIA *Sāga* – 298; SIA *Rondeks* – 289; SIA *Krebsar* – 289; SIA *Kristbergs* – 252; SIA *Troll Nyrser* – 250; z/s *Avoti* – 220 darbinieki. Turklāt ir arī 25 vidējie (50–240) uzņēmumi ar 26 % strādājošo un 109 mazie (10–49) uzņēmumi, kas nodarbina 25 % strādājošo. No tiem asociācijā *Latvijas mēbeles* apvienojušies tikai 18 uzņēmumi (arodorganizācijas darbojas SIA *Verems*, SIA *Malteks* un SIA *Rondeks*).

13. un 14. aprīlī Latvijā darba vizītē ierodas *Trade Union Training in Latvia. Project Number 98 687 Ö'* projekta vadītājs, Zviedrijas papīrrūpniecības strādnieku arodbiedrības (*Pappers*) starptautiskais koordinators Mikaelis Sterbeks (*Mikael Sterbäck*) un Zviedrijas meža un kokrūpniecības arodbiedrības organizatoriskā darba sekretārs Inge Lindgrēns (21. att.). Zviedru kolēģus interesēja mūsu paveiktais darbs 2003. gadā un plānotās aktivitātes 2004. gadā.

LMNA priekšsēdētājs Juris Spāre sniedza pārskatu par paveikto šajā projektā 2003. gadā un

20. att. A. Sīmansons (LMNA), R. Gerdons (Zviedrija), tulks E. Berklāva un P. Ū. Sjo (Zviedrija).

21. att. Mikaelis Sterbeks (no kreisās) un Inge Lindgrēns analīzē 2003. gadā paveikto.

raksturoja vispārīgo situāciju valstī un arodbiedrības darbā. LMNA arodbiedrības darba organizators Jānis Everss ziņoja par savu darbu, kas paveikts, lai papildinātu LMNA biedru rindas. Viņš informēja arī par problēmām, ar kurām sastopas savā darbā.

Tika apspriests sadarbības plāns 2004. gadam un tam nepieciešamais finansējums. Vizīte noslēdzās ar "Vienošanās par sadarbību 2004. gadā" parakstīšanu.

28. aprīlis. Kopš 1996. gada arodbiedrības pasaulē 28. aprīli atzīmē Starptautisko darbā bojā gājušo un savainoto strādnieku piemiņas dienu. Šogad šajā dienā tika aktualizētas divas tēmas – drošība un veselība visiem un darba devēja atbildība.

Katru gadu arodbiedrības šajā dienā cenšas pievērst darba devēju, valsts institūciju un visas sabiedrības uzmanību cilvēka aizsardzībai darba vidē.

■ 28. aprīlis oficiāli ir pasludināts par nacionālo strādnieku piemiņas dienu Argentīnā, Bermudu salās, Kanādā, Brazīlijā, Kostarikā, Dominikānas Republikā, Peru, Portugālē, Spānijā un Taivānā. Taizemē šī diena ir 10. maijs. Beļģijā, Bulgārijā, Korejā, Malaizijā un Polijā arodbiedrības ir iesniegušas savām valdībām lūgumus atzīt 28. aprīli kā atceres dienu. Šogad arodbiedrību organizācijas Beninā, Čehijas Republikā, Somijā, Ungārijā, Maltā, Nepālā, Jaunzēlandē, Rumānijā un Singapūrā gatavojas iesniegt līdzīgus priekšlikumus.

■ Šajā dienā Rīgā, Sv. Alberta baznīcā, Mārupes ielā 38, notika LBAS organizēts darbā bojā gājušo un savainoto strādnieku atcerai veltīts dievkalpojums, kurā klāt bija vairāki desmiti arodbiedrību pārstāvji un pilsētas iedzīvotāji. Ceram, ka nākamgad 28. aprīļa pasākumi izskanēs vērienīgāk.

Viela pārdomām: varbūt arī Latvijas arodbiedrībām jāpanāk, lai 28. aprīli noteiktu kā Strādnieku piemiņas (atceres) dienu?!

1. maijā Latvija kļūst par pilntiesīgu Eiropas Savienības dalībvalsti.

19. maijā LMNA valde apstiprina konkursa „Iesaistīsim jaunus biedrus arodbiedrībā” nolikumu. Konkurss tiek organizēts LMNA 4. kongresa lēmuma un padomes rīcības plāna izpildei, sadalās par jaunu biedru iesaistīšanu. Konkursa termiņš – 2004. gada 15. decembris.

26. maijā LBAS valdes sēdē tiek skatīti jautājumi par darba samaksu un dzīves dārdzības kompensāciju. Piedalās Latvijas Zinātņu akadēmijas Ekonomikas institūta direktore Raita Karnīte.

22. att. Trīspusējās vienošanās parakstīšana. No kreisās: V. Gavrilovs, I. Emsis un P. Krīgers.

Lūk, tikai viena doma no viņas teiktā: “Arodbiedrībām jāatmet pieticība savu tiesību pieprasīšanā un jārikojas noteiktāk, redzamāk”.

8. jūlijā starpministriju sanāksmē, piedaloties Zemkopības, Labklājības, Tieslietu ministrijas, kā arī Darba devēju un arodbiedrības pārstāvjiem, tika izskatīts Ministru kabineta noteikumu projekts “Darba aizsardzības prasības meža darbos”. Noiets garum garais ceļš. Bet, lai valdība varētu izdot šos noteikumus, ir jāizdara grozījumi Darba aizsardzības likumā, jo tajā šādi noteikumi nav paredzēti.

1. oktobrī Ministru prezidents Indulis Emsis (22. att.) valdības vārdā paraksta trīspusēju vienošanos par sociālekonomisko sadarbību ar arodbiedrībām (Pēteris Krīgers) un Darba devēju konfederāciju (Vitālijs Gavrilovs). Vienošanās mērķis – veicināt Latvijas ilgspejīgas tautsaimniecības attīstību un labvēlīgus sociālos apstākļus. Partneri apņemas konsultēties par valsts politikas pilnveidošanu un īstenošanu nabadzības un sociālās atstumtības mazināšanā, nelegālās nodarbinātības izskaušanā un bezdarba mazināšanā. Jāatzīmē, ka Induļa Emša valdība – pirmā un vienīgā – atzina sevi par sociāli atbildīgu. Diemžēl tās mūžs bija īss.

12. oktobrī Rīgā, pie Ministru kabineta, notiek pikets – ielās izgājuši mežizstrādātāji. Piketē

23. att. Bērzkalnu darbinieki piketā pie Ministru kabineta.

SIA *Bērzkalni*, SIA *Latsin* un SIA GRK darbinieki – vairāk nekā 20 cilvēki (23. att.). Kopā ar saviem arodbiedrības biedriem redzama arī Bauskas mežu darbinieku arodorganizācijas galvenā uzticības persona Regīna Klincāne. Mežizstrādes uzņēmumu darbinieku sašutumu izsaucis Zemkopības ministra Mārtiņa Rozes paziņojums: “Ilgtermiņa mežizstrādes līgumu turētāji (..), parazitējot uz valsts un sabiedrības rēķina (..)” (*Lauku Avīze*, 01.10.2004., raksts *Cīņa par sviestmaizi mežos turpinās*). Cilvēkus satrauc arī tas, ka uzņēmumiem, kuriem 2004. gadā beidzas ilgtermiņa mežizstrādes līgumi, būs masveidā jāatbrīvo darbinieki, piemēram, *Bērzkalnos*, kur nodarbina 150 cilvēkus, strādājošo skaits būs jāsamazina līdz 25 darbiniekiem. Ministrs pie piketētājiem tā arī neiznāca!

20. oktobrī LMNA Republikānisko komiteju apmeklēja un ar LMNA priekšsēdētāju J. Spāri tiekas Zviedrijas kokrūpniecības arodbiedrības 13. nodaļas delegācija P. Vesterlunds, G. Svensons, J. O. Johansons un S. E. Petersons (24. att.). Zviedru kolēģi – Starpvalstu projekta sadarbības partneri – no 13. līdz 20. oktobrim uzturējās Strenčos, kur vadīja semināru projektā iesaistīto arodorganizāciju uzticības personām. Zviedru kolēģi izteica gandarījumu par Latvijā pavadīto laiku un semināra norisi. Notika domu apmaiņa par zviedru uzņēmēju attieksmi pret arodorganizāciju veidošanu viņu uzņēmumos Latvijā, kā arī par informācijas apmaiņu šādos gadījumos un zviedru arodbiedrību – īpaši Kokapstrādātāju arodbiedrības – iespējamo palīdzību risinājumu meklēšanā.

25. att. LMNA delegācija Arodbiedrības centrālajā birojā. No kreisās: Aivars Simansons, Inguna Siņica, Inge Lingrēns (orgsekretārs), Kjells Dalstroms (AB prezidents), Enars Grandvists (valdes loceklis), Leifs Sjudāls (nacionālais kasieris), Larss Johansons (nacionālais sekretārs).

24. att. Zviedru kolēģi – 13. nodaļas delegācija Republikāniskajā komitejā.

11. –17. novembrī pēc Zviedrijas meža un kokapstrādes nozares darbinieku arodbiedrības prezidenta Kjella Dalstroma (*Kjell Dahlström*) uzaicinājuma LMNA priekšsēdētāja vietnieks Aivars Sīmansons un galvenā grāmatvede Inguna Siņica piedalījās zviedru arodbiedrības padomes darbā un pārrunāja nākotnes starptautiskās sadarbības jautājumus (25. att.).

Uzziņa. Zviedrijas Meža un kokapstrādes nozares darbinieku arodbiedrība apvieno ap 60 000 arodbiedrības biedru, kas ir aptuveni 75–80 % no nozarē strādājošajiem. Darbojas 17 reģionālās nodaļas, vienā reģionālajā centrā ir aptuveni 3–4 tūkstoši biedru.

Sejoja vizīte nozares arodbiedrības 7. reģionālajā nodaļā, Katrineholmā. To vada Kenets Johansons (*Kenneth Johansson*), kurš 2001. gadā bija iniciators sadarbības sākšanai ar Strenču arodorganizācijām.

Nodaļa apvieno apmēram 3 200 biedru. Tai ir 11 sekcijas un 22 klubi. Reģionālajai nodaļai dažādās reģiona vietās ir ap 200 kontaktpersonu un ap 350 uzticības personu darba aizsardzībā, bet reģionālajā centrā (birojā) strādā četras algotas personas.

24. novembrī LBAS valde apstiprina arodbiedrību pārstāvjus Nodarbinātības valsts aģentūras filiāļu konsultatīvajās padomēs. No LMNA arodorganizācijām Balvu NVA konsultatīvajā padomē apstiprina Juri Prancānu – Balvu VM AO priekšsēdētāju; Liepājas NVA padomē – Jāni Neimani – LMNA valdes locekli. Par pārstāvju aizvietotājiem Alūksnes NVA konsultatīvajā padomē apstiprina Ainu Zīmeli – Alūksnes VM AO galveno uzticības personu (GUP); Kuldīgas NVA padomē – Ingridu Paegli – LMNA valdes locekli; Rīgas rajona NVA padomē – Edīti Klimenko – AS *Inčukalna Timber* AO galveno uzticības personu un Valkas NVA padomē – Viviānu Politi – Valkas VM AO GUP.

15. decembrī LMNA valde izskata konkursa „Iesaistīsim jaunus biedrus arodbiedrībā” rezultātus un diemžēl konstatē, ka konkurss beidzies bez rezultātiem. Tāpēc Republikāniskajai komitejai uzdots veikt arodorganizāciju vadītāju aptauju, lai noskaidrotu iemeslus, kādēļ konkursam nebija rezultātu.

16. decembrī Saeima izdara grozījumus „Darba aizsardzības likumā” (stājas spēkā ar 2005. gada 11. janvāri), kur citu būtisku grozījumu un arī jaunu pantu starpā 25. pants “Pilnvarojums Ministru kabinetam izdot noteikumus par darba aizsardzību” tiek papildināts ar frāzi “(..) veicot darbus mežsaimniecībā”.

2005. gads

1. janvārī stājas spēkā Darba likuma 112. pants *Atlaišanas pabalsts*.

22. februārī Arodbiedrību namā, pēc Brīvo arodbiedrību savienības iniciatīvas, notiek apaļā galda diskusija „Latvijas darbaspēka kustība Eiropas Savienībā un citās valstīs – problēmas un risinājumi”.

Ārlietu ministrija sāk veidot Konsulāro reģistru ar mērķi apkopot informāciju par Latvijas valstspiederīgām personām, kas uzturas ārzemēs. Top *Zaļā grāmata* par ekonomisko migrāciju.

Jura Spāres subjektīvie secinājumi par dzirdēto: „Rodas iespaids, ka dzīvojam mīksto spilvenos, izliekoties, ka ar nodarbinātību un darbaspēka aizplūšanu Latvijā viss ir kārtībā. Zināmā mērā pārsteidza atziņa, kas ir pasniegta kā valsts izcils sasniegums: Latvijas iedzīvotājiem esot dota iespēja strādāt ārzemēs. Manuprāt, tieši otrādi, – tā ir iespēja Latvijas valstij (tās birokrātijai) turpināt nedomāt par tautsaimniecības un tās mugurkaula – rūpniecības – attīstību valstī kopumā un īpaši jau reģionos. Nevar piekrist arī augstākminēto iestāžu pārstāvju optimismam, ka lielākā daļa no aizbraukušajiem atgriezies savās dzīvesvietās. Ja valsts turpinās savu politiku attiecībā pret reģioniem, tad aizbraukušajiem (pat ļoti gribot!) vairs nebūs, kur atgriezties un apmesties, jo laukos un ciematos svilpos caurvējš.”

3. martā LMNA darbinieki Ā. Smildziņš, S. Brūvele, J. Spāre un A. Sīmansons tiek ar jaundibinātās *Swedwood* arodorganizācijas biedriem.

Uzziņa. *Swedwood Latvija Ltd.* ir multinacionālā kokapstrādes uzņēmuma IKEA (Zviedrija) meitas uzņēmums, kas Inčukalnā nodarbina ap 650 strādājošo.

8. martā ar Ministru kabineta rīkojumu nr. 143 par Valsts meža dienesta ģenerāldirektoru tiek apstiprināts Jānis Kinna.

9. martā saskaņā ar projektu „Informācijas, konsultāciju un līdzdalības veicināšana Igaunijas, Latvijas un Lietuvas rūpniecības un celtniecības nozarēs” notiek mācību seminārs, kurā piedalījās ap 30 pārstāvju no Latvijas rūpniecības uzņēmumu arodbiedrībām. Meža nozari pārstāvēja J. Bārtuls – AS *Bolderāja* arodorganizācijas galvenā uzticības persona (šeit un turpmāk – AO GUP), V. Jaunbauers – AS *Stora Enso Timber Launkalne* AO GUP un A. Mihalovskis – SIA *Piebalgas* AO GUP, bet darba devējus pārstāvēja J. Mārciņš – LKUEA izpilddirektors. (2004. gada novembrī Eiropas Komisija apstiprināja četru Ziemeļvalstu federāciju lūgumu un šim projektam piešķīra 120 tūkst. eiro).

Baltijas valstu arodbiedrībās visvairāk jūtama vecākās paaudzes klātbūtne, un ir grūti pārliecināt jaunus cilvēkus pievienoties arodbiedrībai. Cilvēki neuzticas arodbiedrībām, jo tās nespēj izdarīt spiedienu uz darba devējiem, un rezultātā ir maz noslēgto koplīgumu. Mazā biedru skaita dēļ nozaru arodbiedrību struktūra ir vāja, nodarbinātā arodbiedrības personāla skaits ir nepietiekams (1–3), bet valdība nesekmē sociālo dialogu nacionālā līmenī. Tās arī ir lielākās arodbiedrību problēmas.

16. martā LMNA padomes locekļi tiek iepazīstināti ar darba devēju konfederācijas sagatavotajiem grozījumiem Darba likumā, pavisam 13 pantos. Padome vienprātīgi nolēmj noprotēt šos grozījumus, to izsakot padomes kopējā paziņojumā, un uzdod LMNA vadībai sagatavot pamatotu argumentāciju grozījumu noraidīšanai, informējot par to gan LBAS vadību, gan LMNA pārstāvjus NTSP un Darba lietu apakšpadomē.

22.–23. martā darba vizītē ierodas Zviedrijas papīrrūpniecības strādnieku arodbiedrības *Pappers* starptautiskā darba organizators Mikaelis Sterbeks un Zviedrijas meža un kokapstrādes nozares darbinieku arodbiedrības nacionālais sekretārs Larss Johansons (26. att.). Vizītes galvenais mērķis – LMNA un Zviedrijas brālīgo arodbiedrību sadarbība 2005. gadā. Tā kā ar 2004. gadu noslēdzās Arodbiedrības izglītības projekts, kas darbojās vairākus gadus, sadarbībai jāmeklē jaunas formas un realizācijas metodes. LMNA priekšsēdētājs Juris Spāre informēja par ražīgo arodnieku izglītošanas un mācību darbu 2004. gadā un pateicās par palīdzību, ko zviedri snieguši LMNA iepriekšējos gados.

29. martā notiek Nacionālās trīspusējās sadarbības padomes Darba lietu trīspusējās sadarbības apakšpadomes (DLTSA) sēde, kurā piedalās arodbiedrību (no LMNA – Āris Smildziņš), valdības un LDDK pārstāvji. Tika izskatīti darba devēju iesniegtie priekšlikumi par izmaiņām Darba likumā. Arodbiedrības pārstāvji pauda neizpratni par LDDK ierosinājumu samazināt piemaksas apmēru par nakts darbu no pašreizējiem 50 % uz 25 % no noteiktās stundas vai dienas algas likmes un par virsstundu darbu vai darbu svētku dienās – no pašreizējiem 100 % uz 50 %. Darba devēju argumenti, ka tādā veidā tiks samazināta nelegālā nodarbinātība, nav pārliecinoši. Šīs problēmas ir jārisina citādi, nevis samazinot piemaksas. Arodbiedrību viedoklim piekrita arī Labklājības ministrijas pārstāvji. Rezultātā LDDK pārstāvji lielāko daļu savu priekšlikumu atsauc, tostarp arī tos, kas attiecas uz piemaksām.

7. aprīlī tiek atzīmēti 15 gadi kopš Meža nozaru arodu biedrības dibināšanas. LMNA valde izsaka pateicību visiem tiem arodorganizāciju līderiem, kuri joprojām ir ierindā un pārliecinoši veic savus pienākumus. Pateicība arī tiem, kas mūsu darbā iesaistījušies no jauna. Pateicība visiem, kas 1990. gada 7. aprīlī drosmīgi izvēlējās iet neatkarības ceļu!

14. aprīlī vēlreiz notiek starpministriju apspriede, lai izskatītu kārtējo redakciju dokumentam “Noteikumi darba aizsardzībā, veicot darbus mežsaimniecībā”.

20. aprīlī notiek LMNA konference „LMNA 15 gadi”. Konference organizēta sakarā ar Latvijas Meža nozaru arodu biedrības dibināšanas

26. att. LMNA un Zviedrijas arodbiedrību pārstāvji jaunu sadarbības metožu meklējumos.

27. att. 20.04.2005. Konferencē piedalās – bijušais Slokas Celulozes un papīra kombināta AO priekšsēdētājs A. Balbieris (no labās), bijušais Daugavpils mēbeļu kombināta AO priekšsēdētājs Ē. Kevišs, kādreizējā Republikāniskās komitejas Kultūras un informācijas darba organizatore S. Dārziņa. u.c.

15. gadskārtu (07.04.1990.). Konferencē piedalījās gan pašreizējie arodorganizāciju vadītāji, gan aizvadīto gadu notikumu dalībnieki (27. att.), viņu vidū arī LMNA pirmais priekšsēdētājs Jānis Vanags. LMNA priekšsēdētājs Juris Spāre klātesošos iepazīstināja ar nozares arodbiedrības paveikto, sākot no 1990. gada 7. aprīļa, kad kārtējā Meža, papīra un kokapstrādāšanas rūpniecības strādnieku arodbiedrības kongresa delegāti pieņēma tiem laikiem drosmīgu lēmumu – paziņoja par saistību pārtraukšanu ar PSRS arodbiedrību sistēmu un neatkarīgas arodbiedrības nodibināšanu, sākot arodbiedrības darba pārkārtošanas ceļu.

30. aprīlī savu gaitu pie arodbiedrības biedriem Latvijā sāk *Arodbiedrību Avīzes* pirmais numurs. Avīze izdota latviešu valodā 300 000 eksemplāru tirāžā un krievu valodā – 150 000 eksemplāru tirāžā.

11. maijā Republikāniskajā komitejā priekšsēdētājs Juris Spāre un priekšsēdētāja vietnieks Aivars Šimansons tiek ar Valsts meža dienesta (VMD) jauno ģenerāldirektoru Jāni Kinnu un viņa padomnieci Andu Stīpnieci.

Juris Spāre iepazīstināja viesus ar LMNA, ko tā pārstāv un kādus jautājumus risina. Savukārt Jānis Kinna pastāstīja par pirmajiem iespaidiem, kas gūti, apsekojot pirmās astoņas virsmežniecības, par aptuveno vīziju, kā turpmāk varētu attīstīties VMD. Runājot par turpmāko sadarbību starp LMNA un VMD, ģenerāldirektors ir gatavs

uzklausīt labas idejas un sadarboties. Rezultātā varētu tikt veidots mežsaimniecības nozares kopīgums pašlaik spēkā esošās vienošanās vietā.

13. maijā *Latvijas Vēstnesis* ziņo, ka Eiropas Parlamentā tiek skatīts Darba laika direktīvas projekts. Pirmajā lasījumā Eiropas parlamentārieši atbalstīja normas, kas aizsargā darba ņēmēju, bet Latvijai ir pretējs viedoklis. EP deputāts no Latvijas Valdis Dombrovskis (Tautas partija): “Es aizstāvu liberālo pozīciju. Uzskatu, ka darba tirgus būtu jāregulē pēc iespējas mazāk. Pastiprināta regulācija, kādu grib pieļaut EP, tikai rada problēmas. Palielinās bezdarbs, mazinās Eiropas Savienības konkurētspēja.”

17. maijā Brīvo arodbiedrību savienībā notiek diskusija “Aplokšņu algu ierobežošana un nelegālās nodarbinātības samazināšana”. Diskusijā piedalījās Valsts Ieņēmumu dienesta galvenās nodokļu pārvaldes direktora vietniece Ināra Pētersone.

Kā VID materiālā izskatās meža nozare? Pēc VID datiem, mežsaimniecības un kokrūpniecības nozarē darbojas 2 542 uzņēmumi (juridiskās personas – darba devēji). No tiem 305 uzņēmumi (12 %) vispār neuzrāda darbiniekus un neapreķina darba algu; 1223 uzņēmumi (48 %) maksā algu, kas zemāka par iztikas minimumu; 563 uzņēmumi (21%) maksā algu no 80 līdz 100 Ls; 344 uzņēmumi (18 %) – no 100 līdz 200 Ls un tikai 134 uzņēmumi (5 %) maksā algu, kas lielāka par 200 latiem. Nozarē nodarbināti 41 002 darba ņēmēji. 10 257 (25 %) no tiem darba alga ir zem minimālās, 11935 (29 %) saņem algu 80–100 Ls, 8149 (20 %) no 100 līdz 200 Ls, bet 10 670 (26 %) – virs 200 latiem.

23. un 31. maijā LMNA priekšsēdētājs J. Spāre un vietnieks A. Šimansons tiek ar AS *Latvijas Finieris* valdes priekšsēdētāju, ģenerāldirektoru U. Biķi, arodorganizācijas GUP M. Bondari, uzņēmuma juridiskās daļas vadītāju S. Kleini un SIA SAKS izpilddirektori I. Gavariņu, lai risinātu jautājumu par darbinieku (arodbiedrības biedru un viņu ģimenes locekļu) apdrošināšanu pret nelaimes gadījumiem uz 24 stundām, kā arī par citiem apdrošināšanas veidiem.

21. jūnijā beidzot pieņemti Ministru kabineta noteikumi nr. 434 „Darba drošības prasības mežsaimniecībā”.

8–9. jūlijā Saulkrastos, atpūtas kompleksā *Minhauzena Unda*, LBAS pirmo reizi organizē sporta spēles nozaru arodbiedrībām. Sporta spēles piedalās 12 nozares un LBAS birojs. Sacensības notika pludmales volejbolā, tautas bumbā, basketbola soda metienos, šautriņu mešanā, zolītē,

28. att. 8.07.2005. Saulkrasti. LBAS 1. Sporta spēles. LMNA komandas vizītkartes prezentācija.

29.att. Kenets Johansons (pirmais no kreisās) un Gunnars Hegs (sēž aiz Keneta) atklātā sarunā ar *Swedwood* darbiniekiem.

virves vilkšanā, futbola soda sitienos, portfeļa mešanā, bet vispirms katrai komandai vajadzēja prezentēt vizītkarti.

LMNA komandu (28. att.) pārstāvēja Limbažu VM AO priekšsēdētāja Velga Senkovska ar saviem arodbiedrības biedriem N. Leci, S. Āboliņu u. c., Preiļu VM AO priekšsēdētāja Astrīda Rudzīte, Rīgas VM AO priekšsēdētāja I. Ozoliņa, AS *Latvijas fnieris* arodbiedrības biedri Dz. Zommeres vadībā un LMNA RK pārstāvēja Āris Smildziņš un Aivars Sīmansons.

31. augustā notiek LBAS valdes sēde. Centrālais jautājums – LBAS protesta akcijas sagatavošanas plāna apspriešana un apstiprināšana.

Pēc spraigas viedokļu apmaiņas LBAS valde nolemj oktobra sākumā Rīgā, Doma laukumā, organizēt Latvijas arodbiedrību protesta akciju pret iedzīvotāju zemo dzīves līmeni. Valde lemj arī lūgt LBAS dalīborganizācijas informēt un aicināt piedalīties akcijā savus Eiropas līmeņa sadarbības partnerus; aicināt starptautiskās organizācijas (Starptautisko Darba organizāciju (SDO), Apvienoto Nāciju organizāciju (ANO), Starptautisko Brīvo arodbiedrību konfederāciju (ICFTU), Eiropas Arodbiedrību konferāciju (ETUC) u. c.) izteikt atbalstu protesta akcijai Latvijā. Valde lemj arī izsūtīt skaidrojošas vēstules visām Latvijā esošajām vēstniecībām, Valsts prezidentei, Saeimai un Ministru kabinetam. Savukārt visām dalīborganizācijām jāveic aktīvs informēšanas un aģitēšanas darbs savās organizācijās un līdz 9. septembrim jāiesniedz LBAS birojā aģitācijas pasākumu grafiks. Nolemts izveidot protesta akcijas sagatavošanas vadības grupu: P. Krīgers, L. Marcinkēviča, E. Baldzēns (LBAS), J. Kalniņš (LAKRS priekšsēdētājs), R. Viksna (LVSADA priekšsēdētāja), J. Spāre (LMNA priekšsēdētājs).

5.–6. septembrī Latvijā darba vizītē ierodas Zviedrijas Meža un kokapstrādes arodbiedrības speciālists K. Johansons un Zviedrijas uzņēmuma *Swedwood Sverige* arodorganizācijas vadītājs G. Hegs. Vizītes mērķis – tikties ar meitas uzņēmuma *Swedwood Latvia Ltd.* arodorganizācijas pārstāvjiem (29. att.), darbiniekiem un administrāciju; uzklaut Latvijā strādājošo darbinieku problēmas; dalīties pieredzē, kā darbinieku problēmas risina mātes uzņēmumā; iepazīstināt ar mātes uzņēmumā noslēgto koplīgumu un vienoties par turpmāko sadarbību.

Darbinieki tika iepazīstināti arī ar Zviedrijas Meža un kokapstrādes arodbiedrības noslēgto vienošanos ar koncernu IKEA, kam pieder *Swedwood* uzņēmumu grupa.

1. oktobrī Rīgā, Doma laukumā, protesta akcija „Mēs pret nabadzību”. Arī LMNA arodorganizācijas aktīvi piedalījās protesta akcijā. Ar skaitliski lielu pārstāvniecību akcijā piedalījās Rēzeknes, Dobeles, Liepājas, Balvu un Rīgas rajons, kā arī

30. att. Doma laukumā pulcējas arī mūsējie – LMNA arodorganizāciju pārstāvji.

Rīga (30. att.). Kopumā Doma laukumā bija pulcējušies ap 10 000 arodbiedrības biedru un viņu atbalstītāju no Rīgas un rajoniem.

Protesta mītiņu atklāja LBAS priekšsēdētājs P. Krīgers: „(..) Šodien Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība ir aicinājusi jūs visus kopā Latvijas sirdī, Doma laukumā, lai beidzot, pēc ilgu gadu pieticības, pacietības, iecietības un ieturētības, pateiktu skaļu un saprotamu „nē!” Latvijā valdošajam beztiesiskumam, patvaļai, zagšanai, kombinācijām un mahinācijām, nabadzībai! Lai pateiktu skaidru un visiem valdošajiem saprotamu – pietiek!”

Klātesošos uzrunāja arī Liepājas arodbiedrības centra priekšsēdētājs, LMNA valdes loceklis Jānis Neimanis: “(..) Man ir kauns, ka dzīvoju valstī, kurā 25 Eiropas valstu vidū ir visaugstākā inflācija, viszemākās pensijas, viszemākā vidējā darba samaksa un vislielākā korupcija. Ir arī lielākais pašnāvnieku skaits, un mana valsts ir visstraujāk izmirstošā valsts pasaulē. Mūsu valdībai un Saeimas deputātiem diemžēl par to kauna nav.”

23.–24. novembrī Latvijā darba vizītē ieradās Zviedrijas Meža un kokapstrādes arodbiedrības speciālisti K. Johansons, Zviedrijas uzņēmuma *Swedwood Sverige* arodorganizācijas vadītājs G. Hogs un Gēteborgas nodaļas darbinieks T. Berggrēns, lai precizētu sadarbības projekta plānu 2006.–2007. gadam ar *Swedwood Latvija Ltd.* arodorganizāciju.

2006. gads

6. janvārī Arodbiedrību namā Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība organizē pirmo pateicības pasākumu *Sadarbības partneris 2005*. Pasākuma mērķis – apzināt labākos sadarbības partnerus – arodbiedrību un darba devēju, kas 2005. gadā īpaši veiksmīgi risinājuši darbinieku sociāli ekonomiskos jautājumus darba vai dzīves vietā vai atspoguļojuši tos plašsaziņas līdzekļos. Tika nominēti 28 sadarbības partneri no dažādiem uzņēmumiem, iestādēm, kā arī no masu medijiem. No meža nozares par sadarbību starp darba devēju un arodbiedrību kā veiksmīgākie *Sadarbības partneri 2005* tika sumināti:

- privāto uzņēmumu grupā – *AS Latvijas finieris*, ģenerāldirektors Uldis Biķis; arodorganizācijas galvenā uzticības persona – Mirdza Bondare (31. att.);
- valsts un pašvaldību uzņēmumu grupā – Valkas virsmežniecība, virsmežzinis Andrejs Valdēns; arodorganizācijas priekšsēdētāja – Viviāna Polīte (32. att.);

31. att. Uldis Biķis un Mirdza Bondare no *AS Latvijas finieris*.

32. att. Andrejs Valdēns un Viviāna Polīte no Valkas virsmežniecības.

- par atbalstu un arodbiedrību darba objektīvu atspoguļošanu – Liepājas laikraksts *Kurzes vārds*, galvenais redaktors – Andžils Remess (LMNA valdes loceklis Jānis Neimanis).

7.–9. februārī *Swedwood* arodorganizācijas pārstāvji: R. Krišjāne, L. Ziemele un L. Lazdiņš viesojas *Swedwood* mātes uzņēmuma zemē – Zviedrijā (33. att.). Brauciens bija organizēts LMNA un Zviedrijas meža un kokapstrādes darbinieku

33. att. 7.02.2006. No kreisās: L. Lazdiņš, uzņēmuma *Tibro Kontorsmōbler* arodorganizācijas vadītājs G. Hogs, R. Krišjāne, L. Ziemele un I. Kalniņa (tulks).

arodbiedrības sadarbības projekta *Swedwood-Inčukalns* ietvaros. Brauciena mērķis – iepazīties ar arodbiedrības darbu Zviedrijā un IKEA uzņēmumos.

Notika tikšanās ar Zviedrijas meža un kokapstrādes darbinieku arodbiedrības darbiniekiem. Zviedru kolēģus interesēja arodorganizācijas izveidošana un darbības virzieni. Tika panākta vienošanās par angļu valodas kursu finansējumu no zviedru arodbiedrības puses – to izskatīs un mēģinās iekļaut 2007. gada budžetā.

6.–8. martā Tallinā, projekta „Baltijas arodbiedrību tīkls veselībā un drošībā” ietvaros notiek trešā Starptautiskā konference. 45 dalībnieki pārstāvēja Latvijas, Igaunijas, Lietuvas un Polijas meža un celtniecības nozaru arodbiedrības. LMNA delegācijā: Igors Bārs – SIA *E-Wood AO* priekšsēdētājs, Regīna Požogina – AS *Latvijas Finieris rūpnīcas Lignums AO* galvenā uzticības persona, Viktors Zaharovs – SIA *Swedwood Ltd.* darba aizsardzības galvenā uzticības persona un Āris Smildziņš – LMNA Republikāniskā komiteja. No Latvijas celtnieku arodbiedrības – četri pārstāvji.

Projekta realizāciju koordinē Ziemeļvalstu celtniecības un meža nozaru arodbiedrību konfederācijas pārstāvji Mads Lunds, Ulriks Spannovs un Sems Heglunds.

Galvenās diskusijas notika par arodbiedrību pārstāvju un darba aizsardzības uzticības personu darbības paaugstināšanu – izglītošanu darba aizsardzības jautājumos; par to, lai darba ņēmēju pārstāvis šajos jautājumos būtu kompetents darba devēja partneris un labi pārzinātu starptautiskos un nacionālos likumdošanas un citus normatīvos aktus, citu valstu praksi.

7. aprīlī notiek Latvijas Meža nozaru arodbiedrības 5. kongress. Deleģātu izvirzīšana kongresam notika 46 no 49 LMNA reģistrētajām arodorganizācijām. Ievēlēts 81 deleģāts. Kongresa darbā piedalījās 76 deleģāti (34. att.), kā arī Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības priekšsēdētājs Pēteris Krīgers.

Kongress izskatīja LMNA padomes darbu laika posmā no 2002. gada 19. aprīļa līdz 2006. gada 7. aprīlim, uzklusēja LMNA Revīzijas komisijas atskaiti, izdarīja grozījumus LMNA statūtos, pārvēlēja LMNA statūtos noteiktās vadības un koleģiālās institūcijas.

Ziņojumu par LMNA darbību aizvadītajā periodā sniedza LMNA priekšsēdētājs Juris Spāre. Kā norādīja runātājs, aizvadītajā periodā LMNA darbs bija vērst uz savu arodbiedrības biedru aizstāvību darba tiesībās, sociālo garantiju nodrošināšanā un drošas darba vides veidošanā. Ņemot vērā, ka Latvijā neviena mācību iestāde nesagatavo profesionālus arodbiedrību darbiniekus, liela uzmanība bija veltīta arodbiedrību aktivistu apmācībai. Apmācītas 16 LMNA aktivistu grupas. Stipras arodbiedrības var būt tikai tad, ja tās vada zinoši, par savām tiesībām un pienākumiem pārliecināti līderi un ja tās skaitliski ir lielas.

No ziņojuma: „(..)Diemžēl joprojām rūgta realitāte un smagākā problēma jaunu biedru piesaistīšanai un jaunu arodorganizāciju izveidošanai ir ekonomisko apstākļu diktēta sociālā atstumtība, katra paša materiālo rūpju pārsvars pār spējam mobilizēties kaut cik enerģiskai rīcībai, lai iestātos par savām darba un sociālajām tiesībām, lai apvienotos kopējai darbībai, kā arī *sociālistiskais atavisms* – paša apātiju vai kūtrumu novelt uz

34. att.
07.04.2006.
LMNA 5. kongresa deleģāti.

arodbiedrībām. Tas parāda, ka vēl joprojām uz-
tveram arodbiedrību kā vertikāli no augšas uz leju
veidotu, administratīvi komandējošām funkcijām
apveltītu organizāciju, kur augstākās institūcijas
ir visu varošanas un visu zinošas. Nē! Tieši otrādi!
Arodbiedrība – tie esat jūs – LMNA biedri! Tikai
kopā, koleģiāli, roku rokā darbojoties, varam pa-
nākt mūsu dzīves kvalitātes uzlabojumus.”

Kongress ievēlēja LMNA priekšsēdētāju (Juris
Spāre), priekšsēdētāja vietnieku (Aivars Sīman-
sons), LMNA Revīzijas komisiju (Artūrs Dudars,
Regīna Klincāne, Rolands Ozoliņš, Ernests Rinkus,
Austra Strumpe) un izveidoja LMNA padomi.

Kongress pieņēma rezolūciju „Par minimālo
darba algu, ar iedzīvotāju ienākumu nodokli ne-
apliekamo minimumu un pensiju” ar prasībām:
minimālo darba algu – iztikas minimuma apmē-
rā; ar iedzīvotāju ienākumu nodokli neapliekamo
minimumu darbiniekam un viņa apgādībā esošai
personai – iztikas minimuma apmērā; pensiju –
ne mazāku kā iztikas minimums; pensijas neaplie-
kamo minimumu – 200 latī; iedzīvotāju ienākumu
nodokļa neapliekamo minimumu attiecināt arī uz
strādājošiem pensionāriem, tā novēršot viņu dis-
krimināciju. Rezolūcija iesniegta Valsts presiden-
tei, Saeimai un valdībai.

17. maijā LMNA padome ievēl LMNA valdi:
Mirdza Bondare – AS *Latvijas finieris* AO galvenā
uzticības persona, Laimonis Lazdiņš – *Swedwood*
AOGUP, Jānis Neimanis – LMNA Liepājas apvienī-
bas AO GUP, Viviāna Polīte – Valkas VM AO GUP,
Astrīda Rudzīte – Preiļu VM AO GUP, Aivars Sī-
mansons – LMNA priekšsēdētāja vietnieks un Ju-
ris Spāre – LMNA priekšsēdētājs.

Priekšsēdētājs Juris Spāre padomes locekļus
iepazīstināja ar jautājumiem, kas jārisina LMNA
un arodorganizācijām, lai izpildītu LMNA 5. kon-
gresa lēmumus. Prioritāšu prioritāte – 2006. gadā
un turpmākajos gados LMNA jāpievērš liela uz-
manība jaunu arodorganizāciju dibināšanai noza-
rē un jaunu biedru iesaistīšanai jau esošajās arod-
organizācijās.

26.–28. septembrī Jūrmalā notiek projekta
„Baltijas jūras valstu arodbiedrību tīkls darba aiz-
sardzībā” noslēguma konference, kurā piedalījās
Igaunijas, Latvijas (četri no LMNA – Laimonis
Lazdiņš un Eleonora Šiškina no *Swedwood* AO,
Regīna Požogina no AS *Latvijas Finieris* rūpnīcas
Lignum AO un Āris Smildziņš no LMNA RK, un
pieci no LCA), Lietuvas, Polijas meža un celtniecī-
bas nozaru arodbiedrību pārstāvji, kā arī projekta
vadītāji un speciālisti no Ziemeļvalstīm.

Izvērtējot ieguvumus no projekta īstenošanas,
visu arodbiedrību dalībnieki atzina, ka tie ir: in-

formācijas un pieredzes apmaiņa, iespēja sarīkot
papildu mācību seminārus darba aizsardzības uz-
ticības personām un AO vadītājiem, iesaistīt pēt-
niekus problēmu apzināšanā, kā arī izdot iespied-
darbus par darba aizsardzības tematiku.

28. septembrī Jūrmalā sākas Eiropas dar-
ba risku tīkla EWHN (*European Work Hazard*
Network) 10. konference „Strādājošo balss jaunajā
Eiropā”, kurā piedalījās ap 180 dalībnieku no An-
glijas, Austrijas, Dānijas, Nīderlandes, Norvēģijas
un citām Eiropas valstīm, to skaitā arī no Latvi-
jas (LMNA – R. Požogina, J. Spāre, E. Šiškina,
Ā. Smildziņš).

EWHN ir brīvprātīga, neformāla organizācija,
kuras mērķis ir informācijas un pieredzes apmai-
ņa starp strādniekiem, arodbiedrībām, uzticības
personām, veselības aizsardzības profesionāļiem
un pētniekiem darba aizsardzības jomā ar vieno-
tu mērķi – lai ievērotu arodbiedrību un uzticības
personu kā nodarbināto pārstāvju tiesības.

Konferencē tika uzsvērtā darba aizsardzības
uzticības personu un arodbiedrību kā nodarbi-
nāto pārstāvju loma un atbildība savu līdzilvēku
drošības un veselības aizsardzībā. Latvija Eiropā
diemžēl *izceļas* ar lielu darbā bojā gājušo skaitu, lai
gan kopumā nelaimes gadījumu skaits ir neliels.

24. oktobrī notiek LBAS valdes sēde. Uzklau-
sījusi Veselības un sociālo darbinieku arodbied-
rības priekšsēdētāja V. Kera prezentēto materiālu
„Par darba laika regulējumu” un informāciju par
sarežģīto situāciju medicīnas jomā saistībā ar per-
sonāla deficītu, LBAS valde pēc spraigas diskusijas
pieņēma lēmumu: neatbalstīt LVSDA padomes
2006. gada 19. septembra priekšlikumus par grozī-
jumu veikšanu Darba likumā.

1. Lai veicinātu papildus darba laika precīzu
uzskaiti un paaugstinātu apmaksu atbilstoši reā-
lai situācijai veselības aprūpē, ierosināt sekojošus
grozījumus Darba likumā:

1.1. Papildināt DL 68. pantu ar trešo daļu seko-
jošā redakcijā:

„Darba koplīgumā vai darba līgumā var no-
teikt mazāku piemaksu par virsstundu darbu, kas
tiek veikts 136. panta otrajā daļā minētajos gadī-
jumos, bet ne mazāk kā 50 % apmērā no darbinie-
kam noteiktās stundas vai dienas algas likmes,
vai akorddarba izcenojuma, ja par to ir noslēg-
ta Ģenerālvienošāšanās attiecīgajā nozarē”.

1.2. Papildināt DL 136. panta piekto daļu, aiz-
vārdiem „četrus mēnešu periodā” liekot komatu
un turpinot sekojošā redakcijā: „izņemot sekojošus
gadījumus:

1) Ministru kabinets var noteikt darbinie-
ku kategorijas, kam virsstundu darbs nedrīkst

pārsniegt 400 stundas četru mēnešu periodā, ja par to ir noslēgta Ģenerālvienošanas attiecīgajā nozarē; šī panta trešajā daļā minētajos gadījumos virsstundu darbs nedrīkst pārsniegt 100 stundas četru mēnešu periodā “.

“Mežsaimniecība un kokrūpniecība šobrīd ir trešā lielākā rūpniecības nozare valstī (aiz pārtikas pārstrādes un mašīnbūves). Tā nodarbina apmēram 81 000 strādājošo (7 % no visiem), nodrošina ap 7,5 % no Latvijas iekšējā kopprodukta un rada apmēram 20 % no visas Latvijas rūpniecības pievienotās vērtības. Kopējā produkcijas vērtība – 1,1 miljards latu gadā”. Juris Biķis („Divreiz vairāk”, Kapitāls, 11. 2006.).

30. novembrī Rīgā, Arodbiedrību namā, arodbiedrību dzīvē nebijis gadījums. Notiek grāmatas par arodbiedrību vēsturi *Arodbiedrību gadsimts* atvēršana – prezentācija. Piedalās autori – Arnis Kluinis un Rolands Pētersons. Grāmatu atverot, LBAS priekšsēdētājs Pēteris Krīgers izteica pateicību autoriem par nopietno arodbiedrību vēstures izziņāšanas procesu, par spēju ar veselīgu skatu paskatīties uz pretrunām un kļūdām un rast skaidrojumu neizprotamiem un neloģiskiem faktiem. „Katrai organizācijai ir sava vēsture, īsāka vai garāka, bet sava. Vienīgā un neatkārtojamā!” uzsvēra P. Krīgers.

1. decembrī notiek Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības 6. kongress. Kongresā piedalās Dānijas, Igaunijas, Francijas, Lietuvas, Gruzijas, Krievijas, Polijas, Somijas, Vācijas, Ukrainas, Ungārijas, Zviedrijas, Īrijas, kā arī ETUC, ITUC un NFS arodbiedrību pārstāvji.

Kongress ievēl LBAS vadību: priekšsēdētājs Pēteris Krīgers, vietnieki – Līvija Marcinkēviča un Egils Baldzēns. Kongress pieņem vairākas rezolūcijas ar prasībām 9. Saeimai un valdībai.

P. Krīgers: „Ar kongresā pieņemtajām rezolūcijām Latvijas strādājošie cilvēki dara zināmu valdībai savas prasības. LR Ministru prezidents Aigars Kalvītis kongresā atzina – LBAS ir nopietns un stabils sadarbības partneris Latvijas valdībai, tāpēc tuvākajā laikā sēdīsimies pie sarunu galda, lai noteiktu mūsu prasību izpildes termiņus.”

21. decembrī LBAS padome ievēl jaunu LBAS valdes sastāvu. Turpmāk valdē darbosies 12 nozaru arodbiedrību pārstāvji: Astrīda Harbacēviča (Izglītības un zinātnes darbinieku arodbiedrības priekšsēdētāja), Andrejs Jirgenšons (Valsts iestāžu, pašvaldību, uzņēmumu un finanšu darbinieku arodbiedrības priekšsēdētājs), Juris Kalniņš (Sabiedrisko pakalpojumu darbinieku arodbiedrības LAKRS priekšsēdētājs), Valdis Keris (Veselības un

sociālās aprūpes darbinieku arodbiedrības priekšsēdētājs), Igors Pavlovs (Tirdzniecības flotes jūrnieku arodbiedrības prezidents), Rita Pfeifere (Industriālo nozaru arodbiedrības priekšsēdētāja), Zoja Semjonova (Sakaru darbinieku arodbiedrības prezidente), Savelijs Semjonovs (Dzelzceļnieku un satiksmes nozares arodbiedrības priekšsēdētājs), Juris Spāre (Meža nozaru arodbiedrības priekšsēdētājs), Jevgēnija Stalidzāne (arodbiedrības *Enerģija* priekšsēdētāja), Agris Sūna (Apvienotās Policistu arodbiedrības priekšsēdētājs), Māra Tomšone (Celtnieku arodbiedrības priekšsēdētāja).

2007. gads

5. janvārī Arodbiedrību namā notiek labas sociālās partnerības pasākums *Sadarbības partneris 2006*. Brīvo arodbiedrību savienība apbalvoja aizvadītā gada labākos sadarbības partnerus. Balvai *Sadarbības partneris 2006* četrās nominācijās – *Darba devēju organizācijas, Valsts iestādes un uzņēmumi, Pašvaldību iestādes un uzņēmumi* un *Privātie uzņēmumi* – LBAS dalīborganizācijas bija izvirzījušas 23 balvu pretendentes.

Nominācijā *Valsts iestādes un uzņēmumi* četru nominantu vidū tika apbalvota arī Limbažu virsmežniecības virsmežzine Maiga Pikšena, bet LBAS Atzinības rakstu saņēma Limbažu virsmežniecības arodorganizācijas galvenā uzticības persona Velga Senkovska (35. att.).

35. att. 05.01.2007. No labās: V. Senkovska, M. Pikšena un LMNA priekšsēdētāja vietnieks A. Šimansons pārrunā paveikto.

7. martā notiek LBAS padomes sēde. Aktuālais jautājums – „LBAS padomes nostāja par MK inflācijas ierobežošanas darba grupas pasākumu programmu” noformulēšana. Latvijā darbaspēka izmaksas pret vidējo ES-25 sešu gadu laikā no

2000. gada līdz 2005. gadam ir pieaugušas no 12,24 līdz 13,77 %, un ar šādiem pieauguma tempiem Latvijai būtu nepieciešami 338 gadi, lai sasniegtu vidējo darbaspēka izmaksu līmeni ES-25. Salīdzinot šo pieaugumu eiro vērtībā, Latvijā šajā laikā darbaspēka izmaksu pieaugums ir 89,6 eiro, bet ES-25 – 337,4 eiro. Sociālā nevienlīdzība Latvijā ir daudz augstāka nekā vidēji ES-25. 20 % turīgāko iedzīvotāju oficiālie ienākumi Latvijā pārsniedz 20 % trūcīgāko iedzīvotāju ienākumus 6,7 reizes (Eiropas Savienībā vidēji tikai 4,9 reizes).

14. martā Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība, Latvijas Darba devēju konfederācija un Latvijas Pašvaldību savienība Valsts prezidentei Vairai Viķei-Freibergai nosūta kopīgu vēstuli, kurā aicina Valsts prezidenti izmantot likumdošanas iniciatīvas tiesības, lai ierosinātu izslēgt Satversmes 81. pantu (teksts saīsināts): „(..) Kopš 1993. gada Satversmes 81. pants ir ticis piemērots nevis ārkārtas situācijās, bet, lai pieņemtu nesaņāgtus vai iekavētus likumprojektus.

Panta nekontrolēta piemērošana var radīt draudus Satversmes 103. un 108. pantā noteiktajām arodbiedrību pamattiesībām – biedroties, streikot un noslēgt koplīgumus.

Kas attiecas uz ārkārtas situācijām, esošā likumu bāze ļauj valdībai rīkoties efektīvi bez īpašu jaunu likumu pieņemšanas Saeimas vietā. Uzskatām, ka, izslēdzot 81. pantu, tiktu novērsta līdzšinējā negatīvā prakse panta piemērošanā un likumu kvalitāte uzlabotos.”

19. aprīlī darba vizītē Rīgā ierodas Eiropas Celtniecības un kokapstrādes strādnieku federācijas (EFBWI) pilnvarotie pārstāji: Gunde Odgārds (*Gunde Odgaard*) – Dānijas Celtniecības, konstrukciju un kokapstrādes strādnieku arodbiedrību federācijas (BAT KARTELLET) ģenerālsēkretārs un Sems Heglunds (*Sam Hagglund*) – Ziemeļvalstu Arodbiedrību federācijas (*Nordic IN*) sektora vadītājs. Notika tikšanās ar LMNA priekšsēdētāju Juri Spāri un Latvijas Celtnieku arodbiedrības priekšsēdētāju Māru Tomsoni.

Vizītes mērķis: iepazīstināt LMNA un Latvijas Celtnieku arodbiedrības vadību ar Eiropas Federācijas darbības principiem un uzdevumiem, tās sadarbību ar Eiropas Arodbiedrību konfederāciju (ETUC) un Eiropas valstu nozaru darba devēju organizācijām; rosināt Latvijas nozaru arodbiedrības (šajā gadījumā – LMNA un LCA) uzsākt iekšējo diskusiju par nepieciešamību būt (nebūt) Federācijas dalīborganizācijām.

„Uzņēmumi, kas izvairās no nodokļu maksāšanas (..) vistiešākajā veidā nopietni apdraud

meža nozares attīstību un konkurētspēju. (..) mēs izvirzām mērķi, lai nozares darbinieki varētu pelnīt, piemēram, 700 latu uz rokas. Jāsaprot, ka pie šādām algām uzņēmumi, kas maksā visus nodokļus, un tie, kas maksā algas aploksnēs, konkurēt nevar. (..)” (J. Biķis, Latvijas Kokrūpniecības federācijas prezidents, *Baltijas Koks*, nr. 3, 2007.)

28. aprīlī daudzviet pasaulē, skatot latviešu tautas melodijai *Kas tie tādi, kas dziedāja* tiek ievadīta Darbā bojā gājušo un savainoto Starptautiskā piemiņas diena (turpmāk – Piemiņas diena).

2005. gadā apkopotā statistika liecina, ka pasaulē nelaimes gadījumos darbā ik gadu iet bojā vairāk nekā 2 miljoni sieviešu un vīriešu, 268 miljoni tiek savainoti, kā arī reģistrēti 160 miljoni arodsaslimšanas gadījumu. Zaudējumi sakarā ar prombūtni no darba ievainojumu, slimību ārstēšanas, darbnespējas, slimības pabalstu un nāves dēļ pasaulē tiek lēsti 4 % apmērā no valstu iekšzemes kopprodukta (IKP).

28. aprīlis kā Piemiņas diena ir oficiāli noteikta 14 valstīs un teritorijās, to skaitā piecās Eiropas Savienības valstīs: Argentīnā, Beļģijā, Bermudu salās, Brazīlijā, Kanādā, Dominikas Republikā, Grieķijā, Luksemburgā, Panamā, Peru, Polijā, Portugālē, Spānijā un Taivānā.

Latvijas Valsts darba inspekcijas 2007. gada kalendārā 28. aprīlis ir iezīmēts kā Darba drošības un veselības diena.

Starptautiskā Arodbiedrību konfederācija ICTU 2007. gadā par galvenajiem uzdevumiem un darbības virzieniem ir noteikusi: noskaidrot un apkopot darba un darba vides cēloņus, kas izraisa saslimšanu ar vēzi; ieviest darba drošības un veselības aizsardzības prasības u. c.

27. aprīlī LBAS sadarbībā ar Rīgas Jaunās Svētās Ģertrūdes baznīcas draudzi notiek piemiņas svētbrīdis, kas veltīts darba vietās savainotajiem un bojā gājušajiem darbiniekiem. Svētbrīdi vadīja Jaunās Sv. Ģertrūdes baznīcas mācītājs Jānis Ginters, pie ērgelēm – Aivars Kalējs.

12. maijā Strenču novada Ķempēnos notiek sadarbības projekta „Strenči, Limbaži – Hultsfreda” dalībnieku noslēguma tikšanās (36. att.). Projekts iesākās 2001. gada septembrī, kad Latvijā ieradās Zviedrijas Meža nozaru arodbiedrības 13. Hultsfredas nodaļas starptautiskā komiteja

36. att.
12.05.2007.
Projekta dalībnieki
P. Vesterlunds (no labās),
K. Johansons (abi Zviedrijas AB),
V. Polite, *Ķempēnu* saimniece, I. Kalniņa,
V. Senkovska un Ā. Smildziņš.

ar vadītāju Kenetu Johansonu priekšgalā. Tika rezumēts paveiktais un izteiktas cerības nākotnei. Zviedru pusi pārstāvēja Kenets Johansons, un Pauls Vesterlunds – 13. Hultsfredas nodaļas pašreizējais starptautiskā darba vadītājs. Vērtējums par projektu bija pozitīvs un tika atzīmēts, ka esam ieguldījuši lielu darbu, gūstot vērtīgu pieredzi.

25.–26. maijā notiek pirmais Baltijas valstu – Latvijas, Lietuvas un Igaunijas – Meža nozaru arodbiedrību seminārs „Darba likumdošana un darba koplīgums”, kuru organizē LMNA ar AS *Latvijas Finieris* arodorganizācijas atbalstu (37. att.). Baltijas valstu kolēģi seminārā dalījās pieredzē un diskutēja par kaimiņvalstu arodbiedrību darba aktualitātēm saistībā ar Darba likumu

37. att. 26.05.2007. Pirmā Baltijas valstu Meža nozaru arodbiedrību semināra dalībnieki.

un koplīgumu slēgšanu. Domu apmaiņa notika arī par darbaspēka migrāciju, darba drošību un darba vidi, jaunu biedru iesaistīšanu arodbiedrībā, tika apspriests arī „Likums par arodbiedrībām”.

Diskusijas parādīja, ka visās Baltijas valstīs arodbiedrībām ir līdzīgas problēmas. Visās valstīs valdības cenšas vairāk vai mazāk ierobežot arodbiedrību darbu.

Pastāv problēmas ar koplīgumu slēgšanu, īpaši uzņēmumos ar ārvalstu kapitālu. Veidojas paradoksāla situācija: jo vairāk sociāli ekonomisko uzlabojumu darbiniekiem arodbiedrības panāk ar valsts likumdošanas vai ar darba koplīgumu palīdzību, jo vairāk darbinieku izstājas no arodbiedrības.

Visās trijās Baltijas valstīs ir problēmas ar jaunu biedru piesaistīšanu arodbiedrībām. Piemēram, minimālās algas un neapliekamā minimuma paaugstināšanu un/vai citu sociāli ekonomisko jautājumu uzlabošanu darbinieki uztver kā pašsaprotamu lietu un joprojām jautā, ko dod arodbiedrības.

8. jūnijā Rēzeknē svinīgos apstākļos tiek atklāta AS *Latvijas Finieris* meitas uzņēmuma SIA RSEZ *Verems* jaunā ražotne – mūsdienu vislabākajām tehnoloģiskajām iekārtām aprīkots uzņēmums, viens no modernākajiem Eiropā. Ražotnes izveidē investēti Ls 18,7 milj. „Tā ir viena no lielākajām investīcijām meža nozarē, kuras ieguldījīs vietējais kapitāls,” saka asociācijas *Latvijas Koks* izpilddirektors Andris Plezers.

21.–22. jūlijā Kuldīgas rajona Rendas pagasta atpūtas centrā *Lejastiezumi* notiek Kokapstrādes nozares darbinieku 34. sporta svētki, par kuru

organizēšanu bija atbildīga Latvijas Meža nozaru arodbiedrība un LMNA valdes izveidotā svētku Rīcības komiteja: Aivars Simansons (Rīcības komitejas vadītājs), Andris Plezers (asociācijas *Latvijas Koks* un asociācijas *Latvijas Mēbeles* izpilddirektors), Mirdza Bondare (*Latvijas Finieris* arodorganizācija) un Inguna Siņica (LMNA galvenā grāmatvede). Pasākums bija organizēts uz akciju sabiedrībās *Latvijas Koks* un *Latvijas Mēbeles* ietilpstošo uzņēmumu bāzes. Piedalījās 17 komandas ar apmēram 600 dalībniekiem, kas, salīdzinot ar iepriekšējos gados rīkotajiem sporta svētkiem, uzskatāms par rekordlielu skaitu. Pasākumā pirmo reizi piedalījās LMNA biedru izlases komanda (38. att.). Komandas starta sacensībās uzskatāms par ļoti veiksmīgu – iegūtas četras pirmās vietas.

19. septembrī LMNA padomes 5. sesijā priekšsēdētājs Juris Spāre informē, ka no Eiropas Celtnieku un kokapstrādes strādnieku arodbiedrības federācijas ir saņemts priekšlikums Meža nozaru arodbiedrībai kļūt par šīs organizācijas locekli. LMNA padome lēma par iestāšanos Eiropas Celtnieku un kokapstrādes strādnieku arodbiedrības federācijā.

3. oktobrī Brīvo arodbiedrību savienības valdes ārkārtas sēdes darba kārtībā tikai viens jautājums – ekonomiskā situācija valstī un valdības darbība saistībā ar valsts budžetu 2008. gadam.

Pēteris Krīgers uzsvēra, ka, lai gan 4. oktobrī paredzēta NTSP sēde valsts budžeta projekta saskaņošanai ar sociālajiem partneriem, arodbiedrības budžeta projektu nav saņēmušas. Saņemta tikai daļa, kurā tiek skarti ieņēmumi un veikta

38. att. 21.07.2007.
LMNA biedru izlases komanda parādes gājienā.

makroekonomiskā analīze, pēc kuras nevar spriest par budžetu kopumā. Vērtējot ieņēmumu daļu, nav redzamu iemeslu algu *iesaldēšanai*.

LBAS valde nolēma: nepiedalīties 4. oktobrī paredzētajā NTSP ārkārtas sēdē; organizēt visu arodbiedrību piketu pie Saeimas 11. oktobrī; organizēt tikšanos ar Valsts prezidentu Valdi Zatleru 17. oktobrī ANO pasludinātās Starptautiskās nabadzības izskaušanas dienas ietvaros ar lozungu „Piecelies un runā par cienīgu darbu!”; sagatavot ziņojumu Starptautiskajai Darba organizācijai (SDO) par darbinieku darba un sociālo interešu un tiesību neievērošanu Latvijā, kā arī informēt Eiropas Savienības vadības institūcijas par Eiropas Sociālajā hartā iekļauto normu ignoranci Latvijā; arodbiedrību prasību neizpildes un priekšlikumu ignorances gadījumā organizēt referendumu par Saeimas atlaišanu; sagatavot atklātu vēstuli Saeimai, valdībai un Latvijas tautai par arodbiedrību prasībām un priekšlikumiem sociāli ekonomiskās situācijas stabilizēšanā.

4. oktobrī Brīvo arodbiedrību savienības priekšsēdētājs Pēteris Krīgers ar atklātu vēstuli vērsās pie Latvijas Republikas 9. Saeimas deputātiem, valdības un Latvijas tautas.

10. oktobrī LBAS valde ārkārtas sēdē nolēmj apstiprināt LBAS valdes lēmumu:

1. neatbalstīt valdības izstrādāto un ar arodbiedrībām nesaskaņoto valsts budžeta projektu 2008. gadam;
2. prasīt valdībai līdz valsts budžeta projekta izskatīšanai Saeimā pirmajā lasījumā iesniegt priekšlikumus par darba algu pieaugumu saskaņā ar nozarēs noslēgto vienošanos un solījumiem atsevišķu profesiju pārstāvjiem;
3. pieprasīt valdībai:
  - 3.1. nodrošināt sociālās apdrošināšanas budžeta izmantošanas atbilstību tā mērķiem un garantēt tā stabilitāti,
  - 3.2. izmaksāt pensionāriem solīto piemaksu pie vecuma pensijas no 2008. gada 1. janvāra,
  - 3.3. atcelt bez saskaņošanas ar sociālajiem partneriem pieņemtās izmaiņas bezdarbnieku pabalstu apjoma un termiņu samazināšanā, kā arī respektēt arodbiedrību iebildumus, kas pausti arī par citiem normatīvajiem dokumentiem;
4. lai turpinātu debates par turpmāko darbu pie vidēja termiņa valsts budžeta 2008.–2010. gadiem, kā arī izskatītu citus valdības priekšlikumus, prasām atbildes uz pievienotajiem jautājumiem, kas apstiprināti LBAS ārkārtas valdes sēdē 2007. gada 10. oktobrī.

Apstiprināt LBAS prasības 9. Saeimai: uzdot valdībai izstrādāt konkrētu izdevumu samazināšanas plānu, iekļaujot tajā arī arodbiedrību iesniegtās prasības; pieprasīt valdībai visas darbības, kas saistītas ar jūtīgiem sociāli ekonomiskajiem jautājumiem (darba algas, pabalsti, pensijas, valsts un pašvaldību uzņēmumu privatizācija utt.), obligāti saskaņojot ar sociālajiem partneriem un ievērojot noslēgtās vienošanās.

39. att.
11.10.2007.
P. Krīgers nodod
G. Daudzem
arodbiedrību
prasības.

11. oktobrī LBAS organizē vērienīgu piketu pie Saeimas nama, lai protestētu pret valdības īstenoto politiku un neieklausīšanos arodbiedrību prasībās, pret sociālā dialoga neievērošanu un noslēgtās trīspusējās (valdība, Latvijas Darba devēju konfederācija un LBAS) vienošanās par sociāli ekonomisko partnerību ignorēšanu. Pulcējušies bija turpat vai 1500 arodbiedrību pārstāvji no visām 24 nozaru arodbiedrībām un pensionāri, to skaitā arī Meža nozaru arodbiedrības pārstāvji no Liepājas, Kuldīgas, Rīgas un citām vietām.

LBAS priekšsēdētājs Pēteris Krīgers arodbiedrību kopējās prasības valdībai un Saeimai iesniedza pie piketētājiem iznākušajam Saeimas priekšsēdētājam Gundaram Daudzem (39. att.).

31. oktobrī darba vizītē Inčukalnā ierodas Zviedrijas Meža un kokapstrādes darbinieku arodbiedrības pārstāvis – projekta koordinators Kenets Johansons un uzņēmuma *Tibro Kontorsmöbler* arodorganizācijas vadītājs Gunnars Hogs, lai izvērtētu sadarbības projekta *Swedwood Latvia* rezultātus. Sarunās klāt bija LMNA pārstāvji Āris Smildziņš un Aivars Simansons. Tikšanās laikā arodorganizācijas valdes priekšsēdētājs Laimonis Lazdiņš informēja par darbu, kas paveikts, par problēmām, kuras nerisinās, kā gribētos, to skaitā darba koplīguma projekta virzība. Sakarā ar uzņēmuma pāreju uz divu maiņu darbu un lielo kadru mainību arodbiedrības biedru skaits pēdējā laikā

ir sarucis. Neraugoties uz sarežģījumiem, zvidru kolēģi tik un tā atzina, ka arodorganizācijas darbs vērtējams kā labs. Tika nosprausts tālākās sadarbības virziens. Lai gan projekts ir beidzies, sadarbība starp *Swedwood* grupas Zviedrijas uzņēmumu arodorganizācijām turpināsies.

Oktobrī juridiskie eksperti LBAS konsultanta, bijušā Satversmes tiesas priekšsēdētāja Aivara Endziņa vadībā izstrādājuši grozījumus Satversmes 78. un 79. pantam. Tie paredz, ka desmitajai daļai balsstiesīgo vēlētāju turpmāk būs tiesības ierosināt Saeimas atlaišanu.

Procedūra nosaka, ka vispirms ir jāsavāc 10 000 parakstu, lai uzsāktu oficiālu parakstu vākšanu; un pēc tam, ja tiek savākta desmitā daļa balsstiesīgo vēlētāju parakstu, lēmuma projekts nonāk pie Valsts prezidenta, kurš to nodod Saeimai. Ja Saeima pati nepieņem lēmumu par tās atlaišanu, jautājums tiek nodots tautas nobalsošanai, kurā jāpiedalās vismaz pusei no pēdējās Saeimas vēlēšanās piedalījušos vēlētāju skaita.

Aivars Endziņš: “Uzliktā latīņa ir ļoti augsta, jo ir nepieciešams liels sabiedrības atbalsts šādu pārmaiņu īstenošanai. Tomēr tas ir labs veids, kā nodrošināt reālu Latvijas tautas suverēno varu atbilstoši Satversmes 2. pantam.”

“Šis ir ilgtermiņa risinājums, kurš mums nodrošinās iespēju nākotnē izvairīties no šodienai līdzīgām situācijām, kad valdošā koalīcija klaji ignorē sabiedrības intereses,” uzsver LBAS priekšsēdētājs Pēteris Krīgers.

Ir jāsavāc 10 tūkstoši notariāli apstiprinātu parakstu. Iniciatīvu ir uzņēmusies LBAS sadarbībā ar Latvijas Notāru padomi, nodrošinot iespēju parakstīties visos Latvijas notāru birojos. Paraksti tiek apstiprināti bez maksas, vienīgais nepieciešamais dokuments ir derīga LR pilsoņa pase. Tādējādi LBAS ir nodrošinājusi iespēju ikvienam balsstiesīgajam Latvijas pilsonim izvēlēties sev tuvāko vai ērtāk pieejamo paraksta nodošanas vietu un paust savu viedokli.

No 5. līdz 16. **novembrim** Valsts darba inspekcija (VDI) visā valstī īsteno inspicēšanas kampaņu kokapstrādes nozarē.

16. novembrī Latvijas valsts 89. gadskārtai veltītajā pasākumā Brīvo arodbiedrību savienība apbalvo arodorganizācijas, kas sevi pierādījušas kā inovatīvākās un darboties spējīgākās. LBAS Atziņas rakstus un balvas saņēma 12 dažādu nozaru arodorganizāciju vadītāji – arī koncerna *Latvijas Finieris* arodapvienības valdes priekšsēdētāja Mirdza Bondare (40. att.).

Uzziņa. Arodapvienība izveidota 2007. gadā, apvienojot koncernā ietilpstošās kapitālsabiedrī-

40. att.16.11.2007. LMNA priekšsēdētājs J. Spāre sveic M. Bondari.

bas un šajos uzņēmumos darbojošās arodorganizācijas.

Līdz 13. decembrim par Satversmes grozījumiem savākti 9 897 paraksti!

25. decembrī *Darba Aizsardzības Ziņās* Valsts Darba inspekcija īsi rezumē novembra kampaņas rezultātus. Darba inspektori apsekojuši 206 uzņēmumus, konstatējuši 1207 dažāda rakstura pārkāpumus, par ko uzlikti 42 administratīvie naudas sodi 4 660 latu apmērā. Piecos gadījumos inspektori izsnieguši rīkojumus par iekārtu darbības apturēšanu, savukārt četros gadījumos izsniegts brīdinājums par ražošanas apturēšanu.

2008. gads

Pēc jaunākajiem ES pētījumiem 2007. gadā viens darbinieks darba devējam izmaksājis: Latvijā – Ls 7 849 (ceturtais lētākais ES), Polijā – Ls 7 043, Igaunijā – Ls 8 298, Kiprā – Ls 19 438, bet Francijā – Ls 36 944.

1. janvārī Latviešu biedrības namā notiek Brīvo arodbiedrību savienības labas sociālās partnerības pasākums *Sadarbības partneris 2007*. Šis balvas pasniegšanu LBAS organizē jau trešo gadu – pasākums kļūst par tradīciju. Tas ir labs atskaites punkts gan arodbiedrību cilvēkiem, gan darba devējiem, jo tiek izvērtēti konkrēti darba rezultāti – noslēgtie koplīgumi, to sniegtās papildu garantijas darbiniekiem, sociāli ekonomisko jautājumu risināšana un gan materiāls, gan morāls atbalsts arodbiedrību aktivitātēm.

LBAS dalīborganizāciju izvirzītie nominanti tika sveikti četrās nominācijās: privātie uzņēmumi, darba devēju asociācijas, valsts iestādes un uzņēmumi, pašvaldību iestādes un uzņēmumi.

41. att. 4.01.2008. A. Simansons sveic sociālo partneri Ģ. Ieviņu (SIA Bolderāja).

Apbalvošanai pavisam bija izvirzīti 32 sadarbības partneri.

Nominācijā *Privātie uzņēmumi* balvu – ozolziļi – saņēma SIA *Bolderāja Ltd.* šķiedru plātņu ražotnes direktors Ģirts Ieviņš (41. att.) (arodorganizācijas galvenā uzticības persona – Jānis Bārtuls).

Nominācijā *Valsts iestādes un uzņēmumi* apbalvots Dienvidlatgales virsmežniecības virsmežzinis Vilmārs Skutelis (arodorganizācijas galvenā uzticības persona Aivars Skrinda).

1. februārī Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība (LBAS) Centrālajā vēlēšanu komisijā iesniedz 11 185 Latvijas Republikas pilsoņu parakstus par LBAS piedāvātajiem grozījumiem Latvijas Republikas Satversmē (42. att.). CVK iesniegtos parakstus pārbaudīs 2–6 nedēļu laikā, tad ierosinās parakstu vākšanu, kurā būs jāsavāc desmitā daļa (gandrīz 145 tūkstoši) Latvijas balsstiesīgo vēletāju parakstu. Ar šiem parakstiem Satversmes grozījumi tiks nodoti Valsts prezidentam, kuram tie būs jāvirza uz balsojumu Saeimā. Gadījumā, ja Saeima grozījumus nepieņems, tiks rīkots referendums.

42. att. 1.02.2008. Arodbiedrība – P. Krīgers (no labās), K. Rācenājs (LBAS jurists) iesniedz A. Cimdamam (CVK) savāktos parakstus.

1. martā Centrālā vēlēšanu komisija (CVK), pārbaudījusi LBAS iesniegto likumprojektu “Grozījumi Latvijas Republikas Satversmē”, konstatē, ka likumprojektu parakstījuši 11 095 balsstiesīgie Latvijas pilsoņi un nolēma parakstu vākšanu likuma “Grozījumi Latvijas Republikas Satversmē” ierosināšanai sarīkot **no 12. marta līdz 10. aprīlim.**

Likumprojekts “Grozījumi Latvijas Republikas Satversmē”

1. Izteikt 78. pantu šādā redakcijā:

78. *Ne mazāk kā vienai desmitajai daļai vēletāju ir tiesības iesniegt Valsts prezidentam pilnīgi izstrādātu Satversmes grozījumu projektu, likuma projektu, lēmuma projektu par Saeimas atlaišanu, kuru Prezidents nodod Saeimai. Ja Saeima to nepieņem bez pārgrozījumiem pēc satura, tad tas ir nododams tautas nobalsošanai.*

2. Izteikt 79. pantu šādā redakcijā:

79. *Tautas nobalsošanai nodotais Satversmes pārgrozījums ir pieņemts, ja tam piekrit vismaz puse no visiem balsstiesīgajiem. Tautas nobalsošanai nodotais likumprojekts, lēmums par Latvijas dalību Eiropas Savienībā vai būtiskām izmaiņām šīs dalības nosacījumos, lēmums par Saeimas atlaišanu ir pieņemts, ja balsotāju skaits ir vismaz puse no pēdējās Saeimas vēlēšanās piedalījušos vēletāju skaita un ja vairākums ir balsojis par likumprojekta pieņemšanu, Latvijas dalību Eiropas Savienībā vai būtiskām izmaiņām šīs dalības nosacījumos par Saeimas atlaišanu.*

No **28. februāra** līdz **2. martam** izstāžu centrā Ķīpsalā, 14. starptautiskajā izglītības izstādē *Skola 2008*, notiek profesionālās izglītības iestāžu audzēkņu profesionālās meistarības konkurss *Jaunais profesionālis 2008* – pavisam 19 profesijās. Kokapstrādes konkursā *ART DECO stila mēbele* sacentās sešu arodividusskolu audzēkņi. Noslēgumā konkursa dalībniekus apsveica Profesionālās izglītības administrācijas vadītāja Ilze Brante. Katram dalībniekam kā atgādinājums par biedrošanos, jau darba gaitas uzsākot, tika pasniegts arī neliels suvenīrs no LMNA.

4. martā LBAS nosūtījusi vēstuli nr. 102/01 LMNA priekšsēdētājam: “LBAS izsaka pateicību Jūsu vadītajai organizācijai un ekspertam Ārim Smildziņam par atsaucību un atbalstu, piedaloties audzēkņu novērtēšanā (darba drošības noteikumu ieviešanā konkursa uzdevumu izpildes gaitā) konkursa laikā. Šāda līdzdalība no arodbiedrību puses ir nozīmīgs atbalsts profesionālās izglītības prestiža un popularitātes veicināšanā, kā arī iespēja sekmēt arodbiedrību atpazīstamību valsts mērogā”.

IESKATS DARBASPĒKA APSEKOJUMĀ 2007. GADĀ (saīsināts)

(26.03.2008. CSP Nodarbinātības statistikas daļa)

Ekonomiski aktīvie iedzīvotāji. Divas trešdaļas (66 %) Latvijas iedzīvotāju vecumā no 15 līdz 74 gadiem bija ekonomiski aktīvi – vīrieši 72,4 %, sievietes – 60,4 %.

Nodarbinātie iedzīvotāji. Par nodarbinātajām tiek uzskatītas visas tās personas, kas pārskata nedēļā vismaz vienu stundu veica kādu darbu par samaksu vai ar mērķi gūt ienākumus, peļņu vai arī saražot produkciju personīgajam patēriņam. Nodarbināto skaitā iekļautas arī personas, kuras pārskata periodā dažādu iemeslu dēļ (atvaļinājums, slimība, darbs maiņās, mācības, bērna kopšanas atvaļinājums līdz trijiem mēnešiem) nestrādāja, kaut arī viņām bija darbs.

2007. gadā kopumā valstī bija nodarbināti 1119 tūkst. cilvēku (62 % no iedzīvotāju kopskaita vecumā no 15 līdz 74 gadiem).

Darba meklētāji. 2007. gadā Latvijā bija 72,1 tūkst. darba meklētāju jeb 6 % no ekonomiski aktīvajiem iedzīvotājiem (2006. gadā – 79,9 tūkst. cilvēku). Nedaudz vairāk kā ceturtdaļa (26,6 %) no darba meklētājiem bija ilgstošie darba meklētāji.

Ekonomiski neaktīvie iedzīvotāji (netiek uzskatīti par darbaspēku). 2007. gadā ekonomiski neaktīvi bija 612,6 tūkst. cilvēku (2006. gadā – 642,1 tūkst.).

2007. gadā valstī tādu cilvēku, kas ir zaudējuši cerības atrast darbu, bija 19,8 tūkst., tas ir 3,2 % no ekonomiski neaktīvo iedzīvotāju skaita (salīdzinot ar 2006. gadu, samazinājums par 5,6 tūkst.).

2007. gadā divas piektdaļas (40,6 %) no ekonomiski neaktīvajām personām veidoja pensionāri, katrs divpadsmitais (8,3 %) bija ilgstoši slimojošs iedzīvotājs.

Līdz **8. aprīlim** savākti 134 966 paraksti no 149 064 nepieciešamajiem. (CVK dati)

16. aprīli kārtējā LMNA arodorganizāciju vadītāju Informatīvajā dienā par tēmu „Valsts Meža dienesta optimizācijas rezultāti. Secinājumi. Ieceres dienesta darba turpmākai pilnveidošanai” ziņoja Jānis Kinna – Valsts Meža dienesta ģenerāldirektors.

J. Kinna: „(..) Uzsākot darbu Valsts meža dienestā (VMD), bija 26 virsmežniecības (VM). Optimizācijas rezultātā palikušas 11 virsmežniecības. Plānots, ka pēc reģionālās reformas, paliks 9 virsmežniecības. 2005. gadā dienestā bija 1 563 dar-

binieku, bet tagad strādā 1 230 plus 80 darbinieki Konsultāciju pakalpojumu centrā. Manuprāt, VMD darbiniekiem vairs nav pamata žēloties par zemajām algām. Mežziņu algas ir 500–1000 latu, vietnieku – 400–600 latu, bet inženieri nopelna Ls 455–740 un mežsargi – Ls 300–520.

(..) Šogad VMD aprit 15 gadi. Jubileju atzīmēsim 8. augustā ar publisku pasākumu pie Zvārtas ieža. Kopš VMD dibināšanas dienas nozarē strādā 741 darbinieks.”

28. aprīli konferencē „Pasaules darba drošības un veselības diena” piedalījās dažādu nozaru uzņēmumu darba aizsardzības uzticības personas un arodbiedrību pārstāvji – vairāk nekā 80 dalībnieku. LMNA pārstāvēja meža nozaru uzņēmumu darba aizsardzības galvenās uzticības personas: Aivars Friliņš (Dienvidlatgales VM), Vilnis Ķirsis-Kiršs (Koncerna *Latvijas Finieris* rūpnīca *Furniers*), Juris Losāns (SIA *Verems* RSEZ), Māris Muravskis (SIA *Swedwood Latvia Ltd.*) un LMNA RK sektora vadītājs Āris Smildziņš.

Par ieguldījumu darbinieku interešu pārstāvēšanā un veiksmīgu sadarbību ar darba devēju darba apstākļu uzlabošanā LBAS priekšsēdētājs Pēteris Krīgers pasniedza LBAS Atzinības rakstus 16 uzticības personām, to skaitā arī SIA *Verems* RSEZ galvenajai uzticības personai Jurim Losānam (43. att.).

43. att. 28.04.2008. P. Krīgers pasniedz LBAS Atzinības rakstu J. Losānam (SIA *Verems*).

30. maijā *Meža dienu 2008* jubilejas pasākums Varakļānos. Jau par tradīciju kļuvušo Meža dienu centrālo pasākumu paredzēts rīkot Varakļānos 30. maijā, jo pirmās Meža dienas notika 1928. gada 12. maijā tieši Varakļānos, kad tika ierīkots topošās Varakļānu pilsētas bulvāris.

30.–31. maijā Abragciemā notiek mācību seminārs pēdējos gados ievēlētajiem arodorgani-

44. att. 31.05.2008.
LMNA mācību semināra dalībnieki.

zāciju vadītājiem. Semināra programmā – arod-
biedrības darba organizācija un lietvedība, darba
tiesības, darba aizsardzība, sociāli ekonomiskie
jautājumi.

Seminārā piedalījās: Pārsla Kursīte – SIA *Lat-
sin* arodorganizācija; Velga Senkovska – Limbažu
VM AO; Regīna Požogina – rūpnīcas *Lignumus*
AO; Elita Latkovska – *Latvijas Finieris* AO; Mir-
dza Bondare – koncerna *Latvijas Finieris* arod-
biedrība; Igors Bārs, Ilmārs Gūtmanis – Sēlijas
VM AO; Skaidrīte Goze, Āris Smildziņš, Aija
Zilmane – Mežu pētīšanas stacijas AO; Laimonis
Lazdiņš – SIA *Swedwood Latvia* AO; Vairis Dam-
benieks – SIA *Riga Wood Baltic* AO; Juris Spāre;
Pēteris Krīgers; Aivars Kauliņš – SIA *Troja* AO;
Aivars Šimansons, Marika Celmiņa – Iekārtu rūp-
nīcas AO un Inguna Siņica (LMNA RK), 44. attēls.

3. jūnijā Arodbiedrību namā notiek arod-
biedrību vēlēšanu rakstīšana Latvijas valstij, pie-
daloties projektā „Latvijas vienotības josta”, kas ir
septiņus kilometrus garš tautas vēstījuma ceļš. Tās
vienu pusi rotā Lielvārdes jostas ornamentu, bet
otrā pusē ikviens var rakstīt savu vēlēšanu Lat-
vijas valstij, tās nākotnei. Akcija ilgs līdz Latvijas
dzimšanas dienai – 18. novembrim.

6. jūnijā Centrālā vēlēšanu komisija (CVK)
nolemj, ka tautas nobalsošana par likumu “Gro-
zījumi Latvijas Republikas Satversmē” notiks
2. augustā no pulksten 7 rītā līdz 10 vakarā.

Likums „Par tautas nobalsošanu un likumu
ierosināšanu” nosaka, ka tautas nobalsošanai jā-
notiek ne agrāk kā vienu mēnesi un ne vēlāk kā
divus mēnešus pēc Satversmes grozījumu projek-

ta noraidīšanas Saeimā. Tautas nobalsošanā vēlē-
tājiem būs jāatbild uz jautājumu „Vai jūs esat par
likumprojekta „Grozījumi Latvijas Republikas
Satversmē” pieņemšanu?” Iespējamie atbilžu va-
rianti būs „par” un „pret”.

LBAS priekšsēdētājs Pēteris Krīgers uzskata:
„(..) valdošie politiskie spēki ar savu darbību un jo
vairāk ar bezdarbību ir radījuši visus priekšnosacī-
jumus, lai tautas nobalsošanā par grozījumiem
Satversmē pat vasaras vidū tiktu savākts nepiecie-
šamais kvorums – 750 tūkstoši balsu. Nekontrolē-
jamā inflācija, ekonomikas straujā recesija un teju
divu gadu laikā pierādītā valdošās koalīcijas neva-
rība ir galvenie iemesli, kāpēc lielākā daļa sabiedrī-
bas ir gatava nobalsot par grozījumiem Satversmē.
Ir visi priekšnoteikumi, lai referendums izdotos!”

5. jūnijā valsts sekretāru sanāksmē tiek skatīti
Labklājības ministrijas (LM) izstrādātie „Grozīju-
mi Ministru kabineta noteikumiem par minimālo
mēneša darba algu un minimālo stundas tarifa
likmi”.

Lai uzlabotu dzīves līmeni iedzīvotājiem ar
zemiem ienākumiem, kā arī lai samazinātu dar-
ba algas daļas izmaksu aploksnēs, no 2009. gada
paaugstinās minimālo mēneša darba algu līdz
180 latiem un noteiks minimālo stundas tarifa
likmi 1,083 latu apmērā. Pusaudžiem un darbi-
niekiem, kuri pakļauti paaugstinātam riskam,
minimālo stundas tarifa likmi noteiks 1,239 latu
apmērā.

Tas nozīmē, ka darbinieks, saņemot mini-
mālo mēneša darba algu 180 latu apmērā, *uz ro-
kas* saņemtu 142,85 latus par pilnu darba mēnesi

(40 darba stundas nedēļā). Pašlaik valstī noteiktā minimālā mēneša darba alga ir 160 lati, minimālā stundas tarifa likme ir 0,962 lati.

18. jūnijā LMNA valde, pamatojoties uz biedrības *Latvijas Mežu sertifikācijas padome* lūgumu, pilnvaro Juri Spāri pārstāvēt Latvijas Meža nozaru arodu biedrību turpmākai līdzdarbībai *Latvijas Mežu sertifikācijas padomes* institūcijās.

19. jūnijā pieņemts likums *Grozījumi likumā "Par valsts pensijām"* ("LV", 98 (3882), 27.06.2008.); tas stājas spēkā ar 2008. gada 1. jūliju.

Izteikt 41. punktu šādā redakcijā:

41. Latvijā dzīvojošiem vecuma un invaliditātes pensijas saņēmējiem par apdrošināšanas stāžu, kas uzkrāts līdz 1995. gada 31. decembrim un ņemts vērā, piešķirot (pārreķinot) pensiju, piešķir piemaksu par katru apdrošināšanas stāža gadu.

Ministru kabinets nosaka kārtību, kādā piešķir un izmaksā piemaksu, kā arī nosaka tās apmēru, kas 2009. gadā nedrīkst būt mazāka par 0,70 latiem.

12.–13. jūlijā Igaunijā, netālu no Viru pilsētas, notiek triju Baltijas valstu Meža nozaru arodbiedrību gadskārtējais seminārs. Latviju pārstāv LMNA valdes locekļi – L. Lazdiņš, M. Bondare, A. Rudzīte, J. Spāre, A. Sīmansons, kā arī Ā. Smildziņš – LMNA RK un A. Latkovska – arodapvienība *Latvijas Finieris* (45. att.).

2. augustā notiek referendums par likumprojektu „Grozījumi Latvijas Republikas Satversmē”. Referendumā „par” nobalsoja 608 446 vēlētāji jeb aptuveni 40 % balsstiesīgo, kas nozīmē, ka grozījumi nav pieņemti. Lai referendumu varētu uzskatīt par notikušu, pietrūka gandrīz 150 000 balsu.

LBAS priekšsēdētājs Pēteris Krīgers: „(..) Mums ir pozitīvas emocijas, un notikušo vērtējam

kā samērā lielu uzvaru. Pirmkārt, parādījām sevi kā organizāciju, kas var izdarīt ko vairāk, nevis tikai sagrabināt pārdesmit piketā stāvētāju ar plakātiem. Paldies visiem cilvēkiem, kuri ieguldīja darbu, un visiem tiem, kuri nežēloja laiku, sestdien ierodoties balsošanas iecirkņos!”

8. augustā LMNA vadība (Juris Spāre un Aivars Sīmansons) piedalās Valsts Meža dienesta 15 gadu jubilejas pasākumā, kas notika skaistā Latvijas dabas vietā – pie Zvārtas ieža. Priekšsēdētājs Juris Spāre vēlēja VMD darbiniekiem sekmes turpmākajā darbā un izteica cerību, ka abu pušu sadarbība arī turpmāk neizpaliks.

7. oktobrī, iesaistoties akcijā „Pasaules diena par cienīgu darbu”, pie Ministru kabineta notiek LBAS organizēts pikets „Par cienīgu darbu un cienīgu algu”. Piedalījās vairāk nekā 1500 dažādu nozaru arodbiedrību biedru un viņu atbalstītāju (46. att.).

ITUC padome 2007. gada decembrī nolēma: Pasaules dienu ar motto „Par cienīgu darbu” organizēt 2008. gada 7. oktobrī, vienlaikus aicinot šajā akcijā piedalīties visas pasaules arodbiedrības un sabiedrību kopumā, lai mainītu negodīgos darba likumus, aizstāvētu darbinieku tiesības uz apvienošanās arodbiedrībās, aicinātu valdības ratificēt

46. att. 7.10.2008. LMNA piketētāji (arī Ā. Smildziņš) atgādina, kurš nav ienaidnieks savam darbam.

45. att. 13.07.2008. Igaunijas Meža nozaru arodbiedrības priekšsēdētājs K. Prozešs (vidū) un LMNA pārstāvji (no kreisās): A. Latkovska, M. Bondare, A. Rudzīte, Ā. Smildziņš, otrajā rindā A. Sīmansons.

un īstenot Starptautiskās Darba organizācijas un Apvienoto Nāciju konvencijas.

27. oktobrī notiek LMNA valdes sēde. Jautājumā “Par situāciju kokapstrādes uzņēmumā *Swedwood Latvia Ltd.*” ziņo *Swedwood AO* valdes priekšsēdētājs Laimonis Lazdiņš. Viņš informē, ka 13. oktobrī *Swedwood Latvia Ltd.* valde pieņēmusi lēmumu par nodarbināto skaita samazināšanu, no darba atbrīvojot 387 darbiniekus (uzņēmumā 543 strādājošie). Sakarā ar augstajām izmaksām uzņēmums samazina ražošanas apjomus Latvijā. Ir pieņemts lēmums likvidēt līmēto plātņu ražotni Latvijā un samazināt darbinieku skaitu. Kokzāģētava darbu turpinās. Līmēto plātņu ražotnē daļai darbinieku, sākot ar 16. oktobri, tiek noteikta dīkstāve uz nenoteiktu laiku. Kolektīvās atlaišanas process, par ko attiecīgajām valsts institūcijām un arodorganizācijas valdei iesniegtas likumā noteiktās ziņas, sāksies 16. decembrī un turpināsies līdz 16. janvārim vai ilgāk. Direktors uzaicinājis arodorganizācijas pārstāvjus uz kopēju sapulci 28. oktobrī, līdz tam sagatavojot savus priekšlikumus par kolektīvās atlaišanas norisi un darbinieku sociālajām garantijām.

Valde rekomendē panākt rakstisku vienošanos ar administrāciju par atbrīvojamo darbinieku sociālo garantiju izstrādi un nodrošināšanu.

28. oktobrī *Swedwood Latvia Ltd.* (Inčukalnā) administrācijas, arodorganizācijas un darbinieku pārstāvju sapulcē notiek priekšlikumu un ierosinājumu apspriešana par darbinieku kolektīvās atlaišanas norisi un sociālo garantiju nodrošināšanu. Piedalās LMNA priekšsēdētāja vietnieks Aivars Šimansons un juriste Kristīne Solveiga Brūvele. Ievadā *Swedwood Latvia Ltd.* rīkotājdirektors Kristeris Agrens (*Christer Agren*) atzīmē, ka uzņēmuma vadība ir saņēmusi un iepazīsies ar arodorganizācijas iesniegtajiem priekšlikumiem, pateicas par lietišķajiem priekšlikumiem, piekrit tiem pēc būtības un ir gatavs tos izpildīt, tomēr, tos iestrādājot vienošanās dokumentā, būs nepieciešams precizēt nosacījumu definējumu. Uzņēmuma cilvēkresursu menedžere Signe Enkuzena iepazīstināja sapulces dalībniekus ar uzņēmuma vadības iesniegtajiem priekšlikumiem un skaidroja to pamatojumu. Tika panākta vienošanās, ka uzņēmuma vadības uzdevumā S. Enkuzena sastādīs vienošanās projektu, iestrādājot tajā visus apspriestos priekšlikumus un nosacījumus.

29. oktobrī Brīvo arodbiedrību savienības valdē notiek dalīborgalizāciju vadītāju viedokļu un informācijas apmaiņa valsts budžeta projekta sakarā, kuru Saeima vēlas pieņemt jau līdz 18. novembrim.

Juris Spāre: „(..) Kokapstrādes nozare gada laikā zaudējusi jau četrus uzņēmumus, pašlaik uzsākts kolektīvās atlaišanas process *Swedwood Latvia Ltd.* uzņēmumā Inčukalnā. Tiks atlaisti 387 strādājošie. Situāciju vēl smagāku padara tas, ka uzņēmums atrodas lauku ciematā, un laukos bezdarbs cilvēku skar smagāk nekā pilsētā. Simptomātiski, ka pirmie no nozares aiziet tie uzņēmumi, kas ir ārvalstu investoru īpašums vai multinacionālo firmu meitas uzņēmumi. Iemesls pamatā viens – energoresursu sadārdzinājums. Vērojams ļoti mazs valsts atbalsts eksportspējīgajiem uzņēmumiem. Valdībai nevajadzētu tik daudz runāt par līdzekļu samazināšanu, bet gan vairāk domāt par to, kā pelnīt. Lai nopelnītu, ir kaut kas jāsarāž un jāpārdod – aksioma! Nozares arodbiedrība un darba devēji jau pirms vairākiem gadiem snieguši savus priekšlikumus gan par reinvestētās peļņas neaplikšanu ar nodokli, gan par ēnu ekonomikas mazināšanu, bet nav sadzirdēti.“

30. oktobrī *Swedwood* arodorganizācijas valdes priekšsēdētājs Laimonis Lazdiņš un darba devējs *Swedwood Latvia Ltd.* rīkotājdirektors Kristeris Agrens paraksta abām pusēm saistošu dokumentu „Arodorganizācijas kā darbinieku pārstāvja un uzņēmuma vienošanos par kolektīvās atlaišanas norisi un darbinieku sociālajām garantijām”. Vienlaikus abas puses vienojas, ka darba devējs atkārtoti informēs Inčukalna novada domi par kolektīvās atlaišanas procesa attīstību un lūgs domes vadību piešķirt telpas darbinieku sapulces sarīkošanai, konsultāciju sniegšanai pieaicinot Nodarbinātības valsts aģentūras un Valsts darba inspekcijas speciālistus.

2. decembrī Brīvo arodbiedrību savienība izplata priekšsēdētāja Pētera Krīgera parakstītu “Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības paziņojumu par Saeimas darbu pie Satversmes grozījumiem”, kurā uzsvērts: „(..) Jau četri mēneši pagājuši kopš tā brīža, kad par Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības izstrādātajiem grozījumiem Latvijas Republikas Satversmē, kas paredzēja dot tautai tiesības atlaist Saeimu tajos gadījumos, kad tā zaudējusi tautas uzticību, nobalsoja vairāk nekā 608 tūkstoši balsstiesīgo iedzīvotāju, kas ir daudz vairāk vēlētāju nekā 9. Saeimas vēlēšanās balsoja par valdošās koalīcijas partijām. Mums bija pamats uzskatīt, ka šāds ievērojams atbalsts arodbiedrību iniciatīvai ir skaidrs signāls politiķiem aktīvi sākt strādāt pie visiem pieņemama Satversmes grozījumu variantā, kas sevī apvienotu gan arodbiedrību, gan arī Valsts prezidenta izveidotās komisijas, gan arī Saeimas pozīcijas un opozīcijas partiju izstrādātos variantus.”

17. decembrī notiek LMNA padomes 8. sesija. Analizējot LMNA 2008. gada kopējos darbības rezultātus, priekšsēdētājs Juris Spāre atzīmēja: „(..) Diemžēl ir noticis tas, par ko arodbiedrības jau vairākus gadus brīdināja, – valsts izlaupīšana. Tas, ko valdība apgalvo, ka pie krīzes vainojama vienīgi pasaules globalizācija, neiztur kritiku. Kāpēc tad citās Baltijas valstīs nav krīzes?!

Patlaban jau slēgti vairāki nozares uzņēmumi. Darbu ir pārtraukuši vai sašaurina ražošanu tādi uzņēmumi kā *Komēta*, *Rondeks*, *Malteks*, *Swedwood* līmēto plātņu rūpnīca, *Bolderāja* u. c.

Latvijas Saeima valdības vadībā pilnmēnes naktī pieņēma slepenu ekonomikas stabilizācijas plānu, nekonsultējoties ne ar darba devējiem, ne arodbiedrībām. Šis slepenais plāns smagi atsauksies uz ikvienu Latvijas vienkāršo iedzīvotāju un pensionāru. Cik noprotams, plāns paredz paaugstināt virkni nodokļu. Tas ir absurds! Ekonomikas pamatlikumi nosaka, ka krīzes apstākļos nodokļi ir jāpazemina. To arī dara daudzas pasaules valstis. Diemžēl Latvijā nabagajiem būs jāsamet pa latīnam, lai valdošā kliķe varētu turpināt savu uzdzīvi. Arodbiedrības uzskata, ka, pieņemot šādu plānu, Parlaments ir pārkāpis virkni Latvijas likumu – Satversmi, Komerclikumu, Darba likumu, Likumu par arodbiedrībām utt. Tādēļ arodbiedrības ir griezušās pie Latvijas Republikas tiesībsarga Romāna Apsīša, lai gūtu Saeimas pieņemto dokumentu likumības vērtējumu.”

2009. gads

Minimālā darba alga paaugstināta no 160 līdz 180 latiem. Ar nodokli neapliekamais minimums darbiniekam tiek noteikts 90 lati, bet par apgādībā esošu personu – 63 lati mēnesī.

12. janvārī Brīvo Arodbiedrību savienības un Latvijas Darba devēju konfederācijas pārstāvji Nacionālajā trīspusējā padomē, piedaloties premjeram Ivaram Godmanim, Ministru kabinetā tiekas ar Starptautiskā Valūtas fonda pārstāvi Baltijā un Polijā Kristofu Rozenbergu.

Galvenie argumenti, kāpēc arodbiedrības kategoriski iebilst pret valdības pieņemto un SVF akceptēto Latvijas ekonomikas stabilizācijas plānu:

- nodokļu palielināšana un algu samazināšana nespēj stabilizēt Latvijas tautsaimniecību;
- plānā nav iezīmēts galvenais virziens – ražošanas attīstība –, jo tikai jauni uzņēmumi un jaunas darbavietas spēj dot nepieciešamo attīstību;

- ir samazināti līdzekļi izglītībai un zinātnei, kas nedos iespēju inovācijām, neattīstīsies ražošana ar augstu pievienoto vērtību;
- plāns iznīcina lauksaimniecību, tūrisma, grāmatu izdošanu latviešu valodā;
- tiek ierobežota informācijas pieejamība sabiedrībai, samazinot sabiedriskās televīzijas un radio budžetus;
- galvenais akcents naudas izlietošanā tiek likts uz banku sektora atbalstīšanu, kas liedz nepieciešamos līdzekļus ražošanas stimulēšanai;
- samazinot patēriņu, tiek samazināti nodokļi budžetā un ierobežota attīstība pakalpojumu sniedzējiem iekšējā tirgū;
- mākslīgi tiek palielināts bezdarbs, nav skaidrības par iespējām izmaksāt pabalstus;
- tiek samazinātas sociālās garantijas pensionāriem;
- tiek apdraudēta iekšējā drošība un samazināti civilās aizsardzības standarti;
- netiek ievērots tiesiskās paļāvības princips.

13. janvārī Rīgā, Doma laukumā, notiek plašs Latvijas tautas mītiņš. Mītiņā piedalās vairāk nekā 10 000 cilvēku no Latvijas pilsētām un lauku rajoniem. Viņu vidū arī LBAS dalīborganizāciju – nozaru arodbiedrību biedri. Sapulcējušies tauta pieprasīja Saeimas demisiju. Sākotnēji mierīgais pasākums beidzās ar Saeimas logu dauzīšanu un Vecrīgas veikalu demolēšanu. Vēlāk šī protesta akcija tika nodēvēta par Bruģa revolūciju vai Lietusargu revolūciju (todien stipri lija, un ļaudis Doma laukumā, atbalstot runātājus, vienotā ritmā cilāja lietussargus).

10. martā LBAS valdes ārkārtas sēdē notiek jaunās valdības iesniegtā deklarācijas projekta „Par neatliekamiem pasākumiem valsts bankrota novēršanā” apspriešana un arodbiedrību kopējā viedokļa izstrāde. Lai gan LBAS valde kopumā pozitīvi vērtē topošo deklarāciju, tomēr uzskata, ka tas ir ļoti vienpusējs dokuments, orientēts galvenokārt uz dažādu iestāžu un institūciju likvidēšanu, algu un sociālo garantiju samazināšanu, kas var dot tikai īslaicīgu efektu un neļaus pilnā mērā iziet no krīzes. Brīvo arodbiedrību savienība uzskata, ka jaunajai valdībai galvenā uzmanība tomēr jākoncentrē uz uzņēmējdarbības stabilizēšanu un attīstību, uz programmām, kas dod augstu pievienoto vērtību, ieskaitot zinātnes attīstību, investīciju piesaisti un jaunu darba vietu radīšanu, kā arī eksporta stimulēšanu, kas ilgtermiņā dotu Latvijai izaugsmes iespējas.

Arodbiedrības nepiekrīt dokumentā paustajam viedoklim, ka jāatceļ 360 latu sliekšnis algu samazināšanai – bruto alga 360 latu apmērā

neto izteiksmē ir tikai 245 lati, kas nedod iespēju strādājošam cilvēkam nodrošināt iztiku sev un ģimenei. Tāpat arodbiedrības neatbalsta finansējuma samazinājumu veselības aprūpes un izglītības nozarēm deklarācijā paredzētajos apmēros. Visi finansējuma samazinājumi ir iespējami tikai pēc vispusīgām konsultācijām ar sociālajiem partneriem un nozaru ekspertiem. Arodbiedrības nepiekrīt pensiju indeksācijas atcelšanai.

Vienlaikus LBAS pieprasa topošo deklarāciju papildināt ar sadaļu par valsts un pašvaldību uzņēmumu politizēto padomju likvidāciju, uzraudzības funkcijas nodot konkrētām nozaru ministrijām un pašvaldībām. LBAS atjauno jau pasen izvirzīto prasību ieviest progresīvo ienākuma nodokli.

27. martā ceļu pie lasītājiem uzsāk jauns Latvijas Brīvo arodbiedrību informatīvais izdevums *Darbinieku avīze*, kas pēc būtības ir agrāk izdotās *Arodbiedrību Avīzes* atjaunojums. Avīzes izdošana saistīta ar Eiropas Sociālā fonda projektu „Darba attiecību un darba drošības normatīvo aktu praktiska piemērošana nozarēs un uzņēmumos”. Tiraža – 200 000 eksemplāru. Perioditāte – reizi mēnesī.

1.–5. aprīlī saistībā ar sadarbības projektu „Arodbiedrības klātbūtne sistēmā” Ziemeļvidzemes virsmežniecības arodorganizācijas uzticības personas Viviāna Polīte, Jānis Stilbs un Jānis Neimanis viesojās Stokholmā pie Zviedrijas kolēģiem. Viesi tika iepazīstināti, kā reāli tiek veikti ombudsmena jeb tiesībsarga (AB uzticības personas) pienākumi, apmeklējot darbavietas, pārbaudot strādājošo algas un veicot aģitācijas darbu.

Aprīļa nogalē Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra, Latvijas Darba devēju konfederācija un Ekonomikas ministrija, nekonsultējoties ar sociālajiem partneriem un neņemot vērā jau sagatavoto un saskaņoto priekšlikumu paketi Darba likuma (DL) izmaiņām, negaidīti iesniedz Ministru kabinetam prasību nekavējoši izmainīt atsevišķas DL normas. Iesniedzēji uzskata, ka vairākas pašlaik spēkā esošās DL normas uzliek nesamērīgi augstu finansiālo slogu komersantiem un ierobežo uzņēmējdarbības vidi.

Darba devēju pieprasa:

- noteikt, ka darbinieka atlaišanas pabalsts ir viena mēneša vidējās izpeļņas apmērā, neatkarīgi no darba stāža uzņēmumā (iestādē);
- samazināt piemaksu par virsstundu darbu un darbu svētku dienās līdz 50 % un piemaksu par nakts darbu – līdz 30 %. Gadījumos, kad darbiniekam vienlaikus pienākas vairākas piemaksas, izmaksāt tikai vienu – lielāko;
- gadījumos, kad DL nosaka izmaksāt vidējo izpeļņu (piemēram, atvaļinājuma gadījumā), maksāt tikai algu, neņemot vērā piemaksas, prēmijas utt.;
- pārbaudes laiku pagarināt līdz 6 mēnešiem (šobrīd – 3 mēneši);
- kolektīvo atlaišanu uzsākt ne agrāk kā 30 dienas (šobrīd – 60 dienas) pēc paziņojuma iesniegšanas NVA;
- noteikt gadījumus, kad darba devējam darbinieku atbrīvošana nav jāsaņū ar arodbiedrību;
- plašākas iespējas slēgt terminētos līgumus;
- noteikt garāku summētā darba laika atskaites periodu;
- tiesības atbrīvot no darba darbiniekus, kuri ir: darba nespējīgi, invalīdi, grūtnieces un sievietes pēcdzemdību periodā, ilgstošas slimības gadījumos u. c.

LDDK prasības ir bez jebkāda ekonomiskā pamatojuma, bet dažas – pat absurdas. Piemēram, valstī ir vairāk nekā 122 000 bezdarbnieku. Ja šādos apstākļos uzņēmējs nespēj darbu uzņēmumā organizēt tā, lai vispār nebūtu jāstrādā virsstundas un šim nolūkam nebūtu jātērē neviens santīms, tas tikai liecina par lielas daļas Latvijas uzņēmēju analfabētismu un neprasmī organizēt darbu, tāpēc nav jābrīnās par ekonomisko krīzi valstī.

Šīs LDDK prasības ir pretrunā ar tādām Latvijai saistošām starptautiskajām tiesību normām kā Starptautiskās Darba organizācijas konvencija un ES Direktīvas. Tās neatbilst arī Civillikumam un LR Augstākās tiesas 2005. gada tiesu prakses apkopojumam jautājumos par Darba likuma normu piemērošanu.

Latvijas Meža nozaru arodu biedrība ir kategoriski pret šo un arī citu izmaiņu izdarīšanu Darba likumā bez pamatotas argumentācijas saskaņošanas un konsultēšanās ar sociālajiem partneriem par izmaiņu nepieciešamību.

27.–28. aprīlī Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība, pielāgojoties Starptautiskās Darba organizācijas izsludinātajai Pasaules darba aizsardzības dienai, rīko konferenci darba aizsardzības

uzticības personām, LBAS un nozaru arodbiedrību pārstāvjiem.

No LMNA konferencē piedalījās Aivars Friliņš (Dienvidlatgales VM), Sarmīte Hasanova (AS Latvijas Finieris rūpnīca Furniers), Juris Losāns (SIA Verems RSEZ) un Āris Smildziņš (LMNA RK). Konferences pirmajā dienā notika nodarbības ugunsdrošībā, ugunsdzēsības praktisko iemaņu apgūšana.

47. att. 28.04.2009. P. Krīgers (no kreisās) pasniedz LBAS Atzinības rakstu Dienvidlatgales VM uzticības personai darba aizsardzībā Aivaram Friliņam.

28. aprīlī konferences otro daļu Latviešu biedrības namā LBAS priekšsēdētājs Pēteris Krīgers atklāj ar uzrunu sveču gaismā un piemiņas brīdi darbā bojā gājušajiem un savainotajiem darbiniekiem. Tika nolasīts Valsts prezidenta Valda Zatlera vēlējums konferences dalībniekiem. Pasākumā tika godinātas vairākas uzņēmumu un iestāžu darba aizsardzības uzticības personas, starp tām arī Dienvidlatgales virsmežniecības uzticības persona Aivars Friliņš (47. att.).

Konference pieņēma „Aicinājumu valsts institūcijām, darba devējiem un darbiniekiem par drošām un veselībai nekaitīgām darbavietām”.

Pieņemti Ministru kabineta 2009. gada 28. aprīļa noteikumi nr. 359 „Darba aizsardzības prasības darba vietās”. Spēkā ar 2010. gada 1. janvāri.

29. aprīlī LBAS valdes sēdē Pēteris Krīgers informē, ka arodbiedrība 20. aprīlī saņēmusi biedrības *Jaunais Zīda Ceļš* (JZC) vēstuli ar lūgumu rast iespēju biedrības pārstāvjiem tikties ar LBAS valdes locekļiem, lai iepazīstinātu ar JZC izstrādāto likumprojektu.

Biedrības JZC valdes priekšsēdētājs Uldis Pumpurs informē, ka biedrības mērķis ir apvienot fiziskas personas, lai izveidotu Eiropas Savienības ekoloģijas prasībām atbilstošu ūdens transporta sistēmu, kas savienotu Baltijas, Melno un Kaspi-

jas jūru ar lielo upju tīkla palīdzību – pa Daugavu, Ziemeļlatgales Dvini, Dņepru un Volgu. Šī uzdevuma risināšana var notikt vairākos posmos, no kuriem pirmais ir attiecīga likuma pieņemšana saskaņā ar likumu “Par tautas nobalsošanu un likumu ierosināšanu”.

LBAS valde nolēma dzirdēto pieņemt zināšanai un rosināt dalīborganizāciju vadītājus ar projekta vīziju iepazīstināt savu organizāciju biedrus.

14. maijā LMNA Republikāniskajā komitejā īsā vizītē uzturas Zviedrijas Mežu un kokapstrādes darbinieku arodbiedrības 13. nodaļas pārstāvji Pauls Vesterlunds un Eriks Lundgrēns. Pēc sarunas ar LMNA vadību viesi apmeklēja AS *Latvijas Finieris* uzņēmumu *Troja*. Ar ražošanas procesu un darba kultūru viesus iepazīstināja ražotnes direktors Edgars Šestakovskis, savukārt *Trojas* arodbiedrības galvenā uzticības persona Aivars Kauliņš pastāstīja par darba koplīguma efektivitāti veselīga klimata uzturēšanā darbinieku kolektīvā un jaunu biedru piesaistīšanā arodbiedrībai.

Pēc tam zviedru arodnieki devās uz Strenčiem, kur tikās ar Ziemeļvidzemes virsmežniecības un bijušās Limbažu VM arodbiedrības pārstāvjiem, lai pārrunātu starptautiskā projekta „Arodbiedrības klātbūtne sistēmā” realizācijas iespējas sadarbībā ar Ziemeļvidzemes virsmežniecības arodbiedrību.

Eiropas Savienības statistikas biroja *Eurostat* dati liecina, ka izdevumi sociālajai aizsardzībai, tostarp pensijām, slimības un bezdarba pabalstiem, ES 2006. gadā kopā veidoja 26,9 % no iekšzemes kopprodukta (IKP), kamēr Latvijā šis rādītājs bija 12,2 % – zemākais starp visām ES valstīm.

Visaugstākie sociālās aizsardzības izdevumi ir Francijā – 31,1% no IKP, Zviedrijā – 30,7 % no IKP un Beļģijā – 30,1 % no IKP, bet zemākie – Latvijā 12,2 %, Igaunijā – 12,4 %, Lietuvā – 13,2 % un Rumānijā 14 % no IKP.

19. maijā apvienojas Zviedrijas Meža un kokapstrādes arodbiedrība (*Skogs-och Träfacket*) un Grafīku arodbiedrība (*Grafiska Fackförbundet*).

Par jaunās Meža, kokapstrādes un grafīku arodbiedrības (GS) priekšsēdētāju ievēlēts Pērs-Ūlofs Sjo (*Per-Olof Sjö*), līdzšinējais darba koplīgumu sekretārs. Viens no viņa trijiem vietniekiem ir mūsu savstarpējās reģionālās sadarbības ilggadīgais kurators Kenets Johansons (*Kenneth Johansson*).

Apvienotās arodbiedrības (GS) logo.

Uzziņa. Jaunajā arodbiedrībā apvienoti vairāk nekā 65 tūkstoši biedru.

18. jūnijā Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība rīko manifestāciju „Par Latviju. Pret netaisnību”, kuras atbalsts notika arī vairākās Latvijas pilsētās. Rīgā, Esplanādē, piedalījās ap 7000 cilvēku, Liepājā – ap 1500, Jelgavā – 700. Valmieras Sv. Sīmaņa baznīcā uz aizlūgumu pulcējās ap 400 cilvēku, bet Daugavpilī zem LBAS prasībām Valsts prezidentam, Saeimai un valdībai parakstījās vairāk nekā 5000 iedzīvotāju.

Esplanādē manifestācijas dalībniekus uzrunāja LBAS priekšsēdētājs Pēteris Krīgers, Veselības un sociālās aprūpes darbinieku arodbiedrības priekšsēdētājs Valdis Keris un citu nozaru arodbiedrību vadītāji. Arodbiedrību pārstāvji aicināja nepieļaut pastāvošās varas visatļautību, valsts budžeta izsaimniekošanu un budžeta caurumu lāpīšanu uz pensionāru un bērnu rēķina.

28.–29. augustā Lietuvā, Mažeikū apkārtnē, notiek triju Baltijas valstu Meža nozaru arodbiedrību valdes locekļu un RK speciālistu gadskārtējais seminārs.

Latviju pārstāvēja valdes locekļi: Jānis Neimanis, Viviāna Polīte, Laimonis Lazdiņš, Aivars Sīmansons, LMNA Revīzijas komisijas loceklis Rolands Ozoliņš, Āris Smildziņš (LMNA RK) un Angelika Latkovska – arodapvienība *Latvijas Finieris*.

Triju Baltijas valstu arodbiedrību vadības pārstāvji A.P. Rauka (Lietuva), K. Prožess (Igaunija) un A. Sīmansons (Latvija) iepazīstināja kolēģus ar problēmām, kādas arodbiedrībām nākas risināt krīzes apstākļos.

Galvenās seminārā gūtās atziņas:

- visās Baltijas valstīs valdības izdara izmaiņas Darba likumā, un pamatā tās visas pasliktina darbinieka tiesības;
- Baltijas valstu iedzīvotāji neprot vai baidās aizstāvēt savas tiesības. Gaida, ka atnāks kāds, kas cīnīsies viņu vietā;
- valdība un Saeima imitē dialogu ar sociālajiem partneriem, bet faktiski pieņem likumus pavisam citā redakcijā, neņemot vērā sociālo partneru priekšlikumus;
- lēmumi tiek pieņemti lielā steigā, bez kāda pamatojuma, nav prognozējami un bieži vien nav saprotams, kādu labumu tie dos valstij.

16. decembrī LMNA padomes 11. sesijā, apspriežot pārskatu par darbību 2009. gadā, priekšsēdētāja vietnieks Aivars Sīmansons atzīmē: „(..) Ir noticis tas, par ko arodbiedrības brīdināja vismaz jau pirms gadiem astoņiem – notikusi valsts izzagšana. (..)Visu šo gadu no valdības puses notikusi

tautas – ne tikai iedzīvotāju, bet arī sociālo partneru, t. i., darba devēju, arodbiedrību u. c. – bezkaunīga mānīšana. Sākotnēji politiķi apgalvoja, ka pie visa vainīgi valsts iedzīvotāji, tāpēc valsts jāglābj visiem iedzīvotājiem solidāri. Tomēr visi pasākumi paredz, ka faktiskā valsts glābšana notiek uz nabadzīgāko valsts iedzīvotāju un pensionāru rēķina. Tikai ne uz to rēķina, kas valsti noveduši līdz kraham! Valdošā kliķe nekautrējas skalot tautai smadzenes, ka pie visa vainīgas arodbiedrības, jo esot bijis jāpilda viņu prasības, pretējā gadījumā būtu notikušas dažādas protesta akcijas.”

31. decembrī no Ministru prezidenta Valda Dombrovska apsveikuma Latvijas tautai: „(..) par morālajiem faktoriem, kas ietekmē ekonomikas procesus Latvijā. Visklajāk tas izpaužas spekulācijās par nodokļu maksāšanas lietderību. Ikreiz, kad apšaubām nodokļu maksāšanas jēgu, mēs apšaubām arī pensiju, veselības aprūpes, izglītības, valsts drošības un kārtības funkcionālo jēgu. Mēs apšaubām visu, ko finansē valsts. (..) Nodokļu maksāšana arī krīzes laikā ļaus ātrāk pārvarēt grūtības un atgriezties pie iepriekšējām nodokļu likmēm, pirmām kārtām, darbaspekā nodokļu jomā.”

2010. gads

8. janvārī Rīgā, Spiķeru koncertzālē, notiek labas sociālās partnerības pasākums *Sadarbības partneris 2009*, kurā Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība apbalvoja 2009. gada labākos sadarbības partnerus. Četrās nominācijās balvas saņēma 18 sadarbības partneri – uzņēmumi, darba devēju organizācijas, valsts un pašvaldību iestādes, mediji.

48. att. 8.01.2010. J. Vilnītis (no labās) saņem apsveikumus no sadarbības partnera A. Sīmansona.

LBAS balvu – tradicionālo ozolzili – un Atzinības rakstu nominācijā *Privātie uzņēmumi* saņēma AS *Liepājas papīrs*, valdes priekšsēdētājs – Jānis Vilnītis (48. att.), (arodorganizācijas vadītājs – Uldis Roze).

J. Vilnītis: „Kad pirms sešiem gadiem pie mums izveidojās arodbiedrība, es nebiju sajūsmā. Bet šajā laikā esam daudz strādājuši, viens no otra mācījušies un laužuši stereotipus. Tagad varu secināt, ka apmierināts darbinieks uzņēmumam ir izdevīgs, jo strādā ar lielāku atdevi, un arī kadru mainība mums ir maza.”

1. februārī Rīgā, Prezidenta pili, notiek meža nozares Gada balvas *Zelta čiekurs* (49. att.) pasniegšanas svētki. *Zelta čiekuru* un *Zelta priedes sēkliņas* piespraudi kā augstāko atzinību par izcilu darbu un mūža ieguldījumu saņēma pieci meža nozares pārstāvji, vienlaikus saņemot arī Ministru kabineta Atzinības rakstu.

49. att. Meža nozares balva *Zelta čiekurs*.

50. att. 1.02.2010. Lielās balvas *Zelta čiekurs* laureāte Mirdza Bondare, koncerna *Latvijas Finieris* arodbiedrības priekšsēdētāja.

Pirmo reizi balvas vēsturē apbalvojumu komplekts *Par mūža ieguldījumu* tika pasniegts arodbiedrības darbiniekam – koncerna *Latvijas Finieris* arodbiedrības priekšsēdētājam Mirdzai Bondarei (50. att.).

Meža nozares gada balvas *Zelta čiekurs* pasniegšanas ceremonija notiek jau sesto gadu un kļuvusi par tradīciju. *Zelta čiekurs* simbolizē vienkāršību, atvērtību un Latvijas meža skaistumu – dvēselē vienkāršs, formā izsmalcināts, atvērts kā saule, silts kā mājas svētība un sīksts kā latvietis.

Februāra sākumā Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība nosūta vēstuli LR Ministru prezidentam Valdim Dombrovskim. Vēstulē uzsvērts, ka nepieciešama cieši koordinēta un vienota ES valdību rīcība, lai panāktu sekojošo:

- 2010. gadā un arī turpmāk garantēt visiem jauniešiem darba un mācību iespējas, lai mums vairs nebūtu *zudušās paaudzes*;
- saglabāt pirkjspēju un investēt labklājības paaugstināšanā valsts un sabiedriskajos pakalpojumos, kas ir galvenie stabilizētāji, lai pasargātu recesijas pārvēršanos depresijā;
- efektīvi regulēt finanšu tirgu, lai nekad vairs neliela cilvēku grupa nevarētu izraisīt tik lielu postu, kas ietekmē tik daudz ļaužu. Ieviest nodokļus uz spekulantu finanšu transakcijām, lai atvieglotu fiskālos pasākumus un atbalstītu *zaļo* stratēģiju. Papildus tam ikviens bonuss finanšu sektorā ir jāiegrožo un/vai jāapliek ar nopietniem nodokļiem;
- ievērot sociālā dialoga pamatprincipus, veicināt darba koplīgumu noslēgšanu gan sabiedriskajā, gan arī privātajā sektorā. Turklāt arodbiedrības vēlētos redzēt:
- valdības patiesu interesi par tautsaimniecības attīstību visās ES valstīs, ātru un efektīvu rīcību jaunu darba vietu radīšanā, uzņēmēju atbalstīšanā;
- saglabātu algu un pabalstu līmeni atbilstoši pieprasījumam un tērēšanas iespējām, kā arī cīņu par līdztiesību, bet pret nedrošiem darbiem, nodrošinot vienlīdzīgu attieksmi pret nosūtītajiem darbiniekiem un migrantiem;
- efektīvu aizsardzību pret virsstundu darbu;
- pilsoniskās sabiedrības veidošanu, iedzīvotāju informēšanu un izglītošanu par Eiropas Savienības procesiem, par valdības politikas mērķiem, vairojot valsts iedzīvotāju uzticību gan vietējām varām, gan arī Eiropas Savienības idejai kopumā.

23. martā LBAS Darba aizsardzības komisijas sēdes laikā Valsts darba inspekcijas direktors Arnis Luhse un Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības

priekšsēdētājs Pēteris Krīgers paraksta „LBAS un VDI vienošanos par sadarbību” – ar mērķi uzlabot darbinieku darba apstākļus un veicināt sabiedrības informēšanu par darba tiesisko attiecību un darba aizsardzības problēmjautājumiem.

Vienošnās ir spēkā no parakstīšanas brīža līdz 2012. gada 31. janvārim.

Pateicoties LBAS dalīborganizāciju, to skaitā arī LMNA, priekšlikumiem, vienošanās paredz konkrētāku sadarbību starp VDI amatpersonām, kuras apseko uzņēmumus, un uzņēmumu arodorganizācijām, darba aizsardzības uzticības personām.

Būtiski svarīgas arodorganizācijām varētu būt pastiprinātās VDI saistības:

- informēt apsekojamo uzņēmumu arodbiedrības un nepieciešamības gadījumā arī LBAS par konstatētajiem būtiskajiem pārkāpumiem darba tiesisko attiecību vai darba aizsardzības jomā;
- veicot uzņēmumu apsekošanu, pieaicināt darbinieku galveno uzticības personu/uzticības personu vai arī arodkomitejas pārstāvi.

Martā LMNA priekšsēdētājs Juris Spāre uzrunā Meža nozaru arodu biedrības biedrus: „26. martā noslēdzas mūsu arodbiedrības četru gadu darba cēliens. Klāt laiks kārtējam Latvijas Meža nozaru arodbiedrības kongresam – forumam, kurā ne tikai LMNA vadība un vadības institūcijas (padome un valde) sniegs pārskatu par savu līdzšinējo darbību, par panākumiem un neveiksmēm, bet kopā domāsim, kā uzlabot un pārveidot mūsu arodorganizāciju un arodbiedrības darbu. Savulaik grieķu zinātnieks Arhimeds teica: „Dodiet man atbalsta punktu un es pacelšu

zemeslodi!” Šis ir brīdis, kad arī Latvijā ir jāatrod atbalsta punkts, lai vērstu par labu mūsu kopējo dzīvi – mazinātu bezdarbu, atjaunotu darba vietas, stiprinātu uzņēmējdarbību ražošanā. Mūsu kopējā organizācijā – Latvijas Meža nozaru arodu biedrībā – ir jāatrod jauns atbalsta punkts, lai turpmākais arodnieciskais darbs nestu augļus – lai arodbiedrība papildinātos ar jauniem biedriem, nostiprinātos Latvijas arodkustībā un kopējā mežinieku sabiedrībā. Ceram, ka delegāti, kas uz kongresu ieradīsies ar savu biedru pilnvarām, nāks ar svaigām idejām visos samilzušajos jautājumos un jūsu priekšlikumi pārtaps kopēji izstrādātos dokumentos, kas savukārt kļūs par pamatu turpmāko četru gadu nopietnam darbam. Mērķis ir viens – pēc iespējas labāk realizēt savas organizācijas pastāvēšanu un arodbiedrības biedru sociālekonomisko tiesību un interešu aizstāvību.”

26. martā notiek Latvijas Meža nozaru arodu biedrības 6. kongress. Delegātus kongresam izvirzīja 19 no 25 LMNA reģistrētajām arodorganizācijām. Ievēlēti 48 delegāti. Kongresa darbā piedalījās 44 delegāti, Revīzijas komisijas locekļi un vairāki uzaicinātie arodorganizāciju vadītāji. Klāt bija arī Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības priekšsēdētājs Pēteris Krīgers.

Kongress izskatīja LMNA padomes darbu laika periodā no 2006. gada 7. aprīļa līdz 2010. gada 26. martam, uzklauzīja LMNA Revīzijas komisijas atskaiti un pārvēlēja LMNA statūtos noteiktās vadības un koleģiālās institūcijas.

Ziņojumu par Latvijas Meža nozaru arodu biedrības darbību atskaites periodā (2006–2010) sniedza LMNA priekšsēdētājs Juris Spāre (51. att.).

51. att. 26.03.2010. Kongresa tribīnē ar atskaites ziņojumu J. Spāre.

52. att. 21.04.2010. Grupa LMNA-20 svinību dalībnieku.

Runātājs norādīja, ka aizvadītajā periodā LMNA darbs joprojām bija vērsts uz savu arodbiedrības biedru aizstāvību darba tiesībās, sociālo garantiju nodrošināšanā un drošas darba vides veidošanā. Ņemot vērā, ka Latvijā neviena mācību iestāde nesagatavo profesionālus arodbiedrību darbiniekus, liela uzmanība bija veltīta arodbiedrības aktivistu apmācībai.

LMNA 6. kongress ievēlēja jaunu vadību. Par LMNA priekšsēdētāju kļuva Aivars Šimansons (līdzšinējais priekšsēdētāja vietnieks), bet par priekšsēdētāja vietnieci – Inguna Siņica (līdzšinējā LMNA Republikāniskās komitejas galvenā grāmatvede).

LMNA Revīzijas komisija tika ievēlēta piecu cilvēku sastāvā: Artūrs Dudars, Regīna Klincāne, Rolands Ozoliņš, Austrā Strumpe, Anita Slavika. Kongress ar savu lēmumu izveidoja un apstiprināja LMNA padomi.

21. aprīlī Arodbiedrību namā Latvijas Meža nozaru arodu biedrība atzīmē savas pastāvēšanas divdesmit gadus. LMNA tika izveidota 1990. gada 7. aprīlī, Latvijas Mežu, papīra un kokapstrādāšanas rūpniecības strādnieku arodbiedrības kongresa delegātiem veicot pietiekami revolucionārus soļus jaunas, neatkarīgas arodbiedrības izveidē. Svinīgajā pasākumā piedalījās vairāk nekā 40 viesu.

Apusveikuma vārdus pasākuma dalībniekiem teica Latvijas Brīvo arodbiedrības savienības priekšsēdētājs Pēteris Krīgers, vienlaikus infor-

mējot par arodbiedrību lomu Latvijas sabiedrībā konkrētajā ekonomiski politiskajā situācijā.

Ar prezentācijā LMNA-20 apkopotā fotomateriāla demonstrējumu, sasaistot to ar raksturojumiem komentāriem, uzstājās priekšsēdētājs Aivars Šimansons.

Pasākuma dalībnieki (52. att.) priecājās par tikšanos un atcerējās daudzus seno laiku notikumus, cita starpā arī to, kā 1990. gada 7. aprīlī noritēja LMNA dibināšanas kongress. Raisījās diskusijas par to, ka, neraugoties uz valstī izveidojušos ekonomisko situāciju, kas skārusi arī LMNA, visiem bijušajiem un pašreizējiem arodorganizāciju vadītājiem un aktīvistiem jāiesaistās nozares arodbiedrības stiprināšanā, jaunu arodbiedrības biedru iesaistīšanā LMNA.

Pasākuma dalībnieki ar gandarījumu noklausījās ansambļa *Mūzikas kolekcija* sniegto koncertu. Šī ansambļa vadītājs ir AS *Bolderāja* arodorganizācijas līderis Jānis Bārtuls.

28. aprīlī Arodbiedrību namā notiek Pasaules darba aizsardzības dienai veltīta konference. Konferencē mērķis ir aktualizēt efektīvu preventīvo darba aizsardzības pasākumu nozīmi un pievērst sabiedrības, īpaši darba devēju un darbinieku, uzmanību darba aizsardzības jautājumiem.

Konferenci atklāja LBAS priekšsēdētājs Pēteris Krīgers un sociālie partneri – Latvijas Darba devēju konfederācijas ģenerāldirektore Elīna Egle un Valsts darba inspekcijas direktors Arnis Luhse.

53. att. 28.04.2010. Valsts darba inspekcijas direktors A. Luhse (no kreisās) pasniedz Atzinības rakstu Ā. Smildziņam.

Vairāki nozaru arodbiedrību darbinieki tika apbalvoti ar Latvijas Republikas Labklājības ministrijas Atzinības rakstu "Par būtisku ieguldījumu valsts darba aizsardzības jomas attīstībā". Mūsu nozarē tika apbalvoti: Mirdza Bondare – arodapvienības *Koncerns „Latvijas Finieris” arodbiedrība* valdes priekšsēdētāja un Āris Smildziņš – LMNA Republikāniskās komitejas eksperts (53. att.) ar vairāku gadu desmitu darbības stāžu darba aizsardzībā un drošībā.

19. maijā notiek Meža nozaru arodu biedrības jaunā sasaukuma padomes 1. sesija. Padome ievēlēja LMNA valdi piecu cilvēku sastāvā: Mirdza Bondare – arodapvienības *Koncerns „Latvijas Finieris” arodbiedrība* galvenā uzticības persona (GUP), Ilmārs Gūtmanis – Sēlijas virsmežniecības AO GUP, Uldis Roze – AS *Liepājas papīrs* AO GUP, Inguna Siņica – LMNA priekšsēdētāja vietniece un Aivars Sīmansons – LMNA priekšsēdētājs.

20. maijā pieņemts Invaliditātes likums (stājas spēkā 01.01.2011).

24. maijā, sagaidot Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības 20 gadu jubileju, grupa savienības dalīborganizāciju pārstāvju (54. att.) – arī LMNA priekšsēdētājs Aivars Sīmansons – Kokneses Piemiņas dārzā stādīja piemiņas kokus. A. Sīmansons iestādīja tūju.

28. maijā Rīgas Latviešu biedrības namā, noslēdzot arodbiedrības atjaunošanas 20. gadadienu veltīto diskusiju ciklu, ar INTERREG IVB Baltijas jūras reģiona programmas projekta „Baltijas jūras darba tīkls” (BSLN) un Frīdriha Eberta fonda atbalstu notiek Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības (LBAS) forums „Arodbiedrību loma pilsoniskās sabiedrības veidošanā Latvijas ilgtspējas attīstībai”. Sanāksmes mērķis – apkopot gūtās atziņas un nospraust iespējami precīzas arodbiedrību kustības attīstības stratēģijas turpmākajam periodam.

LBAS priekšsēdētājs Pēteris Krīgers uzsvēra: “Mēs apzināmies, ka ar vairāk nekā 100 000 biedru esam lielākā nevalstiskā organizācija Latvijā, tāpēc esam līdzatbildīgi par sabiedrības iedvesmošanu un savu 20 gadu jubileju izmantojam, lai aktīvi domātu par Latvijas nākamajiem 20 gadiem.”

Lai arī arodbiedrību kustība Latvijā aizsākusies jau 19. gadsimta sešdesmitajos gados un uzplaukusi Latvijas pirmās brīvvalsts laikā, tomēr Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība esošajā veidolā izveidojās 1990. gadā, līdz ar Latvijas neatkarības pasludināšanu. Pāris nedēļas pēc 4. maija deklarācijas pieņemšanas notika LBAS 1. kongress, kurš pasludināja, ka Latvijas arodbiedrības ir brīvas no valsts administrācijas, partiju un jebkuras citas ietekmes. Tajā pašā gadā Latvijas

54. att.

24.05.2010. Arodbiedrību pārstāvji Piemiņas dārzā. No kreisās: I. Homko (LBAS eksperte), D. Brūvele (Ārstniecības un aprūpes darbinieku arodbiedrības priekšsēdētāja) J. Stalidzāne (arodbiedrības *Enerģija* priekšsēdētāja) un A. Sīmansons (LMNA).

Republikas Augstākā Padome pieņēma likumu "Par arodbiedrībām".

20.–21. augustā Lejas Ančupānos (netālu no Rēzeknes) notiek ikgadējais – jau ceturtais – Baltijas Meža nozaru arodbiedrību vadītāju un valdes locekļu pieredzes apmaiņas seminārs.

SIA *Verems* RSEZ direktors Jānis Staris semināra dalībniekus iepazīstināja ar darba procesu lielformāta saplākšņu ražošanā. Viesi atzīmēja procesa augsto automatizācijas un mehanizācijas līmeni, kā arī nelielo nodarbināto skaitu un labo kārtību uzņēmumā.

Pēc uzņēmuma apskates visu triju arodbiedrību priekšsēdētāji – Konstantīns Prozess (Igaunija), Alģirds Petrs Rauka (Lietuva) (55. att.) un Aivars Sīmansons (LMNA) sniedza intervijas Latgales televīzijai par pasākuma mērķiem un arodbiedrības redzējumu par situāciju un iespējamo turpmāko rīcību.

7.–10. septembrī Prāgā notiek Eiropas Celtnieku un meža darbinieku arodbiedrību federācijas (EFBWW) mācību seminārs "Par darbinieku pārstāvniecību". Latvijas arodbiedrības seminārā

pārstāv Meža nozaru arodu biedrības un Latvijas Celtnieku arodbiedrības delegācijas. LMNA delegācija (56. att.): Inguna Siņica – LMNA priekšsēdētāja vietniece, Mirdza Bondare – arodapvienības *Koncerns „Latvijas Finieris” arodbiedrība* valdes priekšsēdētāja, Dzintra Stivka – SIA *Verems* un Ludzas MR arodorganizācijas vadītāja.

Semināra pirmās dienas tēma bija par arodbiedrības struktūru un darba ņēmēju pārstāvības organizācijām Igaunijā, Latvijā, Lietuvā, Polijā, Čehijas republikā un Slovēnijā. Savā pieredzē dalījās arodbiedrību pārstāvji no Igaunijas, Polijas, Čehijas, Austrijas, Francijas un Latvijas (LMNA pārstāvji). Katra no valstīm iepazīstināja ar savu arodbiedrību uzbūvi un darbību.

EFBWW secinājumi – kopsavilkums: „Eiropas Savienībā arodbiedrību institucionālajam atbalstam un darba attiecību lomas atzīšanai ekonomikas regulēšanā ir senas tradīcijas atsevišķo valstu sistēmās, kaut gan starp dalībvalstīm ir būtiskas atšķirības. Arodbiedrību biedru skaitam ir izšķiroša nozīme, nodrošinot, lai cilvēki iesaistītos arodbiedrību darbībā, piešķirot naudas līdzekļus

55. att. 20.08.2010.
Alģirds Rauka (Lietuva) (stāv vidū) uzrunā semināra dalībniekus.

56. att. 10.09.2010.
LMNA delegācija Prāgas seminārā.
No labās: I. Siņica, Dz. Stivka
un M. Bondare.

šo darbību finansēšanai, iegūstot oficiālu atzīšanu, kā arī uzlabojot stratēģisko efektivitāti. Taču darbinieku iesaistīšanu nedrīkst uzskatīt par pašmērķi, pat ja katrs darbinieks atsevišķi gūst labumu no arodbiedrības darba rezultātiem, saņemot augstāku atalgojumu un uzlabotu darba drošību. (..)

(..) Par īpašu institucionālu struktūru, kas atzīta par efektīvu arodbiedrību biedru skaita palielinošu faktoru, uzskata valsts un arodbiedrību iesaistīšanu bezdarbnieku pabalstu nodrošināšanā. Šī tā dēvētā Ģentes sistēma ir raksturīga dažām Eiropas valstīm, kurās arodbiedrību biedru skaits ir vislielākais – Beļģijai, Dānijai, Somijai un Zviedrijai.”

9.–11. septembrī LMNA priekšsēdētājs Aivars Simansons, atsaucoties Lietuvas Meža nozares arodbiedrības ielūgumam, piedalās kaimiņvalsts nozares arodbiedrības kongresā.

Lietuvas Meža nozares arodbiedrība apvieno ap 2 000 arodbiedrības biedru. No 64 ievēlētajiem delegātiem kongresā piedalījās 56 delegāti.

Nozares arodbiedrības prezidenta Alģirds Petrs Rauka atskaites ziņojumā plaša sadaļa bija veltīta problēmām, ar kurām arodbiedrībai nākas nodarboties ikdienā valstī valdošās ekonomiskās krīzes apstākļos.

Par Lietuvas Meža nozares arodbiedrības vadītāju atkārtoti tika ievēlēts Alģirds Petrs Rauka.

29. septembrī LBAS dalīborganizācijas pikētēja pie Ministru kabineta, skandējot: „Nē – bargai taupībai, jā – izaugsmei!” Tādējādi cilvēki atbalstīja Eiropas arodbiedrības konfederācijas izsludināto Eiropas akciju, protestējot pret ES valstu valdību lēmumiem samazināt darba vietas un sociālās garantijas, paaugstināt pensionēšanās vecumu, neņemot vērā, ka pie pasaules ekonomiskās krīzes nav vainīgi valstu vienkāršie iedzīvotāji.

Akcijā pie Ministru kabineta piedalījās ap 700 cilvēku, arī LMNA pārstāvji no Rīgas reģionālās VM un Madonas virsmežniecības, kā arī Rīgas uzņēmumu arodorganizāciju biedri (57. att.). Arodbiedrību atbalsta akcijas Eiropas Rīcības dienai notika arī Valmierā, Jelgavā, Daugavpilī un Liepājā, pulcējot aptuveni 100–200 cilvēku katrā pilsētā.

16. novembrī Brīvo arodbiedrību savienībā notiek pasākums *Labākā arodorganizācija 2010.*

Svinīgais pasākums veltīts Latvijas dzimšanas dienai un notiek jau ceturto gadu. Balvas un atzīnības rakstus par veiksmīgu darbu arodbiedrības biedru interešu aizstāvībā saņēma 21 arodorganizācija, kuras virzījušas 11 LBAS dalīborganizācijas.

Balvu saņēma AS *Liepājas papīrs* arodorganizācija, vadītājs Uldis Roze (Meža nozaru arodbiedrība) (58. att.).

23. novembrī Rīgā ierodas Ziemeļvalstu Industriālās federācijas (NORDIC-IN) koordinators Mika Hakinens, lai tiktos ar LBAS industriālo arodbiedrību vadītājiem, iepazītos ar situāciju nozaru arodbiedrībās un prezentētu ideju par Baltijas Organizēšanas akadēmijas BOA (*Baltic Organising*

58. att. 16.11.2010. Uldis Roze (vidū) pēc apveikumu saņemšanas no LBAS priekšsēdētāja vietnieces L. Marcinkēvičs un LMNA priekšsēdētāja A. Simansona.

57. att. 29.09.2010. LMNA pārstāvji *barģās taupības* jostā pie Ministru kabineta. Priekšplānā no kreisās: V. Senkovska, I. Ozoliņa, M. Gulbe, Ā. Smildziņš.

Academy) izveidošanu. Tā iecerēta kā programma Baltijas valstu dažādu nozaru arodbiedrību kopīgam darbam, un to no saviem resursiem finansē un organizē Ziemeļvalstis.

Prezentācijā piedalās Meža nozaru arodbiedrības priekšsēdētājs Aivars Šimansons, Industriālo nozaru arodbiedrības priekšsēdētāja Rita Pfeifere, arodbiedrības *Energija* priekšsēdētāja Jevgēnija Stalidzāne, Metālistu arodbiedrības priekšsēdētājs Jānis Grava u. c.

Vizītes pamatojums – Starptautisko arodbiedrību satraukums, ka pēdējā laikā Baltijas valstīs būtiski samazinās arodbiedrību biedru skaits.

Nordic IN mērķis ir izveidot Baltijas organizēšanas akadēmiju, lai palielinātu arodbiedrību kapacitāti un zināšanas, kā plānot un realizēt vispusīgas organizēšanas kampaņas Baltijas valstīs, lai radītu nepieciešamos priekšnosacījumus efektīvu un noturīgu arodorganizāciju izveidošanai galvenajās industriālajās nozarēs.

59. att. 25.11.2010. LMNA eksperts Ā. Smildziņš piketā pie Ministru kabineta demonstrē arodbiedrību viedokli.

25. novembrī LBAS rīkotajā piketā pie Ministru kabineta pulcējās ap 300 cilvēku – gan LBAS dalīborganizāciju pārstāvji (arī LMNA pārstāvji), gan citi piketa atbalstītāji, lai pievienotos arodbiedrību prasībām saistībā ar nākamā gada valsts budžeta projektu (59. att.):

- saglabāt samazināto (10 %) PVN likmi medikamentiem;
- saglabāt samazināto (10 %) PVN likmi elektroenerģijai;
- saglabāt samazināto (10 %) PVN likmi siltumenerģijai;
- paaugstinot NĪN, piemērot neapliekamo minimumu par katru ģimenes locekli;
- krīzes laikā saglabāt ģimenes valsts pabalstu katrai ģimenei;
- pret darba ņēmēja sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu likmes paaugstināšanu par

2 % bez saskaņošanas ar sociālajiem partneriem.

30. novembrī pieņemti MK noteikumi nr. 1096 „Noteikumi par minimālo mēneša darba algu un minimālo stundas tarifa likmi” (stājas spēkā 01.01.2011).

2. Minimālā mēneša darba alga par normālu darba laiku ir 200 latu. Minimālā stundas tarifa likme ir 1,189 lati.

3. Pusaudžiem minimālā stundas tarifa likme ir 1,360 lati.

4. Darbiniekiem, kuri pakļauti īpašam riskam un kuriem normālais darba laiks ir septiņas stundas dienā un 35 stundas nedēļā, minimālā stundas tarifa likme ir 1,360 lati.

15. decembrī notiek LMNA padomes 2. sesija. Ziņojot par LMNA darbību 2010. gadā, priekšsēdētājs Aivars Šimansons atzīmē, ka galvenais uzsvars darba plānā likts uz jaunu biedru iesaistīšanu arodbiedrībā, arodorganizāciju vadītāju un aktīvistu izglītošanu un koplīgumu slēgšanu.

Aivars Šimansons: „Diemžēl ar jaunu biedru piesaisti arodbiedrībai nav veicies. (..) Liels iespaids ir valsti pārņēmušajai ekonomiskai krīzei. Joprojām turpinās optimizācija, restrukturizācija, likvidācija utt. Jaunu biedru piesaiste nav tikai mūsu nozares problēma. Aizvadītajā gadā visās Latvijas nozaru arodbiedrībās ir lielāks vai mazāks arodbiedrības biedru skaita samazinājums. Šāda tendence vērojama visā pasaulē. Par arodbiedrības biedru skaita samazināšanos norūpējies arī Ziemeļvalstu Industriālo arodbiedrību federācija, ar kuras pārstāvi novembrī tikāmies. Ziemeļvalstu arodbiedrībām ir vēlme piedalīties kampaņā jaunu biedru iesaistīšanai Baltijas valstu arodbiedrībās. Arī Zviedrijas papīrrūpniecības strādnieku arodbiedrība *Pappers* ir piedāvājusī finansējumu jaunu arodbiedrības biedru piesaistes pasākumiem.”

2011. gads

LMNA ir saņēmusi LBAS vēstuli, kurā piedāvāts organizēt mācību seminārus saistībā ar ESF projektu „Darba attiecību un darba drošības normatīvo aktu praktiska piemērošana nozarē un uzņēmumos”, kā arī, lai stiprinātu LBAS administratīvo kapacitāti.

31. janvārī publicēts apskats par pētījumu “Darba apstākļi un riski Latvijā 2006–2010”. Pētījuma rezultāti liecina, ka 2006. gadā 16,1 % aptaujāto darbinieku bija arodbiedrību biedri, bet 2010. gadā – vairs tikai 5,8 %.

Pētījums liecina, ka nodarbinātajiem nav vienotas attieksmes pret arodbiedrībām. Latvijā 2006. gadā arodbiedrībā bija gatavi iestāties 29,2 % nodarbināto, bet pērn to darīt bija gatavi tikai 23,4 % respondentu. Vienlaikus par 21,2 % pieaudzis to respondentu skaits, kuri nav gatavi iestāties arodbiedrībā – pērn šādu atbildi devuši jau 64,9 % respondentu.

Biežāk arodbiedrības biedri ir valsts sektorā nodarbinātie respondenti (2006. gadā – 36,3 %, 2010. gadā – 22,8 %), mazāk – privātā sektora respondenti (2006. gadā – 5,4 %, 2010. gadā – 1,5 %) un sabiedriskajās organizācijās nodarbinātie (2006. gadā – 15,4 %, 2010. gadā – 12,3 %).

Privātajā sektorā ir arī lielāks respondentu skaits, kuri nevēlas iestāties arodbiedrībā (2006. gadā – 49,5 %, 2010. gadā – 70,2 %).

Pētījums uzrāda, ka arodbiedrības biedru skaits pieaug līdz ar uzņēmuma lielumu, un tas liecina, ka sociālais dialogs lielajos uzņēmumos ir labāk attīstīts.

7. februārī Arodbiedrību namā Latvijas Brīvo arodbiedrības savienība organizē preses konferenci – grāmatas *Darba likums ar komentāriem* atvēršanu. Grāmata izdota ESF projekta ietvaros un to sagatavoja zvērinātu advokātu birojs *BDO Zelmenis & Liberte*. Tā paredzēta kā darbiniekiem, tā darba devējiem. Darba likuma pantu komentāros ietvertas arī atziņas no tiesu prakses.

Uzziņa. Latvijā IKP uz vienu iedzīvotāju pēc pirktspējas paritātes indeksa (PPP) ir 14 940 USD.

Februārī LMNA biedri aktīvi iesaistās Latvijas arodbiedrību organizētājā vēstuļu akcijā:

- par priekšlaicīgas pensionēšanās tiesību saglabāšanu;
- par tiesību saglabāšanu uz pensijām par darbu sevišķi kaitīgos un sevišķi smagos darba apstākļos vai kaitīgos un smagos darba apstākļos;
- pret valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksu likmes paaugstināšanu darba ņēmējiem.

Savu attieksmi akcijas laikā izteikuši vairāk nekā 25 000 arodbiedrības biedri un to atbalstītāji visā Latvijā.

17. februārī notiek projekta *Ilgspējas indekss 2011* atklāšanas ceremonija. Projekts ir iespēja Latvijas uzņēmumiem veikt savas darbības ilgtspējas novērtējumu atbilstoši starptautiskām prasībām.

Ilgspējas indekss 2011 pasākumu atklāja Ministru prezidents Valdis Dombrovskis, ekonomikas ministrs Artis Kampars, vides un reģionālās attīstības ministrs Raimonds Vējonis, labklājības ministre Ilona Jurševska. Atklāšanā klātesošos

sveica Brīvo arodbiedrību savienības priekšsēdētāja vietniece Līvija Marcinkēviča un Latvijas Darba devēju konfederācijas ģenerāldirektore Elīna Egle, Eiropas Komisijas Uzņēmējdarbības ģenerāldirektorāta Korporatīvās sociālās atbildības nodaļas vadītājs Kostas Andropoulos (*Costas Andropoulos*), kā arī ilgtspējas indeksa ekspertu padomes pārstāve Dace Avena.

Ilgspējas indeksa iniciatori ir nacionālā līmeņa sociālie partneri – Latvijas Darba devēju konfederācija un Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība. Šī ir vienīgā šāda rakstura iniciatīva pasaulē, kurā spēkus apvienojuši biznesa un darba ņēmēju pārstāvji.

Ilgspējas indeksa pilotprojekts veiksmīgi tika īstenots 2010. gadā. Pilotprojektā labus panākumus guva arī mūsu nozares uzņēmumi: 20 dažādu nozaru uzņēmumu vidū Sudraba indeksu saņēma kokapstrādes nozares flagmanis AS *Latvijas Finieris* (skat. foto *sudrabs*) – ģenerāldirektors Uldis Biķis, AO valdes priekšsēdētāja Mirdza Bondare. Savukārt 25 dažādu nozaru uzņēmumu vidū Bronzas indeksu saņēma mežizstrādes uzņēmums SIA *Latsin* (skat. foto *bronzā*) – uzņēmuma vadītājs Varis Sīpols, AO priekšsēdētāja Pārsla Kursīte.

23. februārī LBAS jurists Kaspars Rācenājs informē LBAS valdi par arodbiedrību reģistra normatīvā regulējuma problēmām. Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrs (UR) rosina veikt grozījumus Arodbiedrību likumā, jo tas ir novecojis. Ņemot vērā likuma neprecizitātes, UR rodas dažādas problēmas, kas saistītas ar iesniedzamiem dokumentiem, arodbiedrību struktūrvienībām, reģistrā ierakstāmajām ziņām utt. Sakarā ar šīm problēmām iespējami trīs varianti: rakstīt jaunu Arodbiedrību likumu; papildināt pašreizējo ar reģistrācijas jautājumiem; veikt grozījumus Arodbiedrību likumā, paredzot, ka jautājumus, kurus neregulē Arodbiedrību likums, piemēro Biedrību un nodibinājumu likuma normas.

25. februārī notiek konference *Meža nozare 20 Latvijas neatkarības gados*. Nozares arodbiedrību pārstāv Aivars Šimansons un Āris Smildziņš. Latvijas Kokrūpniecības federācijas

izpilddirektors Kaspars Klauss savā ziņojumā atzīmē nozares arodbiedrības pozitīvo veikumu sociālo kritēriju izstrādē ilgtspējīgai mežsaimniecībai.

27. februāri–1. martā Tallinā notiek Eiropas Arodbiedrību Darba aizsardzības institūta (ETUI) organizēts Baltijas valstu pieredzes apmaiņas forums. Piedalās Igaunijas arodbiedrību pārstāvji un arodslimību ārsti, speciālisti no Čehijas, Francijas, Nīderlandes un Latvijas. Latviju pārstāv Ziedonis Antapsons, Mārtiņš Pužuls (abi no LBAS), Ina Vagare (Latvijas Pašvaldību darbinieku arodbiedrība), Vladimirs Novikovs (Dzelzceļnieku un satiksmes nozares arodbiedrība) un Āris Smildziņš (Meža nozaru arodu biedrība).

Eiropas Arodbiedrību konfederācija (ETUC) ir satraukta par nodarbināto veselības stāvokli uzņēmumos, kā to ietekmē darba vides faktori un kas būtu darāms stāvokļa uzlabošanai.

Stāvokli arodsaslimstības jomā Eiropā un rīcību tās mazināšanai raksturoja Viktors Kempa (ETUI pētnieks). Eiropas Savienības (ES) 27 valstīs ik gadus sakarā ar arodslimībām mirst 167 000 nodarbināto un 74 000 nonāk saskarē ar bīstamām ķīmiskām vielām.

8. martā LBAS saņem Saeimas priekšsēdētājas Solvitas Āboltiņas vēstuli, kurā pausta atzinība par LBAS rīkoto vēstuļu akciju sociālās drošības jautājumos. Laikā no šī gada 7. februāra līdz 4. martam Saeima ir saņēmusi 24 681 iedzīvotāju iesniegumus. Šajās vēstulēs iedzīvotāji pauduši atbalstu LBAS priekšlikumiem saglabāt priekšlaicīgās pensionēšanās iespēju, tiesības uz atvieglotām pensijām par darbu sevišķi kaitīgos un sevišķi smagos darba apstākļos, kā arī ierosinājumam valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu likmi darbaņēmējam samazināt no 11 % uz 9 %.

Saeimas priekšsēdētāja pateicas visiem par pausto nostāju. Akcijas laikā saņemtās iedzīvotāju parakstītās anketas ir nodotas Saeimas Sociālo un darba lietu komisijai.

24. martā Latvijas nozaru arodbiedrības, to skaitā LMNA (60. att.), iesaistījās protesta akcijā pret valdības lēmumiem palielināt nodokļus un tarifus.

Galvenais pasākums – protests pret *Latvenergo* tarifu paaugstināšanu – notika kā pikets pie prezidenta pils, ar tālāku protestētāju pārvietošanos pie Saeimas nama un simbolisku salauzto lietussargu nolikšanu uz Saeimas kāpnēm.

Vienlaikus LBAS dalīborganizācijas solidarizējās ar Eiropas arodbiedrībām un šajā dienā iestājās pret bargas taupības plāniem Eiropā – algu un pensiju samazināšanu; pret nestabilitāti un bezdarbu; pret neregulētiem darba standartiem un sociālo regresu; pret sociālo nevienlīdzību.

19. aprīlī Centrālā Vēlēšanu komisija pieņem lēmumu nr. 5 par parakstu vākšanu tautas nobalsošanas ierosināšanai par likumiem „Grozījumi likumā „Par valsts pabalstu izmaksu laika periodā no 2009. gada līdz 2012. gadam””, „Grozījums likumā „Par maternitātes un slimības apdrošināšanu””, „Grozījumi likumā „Par apdrošināšanu bezdarba gadījumam””. Parakstu vākšana notiks no 18. maija līdz 16. jūnijam. Ja tiks savākti vismaz 153 232 vēlētāju paraksti, notiks referendums.

„(..) Šobrīd esam uz kritiskās iedzīvotāju masas robežas valstī. Tieši šī ir vissvarīgākā *sarkanā līnija*, kuru pārkāpjot, mēs ātri un nemanāmi varam nonākt līdz kaut kam līdzīgam indiāņu statusam rezervātos, kur eiro vietā mums pietiks vien ar vīgvamiem,” Uldis Osis, Ekonomikas doktors, profesors, LZA korespondētājloceklis.

60. att. 24.03.2011. Nozares piketētāji A. Simansons, Ā. Smildziņš, I. Siņica un J. Gužāns (LCA) un viņu bruņojums.

20. aprīlī LMNA arodorganizāciju vadītāju Informatīvajā dienā “Par Valsts meža dienesta funkcionālo un strukturālo optimizāciju” ziņojumu sniedza A. Ozols – ZM Meža departamenta direktors.

Publiskajā telpā izskanējusi ļoti dažāda interpretācija par Zemkopības ministrijas 2011. gada 18. marta rīkojumu nr. 45 „Par Valsts meža dienesta (VMD) funkcionālo un strukturālo optimizāciju”.

VMD darbinieki, valstiskās un nevalstiskās organizācijas, to skaitā arī Valsts kontrole, ir neizpratnē par šo ZM rīkojumu, jo kopš 2005. gada kopējais VMD amatu vietu skaits samazinājies no 1839 līdz 834 vietām, bet finansējums 2010. gadā samazināts līdz 2000. gada līmenim. Viss notikušais liecina par VMD konsekventu darbības vājināšanu vai pat likvidāciju. Turklāt zemkopības ministra un Meža departamenta darbinieku sabiedrībā izteiktie komentāri ir savstarpēji pretrunīgi un pat nesaskan ar rīkojumā rakstīto.

A. Ozols: „(..) 45. rīkojums tapa, lai izpildītu Reformu grupas nospraustās strukturālās reformas, jo valstī 2012. gadā jākonsolidē 150–180 miljoni latu; (..) lai mazinātu administratīvo slogu uzņēmējiem; (..) lai novērstu situāciju, ka uz 400 mežsargiem – tiešajiem darba darītājiem – ir tikpat daudz citu amatu.”

6. maijā priekšsēdētājs Aivars Sīmansons, kopā ar AS *Latvijas Finieris* arodapvienības valdes priekšsēdētāju Mirdzu Bondari un rūpnīcas *Lignum*s arodorganizācijas vadītāju Sandru Veitmani tiekas ar Somijas arodbiedrību konfederācijas SAK delegāciju.

Konfederācijā apvienojušies transporta, celtniecības, meža u. c. nozarēs strādājošie arodbiedrības biedri. Somu kolēģi apskatīja rūpnīcu *Lignum*s (61. att.), kur AS *Latvijas finieris* ražošanas

61. att. 06.05.2011. Somijas arodbiedrību konfederācijas SAK delegācija rūpnīcā *Lignum*s. Priekšplānā AS *Latvijas Finieris* arodorganizācijas vadītāja M. Bondare.

direktors Jānis Ciems viesiem pastāstīja par uzņēmumu, kā arī par sociālekonomiskajiem jautājumiem, kas, sadarbojoties ar arodbiedrību, ietverti Darba koplīgumā.

12. maijā Rēzeknē saskaņā ar Eiropas Sociālā fonda projektu „LBAS administratīvās kapacitātes stiprināšana” notika seminārs Sociālās drošības tendences un to piemērošana arodbiedrību darbā. Semināru organizēja SIA *Verems* arodorganizācijas vadītāja Dzidra Stivka. Seminārā piedalījās SIA *Verems*, Ludzas MR, Austrumlatgales virsmežniecības, *Latvijas Finieris* un citu arodorganizāciju aktīvistu.

Lektori: Daina Rundāne-Gaspažiņa – VSAS vadītāja; I. Šindarjova – VNA pārstāve; Pēteris Pauliņš – SIA *Verems* darba aizsardzības speciālists. Semināra darbam sekoja LMNA priekšsēdētāja vietniece Inguna Siņica.

Seminārā tika skatīti un diskutēti šādi jautājumi:

- sociālās drošības starptautiskā un Latvijas normatīvā bāze un to piemērošanas iespējas arodbiedrību darbā;
- valsts sociālās drošības sistēma;
- arodbiedrības loma sociālās drošības sistēmas izveidē vismazāk aizsargātajām sabiedrības grupām:
  - cilvēku ar īpašām vajadzībām integrācija sabiedrībā,
  - pirmspensijas vecuma personu nodarbinātība,
  - mātes nodarbinātība pēc bērnu kopšanas atvaļinājuma;
- ģimenei labvēlīga darba vide, elastīgs darbs, darba laiks un samaksa – koplīguma tēmas. Atbalsts ģimenēm krīzes situācijās;
- bezdarbnieku profesionālās izglītības paaugstināšana un pārkvalifikācija. Subsidētās darba vietas. Algots sabiedriskais darbs;
- dzimuma līdztiesība darba tiesībās;
- nelegālā (neregistrētā) nodarbinātība un tās ietekme uz sociālās drošības sistēmu.

16.–17. jūnijā Abragciemā notika Meža nozaru arodbiedrības seminārs “Mehānisms sociālo partneru piesaistei rīcīppolitikas izstrādē un īstenošanā” (62. att.), kas tika organizēts saskaņā ar Eiropas Sociālā fonda projektu “LBAS administratīvās kapacitātes stiprināšana”.

Seminārā piedalījās valsts centrālajā daļā esošo nozares arodorganizāciju vadītāji, to vietnieki un aktīvistu, kā arī LMNA priekšsēdētāja vietniece Inguna Siņica.

Semināra organizatorisko darbu veica un to vadīja arodapvienības *Koncerns “Latvijas Finieris”*

62. att. 16.06.2011. Semināra dalībnieki. I. Siņica (pirmajā rindā otrā no labās), M. Bondare (vidū).

arodbiedrība valdes priekšsēdētāja Mirdza Bondare.

Seminārā tika skatīti un diskutēti jautājumi: izpratne par sociālajiem partneriem; sociālo partneru tiesības un pienākumi; sociālo partneru loma noteiktos aktivitāšu līmeņos; aktuāli sociāl-ekonomiskās politikas jautājumi un sociālo partneru loma tajos.

1.-3. jūlijā kempingā *Nabītes*, Kuldīgas novada Padures pagastā, notiek kārtējās LBAS sporta spēles. Piedalās 14 nozaru arodbiedrību koman-

das, kas sacenšas astoņos sporta veidos: pludmales volejbolā, florbolā, basketbola soda metienos, šautriņu mešanā, frīsbijā, stafetē, zolitē un kapteiņu sacensībās.

Šogad LMNA valdes loceklis Uldis Roze komandu veidoja uz AS *Liepājas papīrs* arodorganizācijas biedru bāzes (63. att.). Uldis Roze ieguva otro vietu kapteiņu sacensībās. Pirmā vieta – par komandas vizītkarti.

4. jūlijā arodbiedrības saņem izskatīšanai (divu dienu laikā!) „Darba un sociālo lietu valsts

63. att. 03.07.2011. LMNA komanda un komandas kapteinis U. Roze (trešais no labās) pēc apbalvošanas.

inspekcijas likuma” projektu, pēc būtības likumprojektu par Darba inspekcijas apvienošanu ar bērnu aizsardzības inspekciju.

LMNA nosūtīja savu viedokli par likumprojektu visām LBAS dalīborganizācijām un LBAS vadībai, kategoriski rosinot likumprojektu izskatīt Nacionālās trīspusējās sadarbības padomes Darba lietu trīspusējās sadarbības apakšpadomē.

Valsts izglītības attīstības aģentūra (VIAA) 2010. gada 1. decembrī sāka īstenot Eiropas Sociālā fonda projektu „Nozaru kvalifikācijas sistēmas izveide un profesionālās izglītības efektivitātes un kvalitātes paaugstināšana”.

Projekta īstenošanas laiks no 2010. gada 1. decembra līdz 2013. gada 30. novembrim. VIAA projektu īsteno kopā ar četriem sadarbības partneriem – Latvijas Darba devēju konfederāciju, Latvijas Brīvo arodbiedrību savienību, Valsts izglītības satura centru un Izglītības kvalitātes valsts dienestu.

Lai veiktu nozares attīstības prognozēšanu, izglītības un darba tirgus pieprasījuma un piedāvājuma atbilstības pētīšanu un nodrošināšanu, VIAA kopā ar sadarbības partneriem izveidoja 12 nozaru ekspertu padomes (NEP).

Kokrūpniecības nozaru ekspertu padomē pēc brīvprātības principa iesaistītas: nozares darba devēju organizācijas vai to apvienības (Latvijas kokrūpniecības federācija); nozares arodbiedrības organizācija (Latvijas Meža nozaru arodbiedrība, kuru pārstāv: Angelika Latkovska un Mirdza Bondare – arodpapvienība *Koncerna „Latvijas Finieris” AB*, Inguna Siņica un Aivars Sīmansons – LMNA vadība, bet Āris Smildziņš – LMNA speciālists – būs pārstāvis projekta sekretariātā); Latvijas Amatniecības kamera; Izglītības un zinātnes ministrija; Ekonomikas ministrija; Zemkopības ministrija; Nodarbinātības valsts aģentūra un citas institūcijas.

10. oktobrī Nozares ekspertu padomes sanāksmē piedalās 16 dalībnieki – darba devēju, valsts un arodbiedrību pārstāvji. LMNA pārstāv Mirdza Bondare, Angelika Latkovska, Inguna Siņica, Aivars Sīmansons un Āris Smildziņš.

Valsts izglītības satura centra Pārbaudījumu īstenošanas nodrošinājuma nodaļas vecākais referents Māris Dukurs iepazīstināja sanāksmes dalībniekus ar 2010./2011. mācību

gada centralizēto profesionālās kvalifikācijas eksāmenu rezultātu analīzi un eksāmenu komisijas vērtējumu. Izglītības kvalitātes valsts dienesta projekta koordinatore Kristīne Strūberga norādīja uz Nozaru ekspertu padomes lomu izglītības kvalitātes novērtēšanā, tai skaitā ekspertu atlasē.

Novembrī saskaņā ar ESF projektu „Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības administratīvās kapacitātes stiprināšana” LBAS Latvijas reģionos organizēja reģionālās informatīvās dienas – LBAS vadības un nozaru arodbiedrību vadītāju tikšanos ar arodbiedrību vadītājiem.

Vienlaikus LBAS vadība reģionos apbalvoja labāko arodorganizāciju vadītājus. Daugavpilī šo godu bija nopelnījusi SIA *Verems* arodorganizācijas vadītāja Dzidra Stivka (64. att.), bet Jelgavā apbalvoto vidū arī Sēlijas virsmežniecības arodorganizācijas vadītājs Ilmārs Gūtmanis (65. att.).

7. novembrī Brīvo arodbiedrību savienība nosūta vēstuli Ministru prezidentam Valdim

64. att. 03.11.2011. Daugavpils. LBAS priekšsēdētājs P. Krigers sveic SIA *Verems* AO vadītāju Dz. Stivku.

65. att. 24.11.2011. Jelgava. Zemgales reģiona apbalvotie arodorganizāciju vadītāji. Otrajā rindā (pirmais no kreisās) I. Gūtmanis (Sēlijas VM AO vadītājs).

Dombrovskim, kurā LBAS padome protestē pret turēšanu slepenībā darbu pie 2012. gada valsts budžeta projekta.

LBAS vēstulē Valdim Dombrovskim teikts: „(..)LBAS ar lielu izpratni un atsaucību uzņēma Jūsu vadītās valdības deklarācijā minētos vārdus par demokrātiju un tiesiskumu, bet diemžēl jau pirmie praktiskās darbības soļi ir notikuši klajā pretrunā ar deklarēto, jo savu darbību Jūs diemžēl atkal balstāt uz slepenību un sabiedrības savlaicīgu neinformēšanu. (..) Dombrovska kungs, virs Jūsu amata krēsla Ministru kabinetā ir rakstīts „Viens likums, viena taisnība visiem”! Tad nepadariet to par apsmieklu, bet gan rīkojieties atbildīgi, atklāti un drosmīgi, jo tieši to no Jums gaida sabiedrība!”

2. decembrī Rīgā, Latviešu biedrības namā, notiek Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības 7. kongress. Piedalās 184 delegāti no 19 LBAS dalīborganizācijām un Latvijas reģioniem.

Meža nozaru arodu biedrību pārstāvēja: LMNA delegāte Mirdza Bondare, Inguna Siņica – LBAS Revīzijas komisijas locekle, LMNA priekšsēdētāja vietniece; Aivars Šimansons – LMNA priekšsēdētājs.

Par LBAS priekšsēdētāju vienbalsīgi (atkārto ti!) tika ievēlēts Pēteris Krīgers, par vietniekiem – Līvija Marcinkēviča un Egils Baldzēns.

Kongresa delegāti apstiprināja LBAS stratēģiskās darbības virzienus 2011.–2016. gadam un pieņēma vairākas rezolūcijas ar prasībām 11. Saeimai un valdībai.

Rezolūcijā „Par arodbiedrību solidaritāti” uzsvērts, ka LBAS darbības pamatprincipi ir dalīborganizāciju kopīgo interešu īstenošana un demokrātiska pārstāvniecība LBAS institūcijās, dalīborganizāciju līdztiesība, solidaritāte un koleģiāla vadība.

Rezolūcijā „Par drošiem un veselībai nekaitīgiem darba apstākļiem” uzsvērts, ka darba aizsardzība valstī un daudzos uzņēmumos nav viens no prioritāriem darba attiecību jautājumiem. Vidēji gadā Latvijā darba vietās notiek vairāk nekā 40 tūkstoši nelaimes gadījumu.

16. decembrī LBAS padome ievēl jaunu LBAS valdi. Saskaņā ar 7. kongresā pieņemtajām izmaiņām LBAS statūtos turpmāk valde sastāvēs no LBAS priekšsēdētāja un 14 locekļiem: Jevgēnijs Servuts (Celtnieku arodbiedrība), Savēlijs Semjonovs (Dzelzceļa un satiksmes nozares AB), Jevgēnija Stalidzāne (arodbiedrība *Enerģija*), Rīta Pfeifere (Industriālo nozaru AB), Ingrīda Mikiško (Izglītības un zinātnes darbinieku AB), Vladimirs Sokolovs (Lauksaimniecības un pārtikas nozaru AB), Aivars Šimansons (LMNA), Juris Kalniņš

66. att. 21.12.2011. Mārīti Gulbi (no kreisās) sveic L. Marcinkēviča (LBAS) un A. Šimansons.

(LAKRS), Zoja Semjonova (Sakaru darbinieku AB), M. Muceniece (Tirdzniecības darbinieku AB), Igors Pavlovs (Tirdzniecības flotes jūrnieceku AB), Aleksejs Holodņuks (Ūdens transporta arodbiedrību federācija), Valdis Keris (Veselības un sociālās aprūpes darbinieku AB), Andrejs Jirgensons (LVPUFDA)

21. decembrī notiek LMNA padomes 4. sesija. Vispierms LBAS priekšsēdētāja vietniece Līvija Marcinkēviča sveica un pasniedza LBAS balvu Madonas virsmežniecības arodorganizācijas vadītājai Mārītei Gulbei (66. att.).

Balva Mārītei bija jāsaņem jau 8. novembrī, kad LBAS vadība Valmierā tikās ar Vidzemes reģiona arodorganizāciju vadītājiem un kad reģiona nozaru labākās arodorganizācijas saņēma Brīvo arodbiedrību savienības balvas, kāda bija paredzēta arī Madonas virsmežniecības arodorganizācijai.

Kopsavilkumā par aizvadīto gadu Aivars Šimansons: „(..) Gads bagāts ar notikumiem, kādi valstī notika pirmo reizi, t. i., Valsts prezidenta rīkojums nr. 2.; referendums par Saeimas atļaušanu un jaunas Saeimas vēlēšanas. Arī zemkopības ministra 2011. gada marta rīkojums nr. 45 par Valsts mežu dienesta reorganizāciju ielika pamatu, lai mūsu rindas ar 2012. gada 1. janvāri kārtējo reizi paretinātu. VMD arodbiedrības biedru aizsardzībai LMNA jau aprīlī nosūtīja vēstules Valsts prezidentam, Saeimas priekšsēdētājam, Ministru prezidentam, norādot, ka, izpildot minēto rīkojumu, VMD tiks vājināts vai arī tas ir kārtējais solis uz VMD likvidāciju. Gan Saeima, gan Ministru kabinets iecerēto reorganizāciju uzskatīja par pareizu. Vienīgi Valsts prezidents solīja rūpīgi sekot šī jautājuma attīstībai, bet diemžēl notika prezidentu maiņa. Arī atsevišķas VMD darbinieku grupiņas rakstīja vēstules par absurdo VMD reorganizāciju. Diemžēl rezultātus tas nav devis. Joprojām nav izdarītas izmaiņas „Likumā par Valsts Meža

dienestu”. Nav pārskatītas dienesta funkcijas, nav skaidrības par darbinieku nodrošinājumu ar nepieciešamo tehnisko aprīkojumu, transportu un jauno atalgojuma sistēmu. (..) Kārtējo reizi varam secināt – stipri varam būt, tikai visiem solidarizējoties. Diemžēl arī šoreiz neesam bijuši vienoti savās prasībās. (..)

2011. gadā arodbiedrība aktīvi iesaistījās dažādu darba tiesību, darba aizsardzības un vairāku sociālo jautājumu risināšanā un valsts nodokļu politikas izstrādāšanā. (..) Mūsu priekšlikumi bija arī par Latvijas Darba likuma atbilstību ES Darba laika direktīvai, kā arī par valdības slepeni virzītām izmaiņām „Likumā par arodbiedrībām”.

(..) Īpaši jāatzīmē, ka tikai, pateicoties mūsu darba aizsardzības eksperta Āra Smildziņa ļoti cietai un argumentētai nostājai jautājumā par Valsts Darba inspekcijas apvienošanu ar Bērnu aizsardzības inspekciju, Darba inspekcija pastāv līdzšinējā formātā.“

2012. gads

6. janvārī, Zvaigznes dienā, Brīvo arodbiedrību savienība apbalvo 2011. gada labākos sadarbības partnerus – darba devējus, kas aizvadītajā gadā visveiksmīgāk sadarbojušies ar arodbiedrību un stiprinājuši sociālo dialogu savos uzņēmumos un iestādēs.

Pēteris Krīgers: „(..) Aiz skarbajiem darba devēju tēliem bieži vien slēpjas jutīgas sirdis, kas domā ne tikai par peļņu, bet arī par to, kā sadarboties. (..) Gan arodbiedrības, gan darba devēji vēlas, lai mēs visi dzīvotu labāk, lai katrs saņemtu par savu padarīto darbu algu, varētu justies droši un stabili. (..) Šis pasākums pierāda, ka mēs spējam sarunāties un sadarboties.”

7. februārī Valsts darba inspekcija uzsāk pastiprinātu kokapstrādes, mēbeļu ražošanas un mežizstrādes nozares uzņēmumu preventīvo pārbaudi.

Kokapstrādes nozares uzņēmumi diemžēl joprojām ir pirmajā vietā pēc notikušo nelaimes gadījumu skaita darbā. 2011. gadā kokapstrādes un mēbeļu ražošanas nozarē reģistrēti un izmeklēti 169 nelaimes gadījumi darbā, no tiem pieci darbinieki traumu rezultātā gāja bojā, bet 24 darbinieki guva smagas traumas. Mežizstrādes nozarē pērn notikuši 26 nelaimes gadījumi darbā, kuros trīs darbinieki gāja bojā un pieci darbinieki guva smagas traumas. Salīdzinot ar 2010. gadu, kopējais nelaimes gadījumu darbā skaits kokapstrādes, mēbeļu ražošanas un mežizstrādes nozarē ir palielinājies par 25 %.

Kā biežākais nelaimes gadījumu cēlonis ir darba aizsardzības noteikumu vai instrukciju neievērošana, nepietiekama uzmanība, neapmierinoša darbinieku instruēšana un apmācība.

27. februārī LBAS Tautsaimniecības padomes sēdē tiek skatīta dalīborganizāciju izstrādātā “Konceptija par nodokļu atvieglojumiem privātajiem uzņēmumiem, kā arī valsts un pašvaldību iestādēm un uzņēmumiem, kuros ir koplīgumi”.

Konceptijas būtība: ja uzņēmumā noslēgts Darba koplīgums, vidējā darbinieka alga nav mazāka par nozares vidējo, uzņēmumam nav nodokļu parāda valsts budžetam, uzņēmumā strādā vismaz seši darbinieki, tad koplīgumā paredzētās papildu garantijas (izglītības iegūšana, veselības apdrošināšanas un uzturēšana, rehabilitācija, sporta aktivitātes, sabiedriskā transporta izdevumi, sociālie pabalsti utt.), kas taksācijas gada laikā nepārsniedz 20 % no darbinieka atalgojuma fonda vai nu nav apliekams ar algas nodokli, vai ir uzskatāms par attaisnotajiem izdevumiem un nav apliekams ar uzņēmuma ienākuma nodokli.

3. aprīlī LMNA birojā priekšsēdētājs Aivars Sīmansons tiek ar Ogres valsts tehnikuma direktori Ilzi Branti, lai pārrunātu sadarbības iespējas.

67. att. 03.04.2012. Sadarbības līgums parakstīts. A. Sīmansons (no kreisās) un I. Brante apmainās dokumentiem.

Puses apņemas apvienot savus spēkus kopīgas darbības organizēšanai un veikšanai ar nolūku nodrošināt vispusīgu, pilnīgu un kvalitatīvu sadarbību augsti kvalificētu speciālistu sagatavošanā atbilstoši mežsaimniecības un kokapstrādes nozares vajadzībām.

Sarunu noslēdzot, Aivars Sīmansons un Ogres valsts tehnikuma direktore Ilze Brante parakstīja sadarbības līgumu (67. att.).

SIA *Verems* arodorganizācija, kuru vada Dzidra Stivka, 2011. gadā saņēma LBAS balvu kā labākā arodorganizācija Latgales novadā.

„Kāds ir labs darbinieks? Laikam atbildēšu tā, kā pirms manis teikuši daudzi. Labs darbinieks ir apzinīgs, izpildīgs, centīgs, kārtīgs, cilvēks ar iniciatīvu, kas visu mūžu vēlas mācīties un apgūt ko jaunu.

Es arī lepojos, ka manis vadītajā uzņēmumā darbiniekiem ir tik darbīga arodorganizācija. Mūsu sadarbība ir izdevīga abām pusēm. Mums ir noslēgts koplīgums, kurā precīzi definētas darba devēja un darba ņēmēju attiecības. Tas ir ļoti ērti – tur uzrakstītas atbildes uz visiem jautājumiem. Nekādu domstarpību!” Dzidra Stivka ir atbildīga arī par dažādu pasākumu rīkošanu. (..) (No Ilmas Rugājas sarunas ar SIA *Verems* valdes priekšsēdētāju Jāni Stari. *Darbinieku Avīze* nr.1. 2012. g. 5. lpp.)

18. aprīlī kārtējā LMNA Informatīvajā dienā Valsts darba inspekcijas Darba aizsardzības nodaļas vadītāja Sandra Zariņa informēja par tematiskās pārbaudes rezultātiem kokapstrādes, mēbeļu ražošanas un mežizstrādes nozarēs 2011. gadā. Pārbaudēs konstatēts, ka tikai 51% uzņēmumu ir apmācīti darba aizsardzības speciālisti (2007. gadā – 80%); 16% nodarbināto nav instruēti un apmācīti darba drošībā; 25% uzņēmumu nav veikta darba vides risku novērtēšana; 50% nodarbināto nav veiktas obligātās veselības pārbaudes; 11% nodarbināto nav izsniegti individuālie aizsardzības līdzekļi; 11% gadījumu konstatēts, ka aprīkojuma kustīgās daļas nav norobežotas/nožogotas; 15% uzņēmumu nav sadzīves telpu nodarbinātajiem.

Mežizstrādes uzņēmumos 20% nodarbināto nav instruēti un apmācīti darba drošībā; 10% darbinieku nebija pirmās palīdzības aptieciņu; 10% nodarbināto nav izsniegti IAL; 60% nodarbināto nav veiktas obligātās veselības pārbaudes; 50% nodarbināto nav veikta obligātā vakcinācija; 40% nodarbināto nebija darba apliecību.

25. aprīlī, atsaucoties Latvijas Republikas vēstnieka Igaunijā Kārļa Eihenbauma, Kohilas pašvaldības vadītāja Heiki Hepnera un *Kohila*

68. att. 25.04.2012. Nozares sociālie partneri – A. Sīmansons un A. Plezers – Igaunijas ārēs stāda bērzus.

Vineer OU ražošanas direktora Vaiko Dorbeka ielūgumam, LMNA priekšsēdētājs Aivars Sīmansons un valdes locekle Mirdza Bondare piedalījās Meža dienu pasākumā Igaunijā (68. att.).

Pēc tam bija iespēja apmeklēt koncerna *Latvijas Finieris* Igaunijas uzņēmumu *Kohila Vineer OU*.

24. aprīlī Rīgā notiek būvniecības un kokapstrādes nozaru Pasaules darba drošības dienai veltīta konference, lai dalītos pieredzē, kā risina darba aizsardzības jautājumus minētajās nozarēs.

Konferencē piedalījās Latvijas Celtnieku arodbiedrības, LMNA, VDI u. c. ieinteresētas personas. Dalībnieki apmeklēja un iepazīnās ar darba drošības jautājumu risināšanu Nacionālās bibliotēkas – *Gaismas pils* – celtniecībā (69. att.). Bibliotēkas celtniecības gaitā ir notikuši tikai trīs negadījumi un tie paši maznozīmīgi.

69. att. 24.04.2012. Konferences dalībnieki pie topošās *Gaismas pils*.

26. aprīlī arodbiedrību rīkotajā Pasaules Darba aizsardzības dienai veltītajā noslēguma konferencē piedalās Valsts darba inspekcijas direktors Renārs Lūsis, Labklājības ministrijas, uzņēmumu arodorganizāciju, uzņēmumu, kompetento institūciju, LBAS un dalīborganizāciju pārstāvji (no LMNA – Aleksejs Lasēvičs, Hedijs Ruskulis (rūpnīca *Hapaks*), Aivars Šimansons, Āris Smildziņš).

Konferences ievadā – piemiņas brīdis darbā bojā gājušajiem un savainotajiem strādniekiem.

Konferences gaitā P. Krīgers analizēja LBAS un VDI vienošanos. Arī konferences dalībnieki atzina, ka sadarbība kopumā ir veiksmīga, un pēc jauna vienošanās projekta apspriešanas P. Krīgers un R. Lūsis parakstīja „Vienošanos par sadarbību starp LBAS un VDI”.

Darba aizsardzības uzticības personu godināšanā LBAS Atzinības rakstu un suvenīru par aktivitāti darba aizsardzības jomā saņēma arī koncerna *Latvijas Finieris* rūpnīcas *Hapaks* galvenā uzticības persona darba aizsardzībā Hedijs Ruskulis (70. att.).

Konferencē savu skarbo viedokli par situāciju darba aizsardzībā Latvijā izteica LMNA galvenais speciālists Āris Smildziņš: „(..) Nelaiemes gadījumu skaits pagājušajā gadā – 33 bojāgājušie, (pēdējos piecos gados – 192, kopš 1990. gada pāri par 1 000!), smagie nelaimes gadījumi – 189 (pēdējos piecos gados – 1076; kopš 1990. gada 5000–6000, lielākā daļa no cietušajiem kļuvuši par darba invalīdiem). Tas ir daudz vai maz?! Ja raugās uz šiem skaitļiem gluži abstrakti, tad tāds nieks vien šķiet. Un, ja valsts augstākās varas pārstāvjiem arī tā šķiet, tad viņi, pakļaujoties darba devēju vēlmēm, lemj par esošo darba aizsardzības prasību deregulāciju jeb tās sauktā birokrātiskā sloga samazinā-

70. att. 26. aprīlis. P. Krīgers (no labās) pasniedz LBAS Atzinības rakstu H. Ruskulim.

šanu darba devējiem normatīvajos aktos. Laiku pa laikam dzirdam par varoņiem Afganistānā. Turpretī tas, kas un kā notiek mūsu pašu Latvijā, kad kāds no darba nepārnāk mājās, jo to no turienes aizved pa taisno uz Morgu, paiet klusi un mierīgi. Jā, par *Liepājas Metalurga* gadījumu gan bija žurnālista publikācija, bet citādi... lielākoties nelaimes gadījumi noslēpti zem slepenības plīvura.

Preventīvais darbs DA jomā nav tikai VDI amatpersonu pārbaudes uzņēmumos vai bukletu un plakātu izdošana. Tas varbūt pat lielākā mērā notiek tad, kad darba devēji un nodarbinātie sāk identificēt sevi ar tiem, kam jāatbild nelaimes gadījuma sakarā, ar tiem, kuri piedzīvo un pārdzīvo nelaimes gadījumu. Bet tas var notikt tikai, kad ir konkrēts gadījums jeb stāsts un tā analīze. Nav precizēta informācija par šiem konkrētajiem gadījumiem. Reiz internetā bija ziņa, ka cilvēkam esot mežā uzkritis koks un viņš ar helikopteru nogādāts slimnīcā. Kur, kas un ko darīja – ne vārda! Sabiedrībai netiek sniegta konkrēta informācija par darbā notikušajām traģēdijām, un tādēļ daudziem liekas, ka tās notiek, vai var notikt kaut kur tālu, tālu – Āfrikā.

Vēl viens nelaimes gadījumu aspekts. Zaudējumi – ekonomiskie un morālie, kādi ir cietušajam nelaimes gadījumā, viņa tuviniekiem, uzņēmumam un sabiedrībai kopumā. Vai ir tādi pētījumi? Ja ir, tad tie jāpublicē! Par Talsu traģēdiju valsts ir izmaksājusi kompensācijas. Jautājums: „Cik Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra izmaksā darbā bojā gājušajiem?”

Vai nost ar Darba inspekciju? Atcerēsimies to absurdo politisko uzstādījumu pagājušajā gadā. Apstiprinātajās Darba aizsardzības jomas pamatnostādņēs 2007.–2013. gadam, kā arī Darba aizsardzības jomas attīstības plānā 2011.–2013. gadam kā viens no galvenajiem mērķiem ir noteikts „valsts kontroles un uzraudzības mehānisma kapacitātes un efektivitātes paaugstināšana”. Kņada ap inspekcijas vājināšanu! Teju veselu gadu inspekcijai nebija direktora. 2010. gadā viena inspekcijas direktora vieta likvidēta, finansiālie resursi samazināti par 40 %, amatu vietu skaits samazināts par 23 %. Tajā pašā laikā par VDI prioritāro uzdevumu izvirzīta nelikumīgās nodarbinātības apkarošana. No tā var secināt, ka nodarbināto drošība un veselība darbā ir atstāta otrajā plānā. Diemžēl statistikas dati par kopējo darbā notikušo nelaimes gadījumu skaitu Latvijā neatspoguļo patieso situāciju – atzīts pamatnostādņēs. Patiesi, pēc nelaimes gadījumu skaita Latvija ir pirmrindnieks Eiropas Savienībā. Arī lielais sūdzību, jautājumu un konsultāciju skaits neliecina par VDI darbības

paaugstināšanu kā arī konkrētību un skaidrību normatīvajos aktos.”

2. maijā pieņemti MK noteikumi nr. 310 “Darba aizsardzības prasības mežsaimniecībā” (stājas spēkā 09.05.2012.) Par spēku zaudējušiem atzīti Ministru kabineta 2005. gada 21. jūnija noteikumi nr. 434 „Darba aizsardzības prasības mežsaimniecībā”.

5. jūlijā Nacionālās trīspusējās padomes (NTSP) sēdē tiek skatīti priekšlikumi par minimālās darba algas apmēru 2013. gadā. LBAS un darba devēji vienojās minimālo algu saglabāt līdzšinējā līmenī (200 latī), tomēr LBAS izvirzīja prasību valdībai paaugstināt ar iedzīvotāju ienākuma nodokli neapliekamo minimumu līdz 90 latiem un atvieglojumu par apgādībā esošām personām paaugstināt līdz 100 latiem, kas ne tikai palielinātu naudas apjomu darbiniekam, bet stimulētu arī demogrāfiskā jautājuma risināšanu, rādot, ka valsts kaut nedaudz atbalsta ģimenes ar bērniem.

7. augustā tiek izplatīts Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības paziņojums par to, ka tā atsauc savu parakstu zem NTSP 5. jūlija sēdes protokola, ar kuru tika fiksēta pušu vienošanās par minimālās algas nepaaugstināšanu, kā arī paziņo, ka tā izmantos visas iespējas turpmākajam darbam ar valdību un arī ar Saeimas deputātiem, ieskaitot parakstu vākšanu par 11. Saeimas pirmstermiņa atlaišanu, ja tā kārtējo reizi demonstrēs savu nespēju un nevēlēšanos politiski vadīt valdības darbu.

5. septembrī kārtējā NTSP sēdē arodbiedrības aicina NTSP nolemt, ka ar 2013. gada janvāri:

- minimālā mēneša alga ir Ls 240, kas atbilst pusei no vidējās darba samaksas valstī;
- atvieglojumi par apgādībā esošu personu ir Ls 90;
- ar iedzīvotāju ienākuma nodokli neapliekamais minimums ir vismaz Ls 70;
- iedzīvotāju pamata dzīvesvietā tiek noteikts ar NĪN neapliekamais minimums;
- atbilstoši valdības Rīcības plānam finansējums veselības aprūpei jāpalielina vismaz par 0,25 % no IKP, salīdzinot ar 2012. gada finansējumu;
- atbilstoši Izglītības un zinātnes ministrijas un sociālo partneru Sadarbības memorandam (2012. gada 4. jūlijs) pirmsskolas izglītības iestāžu pedagogu darba samaksa par izglītības programmu īstenošanu jānodrošina no valsts budžeta;
- attaisnoto izdevumu līmenis par medicīniskajiem pakalpojumiem un izglītību tiek paaugstināts uz 300 latiem.

Uz šīm prasībām premjerministrs Valdis Dombrovskis norādīja, ka valdība nevar atbalstīt

šādus uzstādījumus, jo tie ir ārpus iespējamām finanšu robežām.

21. septembrī LBAS dalīborganizāciju vadītāji seminārā diskutē par topošo Arodbiedrību likumu. Jauno likumu izstrādā Labklājības ministrija (LM) un LBAS ar nepacietību gaida pirmo likumprojekta teksta redakciju – modernu un efektīvu arodbiedrību darbību regulējošu tiesību aktu.

LMNA seminārā pārstāvēja priekšsēdētāja vietniece Inguna Siņica: „Šī ir lieliska arodbiedrību iespēja lobēt un motivēt arodbiedrību darbības aspektus. Tiesību aktu pieņemšana ir likumdevēja uzdevums. Likumdevējam savukārt ir obligāta prasība konsultēties ar sociālajiem partneriem, it īpaši par jautājumiem, kas skar to darbību. Lai konsultācija būtu jēgpilna, sniedzamajam viedoklim, priekšlikumam vai idejai ir jābūt argumentētai un pamatotai.

Diemžēl labklājības ministre ir izteikusies, ka saistībā ar topošo likumu runās tikai ar LBAS priekšsēdētāju.”

12. oktobrī Republikāniskajā komitejā LMNA vadība – Aivars Sīmansons un Inguna Siņica – tiekas ar Lietuvas Meža nozares arodbiedrības vadītāja vietnieci Ingu Ruginieni (71. att.).

71. att. 12.10.2012. A. Sīmansons, I. Siņica un Lietuvas Meža darbinieku arodbiedrības priekšsēdētāja vietniece Inga Ruginiene.

Tikšanās laikā puses vienojās, ka mums vairāk savā darbā jāizmanto Eiropas arodbiedrību dotās iespējas un jāatjauno Baltijas valstu Meža nozaru arodbiedrību sadarbība, kas pēdējā laikā ir nedaudz apsīkusi.

15. oktobrī notiek Kokrūpniecības (mežsaimniecība, kokapstrāde) nozares ekspertu padomes (NEP) sēde. Arodbiedrību pārstāvēja Aivars Sīmansons, Inguna Siņica, Āris Smildziņš. Tika izdarītas izmaiņas un papildinājumi Kokrūpniecības nozares ekspertu padomes (NEP) nolikumā.

16. novembrī Arodbiedrību namā notiek pasākums *Labākā arodbiedrību organizācija 2012.* Svinīgais

72. att. 12.11.2012. Guntu Liepu (otrā no kreisās) sveic E. Baldžēns, M. Bondare un A. Simansons.

pasākums veltīts Latvijas dzimšanas dienai un notiek jau sesto reizi. Balvas un atzinības rakstus par veiksmīgu darbu arodbiedrības biedru interešu aizstāvībā saņēma 23 arodorganizācijas.

Apbalvojumus saņēma Liepājas mežrūpniecības saimniecības arodorganizācija, priekšsēdētāja Gunta Liepa (72. att.).

Republikāniskā Komiteja radusi iespēju arodorganizācijām un arodbiedrības biedriem (ja ir pieejams daturs un elektroniskā adrese) saņemt *LMNA Ziņas* elektroniski.

10. decembrī notiek Meža konsultatīvās padomes sēde. Sanāksmes dalībnieku neizpratni izsauca tas, ka Pasaules un Latvijas Dabas fonds, Ornitoloģijas biedrība, Entomoloģijas biedrība un Botāniķu biedrība atsauca normatīvo dokumentu projektos un Meža sertifikācijas standartā ietvertās normas un uzstādīja jaunas prasības saistībā ar dabas aizsardzību.

Neizprotama ir šo nevalstisko organizāciju neargumentētā prasība no aprīļa līdz jūlijam pārtraukt mežizstrādi, kas valsts ekonomikai var radīt būtisku negatīvu ietekmi, bet kokrūpniecības nozarei – katastrofālas sekas (bezdarbs, dīkstāves, valstij neieņemti nodokļi, uzņēmējiem zaudējumi utt.).

2013. gads

31. janvārī Arodbiedrību namā notiek LBAS organizēta diskusija „Eiro ieviešana Latvijā – durvis uz labklājību?”. Diskusiju vada žurnālists Ansis Bogustovs. Piedalās LBAS dalīborganizāciju pārstāvji (arī LMNA vadība un darbinieki),

finanšu ministrs Andris Vilks, Finanšu ministrijas Fiskālās politikas departamenta direktors Nils Sakss, Latvijas bankas Monetārās politikas pārvaldes Makroekonomikas analīzes daļas galvenā ekonomiste Daina Paula, Eiro projekta vadītāja Dace Kalsone, ekonomists un uzņēmējs Jānis Ošlejs, Igaunijas Arodbiedrību konfederācijas priekšsēdētājs Harri Taliga.

25. februārī priekšsēdētājs Aivars Simansons uzaicināts pie LBAS vadības, lai diskutētu par nozares arodbiedrības aktualitātēm. Sarunas laikā tika skarti šādi jautājumi: par iespējam piesaistīt jaunus biedrus un nepieciešamo palīdzību; par redzējumu nozares attīstībai tuvākajā nākotnē un sadarbību ar citām nozarēm; par topošā Arodbiedrības likuma ietekmi uz nozari; par priekšlikumiem un ierosinājumiem LBAS darbībā; par finanšu un citiem jautājumiem.

20. martā notiek LMNA padomes 7. sesija. Par tematu „Kokrūpniecības nozare un tās perspektīva” pārskatu sniedz Uldis Biķis, AS *Latvijas Finieris* valdes priekšsēdētājs, un Kaspars Klauss, Latvijas Kokrūpniecības federācijas (LKF) valdes loceklis.

Uldis Biķis: „(..) Uzņēmuma (*Latvijas Finieris*) pamatbizness – kokapstrāde: bērza saplākšņa ražošana aizņem ap 14 % no Eiropas tirgus. Tirdzniecība notiek ap 50 valstīs visā pasaulē. Uzņēmumā kopā ir septiņas bērza pārstrādes rūpnīcas visās Baltijas valstīs. Uzņēmums pieder 414 īpašniekiem, un tajā strādā ap 2200 darbinieku. Uzņēmumā strādā ap 580 pensionāru. *Latvijas Finiera* pamatprincips – ilgtermiņa darbs. Uzņēmumā pastāv lojalitātes programma darbiniekiem: izveidoti uzkrājuma fondi; noteiktas dažādas piemaksas saskaņā ar koplīgumu; iespēja aktīvi atpūsties uzņēmuma atpūtas bāzēs. Darbinieku apmācībai un personības attīstībai izveidots Personāla attīstības un izglītības centrs. 2013. gadā uzsākta efektīva programma algu palielināšanai ar mērķi – līdz 2020. gadam tuvojies Ziemeļvalstu algu līmenim.

Uzņēmums atbalsta eiro ieviešanu Latvijā, jo savstarpējie norēķini eiro sastāda ap 65 %. Šobrīd uzņēmums lieki tērē konvertācijai.

Kaspars Klauss: „(..) Latvijas Kokrūpniecības federācija (LKF) apvieno septiņas nozaru asociācijas. Pateicoties tam, ka, valstī sākoties ekonomiskai krīzei, nozarei bija pieejami papildu koksnes resursi, bija iespēja ātri iziet no krīzes. 2012. gadā, pirmo reizi nozares vēsturē, eksports pārsniedza miljardu latu. Meža nozare ir vienīgā, kam ir pozitīva eksporta/importa bilance.”

12. aprīlī Jelgavas pilī notiek (jau deviņo reizi) Meža nozares Gada balvas *Zelta čiekurs*

pasniegšanas pasākums. Nozares apbalvojumi tika pasniegti četrās nominācijās: *Par ilgtspējīgu saimniekošanu*, *Par zinātnes ieguldījumu nozares attīstībā*, *Par inovatīvu uzņēmējdarbību* un *Par mūža ieguldījumu* (Laimonis Bambe, R. Ivbule, Rudīte Kušķe, Juris Ķeviņš un Juris Spāre) (73. att.).

Nominantus par mūža ieguldījumu meža nozarē ar īsu uzrunu sveica un Lielo Gada balvu *Zelta čiekurs* pasniedza Valsts prezidents Andris Bērziņš, bet zemkopības ministre Laimdota Straujuma pasniedza *Zelta priežu sēkliņas* piešpraudi un Ministru kabineta Atzinības rakstu.

26. aprīlī Āris Smildziņš, Inguna Siņica un Aivars Simansons piedalās AS *Latvijas Finieris* organizētajās Meža dienās Gaujas Nacionālajā parkā Krimuldas pagasta *Zābakos*. Tika iestādīti trīs

simti ozolu dižstādi. „Nākotnē šī ozolu birzs dabiski iekļausies atpūtas zonā un papildinās vienu no Gaujas Nacionālā parka dabas takām” sacīja AS *Latvijas Finieris* padomes priekšsēdētājs Juris Biķis.

Ozoliņus stādīja un dabas skaistumu baudīja arī Valsts prezidents Andris Bērziņš (74. att.).

30. maijā Kokrūpniecības (mežsaimniecība, kokapstrāde) nozares ekspertu padomes pārstāvji Inguna Siņica, Jānis Mārciņš un Andris Plezers apmeklēja Rīgas Pārdaugavas profesionālo vidusskolu (RPPVS), kur arī piedalījās 4. kursa mēbeļu galdnieku audzēkņu kvalifikācijas darba specialitātē aizstāvēšanas procesā.

4. jūnijā valdība apstiprināja Labklājības ministrijas (LM) izstrādāto „Arodbiedrību likuma” projektu.

73. att. 12.04.2013. *Zelta čiekurs* laureāti. Pirmajā rindā (no kreisās): R. Ivbule, R. Kušķe, L. Bambe, J. Ķeviņš un J. Spāre. Otrajā rindā vidū Valsts prezidents A. Bērziņš un Zemkopības ministre L. Straujuma.

74. att. 26.04.2013. Kopīgs darbs ar Valsts prezidentu. No kreisās: LMNA priekšsēdētājs A. Simansons, Valsts prezidents A. Bērziņš, priekšsēdētāja vietniece I. Siņica un simboliskais Finierklucis stāda ozoliņu nākotnei.

75. att. 19.06.2013. LMNA pārstāvji (no labās): I. Šiņica, Dz. Stivka, A. Šimansons, A. Laševics u.c.

Kopumā likuma četrās nodaļās ietverti septiņpadsmit panti. Pirmajā nodaļā ir iekļauti vispārīgie noteikumi attiecībā uz arodbiedrībām. Otrajā nodaļā ietverts arodbiedrību kompetences un darbības regulējums. Trešajā nodaļā ir ietverti jautājumi par sociālo dialogu, trīspusējo sadarbību, kā arī arodbiedrības attiecībām ar valsts un pašvaldību institūcijām. Ceturtnā nodaļa ar vienu pantu paredz, ka par šī likuma pārkāpumiem cilvēki saucami pie likumā noteiktās atbildības. Arodbiedrību likums vēl jāpieņem Saeimā.

19. jūnijā pie Ministru kabineta notiek LBAS un dalīborganizāciju (75. att.) organizēts mītiņš „Par sociālo taisnīgumu – pret nabadzību”. Mītiņa laikā tika uzsākta vēstuļu akcija „Rokas nost no darba likuma!”. Arodbiedrības pieprasa: taisnīgu un samērīgu nodokļu politiku, atbalstu jaunām darbavietām, sociālo taisnīgumu, nodarbinātības garantijas jauniešiem, cieņu koplīgumiem un sociālajam dialogam, drošas darba tiesības.

LBAS priekšsēdētājs Pēteris Krīgers: „(..) Šodienas mītiņš pierāda, ka arodbiedrības spēj mobilizēties, ja prasības ir nopietnas un apdraudējums ir acīmredzams. Būtiski, ka ETUC ar savu vizīti atbalsta mūsu prasības valdībai, savukārt mēs ar savu klātbūtni bijām nopietns atbalsts ETUC prasībām Eiropadomei.”

ETUC pārstāvis Patriks Išerts uzsvēra nepieciešamību pēc sociālās dimensijas un Eiropas politiku maiņas: „(..) Politīki saka: „Esiet pacietīgi!”, taču tas nav risinājums, un to norāda arodbiedrības visā Eiropā. Pašreizējās politikas nestrādā, to pierāda milzīgais bezdarbs, īpaši jauniešu vidū.”

Kopš septembra LBAS Mācību centrs organizē 40 stundu programmas teorētiskās daļas tālmācī-

bas darba aizsardzības maksas kursus darbinieku uzticības personām, darba aizsardzības atbildīgajām personām un arodbiedrību priekšsēdētājiem. Tāpat šī programma ir piemērota darba devēju atbildīgajām personām par darba aizsardzību, struktūrvienību vadītājiem, studentiem u. c. interesentiem.

Lai iesaistītos darba aizsardzības tālmācības kursus, interesentam nepieciešams dators, interneta pieslēgums un e-pasta adrese.

20. septembrī Rīgā, Latviešu biedrības namā, notika starptautiska konference „Ceļš uz labklājību. Sociālā dialoga loma ilgtspējīgai ekonomikas un sabiedrības attīstībai”. Konferenci ar savu klātbūtni pagodināja augsta līmeņa Latvijas, Eiropas un pasaules valstu amatpersonas. Piedalījās Latvijas finanšu, labklājības, izglītības un zinātnes ministri, kā arī Lietuvas, Polijas, Krievijas un citu Baltijas jūras reģiona arodbiedrību un valstu darba devēju organizāciju pārstāvji. Protams, arī LBAS dalīborganizāciju (76. att.) pārstāvji.

Eiropas Arodbiedrību konfederācijas (ETUC) ģenerālsēdētāre Bernadete Segola: „(..) Es jūsu sveicu 85 Eiropas arodbiedrību vārdā. Ekonomiskā krīze ir iecirtusi dziļu robu arī sociālā dialoga attīstībā. Bieži reformas tiek īstenotas bez sociālo partneru iesaistes – tas izraisa dusmas. Taču sociālo partneru iesaiste ir ļoti nozīmīga veiksmīgai ekonomikas attīstībai. Demokrātiskā sabiedrībā sociālais dialogs ir nenovērtējams, un valstīs, kurās sociālais dialogs ir veiksmīgs, ekonomiskā situācija ir noturīgāka. Svarīga ir nacionālo sociālo partneru spēja sarunāties, bet arodbiedrību viedoklis vienmēr ir pakļauts kritikai, un daudzu valstu valdības apiet arodbiedrību viedokli. (..)

76. att. 20.09.2013. Konferenču dalībnieki (no labās): P. Krīgers (LBAS priekšsēdētājs), A. Misevičs (Kultūras darbinieku arodbiedrības priekšsēdētājs), V. Dombrovskis (Ministru prezidents) un A. Šimansons (LMNA priekšsēdētājs).

77. att.16.10.2013. Semināra dalībnieki pēc uzņēmuma *Liepājas Papīrs* apmeklējuma.

Mēs ar to nesamierināsimies. Sociālais dialogs ir jauns un vārigs, bet jāatceras, ka reformas nebūs realizējamas bez sociālā dialoga – ilgtermiņa izmaiņām.”

1. oktobrī LMNA priekšsēdētājs A. Sīmansons, arodapvienības *Koncerns „Latvijas Finieris” arodbiedrība* vadītāja Mirdza Bondare un AS *Latvijas Finieris* valdes priekšsēdētājs Jānis Ciems paraksta vienošanos par trīspusēju sadarbību, konstruktīvu sociālo dialogu, darbinieku izglītošanu un arodbiedrības līdzdalības nodrošināšanu procesos, kas ir svarīgi nozares saglabāšanai un attīstībai un līdz ar to arī darba vietu saglabāšanai, kā arī meža nozarē strādājošo arodbiedrības biedru interešu pārstāvēšanai valsts līmenī.

16. oktobrī Liepājas reģionālajā arodbiedrību centrā notiek Meža nozaru arodu biedrības organizēts ESF projekta „Arodbiedrību struktūru kapacitātes stiprināšana” seminārs arodorganizāciju vadītājiem (77. att.).

Liepājas reģionālā centra vadītājs Toms Meiers semināra dalībniekus iepazīstināja ar Liepājas arodbiedrību reģionālo centru un tā lomu arodbiedrību kustībā Liepājā un Latvijā.

Arodapvienības *Koncerns „Latvijas Finieris” arodbiedrība* vadītāja Mirdza Bondare dalījās pieredzē par arodorganizācijas lomu sociālā dialoga stiprināšanā un koplīguma izstrādes procesiem savā uzņēmumā.

AS *Liepājas papīrs* arodorganizācijas vadītājs Uldis Roze iepazīstināja ar uzņēmuma darbu un skaidroja, kā uzņēmumā notiek komunikācija ar biedriem, viņu vajadzību apzināšana un informēšana par arodbiedrību darbu.

LMNA priekšsēdētājs Aivars Sīmansons semināra dalībniekus iepazīstināja ar Latvijas un LMNA arodbiedrību darbības principiem un struktūru, kā arī pastāstīja par sarežģīti topošo Arodbiedrības likumu.

17. oktobrī Arodbiedrību namā notiek plaša sanāksme, kurā piedalās gandrīz visi FSC Latvija biedri, t. sk. visi padomes locekļi (no LMNA – A. Sīmansons un Ā. Smildziņš), lai tiktos ar FSC Eiropas Reģionālā biroja direktoru Fēlikssu Romero Kanjizāresu (*Felix Romero Cañizares*, turpmāk – Fēlikss Romero).

Sanāksmes ievadā FSC Latvija/LMSP valdes loceklis Imants Krūze raksturoja pēdējo gadu aktivitātes un laika gaitā paveikto, kopš biedrība 2011. gada sākumā ieguva FSC Nacionālā biroja statusu un tiesības pārstāvēt FSC Latvijā.

Savukārt F. Romero klātesošos informēja par FSC pārvaldības modeli un mežu sertifikācijas stāvokli pasaulē, tai skaitā Eiropā. Viņš uzsvēra aizvien augošo pieprasījumu pēc FSC sertificētiem produktiem, kā rezultātā visā pasaulē pieaug FSC sertificēto mežu platības un FSC piegādes ķēdes uzņēmumu skaits.

Uzziņa. Latvijā biedrība *Latvijas Mežu sertifikācijas padome* (LMSP) ir dibināta 2001. gadā. Biedrībā ir 21 biedrs, to skaitā, VAS *Latvijas valsts meži*, AS *Latvijas Finieris*, AS *Stora Enso*, Latvijas Mežizstrādātāju savienība, Latvijas Kokrūpniecības federācija, Latvijas Kokmateriālu ražotāju un tirgotāju asociācija, Latvijas Meža nozaru arodbiedrība, Latvijas Dabas fonds, Latvijas Ornitoloģijas biedrība, LLU Meža fakultāte u. c. uzņēmumi un organizācijas, kas pārstāvēti LMSP trijās sekcijās – ekonomiskajā, sociālajā un vides sekcijā.

14. novembrī Latvijas 95. dzimšanas dienai veltītajā pasākumā Brīvo arodbiedrību savienība apbalvo labākās arodorganizācijas. 13 LBAS dalīborganizācijas apbalvošanai bija izvirzījušas 24 arodorganizācijas, kas šī gada laikā visveiksmīgāk attīstījušas sociālo dialogu – pratušas sarunāties ar darba devējiem, aizstāvējušas darbinieku intereses un uzlabojušas darba tiesisko vidi un darba apstākļus, kā arī aktīvi atbalstījušas nozares un LBAS organizētās pilsoniskās aktivitātes un pasākumus.

Brīvo arodbiedrību savienības balvu saņēma arī rūpnīcas *Hapaks* arodorganizācija, priekšsēdētājs Aleksejs Lasevičs (78. att.).

2014. gads

„(..)Analīze parāda, ka darba atrašana tikai 50 % gadījumu nodrošina izeju no nabadzības. (..) Mēs varam novērot ievērojamu nabadzības pieaugumu, kaut gan bezdarba līmenis pamazām sarūk. (..) Mums jāpievērš uzmanība ne tikai darba vietu radīšanai, bet arī kvalitatīvu darba vietu izveidošanai, lai sasniegtu tādu izaugsmes līmeni, kas mazinās ne tikai bezdarba rādītājus, bet arī nabadzības līmeni.”

ES sociālo lietu ministrs Lāslo Andors

(No ziņojuma par bloka sociālo un ekonomisko attīstību 2013. gadā).

29. janvārī notiek LBAS valdes tikšanās ar jauno labklājības ministru Uldi Auguli. Tiek apspriesta gan minimālās algas paaugstināšana, gan izdienes pensiju nākotne, gan Nacionālā stratēģija darba aizsardzībā.

Ministru prezidente Laimdota Straujuma, tiekoties ar LBAS valdi, informēja, ka valdības rīcības plāns tiks izstrādāts līdz 10. februārim un tā izstrādē tiks pieaicināti arī sociālie partneri. Ministru prezidente apstiprināja, ka Nacionālās trīspusējās sadarbības padomes darbs tiks turpināts,

un ļoti drīz no valdības puses tiks izvirzīti pārstāvji darbam NTSP.

19. februārī LMNA arodorganizāciju vadītājiem ir iespēja piedalīties LBAS organizētajā ekspertu diskusijā „Darba samaksa un darba ražīgums”.

Brīvo arodbiedrību savienības vadība (P. Krīgers, E. Baldzēns) uzskata, ka darba ražīguma un darba samaksas atšķirīgās bāzes ļauj šobrīd Latvijā paaugstināt darba samaksu straujāk, nekā pieaug darba ražīgums.

Pēc *Eurostat* bāzes mērījumiem no ES–27 valstu vidējā, Latvijā vienas stundas darbaspēka izmaksas ir 25,5 %, bet tai pašā laikā darba ražīgums uz katru nodarbināto ir 64,1%. Pie šādām dramatiskām disproporcijām darba samaksa principā var pieaugt straujāk.

Kā norāda publikācija 2014. gada 2. janvāra *Dienas biznesā*, Latvijā daudzās nozarēs uzņēmumi un to darbinieki strādā ar līdzīgām iekārtām un augstāku darba ražīgumu nekā Vācijā.

21. martā notiek Latvijas Meža nozaru arodbiedrības 7. kongress. Delegātus kongresam izvirzīja 19 no 25 LMNA reģistrētajām arodorganizācijām. Ievēlēti 49 delegāti. Kongresa darbā piedalījās 44 delegāti, Revīzijas komisijas locekļi un vairāki uzaicinātie arodorganizāciju vadītāji. Klāt bija arī Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības priekšsēdētājs Pēteris Krīgers.

Kongresa darba gaita:

- LMNA padomes pārskats par LMNA darbību laikā no 2010. gada 26. marta līdz 2014. gada 21. martam;
- Revīzijas komisijas atskaite;
- priekšsēdētāja, priekšsēdētāja vietnieka un valdības institūciju vēlēšanas;
- Revīzijas komisijas vēlēšanas;
- kongresa lēmuma un citu dokumentu pieņemšana.

Pārskata ziņojumu par arodbiedrības darbību no 2010. gada 26. marta līdz 2014. gada 21. martam sniedza LMNA priekšsēdētājs Aivars Šimansons: „(..) Arī šajā atskaites periodā kā vienu no LMNA darbības prioritātēm padome bija noteikusi jaunu biedru iesaistīšanu arodbiedrībā. Jāatzīst, ka jaunu biedru iesaistīšana ir galvenā un smagākā problēma. To, vai klāt pienāk jauni arodbiedrības biedri, ietekmē sekojoši faktori: darba devēji ļoti bieži piespiež darbiniekus pāriet individuālā darba veicēju statusā vai darbā ar uzņēmuma līgumu; sakarā ar krīzi cilvēki izveidojuši vai pārgājuši darbā mikrouzņēmumos; aktīvākie darbinieki, kuri nevarēja samierināties ar darba devēju patvaļu un

valsts attieksmi pret saviem cilvēkiem, devušies darbā uz ārvalstīm. (..)

Ar gandarījumu varam atzīmēt, ka mums ir arodorganizāciju lideri, kuru stāžs arodorganizāciju vadībā mērāms vairākos gadu desmitos. Piemērs pašai dziedāšanai: Mirdza Bondare (arodapvienības *Koncerns „Latvijas Finieris”* arodbiedrība bijusī valdes priekšsēdētāja) – arodbiedrībā turpat 50 gadu; Gunta Liepa (Liepājas MRS AO galvenā uzticības persona) – ar arodbiedrības stāžu vairāk nekā 30 gadi; Māriete Gulbe (Centrālvidzemes VM AO GUP) – ar arodbiedrības stāžu vairāk nekā 40 gadi, un vēl un vēl. Slavējamas arī arodbiedrības veterānes Regīna Klincāne un Austra Strumpe par viņu darbību LMNA Revīzijas komisijā. (..)

Galvenokārt, pateicoties LMNA nopietnajiem iebildumiem un arī citu LBAS dalīborganizāciju atbalstam, tika apturētas Labklājības ministrijas uzsāktās darbības Valsts darba inspekcijas (VDI) apvienošanai ar Bērnu aizsardzības inspekciju. Iespējamā abu inspekciju apvienošana būtu ievērojami vājinājusi jau tā ne visai lielās VDI darbības un būtu pretrunā ar SDO Konvencijas prasībām.”

Par valdes priekšsēdētāju un arodbiedrības priekšsēdētāju kongresa delegāti atkārtoti ievēlēja Aivaru Šimansonu, bet par valdes priekšsēdētāja vietnieci un arodbiedrības priekšsēdētāja vietnieci atkārtoti ievēlēja Ingunu Siņicu.

Delegāti vienotās LMNA valdi ievēlēt piecu cilvēku sastāvā: Jevgeņijs Ostrovskis, Uldis Roze, Ilmārs Gūtmanis, Ingunu Siņica un Aivars Šimansons.

79. att. 28.04.2014. Lai mazinātu stresu, vingro arī konferences dalībnieki – Ā. Smildziņš) un citi.

Revīzijas komisija tika ievēlota piecu cilvēku sastāvā: Anita Slavika, Rolands Elmārs Ozoliņš, Regīna Klincāne, Austra Strumpe un Aivars Kauļiņš.

28. aprīlis. Kopš 1996. gada arodbiedrības visā pasaulē šo dienu atzīmē kā Starptautisko piemiņas dienu darbā bojā gājušajiem un savainotajiem strādniekiem, kas pēdējos gados pārdēvēta par Strādnieku piemiņas dienu. Savukārt Starptautiskā Darba organizācija kopš 2003. gada 28. aprīli pasludinājusi par Starptautisko Darba aizsardzības dienu. Šogad šīs dienas devīze: „Darba aizsardzība, strādājot ar ķīmiskām vielām un maisījumiem darbavietās”.

Konferenci Arodbiedrību namā, uzsverot darba aizsardzības nozīmi nodarbināto darba dzīvē, veselības saglabāšanā, kā arī nodarbināto iespējas

80. att. 30.04.2014. Meža dienas Rundālē. Ko iestāda A. Šimansons un A. Orinskis (Latvijas Koksnes kvalitātes ekspertu savienība), to aplaista Ā. Smildziņš.

panākt darba vides uzlabošanu darbavietās, atklāj Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības (LBAS) priekšsēdētājs Pēteris Krīgers.

Ar pārskatu „Darba aizsardzības aktuāli jautājumi Eiropas Savienībā un arodbiedrību loma” uzstājās LBAS darba aizsardzības eksperts Ziedonis Antapsons. Eiropas Savienības (ES) darba aizsardzības stratēģija 2013–2020 joprojām nav pieņemta. Tās nav arī Latvijai. Labklājības ministrijai kopā ar sociālajiem partneriem jāsāk strādāt šajā virzienā.

Eiropā 2014. un 2015. gadā tiek organizēta darba aizsardzības kampaņa „Veselīgas darba vietas uzvar stresu”. (79. att.) Eiropā vairāk nekā puse no visiem darba kavējumiem rodoties stresa un psihosociālo risku rezultātā.

30. aprīlī Meža dienu pasākumā 144 talcinieki piedalās koku stādīšanā pie Rundāles pils dārza, kur top meža parks (80. att.). Piedalījās arī LMNA biedri: Aigars Spalviņš (Austrumlatgales VM AO), Daira Āboliņa (Sēlijas VM AO), Māra Bimšteina (Dienvidkurzemes VM AO), Āris Smildziņš, Aivars Šimansons (LMNA) un daudzi citi.

17. jūnijā Arodbiedrību namā LMNA priekšsēdētājs Aivars Šimansons un LMNA pārstāvis Latvijas Mežu sertifikācijas padomē (LMSP) Āris Smildziņš tiek ar FSC Eiropas Reģionālā biroja direktoru Fēliksu Romero Kanjizāresu (*Felix Romero Canizares*).

Tika apspriesta LMSP Sociālās sekcijas loma padomes darbībā, tai skaitā Vides un Ekonomiskās sekcijas pārstāvju viedokļu saskaņošanā (konsolidēšanā), padomes stratēģiskie uzdevumi tuvākajā laikā u. c. jautājumi.

17. septembrī *Lejasančupānos* SIA *Verems* notiek LMNA organizēts mācību seminārs saskaņā ar Eiropas Sociālā fonda projektu „Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības administratīvās kapacitātes stiprināšana”. Tēma – divpusējā un trīspusējā sociālā dialoga attīstība nacionālajā, reģionālajā un uzņēmumu līmenī. Seminārā piedalās LMNA arodorganizāciju vadītāji, vietnieki un arodbiedrības aktīvistu. Programmā jautājumi par sociālo dialogu Eiropas Savienībā un nacionālajā līmenī, kā arī uzņēmuma līmenī. Būtiska ir sociālā dialoga loma, lai panāktu vienošanos nozaru un reģionu/pašvaldību līmenī.

25. septembrī Ogrē, Kursu bāzē, pulcējas nozares uzņēmumu un organizāciju pārstāvji, privātpersonas: J. Buškevics, D. Dubrovskis, J. Emsiņš, A. Krēsliņš, A. Krūmiņš, U. Krūmiņš, R. Kumerovs, V. Kupcis, J. Ķeviņš, J. Ķīsis, V. Lazdāns, J. Matīss, J. Vanags, E. Zakovics, A. Ziemeļis, A. Zviedre un Ā. Smildziņš. Šie ļaudis ieradušies

Ogrē, atsaucoties Iniciatīvas grupas (Z. Saliņš, J. Ķīsis, J. Vanags, V. Kupcis un A. Krūmiņš) aicinājumam līdzdarboties biedrības *Meža vēstures fonds* izveidē. Mērķis – dibināt fonda biedrību.

Sapulcē vienprātīgi tika pieņemts lēmums par biedrības *Meža vēstures fonds* dibināšanu (turpmāk – biedrība). Biedrības mērķi ir:

- Latvijas meža nozares vēsturisku un izglītojošu liecību apzināšana, materiālu vākšana, izpēte, krājumu veidošana, uzskaitē, restaurācija un saglabāšana;
- izveidot mūsdienīgu meža muzeju ar modernām un atraktīvām ekspozīcijām, kuras parādītu meža nozares vēsturisko attīstību un progresu gan tehnoloģijās, gan urbanizācijas seku mazināšanā;
- izveidot modernas meža nozares vēstures izglītošanas programmas plašai sabiedrības auditorijai un padziļinātas meža nozares jauno speciālistu apmācībai.

Sapulce apstiprināja biedrības statūtus un ievēlēja biedrības valdi (priekšsēdētājs – J. Ķīsis, locekļi – V. Kupcis un A. Krūmiņš), padomi, revidentu.

Biedrības juridiskā adrese: Brīvības iela 125, Ogrē.

7. oktobris – Pasaules diena cienīgam darbam.

Uzziņai. Cienīgs darbs ir darbs, kas dod iespēju nopelnīt pietiekami sev un savai ģimenei, lai izvairītos no nabadzības ne tikai īslaicīgi, bet pastāvīgi. Starptautiskā Darba organizācija noteikusi cienīga darba koncepcijas īstenošanu daļībvalstīs pirmajā no Tūkstošgades attīstības mērķiem (*Millenium Development Goals*), kas paredz samazināt nabadzību, kā arī publicējusi Cienīga darba programmu (*Decent Work Agenda*). SDO ir izvirzījusi par mērķi līdz 2015. gadam uz pusi samazināt to cilvēku skaitu, kas iztiek ar mazāk nekā 1 ASV dolāru dienā.

15. oktobrī Aizkrauklē notiek LMNA organizēts mācību seminārs „Arodbiedrību līdzdalība uzņēmumu darbības nodrošināšanā”, kas organizēts saskaņā ar Eiropas Sociālā fonda projektu „Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības administratīvās kapacitātes stiprināšana”. Piedalījās LMNA arodorganizāciju vadītāji, vietnieki un arodbiedrības aktīvistu.

23. oktobrī Saeima atbalsta Darba likuma grozījumu redakciju, kas jau bija atbalstīta Sociālo un darba lietu komisijā. Pateicoties LBAS un nozaru arodbiedrību aktivitātēm, izdevās nosargāt Darba likuma 68. un 110. pantā noteiktās normas.

Tikai 11 Saeimas deputāti balsoja *par* 68. panta iespaida mazināšanu, 12 deputāti balsoja *par*, lai

110. pantā tiktu mazinātas arodbiedrību iespējas aizstāvēt savus biedrus.

LBAS vadība un LMNA valde izsaka pateicību visiem, kas piedalījās LBAS vēstulū akcijā „Rokas nost no Darba likuma!”, kā arī citās aktivitātēs.

1. novembrī stājas spēkā jaunais Arodbiedrību likums.

1. decembrī Ministru kabinetā notiek Nacionālās trīspusējās sadarbības padomes (NTSP) sēde, kurā tiekas valdības, LDDK un LBAS pārstāvji. Darba kārtībā – ar valdības 2015. gada budžeta plānu saistīto jautājumu apspriešana.

Jau pieņemts lēmums no nākamā gada 1. janvāra palielināt minimālo algu no 320 eiro uz 360 eiro. Savukārt no 2016. gada paredzēts ieviest diferencēto neapliekamo minimumu.

15. decembrī notiek Kokrūpniecības (mežsaimniecība, kokapstrāde) nozares ekspertu padomes (NEP) sanāksme. Piedalās NEP sekretariāts: Helga Kaukule – konsultante izglītības satura jautājumos, Artūrs Bukonts – konsultants darba devēju satura jautājumos, Inguna Siņica – konsultante darba ņēmēju satura jautājumos. Darba ņēmēju pusi pārstāvēja Aivars Šimansons, Meža nozaru arodu biedrības priekšsēdētājs; Āris Smildziņš, Meža nozaru arodu biedrības eksperts darba aizsardzības un darba tiesību jautājumos; Jevgēnijs Ostrovskis, AS *Latvijas Finieris* arodbiedrības priekšsēdētājs. Piedalījās arī pieaicinātie eksperti: Inga Šīna, LDDK nacionālā koordinatore; Nora Veignere, VISC vecākā referente; Vilnis Jakovļevs, MEKA; Pēteris Kaļeņikovs, LLU MF.

18. decembrī LBAS valdes locekļi apsprieda jautājumus, kas saistīti ar LBAS iesaisti Latvijas prezidentūras Eiropas Savienības Padomē plānotajos pasākumos un ar LBAS 25. darbības gadu.

Latvijas prezidentūras ES Padomē, kas noritēs gada pirmajā pusē, pasākumu kalendārā iekļauti arī LBAS organizētie pasākumi.

2015. gads

No 2015. gada 1. janvāra:

- Minimālā mēneša darba alga 360 eiro.
- Minimālā stundas tarifa likme 2,166 eiro. Pusaudžiem un cilvēkiem, kuri ir pakļauti īpašam riskam, minimālā stundatarifa likme 2,477 eiro.
- Stājas spēkā grozījumi Darba likumā.

14. janvārī Ekonomikas ministrijā notiek Tautsaimniecības padomes vadības komitejas sēde. Diskusija par Tautsaimniecības padomes

uzdevumiem 2015. gadā. Šogad saskaņā ar noteikto rotācijas kārtību Tautsaimniecības padomes (TSP) vadību pārņem LBAS. Arodbiedrību šajā institūcijā pārstāv priekšsēdētāja vietnieks Egils Baldzēns un arodbiedrības *Enerģija* priekšsēdētāja Jevgēnija Stalidzāne.

LBAS piedāvā padomes darbības virzienus, ko padomes locekļi – ekonomikas ministre Dana Reizniece-Ozola, LDDK, LPS un EM pārstāvji – arī apstiprina:

Turpināt virzīt TSP un TSP vadības komitejas 2014. gadā pieņemto LBAS un darba devēju iniciatīvu par nodokļu atlaidēm koplīgumā ietvertajām darbinieku sociālajām garantijām. Noteikt to par EM jaunās politikas iniciatīvu, apspriežot 2016. gada budžeta projektu.

Turpināt IIN likmes samazinājumu, kā paredzēts likumā, paaugstinot neapliekamo minimumu un minimālo algu, īpaši, lai mazinātu nodokļu slogu zemo algu saņēmējiem.

TSP izskatīt iespējas samazināt OIK maksājumu lielajiem uzņēmumiem.

Enerģētikas komisijai izstrādāt standartu sarakstu elektroenerģētikas objektu ekspluatācijai, ko apstiprinātu Ministru kabinets.

Izvērtēt datu atbilstību reālai situācijai par nodarbinātības līmeni pirms un pēc krīzes.

26.–27. februārī notiek Brīvo arodbiedrību savienības organizēta starptautiska konference „Arodbiedrību loma ilgtspējīgas izaugsmes un kvalitatīvu darba vietu veidošanā”, kas ir viens no Latvijas prezidentūras ES Padomē pasākumiem. Konferencē piedalījās ap 150 dalībnieku no Eiropas Savienības dalībvalstu arodbiedrībām – Eiropas arodbiedrību konfederācijas (ETUC) dalīborganizācijām, kā arī ETUC ģenerālsēkretāre Bernadete Segola.

Uzziņa. ETUC veido 87 nacionālās arodbiedrību konfederācijas un nozaru arodbiedrību savienības no 37 valstīm. Biedrība pārstāv ap 60 miljonus Eiropas strādājošo.

Meža nozaru arodu biedrību konferencē pārstāvēja J. Ostrovskis, I. Siņica, A. Šimansons un Ā. Smildziņš.

Konferences diskusijā par kvalitatīvām darba vietām, kvalitatīvas nodarbinātības faktoriem un apstākļiem ES–2020 nodarbinātības mērķu sasniegšanā un arodbiedrību lomu kvalitatīvu darba vietu radīšanas procesā iesaistījās ETUC ģenerālsēkretāre Bernadete Segola: „(..) Eiropas līderi ir kā autovadītāji, kuri liek kāju uz gāzes pedāļa un bremzes vienlaikus. ES mudina uz investīcijām, lai radītu izaugsmi un darba vietas, bet uzstāj arī uz taupību, samazinājumiem un reformām, kas

iznīcina izaugsmi un darba vietas. Eiropas valdības, šķiet, neuztraucas, ka to politika nestrādā, bet tās ļoti uztrauksies par vēlētājiem, kas pieaugošā skaitā no tām novērsīsies. Katru dienu, dodoties pa nepareizu ceļu, valdību vadītāji nokļūst arvien tuvāk nobraukšanai no klints. Arodbiedrības turpinās prasīt izbeigt bargo taupību, veikt lielākus ieguldījumus un labākas reformas, piemēram, labāku izglītību un apmācības un pareizi īstenotu jauniešu garantiju. (..)

Man ļoti nepatīkami to teikt, bet, redzot datus par Latvijas nevienlīdzības palielināšanos, nabadzības pieaugumu un milzīgos emigrācijas apjomus, ir ļoti grūti nosaukt Latvijas pieredzi par veiksmīgu.”

LBAS priekšsēdētājs Pēteris Krīgers: „(..) Šī LBAS organizētā konference bija savā ziņā unikāla, jo tas bija vienīgais strādājošo forums Latvijas prezidentūras laikā. Mūsdienās, kad darba attiecības kļūst elastīgākas un tās arvien grūtāk iekļaujas likumu rāmjos, pirmajā vietā izvirzās komunikācija – sociālais dialogs starp darbinieku un darba devēju – un tās rezultāts, darba koplīgums. Tas liecina, ka arodbiedrības loma un izaicinājumi aizvien pieaug.”

Uzziņa. Tiek iekārtota un palaista darbībā Latvijas Meža nozaru arodbiedrības mājaslapa, adrese: www.lmna.lv.

15. aprīlī Arodbiedrību namā nozares arodbiedrība atzīmē izveidošanās 25. gadadienu. Uz šo svinīgo pasākumu tika aicināti gan bijušie, gan pašreizējie arodorganizāciju vadītāji un aktivisti. Piedalījās vairāk nekā 50 viesu.

Atklājot svinīgo pasākumu, LMNA priekšsēdētājs Aivars Šimansons aicināja ar klusuma brīdi godināt tos arodorganizāciju vadītājus un aktīvistus, kuru vairs nav mūsu vidū.

Arodbiedrības vadību svētkos sveica LMNA pirmais priekšsēdētājs Jānis Vanags (81. att.) un dalījās atmiņās par to, kas un kā notika pirms 25 gadiem. Bijušais LMNA priekšsēdētājs Juris Spāre kavējās atmiņās par darbu iepriekšējos gados.

LMNA un pasākuma dalībniekus sveica AS *Latvijas Finieris* valdes priekšsēdētājs Jānis Ciems un Personāla daļas vadītāja Anda Būmane, Valsts meža dienesta ģenerāldirektora vietnieks M. Lūdums, arī arodapvienības *Latvijas Finieris* valdes pārstāvji Jevgēnijs Ostrovskis un Angelika Latkovska.

Atzinīgus vārdus par pārrobežu sadarbību 25 gadu garumā teica Lietuvas Meža darbinieku arodbiedrības bijušais priekšsēdētājs Aļģirds Petrs Rauka un jaunā priekšsēdētāja Inga Ruginiene.

Pasākuma dalībniekus sveica Latvijas Brīvo arodbiedrības savienības priekšsēdētājs Pēteris Krīgers.

16. aprīlī notiek Brīvo arodbiedrību savienības organizēta Starptautiskajai Darba aizsardzības dienai veltīta konference. Ar piemiņas brīdi bojā

82. att. 16.04.2015. Līvija Marcinkēviča apbalvo Āri Smildziņu.

81. att.
15.04.2015.
Arodbiedrības 25 gadu jubilejā klāt bija arī tās pirmais priekšsēdētājs J.Vanags (priekšplānā).

gājušajiem nelaimes gadījumos darbā konferenci atklāj LBAS priekšsēdētāja vietniece Līvija Marcinkēviča.

Līvija Marcinkēviča un SIA GRIF valdes loceklis Aleksandrs Grigorjevs ar LBAS Atzinības rakstu „Par ieguldījumu darbinieku tiesību aizstāvēšanā darba aizsardzības jomā” un SIA GRIF dāvanu karti apbalvo vairākus nozaru arodbiedrību pārstāvjus, arī LMNA ekspertu Āri Smildziņu (82. att.).

Konferences noslēgumā tās dalībnieki pieņēma Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības aicinājumu valsts institūcijām, darba devējiem, nodarbinātajiem un uzticības personām par drošām un veselībai nekaitīgām darba vietām.

14. maijā Latviešu biedrības nama Zelta zālē jau desmito reizi notiek LBAS 25 gadiem veltīts sociālās partnerības pasākums *Sadarbības partneris*. Tiek apbalvoti LBAS un dalīborganizāciju izcilākie sadarbības partneri, kas sevi pierādījuši gandrīz visa gadsimta ceturkšņa garumā.

LBAS sadarbības partnera balvu – *Lielo ozolzīli* – par ilggadēju sadarbību ar arodbiedrību un izcilu ieguldījumu sociālā dialoga attīstībā saņēma AS *Latvijas Finieris* padomes priekšsēdētājs Uldis Biķis (83. att.).

LBAS priekšsēdētājs Pēteris Krīgers: „(..) Paldies par sadarbību pašiem izcilākajiem darba devējiem, tiem, kas saprot, ka labs sociālais dialogs palielina darba ražīgumu un vairo pienesumu valsts ekonomikai, uzņēmuma attīstībai un darbinieku labklājībai.”

15. maijā Brīvo arodbiedrību savienība atzīmē 25. gadadienu kopš tās pastāvēšanas. LBAS izveidojās 1990. gada 25.–26. maijā, līdz ar Latvijas neatkarības pasludināšanu, un vēl aizvien ir lielākā nevalstiskā organizācija Latvijā un vienīgais arodbiedrību centrs – nacionālā līmeņa sociālais partneris valstī.

83. att. 14.05.2015. No kreisās: J. Ostrovskis (LF), balvas laureāts U. Biķis, P. Krīgers, I. Siņica, A. Simansons un J. Ciems (LF).

Pasākumā piedalījās A. Siliņš, A. Olmanis, J. Radzēvičs, priekšsēdētājs P. Krīgers un visi bijušie LBAS priekšsēdētāji, kā arī esošie un bijušie nozaru arodbiedrību vadītāji, vietnieki un citi aktīvistu.

Par ieguldījumu arodbiedrību darbā tika sumināti arī LMNA darbinieki: Ā. Smildziņš, J. Spāre, I. Siņica un Ā. Sīmansons (84. att.).

22.maijā Jelgavas pili meža nozares balvu *Zelta čiekurs* nominācijā *Par mūža ieguldījumu*, kas tiek piešķirta par nozīmīgu mūža ieguldījumu nozares attīstībā, no Valsts prezidenta Andra Bērziņa rokām saņēma mežsaimnieks Gunārs Dišlers, zinātnieks Māris Laiviņš, kokrūpnieks Jānis Mārciņš, LMNA speciālists Āris Smildziņš un kokrūpnieks Andris Ziemelis (85. att.).

84. att.
15.05.2015.
Foto pēc apbalvošanas.
No kreisās: Ā. Smildziņš,
P. Krīgers, I. Siņica, J. Spāre
un A. Sīmansons.

85.att. 22.05.2015. *Zelta čiekura* balvas *Par mūža ieguldījumu* saņēmēji: pirmajā rindā (no kreisās): M. Laiviņš, J. Mārciņš, Ā. Smildziņš (LMNA) un A. Ziemelis.

Mūsu kolēģis Āris Smildziņš 47 darba gadus veltījis Latvijas meža nozares darba vides un darba drošības jautājumu sakārtošanai, tiesību aktu izstrādei.

27.–28. augustā Abragciemā notiek Baltijas valstu (Latvijas, Igaunijas, Lietuvas) Meža nozaru arodbiedrību seminārs „Darba likumdošana un darba koplīgums”. Diemžēl dažādu subjektīvu un objektīvu apstākļu dēļ uz semināru neieradās Igaunijas kolēģi. Semināru organizēja LMNA sadarbībā ar AS *Latvijas finieris* arodorganizāciju.

LMNA priekšsēdētājs Aivars Šimansons kolēģus informēja, ka Latvijā pieņemts jauns Arodbiedrību likums ar no tā izrietošām sekām. Faktiski arodbiedrībām galvenais tagad ir nevis Arodbiedrību likums, bet gan Biedrību un nodibinājumu likums. LMNA tagad jāpārstrādā statūti.

Kas attiecas uz Darba likumu, tad minētā likuma pastāvēšanas 13 gados tas jau grozīts 12 reizes.

Lietuvas Meža nozaru arodbiedrības jaunā prezidente Inga Ruginiene semināra dalībniekus informēja, ka Lietuvā pašlaik tiek pārskatīts Darba likums. Ar jaunajām izmaiņām Lietuvas valdība cenšas mazināt darbinieku garantijas, liberalizējot darba attiecības un ierobežojot arodbiedrību tiesības. Atsevišķas izmaiņas pat ir pretrunā ar ES Darba laika direktīvu. Tādēļ Lietuvas arodbiedrības 10. septembrī rīko mītiņu un aicina visas Eiropas arodbiedrības atbalstīt un piedalīties šajā protesta akcijā.

Noslēgumā LMNA apbalvoja Lietuvas Meža nozares arodbiedrības eksprezidentu Aļģirdu Rauku ar LMNA Atzinības rakstu par ilggadīgu ieguldījumu Baltijas valstu arodbiedrību sadarbībā (86. att.).

26. augustā notiek Nacionālās trīspusējās sadarbības padomes (NTSP) sēde, kurā tiek runāts par aktualitātēm, sastādot valsts budžeta projektu 2016. gadam, par risinājumiem ienākumu nevienlīdzības mazināšanai, par minimālās mēneša darba algas apmēru 2016. gadā, par neapliekamo minimumu un diferencētu neapliekamo minimumu (DNF). Tika diskutēts par to, vai minimālo algu saglabāt pašreizējā līmenī (360), vai celt to līdz 367–375 eiro.

Arodbiedrības un darba devēji norādīja, ka, gatavojot 2016. gada valsts budžetu, tiek lauztas divas būtiskas apņemšanās, ko valdība līdz šim solījusi – darba nodokļu sloga samazinājums, mazinot iedzīvotāju ienākuma nodokli (IIN) vai kompensējot to ar adekvātu risinājumu, kā arī – obligātā iepirkuma komponentes (OIK) nepalielināšanu.

86. att. 28.08.2015. Semināra noslēgums (no labās) A. Rauka, I. Siņica, I. Ruginiene un A. Šimansons.

Sociālie partneri uzsvēra, ka šāda politiku nekonsekvence var radīt būtiskus riskus tautsaimniecībai.

31. augustā valdību veidojošā koalīcija tomēr vienojas minimālo mēnešalgu 2016. gadā palielināt no pašreizējiem 360 eiro līdz 370 eiro.

No **9. septembra** līdz **11. septembrim** SIA Komercizglītības centrā *DecisionBase*™ (stratēģisku lēmumu pieņemšana) notiek biznesa simulācijas kursi, kuru mērķis ir palīdzēt dziļāk izprast uzņēmumu biznesa būtību – ražojoša uzņēmuma kapitāla apriti, operatīvo vadīšanu, resursu un citus ierobežojumus, ar ko ikdienā sastopas uzņēmuma vadība, un kas būtiski ietekmē uzņēmumu vadītāju biznesa lēmumus.

Kursos piedalījās N. Lešenoka, A. Lasevičs, S. Veitmane, K. Bērziņš, I. Siņica, I. Gretere, U. Roze, I. Pastare, J. Vizulis un Dz. Lapiņa (87. att.). *DecisionBase* kurss ir maksimāli pietuvināts reālai uzņēmuma darbībai. Tas uzskatāmi parāda

87. att. 09.09.2015. Kursu *DecisionBase* dalībnieki: (no kreisās) N. Lešenoka, I. Pastare, I. Siņica (visas LMNA), I. Gretere, M. Dunsķis (LCA) un N. Mickeviča (LBAS).

88. att. 17.09.2015. Nākotnes dižkokam roku pielikuši Valsts prezidents R. Vējonis (no labās), A. Šimansons, Ā. Smildziņš, A. Cunskis (LMA) un I. Siņica.

uzņēmuma funkciju savstarpējo saistību, atkarību un vienotas darbības kritisko lomu kopēju mērķu sasniegšanā. Kursu vadītājs – sertificēts treneris Agris Lapiņš.

Šie kursi nozares arodorganizāciju aktīvistiem ir AS *Latvijas Finieris* dāvana LMNA 25 gadu jubilejā.

16. septembrī notika LMNA organizēts izbraukuma seminārs Kuldīgā arodorganizāciju vadītājiem un aktīvistiem par tēmu: „Arodorganizāciju vadītāju iekšējās komunikācijas uzlabošana, stiprināšana un saliedēšana”. Semināru organizēja

Inguna Siņica sadarbībā ar Dinu Šimpermani un Ingridu Paegli (Kuldīga).

17. septembrī LMNA vadība piedalījās AS *Latvijas Finieris* organizētajās Meža dienās *Zābakos*, Krimuldas pagastā. Notika nākotnes dižkoku (bērzu, kļavu, ozolu un pilādžu) stādīšana.

Pasākumā piedalījās ne tikai uzņēmuma darbinieki, bet arī sadarbības partneri no dažādām pasaules valstīm. Jaunās dižkoku audzes veidošanā piedalījās arī Valsts prezidents Raimonds Vējonis, ekonomikas ministre Dana Reizniece-Ozola, Krimuldas novada domes priekšsēdētājs Juris Salmiņš un daudzi citi valdības un meža nozares pārstāvji (88. att.).

10. septembrī Lietuvas arodbiedrības Viļņā organizē protesta akciju „Nē – verdzībai darbavietā”. Protesta akcijā piedalījās arī Latvijas arodbiedrību pārstāvji.

Protesta akcija, kuras mērķis bija iestāties pret valdības centieniem mazināt darbinieku garantijas, liberalizējot darba attiecības un ierobežojot arodbiedrību tiesības.

10. septembrī, vienlaikus ar Lietuvas arodbiedrību protesta akciju Viļņā, notiek LBAS dalīborganizāciju (to skaitā LMNA) pikets pie Lietuvas vēstniecības Rīgā, Rūpniecības ielā 24 (89. att.).

Piketa laikā Lietuvas vēstniecības pārstāvim tika nodota Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības (LBAS) atbalsta vēstule Lietuvas arodbiedrībām, kas adresēta Lietuvas Valsts prezidentei, Seimam, valdībai un Lietuvas vēstniekam Latvijā.

7. oktobris – diena par cienīgu darbu!

Darbinieki visā pasaulē, šajā dienā pieprasa novērst nedrošus darba apstākļus un uzlabot nedrošas darba vietas.

89. att. 10.09.2015. Piketā pie Lietuvas vēstniecības solidaritāti pauž arī A. Šimansons un Ā. Smildziņš un citi.

90. att. 08.10.2015. Semināra dalībnieku rindās arī LMNA eksperts Ā. Smildziņš (trešais no kreisās), A. Māsika (Igaunija) un citi.

8.–9.oktobrī Rīgā notiek Eiropas Arodbiedrību institūta (ETUI) organizēts Darba aizsardzības stratēģijas seminārs. Piedalās 50 dalībnieki no 26 Eiropas valstīm, t. sk. no Latvijas: Z. Antapsons, M. Pužulis (LBAS), V. Novikovs (Latvijas Dzelzceļnieku un satiksmes nozares arodbiedrība), I. Vagare (Latvijas pašvaldības darbinieku arodbiedrība) un Ā. Smildziņš (LMNA). Lietuvu pārstāv I. Ruginiene (Mežsaimniecības un kokapstrādes arodbiedrības priekšsēdētāja), bet Igauniju – Aija Māsika (Igaunijas Arodbiedrību savienība) (90. att.).

Semināra gaitā tika apspriesti arodbiedrībām un nodarbinātajiem svarīgi jautājumi – darba aizsardzības normatīvo aktu pārskatīšana.

Eiropas komisijas pieņemtais lēmums par ES direktīvu pārskatīšanas un vienkāršošanas programmas (REFIT) ieviešanu paredz visu 24 darba aizsardzības (DA) Direktīvu pārskatīšanu, kas savukārt nākotnē izraisīs arī nacionālo DA normatīvo aktu grozījumus.

Eiropas komisija ir sākusi pārskatīt Eiropas Kopienas Padomes direktīvu (89/391 EEK), kas ņemta par pamatu arī Latvijas Darba aizsardzības likuma izveidei. Piedāvātie direktīvas teksta vienkāršošanas priekšlikumi izraisa arodbiedrībām bažas, ka to ieviešana ievērojami pasliktinās esošo darba aizsardzības sistēmu.

3. novembrī Arodbiedrību namā Brīvo arodbiedrību savienība svinīgi atvēra grāmatu „Arodbiedrību likums ar komentāriem”. Grāmatas autori ir LBAS Eiropas tiesību un politikas dokumentu eksperte Nataļja Mickeviča un LBAS jurists Kaspars Rācenājs.

LBAS priekšsēdētājs Pēteris Krīgers: „Iepriekšējais likums „Par arodbiedrībām” tika pie-

ņemts neilgi pēc Latvijas neatkarības atjaunošanas 1990. gada decembrī un bija novecojis – tajā bija sakrājušās normas, kas neatbilda citos likumos noteiktajam regulējumam, kā arī novecojuši jēdzieni un neprecizitātes.

Pagājis gads, kopš stājies spēkā jaunais Arodbiedrību likums. Likumsakarīgi, ka radās nepieciešamība pēc jaunā likuma skaidrojuma, un palīdz LBAS ekspertiem, kuri šo uzdevumu paveica.”

12. novembrī Arodbiedrību namā jau astoto gadu notiek Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības pasākums *Labākā arodorganizācija 2015*.

Otro gadu īpaši atzīmēja arī mūsu jauno maiņu – aktīvākos jauniešus, kas ar savu rīcību un darba spējām pierādījuši sevi, darbojoties arodbiedrībā.

Šogad 13 LBAS dalīborganizācijas – nozaru arodbiedrības – apbalvošanai bija izvirzījušas 21 arodorganizāciju un trīs aktīvākos jauniešus. Labākās arodorganizācijas saņēma īpašas Rīgas Amatniecības vidusskolas audzēkņu darinātas balvas (91. att.).

91. att. Rīgas Amatniecības vidusskolas audzēkņu darinātā balva.

Aktīvākā jaunieša balvu šogad saņēma arī Latvijas Meža nozaru arodbiedrības biedrs Kārlis Bērziņš no AS *Latvijas Finieris* Iekārtu rūpnīcas arodorganizācijas (92. att.).

26. novembrī profesionālās izglītības attīstībā iesaistītās puses pulcējās konferencē (93. att.). Ir noslēdzies Valsts izglītības attīstības aģentūras (VIAA) piecus gadus īstenotais Eiropas Sociālā fonda (ESF) projekts „Nozaru kvalifikācijas sistēmas izveide un profesionālās izglītības efektivitātes un kvalitātes paaugstināšana”. Projekts izveidojis stabilu pamatu profesionālās izglītības prestižam un kvalitātei.

Projekta realizācijas gaitā ir radītas zināšanas par nozaru izpēti, profesiju kartēm, nozaru kvalifikācijas pakāpju struktūru, izveidotas divpadsmit tautsaimniecības nozaru ekspertu padomes, kurās līdzdarbojas darba devēju, arodbiedrību, valsts iestāžu un izglītības nozares pārstāvji.

16. decembrī LBAS valde tiek ar LDDK pārstāvjiem, lai runātu par darba devēju uzstājīgo prasību mainīt Darba likuma 68. pantu par virsstundu darbu samaksu un 110. pantu, kurš nosaka darba līguma uzteikšanu darbiniekiem, arodbiedrības biedriem.

Jau iepriekš nozaru arodbiedrības bija paudušas neizpratni par LDDK prasībām mainīt minētos Darba likuma pantus.

93. att. 26.11.2015. No kreisās: Artūrs Bukonts (Kokrūpniecības NEP konsultants darba devēju jautājumos) un I. Siņica (Kokrūpniecības NEP konsultante darba ņēmēju satura jautājumos).

LDDK savas prasības pamato ar šādiem argumentiem:

- ja par pirmajām 20 virsstundām būs noteikta samaksa 50 % apmērā, bet par pārējām – kā likumā noteikts, tas veicinās biznesa attīstību Latvijā;
- ES nevienai valstij nav tik liela aizsardzība arodbiedrības biedram, kā tas noteikts Latvijas Darba likuma 110. pantā, un tas esot pretrunā Latvijas Satversmei (!);

92. att. 12.11.2015. No kreisās: A. Simansons, K. Bērziņš, N. Lešonoka (LF Iekārtu rūpnīcas AO), I. Siņica un P. Krigers (LBAS).

- DL 110. pants nemotivē darba devējus būt godīgiem;
  - ja nerisinās šos jautājumus, tad palielināsies aplokšņu algas un neapmaksātas darba stundas. Esošais regulējums nemotivē godīgi maksāt darbiniekiem;
  - jautājumu nerisināšana vairos mikrouzņēmumu rašanos.
- Nozaru arodbiedrības pretstatīja savus argumentus:
- tieši pretēji – Latvijas Satversme aizstāv arodbiedrību brīvību, koplīgumu brīvību utt;
  - uzskata, ka LDDK virsstundu darbu pārvērtusi par sistēmu un atbalsta negodīgus darba devējus;
  - ja jāstrādā tik daudz virsstundu, tad darbā vajadzētu pieņemt tik daudz darbinieku un organizēt darbu tā, lai virsstundas vispār nebūtu vajadzīgas;
  - darba devēji meklē iespējas, kā darbinieku vairāk nodarbināt un mazāk maksāt. Rezultātā darbinieki spiesti pamest valsti;
  - vairāk nekā 90 % gadījumos tiesas lēmumi pierāda, ka, ja nebūtu DL 110. panta, darba devēji, uzsakot darbu, būtu rīkojušies negodīgi;
  - grozot Darba likumu, mikrouzņēmumu skaits no tā nemainīsies.

Puses vienojās, ka jāturpina diskusijas par minētajiem jautājumiem, bet tai pašā laikā kategoriski iebilda pret Darba likuma 68. un 110. panta grozīšanu.

29. decembrī Latvijas darba devēju konfederācijas (LDDK) ģenerāldirektore Līga Meņģelšone izsūta vēstuli visām nozaru ekspertu padomēm (NEP).

Vēstulē tiek izteikta pateicība NEP locekļiem un ekspertiem par aktīvu līdzdalību nozaru ekspertu padomēs (NEP), veicinot profesionālās izglītības attīstībā ieinteresēto pušu sadarbību, kā arī par ieguldījumu profesionālās izglītības kvalitātes un atbilstības darba tirgum uzlabošanā.

2016. gads

12. janvārī AS *Latvijas Finieris* meitas uzņēmums *Verems* atzīmē 20 gadu jubileju. *Verems* ir viens no lielākajiem Latgales uzņēmumiem, kurā strādā vairāk nekā 300 cilvēku.

Pasākumā Meža nozaru arodbiedrības vadību pārstāvēja priekšsēdētāja vietniece Inguna Siņica (94. att.).

Uzziņa. Uzņēmums darbu sāka 1996. gadā. Nosaukumu *Verems* ieguva 1999. gadā. Finiera

94. att. 12.01.2016. No kreisās: *Verems* AO vadītāja Dzidra Stivka, Uzņēmuma direktors Jānis Staris, Inguna Siņica un LBAS priekšsēdētāja vietnieks Egils Baldzēns.

un liekti līmēto mēbeļu detaļu ražošanu uzsākta 2003. gadā. Uzņēmums ražo unikālu netradicionāla izmēra saplāksni, ko galvenokārt izmanto lielgabarīta kravas automašīnu grīdām, betonēšanas veidņiem, sašķidrinātās gāzes rezervuāriem tankkuģos.

20. janvārī Ministru kabinets akceptē Darba aizsardzības politikas pamatnostādnes 2016.–2020. gadam. Pamatnostādnēs secināts, ka situācija darba aizsardzības jomā kopumā uzlabojusies. Letālo nelaiemes gadījumu skaita uz 100 000 nodarbinātajiem samazinājums sasniegts 40,3 % (prognozēto 30 % vietā).

Taču darba vides risku novērtēšana pilnībā veikta mazāk nekā 30 % uzņēmumos. Pēc ekonomiskās krīzes tirgū ienāk jauni darba devēji, kuri visbiežāk nav pietiekami informēti par normatīvo aktu prasībām attiecībā uz darba vidi un mainās uzņēmumu struktūra – pieaug mazo un mikrouzņēmumu īpatsvars. Dubultojušies to darba devēju skaits, kuri darba aizsardzības prasībām nav tērējuši nekādus līdzekļus (2006. gadā tie bija 4,7 %, 2012. gadā – 11,3 %). Tagad, atsākoties aktīvākai uzņēmējdarbībai, īpaši bīstamajās nozarēs, ir būtiski nodrošināt drošu un veselībai nekaitīgu darba vidi un apstākļus.

Būtiski ir paredzēto pasākumu īstenošanā trīspusējās sadarbības ietvaros iesaistīt sociālos partnerus. Šajā aspektā svarīgi sadarboties ar Latvijā visplašāk pārstāvētajām darba devēju un nodarbināto organizācijām, kas ir Latvijas Darba devēju konfederācija (LDDK), kura Nacionālajā trīspusējās sadarbības padomē pārstāv Latvijas darba devējus, un Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība (LBAS), kas ir nodarbināto pārstāvji šajā padomē.

95. att. 04.04.2016. Darba tikšanās. No labās: VMD Ģenerāldirektors A. Krēslīņš, priekšsēdētāja vietniece I. Siņica un priekšsēdētājs A. Sīmansons.

24. februārī LBAS valdes sēdē tiek skatīti Ārvalstu investoru padomes priekšlikumi grozījumiem Darba likumā. Ārvalstu investoru padome pieprasa:

- samazināt samaksu par virsstundām (DL 68. p.);
- aizliegt strādāt bez atlīdzības pēc darba attiecību izbeigšanas, lai neizpaustu iepriekšējā darba devēja komercnoslēpumus, kā arī aizliegt strādāt blakusdarbu, ja ar pamatdarbu nopelnīto nevar uzturēt ģimeni (DL 83., 84., 91., 92. p.);
- paplašināt tiesības, kad drīkst slēgt līgumu uz noteiktu laiku (DL 44. p.) un revidēt DL 74. p. par atlīdzību gadījumos, kad neveic darbu attaisnojošu iemeslu dēļ;
- lai darbinieks atmaksā darba devējam izdevumus par darbinieka profesionālo apmācību un kvalifikācijas paaugstināšanu gadījumos, kad darba devējs darbiniekam radījis neciešamus darba apstākļus un tādēļ darbinieks ir spiests no darba iet prom (DL 96.p.);
- ierobežot arodbiedrību rīcību (DL 110. p.). Šīs prasības ir pretrunā ar SDO konvenciju!

4. aprīlī LMNA priekšsēdētājs Aivars Sīmansons un priekšsēdētāja vietniece Inguna Siņica tiek ar Valsts meža dienesta (VMD) ģenerāldirektoru Andi Krēslīņu (95. att.). Darba tikšanās LMNA birojā tika organizēta, pamatojoties uz VMD strādājošo arodbiedrības biedru ierosinājumiem, ka ir pēdējais laiks palielināt darbiniekiem atalgojumu tādā līmenī, kāds bija pirms krīzes.

Tika diskutēts par VMD aktualitātēm, to skaitā, par darba samaksu un dienesta lomu valsts meža nozarē. Tika pārrunāts Valsts kontroles revīzijā konstatētais un izteiktie viedokļi par VMD darba spējām, strādājošo skaitu tajā un darba samaksu.

Puses vienojās par turpmāko sadarbību, lai stiprinātu VMD darba spējas, tai skaitā arī par darba samaksas palielināšanu darbiniekiem.

26. aprīlī LMNA priekšsēdētājs Aivars Sīmansons, Valsts meža dienesta (VMD) ģenerāldirektors Andis Krēslīņš un LBAS jurists Kaspars Rācenājs tiek ar Latvijas tiesībsarga juristiem, lai pārrunātu Valsts kontroles revīzijas aktā uzsvērtu, ka VMD darbiniekiem jāuzskaita nostrādātais darba laiks, un naudas trūkums valsts budžetā nevar būt pamatots arguments darbinieku nodarbināšanai, neveicot samaksu par padarīto darbu.

Arodbiedrība informēja tiesībsargu, ka Valsts kontroles aktā minēto nevar izpildīt, jo savulaik, t. i. 2002. gadā, lai nebūtu jāmaksā par padarīto darbu (par virsstundām, darbu izejamās dienās, nakts darbu, utt.), Saeima slepus Valsts meža dienesta likuma 4. pantā iestrādāja 2. punktu sekojošā redakcijā: „Dienesta amatpersonām, ievērojot darba īpatnības, darba laika ilgums netiek mērīts vai iepriekš noteikts”.

Tiesībsargs to uzskata par nepieļaujamu pārkāpumu. Tiesībsargs ierosināja sniegt informāciju, cik dienesta darbiniekiem reāli jāpārstrādā normālais darba laiks un cik tas ir naudas izteiksmē. Tika izskatīti vairāki teorētiskie varianti, kā vajadzētu rīkoties, lai sasniegtu pozitīvu rezultātu.

26. aprīlī Arodbiedrību namā notiek Brīvo arodbiedrību savienības organizētā „Starptautiskās Darba aizsardzības dienas” konference.

Konferences saukļi: „Stress darbavietās – kolektīvs izaicinājums” un „Darbavietas visiem vecumiem”.

Konference vienlaikus ir **28. aprīlim** – Starptautiskajai Strādnieku piemiņas dienai – veltīts pasākums. Pulcējās vairāk nekā 70 dalībnieki no LBAS dalīborganizācijām, t. sk. arī no LMNA – Līga Jermacāne (rūpnīca *Lignums*), Velga Lapševska un Natālija Lešonoka (AS *Latvijas Finieris* Iekārtu rūpnīca), Ilze Pastare (rūpnīca *Furniers*) un Āris Smildziņš (LMNA birojs).

Ar piemiņas brīdi cietušajiem nelaimes gadījumu darbā un bojā gājušajiem darbā konferenci atklāja LBAS priekšsēdētājs Pēteris Krīgers.

LBAS eksperts darba aizsardzības jautājumos Ziedonis Antapsons, uzstājoties par Eiropas Savienības arodbiedrību aktuālajiem jautājumiem, norādīja uz „Normatīvās atbilstības un izpildes programmas (REFIT) administratīvā sloga samazinājums” negatīvajiem aspektiem. Eiropas Arodbiedrību konfederācija (ETUC), kuras dalīborganizācija ir arī LBAS, pieprasa Eiropas Komisijai nekavējoši atjaunot Kancerogēnu un mutagēnu direktīvas pārskatīšanu, papildinot to ar 50 kaiti-

go vielu, kas izraisa vēža slimības un sieviešu un vīriešu neauglību, sarakstu.

28. aprīlis. Starptautiskā strādnieku piemiņas diena (Darba aizsardzības diena).

„Stingri likumi. Stingra izpilde. Stipras arodbiedrības” ir Starptautiskās Arodbiedrību konfederācijas vadmotīvs 28. aprīlī. Strādnieku veselība ir jāaizsargā ar stingriem likumiem, un tie nedrīkst būt deregulēti vai privatizēti.

1. maijā Rīgā, Doma laukumā, Brīvo arodbiedrību savienība organizē tautas sapulci „Par cienīgu darbu un cienīgu darba samaksu veseliem un izglītotiem cilvēkiem Latvijā” (96. att.). Pasākumā piedalījās aptuveni 3000 cilvēku – arodbiedrības biedri un viņu atbalstītāji.

Sapulces mērķis – pievērst nopietnu uzmanību katastrofālajai situācijai veselības aprūpē, uz ko aicināja Latvijas Veselības un sociālās aprūpes darbinieku arodbiedrība (LVSADA), un šim aicinājumam atsaucās visas LBAS dalīborganizācijas.

LBAS tautas sapulces prasības atbalstīja Eiropas arodbiedrību konfederācija (ETUC), Starptautiskā arodbiedrību konfederācija (ITUC), Igaunijas un Lietuvas arodbiedrības, kā arī tika saņemtas atbalsta vēstules no Nīderlandes Arodbiedrību konfederācijas FNV, Polijas Arodbiedrību centra OPZZ un Ziemeļvalstu arodbiedrību padomes NFS. Zviedrijas arodbiedrību konfederācija LO

96. att. 01.05.2016. Tautas sapulce Doma laukumā.

savukārt nosūtījusi atbalstu LBAS prasībām tieši Saeimai un valdībai.

Tautas sapulcē LBAS un dalīborganizācijas pieņēma prasības Saeimai un valdībai.

16. maijā, lai mainītu informatīvo slodzi, Informatīvajā dienā LMNA arodorganizāciju vadītājiem un aktīvistiem ir iespēja kolektīvi apmeklēt Latvijas Nacionālo bibliotēku (97. att.). Apmeklējuma mērķis – apzināt LNB esošo pieejamo vai iegūstamo informāciju, ko izmantot ikdienas darbā.

Latvijas Nacionālās bibliotēkas misija ir sekēt izglītota, informēta un konkurētspējīga indivīda un sabiedrības garīgo un intelektuālo attīstību, veidojot informācijas resursu krātuves,

97. att. 16.05.2016. Nozares arodorganizāciju vadītāji Latvijas Nacionālajā bibliotēkā.

nodrošinot tām kvalitatīvu pieejamību un koordinējot visas valsts bibliotēku sistēmas darbību.

Vairāk nekā četrus miljonus vienību lielā LNB krājuma kodols ir nacionālais krājums – Latvijas un ārzemju izdevumi par Latviju un latviešiem, latviešu autoru darbi, kuru krāšana, saglabāšana un pieejamības nodrošināšana ir LNB pamatuzdevums un krājuma veidošanas prioritāte. Nacionālās literatūras krājuma pilnīgumu nodrošina 1920. gadā iedibinātais Latvijas obligātais eksemplārs.

26. maijā LMNA priekšsēdētājs Aivars Sīmansons un priekšsēdētāja vietniece Inguna Siņica tiek ar zemkopības ministru Jāni Dūklavu, ZM valsts sekretāri Daci Lucau, ZM Departamenta direktoru Arvidu Ozolu un VMD ģenerāldirektoru Andi Krēsliņu.

Tikšanās notika pēc ministra iniciatīvas, lai apspriestu LMNA 21. aprīļa vēstulē skartos jautājumus. Kāpēc Valsts meža dienesta darbinieku atalgojums ir vidēji līdz 32 % zemāks, salīdzinot ar Zemkopības ministrijā un citās padotības iestādēs strādājošajiem darbiniekiem, kuri ieņem līdzīgus amatus, un līdz divām reizēm zemāks nekā valsts un pašvaldību meža nozares kapitālsabiedrībās? Kas tiek darīts, lai izpildītu Valsts kontroles prasību par nepieciešamību veikt darba laika uzskaiti, lai darbinieki par darbu saņemtu likumos noteikto samaksu, jo budžeta resursu trūkums nevar būt pamatots arguments darbinieku nodarbināšanai, neveicot samaksu par padarīto darbu?

Tikšanās laikā tika apspriesti jautājumi par VMD darbības finansējumu no valsts budžeta, par Valsts meža dienesta likuma 4. panta 2. daļu, kas attiecas uz faktisko darba laika uzskaiti un citiem jautājumiem.

Vizītes noslēgumā ministrs apsoliņa uz LMNA uzdotajiem jautājumiem atbildēt rakstiski. Par finansējuma piešķiršanu VMD darbinieku atalgojuma palielināšanai konkrētus solījumus pagaidām nesaņēmām.

3. jūnijā Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība aicina dalīborganizācijas uz diskusiju par iniciatīvu veidot krājaizdevu sabiedrību visiem LBAS biedriem.

19. maijā notikušajā forumā „LBAS paveiktais un darbi nākotnē” darba grupā bija nopietna diskusija par arodbiedrību pakalpojumiem arodbiedrību biedriem. Dalībnieki vienojās par ieteikumiem pakalpojumu jomā nacionālajā līmenī visiem arodbiedrību biedriem, tai skaitā krājaizdevu sabiedrību attīstību.

Diskusijas laikā tika apspriesta ideja par jaunas apvienotās arodbiedrību krājaizdevuma sabiedrības veidošanu. Tās potenciālie biedri varētu

būt no LBAS dalīborganizācijām, kurās šobrīd nav krājaizdevumu sabiedrības.

Šobrīd krājaizdevumu sabiedrības aktīvi darbojas piecās LBAS arodbiedrībās.

15. jūnijā Meža nozaru arodbiedrība saņem Zemkopības ministrijas valsts sekretāres D. Lucaas atbildi uz arodbiedrības 2016. gada 24. aprīļa vēstuli nr. 01-03 „Par Valsts meža dienesta atalgojumu”.

Iepazīstoties ar vēstules saturu, arodbiedrība secināja, ka vēstulē minētais nerisina Valsts kontroles dokumentā minētās problēmas par VMD darba samaksu un konkurētspēju darba tirgū.

Jautājuma sekmīgākai risināšanai iesaistīta arī LBAS vadība un Saeimas deputāti.

29. un 30. jūnijā Latvijā viesojas Pasauls Būvniecības un kokapstrādes darbinieku internacionāles (arodbiedrības) (BWI) vadība: BWI ģenerālsēdētājs Ambets Jusons (*Ambet Yuson*) un sekretārs Jasmīns Redzepovics (*Jasmin Redzepovic*). Vizītes mērķis – vēlme iepazīties, apmainīties ar informāciju, kā arī apspriest turpmākās sadarbības iespējas ar Latvijas Meža nozaru arodbiedrību (LMNA) un Latvijas Celtnieku arodbiedrību (LCA), kuras ir BWI dalīborganizācijas kopš 1993. gada.

BWI apvieno ap 326 arodbiedrībām, kas pārstāv apmēram 12 000 000 biedrus 130 valstīs. Tā ir pasaules mēroga arodbiedrību apvienība, kura apvieno Eiropas, Āzijas, Āfrikas un Krievijas arodbiedrības un pulcina būvniecībā, būvmateriālu ražošanā, kokapstrādē, mežizstrādē nodarbinātos.

BWI akcentē trīs pilārus ilgtspējīgas rūpniecības attīstībā – ekonomisko dzīvotspēju, vides aizsardzību, sociālo atbildību – un uzsver ilgtspējīgas darba dzīves svarīgumu, kas nozīmē pienācīgu atalgojumu un darba apstākļus, jēgpilnu darbu ar perspektīvu, labu darba vidi, nepārtrauktu cilvēkresursu attīstību un drošu nodarbinātību.

BWI ģenerālsēdētārs Ambets Jusons un sekretārs Jasmīns Redzepovics tikās ar LCA un LMNA vadību, kā arī ar LBAS priekšsēdētāju Pēteri Krīgeru (98. att.).

LMNA priekšsēdētājs Aivars Sīmansons vietas iepazīstināja ar situāciju meža un kokapstrādes nozarēs valstī, nozares arodbiedrības lomu, darba koplīgumu slēgšanu, par drošas darba vides nodrošināšanu, par jaunu arodbiedrības biedru piesaisti, lielo uzņēmumu darbinieku padomēm.

Aivars Sīmansons aizrādīja, ka Latvijā nozare nejut BWI atbalstu arodbiedrību darbā ar starptautiskiem koncerniem, piemēram, ar uzņēmuma

98. att.
29.11.2016.
No kreisās:
Jevgēnijs Servuts (LCA),
Jasmīns Redzepovics (BWI),
Pēteris Krīgers (LBAS),
Ambets Jusons (BWI) un
Aivars Šimansons (LMNA).

Kronošpan Riga vadību. Ņemot vērā, ka ES un ASV gatavojas noslēgt Brīvās tirdzniecības līgumu, BWI vajadzētu pievērst vairāk uzmanības, lai šis līgums neļautu pasliktināt Eiropas darba ņēmēju darba tiesiskās attiecības un darba aizsardzības nosacījumus, ieklausītos arodbiedrību viedokļos un veicinātu sociālo dialogu atbilstoši ES direktīvām un regulām.

30. jūnijā un 1. jūlijā Kazlu Rūdā (Lietuva) notiek Baltijas valstu Meža nozaru arodbiedrību ikgadējais seminārs par problēmjautājumiem meža nozarē un darba likumdošanā. Tikšanās notika Kazlu Rūdas mežniecības mācību centrā. Igaunijas arodbiedrība nepiedalījās.

LMNA delegācija: Gunta Liepa – Liepājas MR Arodorganizācijas vadītāja; Uldis Roze – LMNA valdes loceklis; Ilze Pastare un Angelika Latkovska – AS *Latvijas Finieris* AO; Inguna Siņica, Āris Smildziņš, Anete Kice un Aivars Šimansons – LMNA Republikāniskā komiteja.

Lietuvas Meža nozares arodbiedrības prezidente Inga Ruginiene semināra dalībniekus informēja par arodbiedrību aktualitātēm Lietuvā, par to, ka Lietuvas Seims grib steidzami pieņemt jaunu sociālo modeli, kas sevī ietver darba un arodbiedrību tiesību, kā arī sociālās sistēmas pasliktinājumu.

Lai gan Lietuvas NTSP visas puses vienojās par pieņemamu jaunā sociālā modeļa variantu un iesniedza projektu Seimā, taču valdība to neņēma vērā un izstrādāja savu sociālā modeļa variantu. Rezultātā ir tapuši 257 panti ar 800 labojumiem.

LMNA priekšsēdētājs Aivars Šimansons iepazīstināja ar arodbiedrību aktualitātēm Latvijā.

2016. gadā Baltijas valstu Meža nozaru arodbiedrību sadarbībai aprit 25 gadi. 1991. gadā

Baltijas valstis vienojās par savstarpēju sadarbību kopēju uzskatu paušanai par ekonomiskās un sociālās attīstības jautājumiem.

Lietuvas un Latvijas Meža nozaru arodbiedrību vadītāji (99. att.) parakstīja vēsturisku dokumentu (100. att.).

99. att. 01.07.2016. I. Siņica, I. Ruginiene, A. Šimansons.

100. att. 1.07.2016."Tā ir brīnišķīga iespēja kopā strādāt, mācīties un dalīties darba pieredzē. Mēs esam pateicīgi un ticam, ka mūsu sadraudzība ilgs vēl daudzus gadus."

18.–21. septembrī Budapeštā notiek starptautisks arodbiedrību projekts, kurā piedalās piecas Centrālās un Austrumeiropas valstis – Ungārija, Bulgārija, Lietuva, Latvija un Polija.

Pateicoties LBAS sadarbībai ar Ungārijas Arodbiedrību *LIGA Szakszervezetek*, no Latvijas projektā iesaistījās četri dalībnieki: Liene Liekna (LBAS projektu vadītāja), Raita Karnīte (projekta eksperte), Lilita Golubova (Celtnieku arodbiedrība), Uldis Roze (LMNA) (101. att.).

Projekta mērķis – aktivizēt sociālo dialogu un nacionālo industriālās attīstības sistēmu; dalīties ar pieredzi un praktiskiem piemēriem, kā darbiniekus iesaistīt arodbiedrībās, sociālajā dialogā ar darba devējiem un valdības pārstāvjiem, kā arī kolektīvo līgumu slēgšanā.

Latvijas arodbiedrību nostāju sociālā dialoga attīstībā un nostiprināšanā formulēja Raita Karnīte (Latvijas eksperts).

Semināra dalībvalstu pārstāvji pozitīvi novērtēja Latvijas komandas priekšlikumu – jau vidusskolu un augstskolu audzēkņiem mācību iestādēs ieviest mācību priekšmetu par darba tiesībām. Mērķis – iepazīstināt jauniešus ar darba tiesībām, arodbiedrību darbību un tās nozīmi, kā arī analizēt praktiskus piemērus darba intervijās, stājoties darbā, pārrunās ar darba devēju.

21. septembrī LMNA izbraukuma Informatīvā diena „Pieredzes apmaiņa par arodbiedrības

darbu AS *Cēsu alus* arodorganizācijā”. Arodorganizāciju vada Laila Ābola.

Uzņēmumā uzskata, ka galvenā vērtība ir darbinieks, tāpēc arodbiedrība un tās darbība tiek atbalstīta. Koplīgums noslēgts uz trijiem gadiem. To regulāri pārskata, uzlabo, tajā saglabātas visas iepriekš pieņemtās sociālās garantijas. Koplīgums sniedz darbiniekiem sociālās garantijas un labumus papildus Darba likumā obligāti noteiktajiem.

19. oktobrī LMNA Informatīvajā dienā FSC pārstāvis Latvijā Imants Krūze informēja par FSC un ieinteresēto pušu piedalīšanos FSC procesā.

Meža uzraudzības padome FSC (*Forest Stewardship Council*) ir nevalstiska organizācija, kuras misija ir veicināt videi atbilstošu, sociāli labvēlīgu un ekonomiski dzīvotspējīgu mežu apsaimniekošanu visā pasaulē. Pagājušā gadsimta astoņdesmitajos gados pasaulē mežu apsaimniekošanā bija vērojams ekonomisko interešu pārsvars pār citām. Mežs daudzviet izzuda vai arī netika pietiekami atjaunots. Pamazām vairākās valstīs veidojās doma par vienota, caurskatāma un neatkarīga mežu apsaimniekošanas standarta iedibināšanu visā pasaulē.

1993. gadā Toronto (Kanādā) tika nodibināta nevalstiska organizācija Mežu uzraudzības padome (FSC), kuras izveidošanas iniciatori bija Pasauls Dabas fonds, Starptautiskā Darba organizācija (ILO) un Starptautiskā Celtnieku un kokapstrādes

101. att.
21.09.2016.
Budapešta.
No kreisās: U. Roze
(LMNA), L. Liekna
(LBAS) kopā ar
Lietuvas kolēģiem.

darbinieku arodbiedrības federācija (IFBWW). Pirmais sertifikāts mežu apsaimniekošanas jomā bija izsniegts Meksikā, bet tā sauktais piegādes ķēdes sertifikāts izsniegts kādam uzņēmumam ASV.

FSC sertifikāts nozīmē, ka koksnes un nekoksnes produktu ieguvē tiek saglabāta meža bioloģiskā daudzveidība, produktivitāte un ekoloģiskie procesi, kā arī tiek ievērotas strādnieku, vietējo iedzīvotāju tiesības, palīdzot sabiedrībai kopumā iesaistīties un gūt labumu no meža ilgtermiņā.

10. un 11. novembrī Saeimas namā Saeimas priekšsēdētāja Ināra Mūrniece svinīgā ceremonijā pasniedza Pateicības rakstus 1991. gada 164 barikāžu dalībniekiem.

Ar Pateicības rakstu apbalvoto vidū prāvs pulciņš savulaik aktīvo arodbiedrības cilvēku: Jānis Vanags, Edmunds Grandavs, Sandra Dārziņa,

Ruta Graura, Regīna Klincāne, Dace Ošeniece, Ilmārs Rieksts, Aivars Šimansons, Āris Smildziņš, Juris Spāre (102. att.).

Pateicības rakstu barikāžu dalībniekam piešķir par 1991. gada janvārī un augustā parādīto drošsirdību, pašizliedzību un iniciatīvu, par ieguldījumu organizatoriskajā un apgādes darbā (to piešķir tikai tādai personai, kas nav apbalvota ar 1991. gada barikāžu dalībnieka piemiņas zīmi).

Ināra Mūrniece: „Janvāris 1991. gadā bija ļoti īpašs un silts laiks, jo ne jau gaisa temperatūra vai sniegs tajās dienās noteica siltumu. Visus sildīja ne tikai uguns kuri, pie kuriem pulcējās barikāžu dalībnieki, bet arī vienotā ideja par to, ka Latvijas brīvība ir jānosargā. Tie, kuri pirms 25 gadiem stāvēja uz barikādēm, īstenoja Latvijas vēsturē lielāko un iespaidīgāko ienaidnieka atturēšanas akciju.”

102. att. Saeimas priekšsēdētāja Ināra Mūrniece pasniedz Pateicības rakstus 1991. gada 164 barikāžu dalībniekiem, to skaitā J. Vanagam, E. Grandavam, S. Dārziņai, R. Graurai, R. Klincānei, D. Ošeniecei, I. Riekstam, A. Šimansonam, Ā. Smildziņam, J. Spārem.

15. novembrī Kohilā, Igaunijā, darbu sāk jaunā AS *Latvijas Finieris* bērza saplākšņa rūpnīca, kuras izveidē *Latvijas Finieris* investējis 80 miljonus eiro. Rūpnīca pārstrādās 160 000 kubikmetru bērza finierkluču gadā un nodarbinās ap 230 cilvēku.

Speciālisti rūpnīcu *Kohila Vineet* vērtē kā šobrīd modernāko saplākšņa ražotni pasaulē. Šajā akciju sabiedrības nozīmīgajā pasākumā piedalījās Valsts prezidents Raimonds Vējonis un liels skaits nozares cilvēku un sadarbības partneru, viņu vidū arī LMNA priekšsēdētājs Aivars Sīmansons.

2. decembrī notiek Brīvo arodbiedrību savienības 8. kongress. Kongresā pulcējušies 166 delegāti no 21 savienības dalīborganizācijām, pārstāvējot ap 90 000 arodbiedrības biedru visā Latvijā. Meža nozaru arodbiedrību pārstāvēja četri delegāti – Inguna Siņica, Dzidra Stivka, Uldis Roze un Aivars Sīmansons (103. att.).

Par LBAS priekšsēdētāju ar 100 balsīm no 163 tika ievēlēts līdzšinējais LBAS priekšsēdētāja vietnieks Egils Baldzēns, par viņa vietniekiem – Sakaru darbinieku arodbiedrības prezidente Irēna Liepiņa un Dzelzceļnieku un satiksmes nozares darbinieku arodbiedrības priekšsēdētāja vietnieks Aleksandrs Muhlinkins.

Revīzijas komisiju delegāti vienojās ievēlēt piecu cilvēku sastāvā: A. Āboliņš (AB *Enerģija*) – priekšsēdētājs, I. Siņica (LMNA), M. Saliņa (LIZDA), L. Ābola (*Cēsu Alus AO*), I. Vagare (Pašvaldību darbinieku AB).

6. decembrī Eiropas Darba drošības un veselības aizsardzības aģentūras kontaktpunkta Latvijas Informācijas padomē apstiprināts Darba aizsardzības preventīvo pasākumu plāns 2017. gadam. Plānā iekļauti arī vairāki no LMNA ierosinātajiem pasākumiem (par arodslimnieku un nelaimes gadījumos cietušo tiesībām, semināri uzticības personām u. c.).

21. decembrī notiek LMNA padomes 6. sesija. Pirms padomes paredzēto jautājumu izskatīšanas ar LMNA arodorganizāciju arodaktīvu vēlējās tikties Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības priekšsēdētājs Egils Baldzēns, lai iepazīstinātu ar LBAS jaunās vadības darba prioritātēm.

Vizītes noslēgumā Egils Baldzēns pasniedza Aivaram Sīmansonam (104. att.) LBAS Atzinības rakstu „Par ilggadēju, profesionālu un veiksmīgu

104. att. 21.12.2016. LBAS priekšsēdētājs E. Baldzēns pasniedz LBAS Atzinības rakstu A. Sīmansonam.

103. att.
02.12.2016.
LMNA delegācija:
(no labās)
Inguna Siņica,
Dzidra Stivka,
Uldis Roze un
Aivars Sīmansons.

darbu Latvijas Arodbiedrību kustības un Meža nozaru arodu biedrības stiprināšanā un sociālā dialoga attīstībā”.

2017. gads

Minimālā alga 2017. gadā – 380 eiro.

2016. gada nogalē Labklājības ministrijā (LM) radusies doma pavērtēt Darba aizsardzības likumu un, ja būtu nepieciešams, uzsākt iespējamo grozījumu sagatavošanu, un, pirmkārt, tās būtu prasības attiecībā uz pašnodarbinātajām personām, otrkārt, prasības sakarā ar digitalizācijas ietekmi uz darba aizsardzību u. tml. Sociālie partneri, arī arodbiedrības, tika aicināti iesūtīt LM savas sākotnējās idejas, priekšlikumus, pārdomas par jautājumiem, kas varētu tikt skatīti DAL iespējamo grozījumu sakarā.

Nozares arodbiedrības eksperts darba aizsardzībā Āris Smildziņš: „Arodbiedrību rīcībā nav visaptverošas informācijas, statistikas datu par grūtībām, neskaidrībām likuma prasību īstenošanā, tomēr ir redzams, ka dažos pantos prasības un jēdzienus vajadzētu precizēt vai arī iekļaut dažas jaunas normas”.

26. janvārī Āris Smildziņš sagatavoto sešu priekšlikumu kopu iesniedza Brīvo arodbiedrību savienībā dalīborganizāciju priekšlikumu apkopšanai, izskatīšanai kopējā sanāksmē un nosūtīšanai Labklājības ministrijai:

1. **1. pantā** „Likumā lietotie termini” iekļaut DAL 13. pantā „Nelaiemes gadījumu darbā un arodslimību izmeklēšana un uzskaitē” lietotos jēdzienus/terminus *nelaiemes gadījums darbā* un *arodslimība*. Bez šo terminu skaidrojuma atsauce uz to, ka Ministru kabineta 25.08.2009. noteikumi nr. 950 ir izdoti saskaņā ar DAL 13. panta pirmo daļu, nav korekta. Jēdzieni *nelaiemes gadījums darbā* un *arodslimība* ir definēti pavisam citā likumā, proti, likumā „Par obligāto sociālo apdrošināšanu pret nelaiemes gadījumiem darbā un arodslimībām”;

2. **II nodaļas** „Darba devēja pienākumi un tiesības” 6. pantā – nav loģiska prasību secība: „darba devēja tiesības” 6. panta 1. daļā kā prioritāte norādīta „disciplinārsodu piemērošana nodarbinātajam”, bet darba devēja pienākumi darba aizsardzības jomā – tikai pēc šī panta, proti, šī likuma 7. un 8. pantā minētās darbības, t. sk. 8. panta 5. daļā norādīto: „novērtējot darba vides risku, darba devējs ņem vērā, ka risku nodarbinātā drošībai un veselībai galvenokārt var radīt: 5) *nepietiekama nodarbināto profesionālā sagatavotība un instruēšana*”;

3. **IV nodaļa** „Valsts un pašvaldību kompetence darba aizsardzības jomā”. Sakarā ar to, ka nav noteikta *pašvaldību kompetence darba aizsardzības jomā*, ir divi varianti: noteikt pašvaldību kompetenci darba aizsardzības jomā vai nodaļas nosaukumā svītrot vārdu „*pašvaldību*”;

4. DAL 1. pantā nav „pašnodarbinātā” definīcijas. Neskatoties uz to, 4. panta „Darba aizsardzības vispārīgie principi” 2. daļā ir konstatējoša norāde – “*Pašnodarbinātajam ir pienākums rūpēties par savu drošību un veselību darbā, kā arī par to personu drošību un veselību, kuras ietekmē vai var ietekmēt viņa darbs*”.

Šī norāde nenosaka, kuras DAL (un tam pakārtoto MK noteikumu) prasības attiecas un vai vispār attiecas uz pašnodarbināto. Arī augstākminēto MK noteikumu nr. 950 3. punktā ir tikai aizplīvurota norāde „(..) izmeklē un uzskaita nelaiemes gadījumus, kas notikuši ar (..) personu, kura „*faktiskos apstākļos uzskatāma par nodarbināto ...*”;

5. atbilstoši SDO Konvencijas nr. 155 „*Par darba drošību un veselību un darba vidi*” (LR ratif. 05.07.1994.) 14. panta nosacījumam, DAL iekļaut prasību izglītības un profesionālās sagatavošanas programmās visos līmeņos, t. sk. augstākās tehniskā, medicīniskās un profesionālās izglītības programmās ietvert ar darba drošību un veselību un darba vidi saistītus jautājumus;

6. ik gadus Latvijā tiek reģistrēti apmēram 10 000 jaunu uzņēmumu. Ja Valsts darba inspekcijai ir dati par nelaiemes gadījumiem un darba aizsardzības stāvokli jaundibinātajos uzņēmumos un tie liecina par negatīvām tendencēm darba aizsardzības jomā, zināšanu trūkumu par darba vides riska faktoru esamību uzņēmumā, iespējams, ka DAL būtu jāiekļauj norma par darba devēju sertificēšanu darba aizsardzības jomā pirms uzņēmējdarbības sākšanas.

19. janvārī Brīvo arodbiedrību savienības valdes sēdē tiek apstiprināti pārstāvji arodbiedrības pārstāvībai septiņās Nacionālās trīspusējās sadarbības padomes apakšpadomēs:

- Sociālās drošības trīspusējās sadarbības apakšpadomē;
- Veselības aprūpes nozares trīspusējās sadarbības apakšpadomē (VANA);
- Transporta, sakaru un informātikas lietu trīspusējā sadarbības padomē;
- Sabiedriskās drošības trīspusējās sadarbības apakšpadomē (šajās apakšpadomēs LMNA pārstāvju nav);
- Darba lietu trīspusējās sadarbības apakšpadomē (DLTSA) apstiprināti: Irēna Liepiņa – LBAS priekšsēdētāja vietniece, Inta Sīpola –

LAB *Energija* priekšsēdētāja vietniece, Kaspars Rācenājs – LBAS jurists, Rasma Mazulāne – LAKRS priekšsēdētāja vietniece, Gita Oškāja – LdzSA juridiskās daļas vadītāja, Mārtiņš Pužulis – LBAS konsultants darba aizsardzības jautājumos, Vladimirs Novikovs – LdzSA Darba aizsardzības nodaļas vadītājs, Āris Smilziņš – LMNA eksperts darba aizsardzības jautājumos, Ziedonis Antapsons – LBAS eksperts darba aizsardzības jautājumos;

- Profesionālās izglītības un nodarbinātības trīspusējā sadarbības apakšpadomē (PINTSA) apstiprināti: Egils Baldzēns – LBAS priekšsēdētājs, Ieva Gretere – LCA priekšsēdētāja vietniece, Būvniecības NEP konsultante, Irīna Avdejeva – LIZDA eksperte vispārējās izglītības jautājumos, Inta Sīpola – LAB *Energija* priekšsēdētāja vietniece, Inguna Siņica – LMNA priekšsēdētāja vietniece, Kokrūpniecības NEP konsultante, Ligita Brahmane – LSAB, LTC arodbiedrības UP, Elektronisko un optisko iekārtu ražošanas, informācijas un komunikācijas tehnoloģijas NEP konsultante, Gunta Šmaukstele – LIZDA Rīgas Tūrisma un radošās industrijas tehnikuma direktora vietniece mācību darbā;
- Budžeta un nodokļu politikas trīspusējās sadarbības apakšpadomē apstiprināti: Egils Baldzēns – LBAS priekšsēdētājs, Inga Vanaga – LIZDA priekšsēdētāja, Aivars Šimansons – LMNA priekšsēdētājs, Igors Pavlovs – LTFJA priekšsēdētājs, Aivars Āboliņš – LAB *Energija* priekšsēdētājs.

14. februārī sākas Eiropas Arodbiedrību konfederācijas (ETUC) kampaņa par atalgojuma pieaugumu *Ir pienācis laiks mūsu atjaunotnei!*

„(..) Ir pienācis laiks mūsu atjaunotnei. Peļņa un vadītāju atalgojumi jau sen atguvušies no krīzes, bet darbinieku darba samaksa vēl nav atgriezies pirmskrīzes līmenī. Katrs trešais darbinieks cīnās, lai savilktu kopā galus,” teica Luka Visentini, ETUC ģenerālsēkretārs.

„(..) Zemo algu cena ir trula attieksme pret darāmo darbu pēc principa – kā maksā, tā strādāju. Darbs kļūst neproduktīvs, neefektīvs ne tikai pašam darbiniekam, bet arī darba devējam. Ne velti, jo mērķtiecīgāks un par nākotni domājošāks ir uzņēmējs, jo labāk viņš atlīdzina saviem darbiniekiem,” teica Raita Karnīte, akademiķe, *Dr. oec.*, Latvijas Zinātņu akadēmijas viceprezidente humanitāro un sociālo zinātņu jautājumos.

15. februāris – LMNA Informatīvā diena. Par aktuālo tēmu „Ko nodokļu reformas diskusijas dalībnieki var mācīties no Meža nozares pieredzes”

105. att. 15.02.2017. U. Biķis (no kreisās), K. Klauss un A. Šimansons.

referē Kaspars Klauss – biedrības Latvijas kokrūpniecības federācija valdes loceklis.

Par koncerna *Latvijas Finieris* stratēģijā ietverto indikatoru attīstību un svarīgajiem jautājumiem, kā arī par to, kā enerģijas sektors ietekmē ražošanu, referē Uldis Biķis – AS *Latvijas Finieris* padomes priekšsēdētājs (105. att.).

Uldis Biķis: „Kopumā Latvijā apstākļi uzņēmējdarbībai ir gana pozitīvi, taču valstiski trūkst skaidra ilgtermiņa redzējuma. Pareizi būtu, ja visiem lēmumiem, kurus pieņem, prognozētu to ietekmi ne tikai nākamajam gadam, bet tālākai perspektīvai – trijiem vai pieciem gadiem.”

28. februārī notiek Nacionālās trīspusējās sadarbības padomes sēde. Arodbiedrības pārstāvju komandā arī LMNA priekšsēdētājs Aivars Šimansons.

Darba kārtībā: ziņojums „Konkurētspēja, izaugsme, vienkāršība” (ziņo Latvijas bankas prezidents Ilmārs Rimšēvičs); ziņojums „Par nodokļu politikas pamatnostādņēm” (ziņo finanšu ministre Dana Reizniece-Ozola).

Latvijas Banka rosina koncentrēties uz iedzīvotāju un uzņēmuma ienākuma nodokļa pārskatīšanu. Iedzīvotāju ienākuma nodokļa (IIN) likmi samazināt no pašreizējiem 23 % līdz 20 %, kā arī reformēt uzņēmumu ienākuma nodokļa (UIN) režīmu – vienādot ar kapitāla ienākumiem saistītās nodokļu likmes 20 % līmenī. Savukārt pievienotās vērtības nodokļa (PVN) likmi Banka aicina nemainīt.

Finanšu ministrija piedāvā: reformēt darba spēka nodokļus, ieviešot IIN likmi 20 % ieņēmumiem līdz 45 000 eiro gadā, bet ieņēmumiem virs 45 000 eiro gadā nosakot IIN likmi 23 % apmērā, celt minimālo algu līdz 430 eiro, kā arī atcelt solidaritātes nodokli. Noteikt diferencēto nepielikamo minimumu no 0 līdz 300 eiro, proti,

neapliekamais minimums būtu 0 pie atalgojuma 1350 eiro, bet 300 eiro – pie minimālās algas.

20. martā Brīvo arodbiedrību savienība nosūta Labklājības ministrijai atzinumu par likumprojektu „Grozījumi Darba likumā”. LBAS kategoriski iebilst pret ieceri samazināt piemaksas apmēru par virsstundām, uzsverot, ka tas atstās negatīvu iespaidu ne tikai uz darbinieku algām, bet arī uz pašvaldību un valsts budžetu.

24. aprīlī notiek Kokrūpniecības nozares ekspertu padomes (NEP) sanāksme. Nozares arodbiedrību padomē pārstāv: Kristīne Rapa – Arodapvienības *Koncerns „Latvijas Finieris” arodbiedrība* priekšsēdētāja; Āris Smildziņš – LMNA eksperts un Aivars Simansons – LMNA priekšsēdētājs.

Darba kārtībā: par Kokrūpniecības NEP sastāvu, nolikumu un sanāksmju grafiku 2017. gadam; Kokrūpniecības NEP priekšsēdētāja un priekšsēdētāja vietnieka vēlēšanas.

Kokrūpniecības NEP priekšsēdētāja amatā ievēlēja Artūru Bukontu – Latvijas Neatkarīgo mežizstrādātāju asociācijas, Latvijas Kokapstrādes uzņēmēju un eksportētāju asociācijas, asociācijas *Latvijas Koks* izpilddirektoru.

Par Kokrūpniecības NEP priekšsēdētāja vietnieci ievēlēja Ievu Ereli – asociācijas *Latvijas Mēbeles* valdes locekli un izpilddirektori.

27. aprīlī Starptautiskās Strādnieku piemiņas dienas priekšvakarā notiek Brīvo arodbiedrību savienības organizēta Starptautiskajai darba aizsardzības dienai veltīta konference. Konferencē piedalījās 70 dalībnieki – LBAS dalīborganizāciju vadītāji, speciālisti, uzņēmumu pārstāvji u. c.

LBAS priekšsēdētāja vietnieces Irēnas Liepiņas uzrunai sekoja Piemiņas brīdis bojā gājušajiem un cietušajiem nelaimes gadījumos darbā (106. att.).

Āris Smildziņš: „(..)Vispirms gribu atgādināt klātesošajiem ka, ja Arodbiedrības pirms piecāru gadiem nebūtu noprotētējušas Labklājības ministrijas radīto „Darba un sociālo lietu valsts inspekcijas likuma” projektu, kas pēc būtības nozīmēja Valsts Darba inspekcijas apvienošanu ar Bērnu tiesību aizsardzības inspekciju, tad šodien mēs darba aizsardzības jautājumu vietā risinātu Jelgavas bērnu nama problēmas. (..) Ierosinu padomāt – vai nevajadzētu pārņemt Zviedrijas pieredzi? Zviedrijā ik gadu 43. nedēļā atzīmē Uzticības personu dienu, kurā viņu darbībai tiek pievērsta sevišķa uzmanība – diskusijas, semināri, izstādes, aptaujas. (..)Ar to tiek paaugstināts uzticības personu prestižs, darba devēju izpratne par uzticības personu lomu un noderību.”

28. aprīlis – starptautiskā strādnieku piemiņas diena. Strādnieku piemiņas diena tiek oficiāli atzīmēta Austrālijā, Argentīnā, Beļģijā, Bermudu salās, Brazīlijā, Kanādā, Dominikānas Republikā, Gibraltārā, Īrijā, Luksemburgā, Panamā, Peru, Portugālē, Spānijā, Taizemē, Taivānā, ASV un Apvienotajā Karalistē. Savukārt Beninā, Čehijā, Somijā, Ungārijā, Maltā, Nepālā, Jaunzēlandē, Rumānijā un Singapūrā arodbiedrības veic darbības, lai panāktu šīs dienas valstisku atzīšanu.

17. maijā 2016/2017. mācību perioda noslēguma LMNA Informatīvā diena. Lai bagātinātu sevi arī kultūras izziņas jomā, arodorganizāciju vadītājiem un aktīvistiem sarūpēta iespēja apmeklēt

106. att. 27.04.2017. Piemiņas brīdis bojā gājušajiem un cietušajiem nelaimes gadījumos darbā.

Latvijas Nacionālās mākslas muzeju (107. att.). Pasākums bija izdevies – gan brīnišķīgā iespēja iepazīt muzeja dārgumus, gan arī redzēt muzejā vairāku gadu garumā veiktās pārbūves un rekonstrukcijas darbu rezultātus.

30. maijā Latvijas Nacionālajā bibliotēkā notiek Starptautiska zinātniskā konference „Izaicinājumi pieaugušo izglītības pilnveidei”. Starp vairāk nekā 250 dalībniekiem bija arī nozaru ekspertu padomju (NEP) pārstāvji (no LMNA – Inguna Siņica un Āris Smildziņš).

Labklājības ministrijas Darba tirgus politikas departamenta direktors Imants Lipskis, runājot par tematu „Pieaugušo izglītības kvalitātes pilnveides risinājumi bezdarbnieku mācībās”, atzīmēja, ka Latvijā ir 95 300 bezdarbnieku, 893 300 nodarbināto. Uzdevums ir samazināt mazkvalificēto nodarbināto skaitu no 31 % 2016. gadā līdz 20 % 2020. gadā.

2. jūnijā Baltijas Organizēšanas akadēmijas (BOA) seminārs „Kā veiksmīgi organizēt darbiniekus arodbiedrībās”. Seminārā LMNA pārstāvēja I. Siņica, T. Meijers un U. Roze.

Pieredzē dalījās Baltijas Organizēšanas akadēmijas (BOA) koordinators Baltijā, Igaunijas

Arodbiedrību konfederācijas EAKL pārstāvis Veiko Molders (*Veiko Mölder*). Viņš informēja par BOA darbību Baltijas valstīs. Tā sāka savu darbību 2012. gadā Igaunijā, bet Latvijā tā darbojas tikai kopš 2016. gada – šobrīd Celtnieku arodbiedrībā (LCA) un Sabiedrisko pakalpojumu un transporta darbinieku arodbiedrībā LAKRS. BOA organizatori darbojas uzņēmuma līmenī, vai nu veidojot arodorganizācijas no jauna, vai attīstot jau esošās.

16. augustā LMNA padome nolemj: LMNA 8. kongresu sasaukt 2017. gada 27. oktobrī Rīgā, Arodbiedrību namā, Bruņinieku ielā 29/31, ar sekojošu dienas kārtību:

- LMNA padomes priekšsēdētāja ziņojums par darbību laikā no 2014. gada 21. marta līdz 2017. gada 27. oktobrim;
- Revīzijas komisijas ziņojums;
- statūtu jaunās redakcijas pieņemšana;
- vadības un Revīzijas komisijas vēlēšanas;
- padomes un valdes izveidošana;
- 8. kongresa lēmuma un citu dokumentu pieņemšana.

24.–25. augustā Liepājā notiek Baltijas valstu Meža nozaru arodbiedrību gadskārtējais seminārs par jautājumiem meža nozarē un darba

107. att. 17.05.2017. LMNA informatīvās dienas dalībnieki sāk iepazīt muzeja dārgumus.

108. att. 25.08.2017. Semināra dalībnieki AS *Liepājas Papīrs*. No kreisās priekšplānā – A. Sīmansons (LMNA). Trešā no labās – I. Ruginiēne (Lietuvas MNA prezidente).

likumdošanā (108. att.). Ieradās vienīgi Lietuvas kolēģi.

LMNA delegācijas sastāvā: I. Gūtmanis – Sēlijas virsmežniecības AO priekšsēdētājs, LMNA valdes loceklis; G. Liepa – Liepājas MR arodorganizācijas vadītāja; U. Roze – AS *Liepājas papīrs* AO priekšsēdētājs, LMNA valdes loceklis; K. Rapa – Arodapvienības *Koncerns "Latvijas Finieris" arodbiedrība* priekšsēdētāja, LMNA valdes locekle; A. Latkovska – AS *Latvijas Finieris* AO; Inguna Siņica, Āris Smildziņš, Anete Kice un Aivars Sīmansons – LMNA.

Lietuvas Meža nozares arodbiedrības prezidente Inga Ruginiēne semināra dalībniekus iepazīstināja ar arodbiedrību aktualitātēm Lietuvā. Informēja, kā noritēja vēlme būtiski grozīt Darba likuma nosacījumus valstī.

LMNA priekšsēdētājs Aivars Sīmansons runāja par nozares arodbiedrības un LBAS aktualitātēm Latvijā, par valstī notiekošo nodokļu reformu un ar to saistītiem jautājumiem.

Semināra dalībnieki apmeklēja AS *Liepājas papīrs* uzņēmumu, kur iepazīnās gan ar ražošanas procesu, gan arodbiedrības sadarbību ar darba devēju.

14. septembrī notiek AS *Latvijas Finieris* organizētās *Meža dienas* Latvijas simtgadei un koncerna 25 gadu jubilejai. (109. att.)

Pēc AS *Latvijas Finieris* ielūguma pasākumā piedalījās arī LMNA priekšsēdētājs Aivars Sīmansons un viņa vietniece Inguna Siņica.

Meža dienas notika AS *Latvijas Finieris* stādaudzētavā *Zābaki*, kas atrodas Krimuldas pagastā, ainaviskā vietā Gaujas krastā.

Talcinieki iestādīja 150 kļavas, ozolus un 600 bērzus.

20. septembrī LMNA padome uzklusija Aivara Sīmansona ziņojumu par LMNA 8. kongresa sagatavošanas plāna izpildi.

Izskatīja statūtu projekta sagatavošanas darba grupas iesniegto LMNA statūtu projektu. Projektā tika izdarītas vairākas izmaiņas un precizējumi. Padome nolēma: sagatavoto statūtu projektu iesniegt LMNA 8. kongresā.

10.–11. oktobrī Brīvo arodbiedrību savienībā risinās projekta sadarbības partneru – piecu nozaru koordinātoru un pieaicināto pārstāvju mācības „Zināšanas un prasmes ģenerālvienošanos noslēgšanas procesā”.

109. att. 14.09.2019. Meža dienas 2017.

110. att. 10.10.2017. No kreisās: U. Roze (AS *Liepājas Papīrs*), A. Kice (LMNA) , M. Dunsksis (celtnieku arodbiedrība).

Seminārā (110. att.) no LMNA piedalījās Uldis Roze (AS *Liepājas papīrs* AO) un Anete Kice (LMNA koordinatore LBAS Eiropas Sociālā fonda projektā „Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības divpusējā sociālā dialoga attīstība labāka tiesiskā regulējuma izstrādē uzņēmējdarbības vides sakārtošanai”).

Mācību mērķis – pilnveidot koordinatoru izpratni un zināšanas par sociālā dialoga un kopīgumu slēgšanas būtību, principiem un praktiskajiem aspektiem.

Projekta paredzētais rezultāts ir piecu ģenerālvienošanas noslēgšana piecās nozarēs – kokrūpniecības, transporta un loģistikas, telekomunikāciju un sakaru, ķīmiskās rūpniecības un būvniecības.

27. oktobrī notiek LMNA 8. kongress. Kongresā piedalās 49 no 51 ievēlētā delegāta.

Viesu statusā kongresā klāt bija LBAS priekšsēdētājs Egils Baldzēns, LBAS priekšsēdētāja vietnieki A. Muhlinkins un I. Liepiņa.

Atklājot kongresu, priekšsēdētājs Aivars Sīmansons sniedza skaidrojumu, kāpēc LMNA 8. kongress tiek sasaukts šobrīd, lai gan pašreizējai LMNA vadībai un citām vēlētām institūcijām pilnvaras beidzas 2018. gada 7. aprīlī, kā tas noteikts ar LMNA 7. kongresa lēmumu. Iemesls – jaunā Arodbiedrību likuma prasība, ka tām arodbiedrībām, kurām ir struktūrvienības (arodorganizācijas) ar juridiskās personas statusu un ir vēlme to saglabāt arī turpmāk, šīs struktūrvienības līdz 2017. gada 31. decembrim jāpārveido par patstāvīgām vienībām. Tas nozīmē, ka vispirms jāveic nepieciešamo normu iestrāde statūtos un tie jāsakārto atbilstoši Arodbiedrību likuma jaunajam regulējumam līdz 2017. gada 31. decembrim (nevis piecu gadu laikā – līdz 2019. gada 31. decembrim). Jaunie statūti līdz augstākminētajam termiņam jāreģistrē Uzņēmumu reģistrā.

Tā kā esošajai vadībai un citām vēlētām LMNA institūcijām pilnvaras beidzas 2018. gada 7. aprīlī, konsultējāmie Uzņēmumu reģistrā, vai šajā kongresā var skatīt arī tos jautājumus, kas būtu skatāmi nākamā gada LMNA kongresā. Uzņēmuma reģistrs piekrita ar nosacījumu, ka tiks ievērots tiesiskās palāvības princips attiecībā uz iepriekšējā kongresa lēmumu.

LMNA priekšsēdētājs Aivars Sīmansons (111. att.) atskaitījās par LMNA padomes darbību laikā no 2014. gada 21. marta līdz 2017. gada 27. oktobrim.

111. att.
27.10.2017.
LMNA 8. kongress.
A. Sīmansons
atskaitās par četrus
gados paveikto.

Pārskata ziņojums aptver piecas plašas sadaļas: organizatoriskā darbība; arodbiedrības līderu un biedru izglītošana, starptautiskā darbība; arodbiedrības biedru sociālekonomisko tiesību un interešu aizstāvība; sociālā drošība, arodbiedrības biedru darba drošības un veselības aizsardzība; darbība kokrūpniecības (mežsaimniecība un kokapstrāde) nozares ekspertu padomē; LMNA finansiālā darbība.

No pārskata 2. sadaļas: „(..) Kaut gan ekonomiskā krīze Latvijā beigusies, Valsts Meža dienesta (VMD) darbinieku atalgojums 2016. gadā joprojām bija vidēji līdz pat 32 % zemāks, salīdzinot ar līdzīgus amatus ieņemošiem darbiniekiem Zemkopības ministrijas citās padotības iestādēs un līdz divām reizēm zemāks nekā valsts un pašvaldību meža nozares kapitālsabiedrībās. 2016. gadā sākumā LMNA saņēma VMD darbinieku – arodbiedrības biedru – iesniegumu ar lūgumu risināt šo situāciju. LMNA vadība tikās ar VMD ģenerāldirektoru, notika konsultēšanās ar tiesībsargu, tikās ar zemkopības ministru, ZM valsts sekretāri, Meža departamenta direktoru. Jautājuma risināšanā tika iesaistīti arī Saeimas deputāti. Arodbiedrības iniciētās aktivitātes vainagojās ar VMD darba algu un bāzes budžeta palielinājumu 2017. gada vasarā.”

Kongress pieņēma „Latvijas Meža nozares arodbiedrības stratēģiskos darbības virzienus 2017.–2022. gadam”.

Statūtus jaunajā redakcijā kongresa delegāti pieņēma vienbalsīgi. Būtiskākās izmaiņas:

- Latvijas Meža nozaru arodu biedrības nosaukums tiek mainīts uz – Latvijas Meža nozares arodbiedrība;
- LMNA priekšsēdētājs, priekšsēdētāja vietnieks, Revīzijas komisija tiek ievēlēta uz pieciem gadiem;
- Statūtus iekļauta jauna – 7. sadaļa *LMNA patstāvīgā vienība*, kas nosaka arodorganizācijas – patstāvīgās vienības – regulējumu.

Kongress vienbalsīgi (atklātā balsojumā) par LMNA priekšsēdētāju uz pieciem gadiem ievēl Ingunu Siņicu, bet par priekšsēdētāja vietnieci – Kristīni Rapu, ar kongresa lēmumu nosakot, ka viņu pilnvaras sākas ar 2018. gada 8. aprīli.

Kongress nolēma kārtējo LMNA kongresu saukt 2023. gada martā.

30. oktobrī notiek Brīvo arodbiedrību savienības organizēta diskusija par digitalizācijas ietekmi uz nodarbinātību. Paneldiskusiju „Nodarbinātība digitalizācijas ietekmē” atklāja Brīvo arodbiedrību savienības priekšsēdētājs E. Baldzēns: „(..) Procesi, kas patlaban notiek Latvijā un visā pasaulē, ir ar

zināmu izaicinājumu, iespēju un arī draudu piekāršanu.”

AS *Latvijas Finieris* Personāla attīstības dienesta direktore Gunita Meiere pastāstīja par digitalizācijas laikmeta izaicinājumiem un iespējām uzņēmuma skatījumā. Jaunās tehnoloģijas uzņēmumā ir ienākušas visos darba veidos – no stādu audzēšanas līdz saplākšņa ražošanai. Piemēram, mežsaimniecībā tās ir digitālās kartes, digitālā koku uzmērīšana, mežsaimniecības procesu datormodelēšana. Mežizstrādē savukārt tā ir datorvadība, elektroniski darba uzdevumi, digitālā baļķu uzmērīšana. Finiera lobišanā, saplākšņa produktu ražošanā – datorvadība, automatizācija utt.

Uzņēmumā apmācīti 400 darbinieki, ir izveidotas 70 jaunas, datorizētas darba vietas. Iegūtā pievienotā vērtība ir milzīga – tā ir klientu un darbinieku uzticība, zināšanu attīstība, augstāka kvalifikācija, lielāks atalgojums, darba procesa izsekojamība un caurspīdīgums, efektivitāte, kā arī labāki darba apstākļi darbiniekiem.

Diskusijā (no LMNA piedalījās Kristīne Rapa un Āris Smildziņš) izskanēja atzinīgi vārdi par ražošanai pietuvināto Gunitas Meieres vēstījumu. Tika izteikti viedokļi par iespējamām problēmām datu aizsardzības pārkāpumu pierādīšanā; par paredzētajām milzīgajām soda naudām sakarā ar datu aizsardzības pārkāpumiem; par to, ka nodarbinātie aizvien varētu attālināties no darbu vadības centra un cits no cita, ka viņi varētu izgaist arī no arodbiedrības redzesloka.

15. novembrī LMNA Informatīvajā dienā ļoti interesants temats – „Ieskats socionikā” (lektore: Evija Čeprova – *Mg. iur.*, socionikas konsultante);

Evija Čeprova: „(..) Socionika ir uz zinātni balstīta pieeja pašam savu spēju, citu cilvēku talantu un savstarpējo attiecību uzlabošanai. Tā atklāj cilvēka domāšanas veidu un ļauj prognozēt cilvēka rīcību.”

Socionika – mācība par cilvēka uztveramās informācijas uztveri un apstrādi, par apkārt esošo realitāti un par cilvēku informatisko mijiedarbību.

15. novembrī Arodbiedrību namā notiek LBAS pasākums *Labākā arodorganizācija 2017.*

Ik gadu pirms Latvijas dzimšanas dienas LBAS apbalvo tās uzņēmumu un iestāžu arodorganizācijas, kas aizvadītā gada laikā visaktīvāk iestājušās par darbinieku tiesībām, darba apstākļu un kopīgumu uzlabošanu.

LBAS priekšsēdētājs Egils Baldzēns pasākuma ievadā norādīja: „(..) Katrā LBAS dalīborganizācijā ir arodorganizācija, kuras veikums ir izcils, un tie ir mūsu kustības līderi.”

112. att. 15.11.2017.
Bridis pēc apbalvošanas.
No kreisās: I. Liepiņa (LBAS),
A. Šimansons, K. Rapa, I. Siņica,
N. Lešonoka, E. Baldzēns un
A. Muhlinkins (divi pēdējie – no LBAS).

Šogad 15 nozaru arodbiedrības apbalvošanai izvirzīja 21 labāko arodorganizāciju un divus aktīvākos jauniešus.

LBAS balvu un Atzinības rakstu „Par nozīmīgu ieguldījumu arodbiedrību un sociālā dialoga attīstībā” saņēma arī Latvijas meža nozares arodbiedrības pārstāve – AS *Latvijas Finieris* Iekārtu rūpnīcas arodorganizācijas priekšsēdētāja Natālija Lešenoka (112. att.).

23. novembrī Brīvo arodbiedrību savienības Darba aizsardzības komisija (piedalījās arī LMNA eksperts Ā. Smildziņš) uzklauša Labklājības ministrijas Darba attiecību un darba aizsardzības politikas departamenta vecākās ekspertes Māras Vīksnes ziņojumu – tēzes „Par Darba aizsardzības likuma grozījumu projektu”. Āris Smildziņš Mārai Vīksnei atkārtoti iesniedza Meža nozares arodbiedrības priekšlikumus Darba aizsardzības likuma grozījumiem.

No **26. novembra līdz 1. decembrim** Dienvidāfrikā, Durbanā, norisinājās 4. BWI Pasaules kongress. Kongresā piedalījās 626 delegāti no visas pasaules būvniecības, meža darbinieku un kokapstrādes darbinieku arodbiedrībām. Baltijas valstis pārstāvēja Lietuvas Meža nozares arodbiedrības prezidente Inga Ruginiēne, Anete Kice (Latvijas Meža nozares arodbiedrība) un Ieva Gretere (Latvijas Celtnieku arodbiedrība) (113. att.).

Par BWI prezidentu ievēlēja Peru Ūlofu Sjo, par viņa vietniekiem – Ditmāru Šēfersu (*Dietmar Schaefers*) un Pjēru Kupēnu (*Pierre Cuppens*), bet par pirmo vietnieku no *Global South* – Pītu Matosu (*Piet Matosa*). Par BWI ģenerālsekretāru tika ievēlēts Embets Josa (*Ambet Yuosa*).

27. novembrī Meža nozares arodbiedrībā notiek sanāksme par ESF projektu „Sociālā dialoga attīstība labāka tiesiskā regulējuma izstrādē uzņēmējdarbības vides sakārtošanai”. Piedalās: LMNA

priekšsēdētājs Aivars Šimansons, LBAS priekšsēdētāja vietniece Irēna Liepiņa, LBAS speciālisti Liene Liekna un Natalja Mickeviča, AS *Latvijas Finieris* padomes priekšsēdētājs Uldis Biķis un Latvijas Kokrūpniecības federācijas valdes loceklis Kaspars Klauss.

Uzziņai: Pamatojoties uz Ministru kabineta 2016. gada 6. septembra noteikumiem nr. 600 „Darbības programma „Izaugsme un nodarbinātība”, LBAS 2017. gada 26. maijā ir uzsākusi projekta „LBAS divpusējā sociālā dialoga attīstība labāka tiesiskā regulējuma izstrādē uzņēmējdarbības vides sakārtošanai” īstenošanu.

Projekta mērķis ir nodrošināt divpusējā nozaru sociālā dialoga attīstību labāka tiesiskā regulējuma izstrādē uzņēmējdarbības vides sakārtošanas veicināšanai prioritāri piecās nozarēs – kokrūpniecībā, ķīmiskajā rūpniecībā un tās saskarnozarēs, būvniecībā, transportā un loģistikā, telekomunikācijās un sakaros.

Līdzīgu projektu saistībā ar minēto specifisko mērķi īsteno arī LBAS nacionālais sociālais

113. att. 26.11.2017. Durbana. No kreisās: I. Ruginiēne (Lietuva), A. Kice (LMNA) un I. Gretere (LCA).

partneris – Latvijas Darba devēju konfederācija (turpmāk – LDDK).

Lai sasniegtu projekta mērķi, kā LBAS, tā LDDK projektā iesaistīs sadarbības partnerus; LBAS – minēto prioritāro nozaru arodbiedrības (LBAS dalīborganizācijas) un LDDK – attiecīgo nozaru darba devēju asociācijas.

LBAS projekta ietvaros ir piesaistīti pieci sadarbības partneri – minēto nozaru arodbiedrības: Latvijas Celtnieku arodbiedrība, Latvijas Sakaru darbinieku arodbiedrība, Latvijas Sabiedrisko pakalpojumu un Transporta darbinieku arodbiedrība LAKRS, Latvijas Meža nozares arodbiedrība un Latvijas Industriālo nozaru arodbiedrība. Nozaru sociālā dialoga stimulēšanas rezultātā paredzēts noslēgt ģenerālvienošanās, kas uzskatāmas par uzņēmējdarbības vidi ietekmējošu instrumentu un mazinās nelegālo nodarbinātību un ēnu ekonomiku.

Nozares darba devēji pagaidām atturīgi vērtē ģenerālvienošanās nepieciešamību.

2018. gads

Minimālā mēneša darba alga normāla darba laika ietvaros 430 eiro.

18. janvārī Meža nozares arodbiedrības birojā viesojās Zviedrijas Meža un grafiķu arodbiedrības uzticības persona starptautiskajā darbā Kenets Johansons un Lietuvas Meža darbinieku arodbiedrības priekšsēdētāja Inga Ruginiene. Ar viesiem tikās LMNA valdes locekļi Aivars Simansons, Ingunas Siņica, Kristīne Rapa un LMNA arodbiedrības darba koordinatore Anete Kice (114. att.).

K. Johansons vizītes iemeslu formulēja konkrēti: „(..)Visā Eiropā, arī Baltijas valstīs, aizvien asāk izjūt arodbiedrību biedru skaita samazināšanos. Mūsu kopējais uzdevums ir risināt jautājumu un meklēt jaunas metodes jaunu biedru iesaistei arodbiedrību kustībā, kas ir ļoti svarīgs arodbiedrības pastāvēšanas jautājums.”

Kenets Johansons informēja, ka Eiropas Ziemeļvalstu arodbiedrības ir gatavas palīdzēt Baltijas valstu meža nozares arodbiedrībām, daļēji finansējot vienu štata vienību – darbinieku, kurš tieši nodarbotos ar jaunu biedru iesaisti arodbiedrībā.

20.–21. februārī Sofijā, Bulgārijā, notika Eiropas arodbiedrību starptautisks seminārs „Par darbinieku norīkošanu darbā uz citām ES valstīm saistībā ar ES Direktīvu 96/71/EK”.

Seminārā Latviju pārstāvēja LMNA valdes locekļi K. Rapa, I. Siņica un U. Roze (115. att.).

Darba ņēmēju norīkošanas temats Eiropas Savienībā ir ļoti aktuāls. Norīkoto darba ņēmēju

114. att. 18.01.2018. Tikšanās dalībnieki (no labās): I. Siņica, A. Kice (LMNA), K. Johansons (Zviedrija), I. Ruginiene (Lietuva), A. Simansons un K. Rapa (LMNA).

skaitis Eiropā ir apmēram 1,7 miljoni, un tas nemitīgi pieaug. Galvenais projekta mērķis ir sadarbības zināšanu līmeņa celšana par direktīvu 96/71/EK un tās praktisko pielietojumu.

Projekta realizācijā, kas izpaužas kā starptautisko konferenču, informatīvo kampaņu un arodbiedrību mācības par darbinieku deleģēšanu un viņu tiesībām, iesaistītas septiņas valstis: Polija, Spānija, Rumānija, Bulgārija, Latvija, Serbija un Maķedonija.

Projekta mērķi:

- starptautiskās sadarbības veicināšana starp arodbiedrībām darba ņēmēju deleģēšanas jautājumos, kā arī labākas saprašanas par viņu situāciju un problēmām nodrošināšana;
- attīstības un labākas apmācības nodrošināšana gan deleģētajiem darba ņēmējiem, gan arī arodbiedrībām par jautājumiem, kas saistīti ar deleģētajiem darba ņēmējiem;
- nodrošināt informatīvos seminārus deleģētajiem darba ņēmējiem un arodbiedrību locekļiem par darba ņēmēju norīkošanu darbā

115. att. 20.02.2018. Sofija. Meža nozares arodbiedrības delegācija – K. Rapa (no labās), I. Siņica un U. Roze konferencē.

vietās un jautājumos par nacionālo un starptautisko likumdošanu šajā jomā.

1. martā LMNA birojā atkārtoti ieradās Zviedrijas Meža un grafiķu arodbiedrības uzticības persona starptautiskajā darbā Kenets Johansons, lai turpinātu 18. janvārī iesākto sarunu. No LMNA puses piedalījās Inguna Siņica, Anete Kice, Aivars Šimansons un Ingūna Šimpermane.

Zviedru viesi interesēja Latvijas kolēģu veiktais mājas darbs – vai ir pozitīvs lēmums par štata vienības izveidošanu, vai ir piemēlta konkrēta kandidatūra šim darbam – jaunu arodbiedrības biedru piesaistei. Tika pārrunāti šādas štata vienības finansēšanas jautājumi.

Kenets Johansons tika iepazīstināts ar potenciālo amata kandidāti – Ingūnu Šimpermani. Viesis interesējās par Ingūnas Šimpermanes redzējumu piedāvātajā darbā, iztaujāja par viņas iepriekšējo darba pieredzi. Tika skats jautājums arī par potenciālajiem uzņēmumiem, kuros varētu uzsākt arodoorganizāciju veidošanu.

8. aprīlī saskaņā ar LMNA 8. kongresa lēmumu, savus vēlētos amatus sāk pildīt Latvijas Meža nozares arodbiedrības priekšsēdētāja Inguna Siņica un LMNA priekšsēdētājas vietniece Kristīne Rapa (116. att.).

10. aprīlī Nozares arodbiedrības eksperts darba aizsardzībā Āris Smildziņš sagatavo kārtējo priekšlikumu paketi Darba aizsardzības likuma grozījumiem. (Labklājības ministrijā Grozījumu Darba aizsardzības likumā sagatavošana vēl nav beigusies!)

1. Darba aizsardzības likuma (turpmāk – DAL) I nodaļā vajag *sakārtot pirmos 3 pantus* loģiskā secībā un rakstīt: 1. pants. Likuma mērķis;

116. att. 08.04.2018. Meža nozares arodbiedrības priekšsēdētāja Inguna Siņica (no labās) un LMNA priekšsēdētājas vietniece Kristīne Rapa.

2. pants. Likuma piemērošanas joma; 3. pants Likumā lietotie termini. Turklāt 2. pantā norādīt, uz kādām nodarbinātības jomām šis likums neattiecas (darbs uz kuģiem, mājsaimniecībā).

2. 1. pantā iekļaut DAL 13. pantā minēto terminu *nelaimes gadījums darbā* un *arodslimība* skaidrojumu.

3. Nepieciešams novērst II nodaļā „Darba devēja pienākumi un tiesības” pantu neloģisko secību, kur 6. panta *Darba devēja tiesības* 1. daļā kā prioritāte norādīta *disciplinārsodu piemērošana nodarbinātajiem*, bet “*darba devēja pienākumi darba aizsardzības jomā*” seko tikai pēc šā panta (7. un 8. pantā).

4. Katrā ziņā ir jāsauglabā spēkā esošā DAL 7. panta (2) un (3) daļas, kas ir viens no svarīgākajiem nodarbināto, uzticības personu un arodbiedrības informācijas, zināšanu avotiem par darba vides stāvokli darba vietās uzņēmumā.

5. DAL 9. pants. „Darba aizsardzības organizatoriskā struktūra” ir neskaidra, un, iespējams, ka tiek lobēta “kompetento institūciju” vai “kompetento speciālistu” iesaistīšana šajā struktūrā neatkarīgi no nodarbināto skaita uzņēmumā.

6. 16. pants. Šo pantu varētu paplašināt un nosaukt: „Sadarbība darba aizsardzības jomā”, jo acīmredzot ir prasības, kuras jāattiecinā arī uz pašnodarbinātajām personām. Ja notiek nelaimes gadījums ar pašnodarbināto – darba devēja rīcību nepieciešams skaidri formulēt un attiecīgi iekļaut Likuma 13. vai citā pantā.

7. Daudzos uzņēmumos netiek novērtēti darba vides riski; darba devējiem nav obligāta prasība būt kompetentiem/atestētiem darba aizsardzībā; daudzi nelaimes gadījumi tiek noslēpti; netiek kontrolēts vai, novērtējot darba vides risku, darba devējs ņem vērā nodarbināto nepietiekamu profesionālo sagatavotību u. tml. Tāpēc jāsauglabā DAL 19. pantā minētās nodarbināto tiesības uz atlīdzību, izbeidzot darba vai civildienesta attiecības, kas ir saistībā ar DAL 18. pantā minēto tiesību īstenošanu.

Priekšlikumi iesniegti LBAS speciālistiem apkošanai.

12. aprīlī Ministru kabinetā notiek Nacionālās trīspusējās sadarbības padomes (NTSP) sēde. Dienas kārtībā – Labklājības ministrijas un Ekonomikas ministrijas ziņojumi par grozījumiem Darba likumā.

Ne bez pūlēm tika nosargāta Darba likuma 68. panta norma par virsstundu apmaksu 100 % apjomā. Kā kompromisu Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība (LBAS) un pārējie sociālie partneri atbalstīja šādus Ekonomikas ministrijas nofor-

mulētos grozījumus Darba likuma 68. pantā: ja ir noslēgta ģenerālvienošana, kas paredz būtisku valstī noteiktās minimālās darba algas un būtisku stundas vai dienas likmes paaugstinājumu nozarē, tad šī ģenerālvienošana var samazināt piemaksas apmēru par virsstundu darbu. Taču piemaksas apmērs nevar būt mazāks par 50 % no darbiniekam noteiktās stundas vai dienas algas likmes.

Tika saglabāts arī Darba likuma 110. pantā noteiktais, ka arodbiedrības biedru nevar atbrīvot no darba bez saskaņošanas ar arodbiedrību, un vienīgais LBAS kompromiss šajā jautājumā ir, ka darbiniekam jābūt arodbiedrības biedram ne mazāk kā sešus mēnešus.

Sociālie partneri vienojās atbalstīt arī LBAS priekšlikumu: ja darbinieks – arodbiedrības biedrs – nespēj veikt nolīgto darbu veselības stāvokļa dēļ, un to apliecina ārsta atzinums, tad jānotiek konsultācijām ar arodbiedrību, nevis, kā to vēlējas LDDK, – atbrīvot no darba bez konsultēšanās.

12. aprīlī LMNA arodbiedrības darba koordinatore Anete Kice, klāt esot LMNA priekšsēdētājai Ingunai Siņicai, tikās ar zviedru mentoru Kenetu Johansonu par Baltijas Organizēšanas akadēmijas (BOA) partnerības līguma slēgšanu. Tikšanās laikā tika pārrunāti līguma nosacījumi.

K. Johansons pastāstīja par zviedru arodbiedrības labo praksi nozares koplīgumu slēgšanā.

30.–31. augustā Trauku mežniecībā, Lietuvā, notika Latvijas un Lietuvas Meža nozaru arodbiedrību pārstāvju gadskārtējais seminārs.

LMNA pārstāvēja valdes locekļi (117. att.): K. Rapa, U. Roze, I. Siņica, LMNA Revīzijas komisijas loceklis A. Ivļijevs, arodbiedrības biedru organizatore I. Šimpermane, LMNA arodbiedrības darba koordinatore A. Kice un Dz. Stīvka – *Latvijas Finieris* rūpnīcas *Verems* arodorganizācijas priekšsēdētāja.

Lietuvas un Latvijas pārstāvji savstarpēji iepazīstināja kolēģus ar problēmām, ar kurām arodbiedrības saskaras ikdienas darbā.

10. septembrī LMNA eksperts darba aizsardzībā Āris Smildziņš iesniedza LBAS „Priekšlikumus 2019. gada preventīvo darba aizsardzības pasākumu plānam”.

Āris Smildziņš: „(..) Labklājības ministrija (LM), uzsākusi preventīvo darba aizsardzības pasākumu plānu 2019. gadam izstrādes priekšdarbus un aicina LBAS iesniegt savus priekšlikumus un idejas. Līdz šim preventīvo pasākumu plānu projektus izstrādāja valsts institūcijas (piemēram, LM), kuru pārziņā ir gan Valsts politika darba aizsardzības jomā, gan speciālistu, gan informatīvie

(nepieciešamie statistikas rādītāji) un arī naudas resursi. Atkāpjoties no līdzšinējās, manuprāt, loģiskās prakses preventīvo plānu projektu izstrādē, priekšlikumu iesūtīšanā šoreiz priekšroka tiek dota arodbiedrībām.”

Priekšlikumi:

1. Atbalstāmi ir LBAS speciālistu priekšlikumi: par ceļvedi nelaiemes gadījumam izmeklēšanā; par projektu konsultantu darbības apkopojumu; par tipveida instrukcijām elektrodrošībā, darbā ar datoru, smagumu celšanā un ugunsdrošībā.

2. Apkopot un publicēt konkrētu informāciju par raksturīgākajiem (varbūt dramatiskākajiem) 2017.–2018. gadā notikušajiem smagajiem negadījumiem un nāves gadījumiem darbā un to sekām.

2.1. Par kādu no nelaiemes gadījumiem izdot grāmatu, kuru varētu izmantot arī mācību iestādēs, pirmkārt, profesionālās izglītības iestādēs.

3. Zināšanu atsvaidzināšanas un jaunāko darba aizsardzības normatīvo aktu prasību apguves nolūkā organizēt 3–4 reģionālos seminārus uzticības personām.

4. Organizēt pēdējos 2–3 gados reģistrēto uzņēmumu vadītājiem – darba devējiem, reģionālos seminārus darba aizsardzības jomā (normatīvie akti, t. sk. par darba attiecībām, rīcību to prasību izpildē).

4.1. Izstrādāt ieteikumus/padomus darba aizsardzībā jaundibināmo un jauno uzņēmumu vadītājiem/darba devējiem.

5. Atjaunot Nacionālā kontaktpunkta izdevuma *Darba Aizsardzības ziņas* izdošanu. (2014. gadā izdots pēdējais numurs – nr. 32).

6. Iedibināt Uzticības personu dienu. Piemēram, Zviedrijā tā ir noteikta katra gada 43. nedēļā,

117. att. 31.08.2018. LMNA delegācija Lietuvas ārēs. Priekšā (no kreisās): I. Siņica, K. Rapa, A. Kice, Dz. Stīvka, I. Šimpermane. Otrajā rindā: A. Ivļijevs un U. Roze.

kurā notiek semināri, sanāksmes, izstādes par darba aizsardzības tematiku dažādās vietās, arī tirgū!.

7. Rosināt valdību noteikt Latvijā Starptautisko strādnieku piemiņas dienu 28. aprīli par oficiāli atzīmējamo dienu, kā tas ir, piemēram, Austrālijā, Argentīnā, Beļģijā, Bermudu salās, Brazīlijā, Kanādā, Dominikānas Republikā, Gibraltārā, Īrijā, Luksemburgā, Panamā, Peru, Portugālē, Spānijā, Taizemē, Taivānā, ASV un Lielbritānijā. Vēl vismaz deviņās valstīs tiek risināts jautājums par līdzīga statusa noteikšanu šai dienai.

8. Turpināt praksi filmu demonstrēšanā par darba aizsardzības tematiku (*Rīga Plaza* vai citur Rīgā un arī reģionos, semināru ietvaros.

9. 2017. gadā visu darbā notikušo nelaimes gadījumu (NG) galvenais cēlonis ir bijis “nedroša cilvēka rīcība”. 71,4 %, bet tajā skaitā NG, kurus izmeklē Valsts darba inspekcijas amatpersonas (smagie un nāves gadījumi) – šis cēlonis ir bijis tikai 45,3 % gadījumu. Izvērtēt nodarbināto profesionālo sagatavotību darba aizsardzības jomā un darba devēja organizētās nelaimes gadījuma izmeklēšanas objektivitāti un attiecīgi izstrādāt preventīvos pasākumus.

10. Izstrādāt un veikt pasākumus riska faktoru mērījumu un obligāto veselības pārbažu nodrošināšanai. 60,2 % darbavietu, kurās strādājuši pirmreizēji apstiprinātie arodslimnieki, nav veikti darba vides riska faktoru mērījumi! 12,6 % no šiem arodslimniekiem nav veikta obligātās veselības pārbaude.

24. oktobrī LBAS valde, cita starpā, uzklaušoja Latvijas Iekšlietu darbinieku arodbiedrības (LIDA) priekšsēdētāja Armanda Augustāna sagatavoto priekšlikumu „Par biedru naudu kā attaisnoto izdevumu”.

Armands Augustāns: „(..) Ikdienas darbā tiek domāts par arodbiedrību darbu, kā veicināt un attīstīt arodbiedrību kustību Latvijā. Diemžēl iedzīvotāji biedrošanās kustību izmanto kūtri, jo nepastāv pietiekami daudz valsts radītu mehānismu, kas būtu izdevīgi tieši arodbiedrības biedriem. Arvien mazāk cilvēku vēlas stāties arodbiedrībās, kā arī daudziem ir vēlēšanās no tās izstāties, biedru skaits samazinās. LIDA ieskatā arī Latvijai būtu jāpārņem Rietumeiropas valstu labā prakse un jāattīsta biedrošanās brīvības popularitāte. LIDA ierosina – samaksāto arodbiedrības biedra naudu iekļaut attaisnoto izdevumu sarakstā. Proti, no likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” 10. panta secināms, ka attaisnotie izdevumi ir konkrēti likumā uzskaitīti personas izdevumi, ko pirms ienākumu aplikšanas ar nodokli no gada apliekamo ienākumu apjoma atskaita. Arodbiedrības mērķis

ir pievērst uzmanību darbinieku vajadzībām, panākt viņu ienākumu nepārtrauktu pieaugumu, darba tiesību aizsargāšanu un tādu sociālo garantiju nodrošināšanu, kas veicinātu personības brīvu un vispusīgu attīstību.”

1. novembrī, pēc vairāku mēnešu diskusijām, 12. Saeimas pēdējā plenārsēdē tiek pieņemti Darba likuma grozījumi, kas nosaka: gadījumos, kad nozares ģenerālvienošānās paredz minimālo algu, kas ir būtiski lielāka par valstī noteikto, uzņēmēji par virsstundu darbu varēs maksāt mazāk – nevis 100, bet gan 50 % apmērā.

Pret izmaiņām to apspriešanas gaitā iebilda tiesībsargs, Ārvalstu investoru padome Latvijā, LTRK. Prognozē, ka šī norma tiks apstrīdēta Satversmes tiesā.

Attiecīgos Darba likuma grozījumus lobēja Latvijas Būvuzņēmēju partnerība – būvnieki, kuri noslēguši ģenerālvienošanos.

Valsts prezidents Raimonds Vējonis 9. novembrī šos Darba likuma grozījumus nodeva Saeimai otrreizējai caurlūkošanai.

2. novembrī Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība (LBAS) ik gadu pirms Latvijas dzimšanas dienas LBAS apbalvo tās uzņēmumu un iestāžu arodbiedrības, kas aizvadītā gada laikā visaktīvāk iestājušās par darbinieku tiesībām, darba apstākļu un koplīgumu uzlabošanu.

Šogad tika apbalvoti arī aktīvākie arodbiedrību līderi, kas ilgtermiņā devuši nozīmīgu ieguldījumu arodbiedrību kustības attīstībā un veidošanā, kā arī veicinājuši sadarbību ar darba devējiem un jaunu biedru piesaistīšanu.

LBAS Atzinības rakstus un balvas saņēma 21 arodorganizācija un 15 arodbiedrību līderi, kurus apbalvošanai izvirzījušas LBAS dalīborganizācijas:

- apbalvoto arodorganizāciju vidū – AS *Latvijas Finieris* arodorganizācija (priekšsēdētāja Kristīne Rapa);
- apbalvoto aktīvāko arodbiedrību līderu vidū – Anete Kice (Meža nozares arodbiedrības darba koordinētāja) (118. att.) .

12.–14. decembrī Adanā, Turcijā, notika BWI Eiropas reģionālā konference. Pulcējās delegāti no divdesmit septiņām valstīm. Latviju pārstāvēja Latvijas Meža nozares arodbiedrības priekšsēdētāja Inguna Siņica, LMNA arodbiedrības darba koordinētāja Anete Kice un Latvijas Būvniecības nozares arodbiedrības vadītāja Ieva Gretere (119. att.).

Konference ievēlēja BWI Eiropas Reģionālās komitejas locekļus. Johans Lindholms saglabā prezidenta posteni. Ramazans Agars (Turcijas

118. att. 2.11.2018.
No kreisās: LBAS priekšsēdētāja
vietniece I. Liepiņa,
LBAS priekšsēdētājs E. Baldzēns,
A. Kice, LF arodorganizācijas
priekšsēdētājas vietniece Dz. Stivka,
I. Siņica un LBAS priekšsēdētāja
vietnieks A. Muhlinkins.

YOL-IS) tiek ievēlēts par komitejas priekšsēdētāja vietnieku. Par BWI Eiropas Reģionālās komitejas locekli ievēlēja LMNA priekšsēdētāja Inguna Siņica.

BWI Eiropas Reģionālās sieviešu komitejas vēlēšanās Rita Šiavi (*Rita Schiavi*) tika ievēlēta par Reģionālās sieviešu komitejas priekšsēdētāju, bet par Reģionālās sieviešu komitejas locekli – Anete Kice.

Latvijas Meža nozares arodbiedrība un tās pārstāves kļūst starptautiski atpazīstamas!

19. decembrī LMNA padomes 4. sesijā, priekšsēdētāja I. Siņica, sniedzot pārskatu par paveikto 2018. gadā, atzīmēja: „(..) 2018. gadā

LMNA aktīvi iesaistījās Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības un Valsts izglītības satura centra kopējā Eiropas Sociālā fonda projektā 8.5.2.0/16/I/001 „Nozaru kvalifikācijas sistēmas pilnveide profesionālās izglītības attīstībai un kvalitātes nodrošināšanai”. *Tā mērķis* – pilnveidot profesionālās izglītības saturu, aktualizēt un izstrādāt profesiju standartus un profesionālās kvalifikācijas prasības saskaņā ar Latvijas kvalifikācijas ietvarstruktūru, kā arī izstrādāt profesionālās kvalifikācijas eksāmenu saturu, ieviešot izglītības programmu modulāro pieeju un nodrošinot nepieciešamos mācību līdzekļus programmu kvalitatīvai īstenošanai.”

Projekta darbības laikā, sadarbojoties ar pieaicinātiem meža nozares ekspertiem, tika izstrādāti vairāki profesiju standarti un profesionālās kvalifikācijas prasības ar nozari saistītām profesijām: mežsaimniecības tehniķis, meža mašīnu operators, kokvedēja automobiļa vadītājs, mēbeļu galdnieks, būvizstrādājumu galdnieks un restaurācijas tehniķis (koka konstrukciju restaurācijai).

2019. gads

Janvāra sākumā Nacionālās trīspusējās sadarbības padomes (NTSP) sēdē valdība un sociālie partneri – Latvijas Darba devēju konfederācija (LDDK) un Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība (LBAS) – apstiprināja Konkurētspējas un ilgtspējas trīspusējās sadarbības apakšpadomes izveidi.

Darbam apakšpadomē no arodbiedrības puses izvirzīti: Egils Baldzēns, LBAS priekšsēdētājs – apakšpadomes vadītājs; Aleksandrs Muhlinkins,

119. att. 12.12.2018. Adana. Latvijas delegācija A. Kice (no kreisās), I. Siņica (abas LMNA) un I. Gretere (LBNA) BWI konferencē.

120. att. 14.03.2019. LMNA priekšsēdētāja I. Siņica tiekas ar VMD ģenerāldirektoru A. Krēšliņu.

LBAS priekšsēdētāja vietnieks – apakšpadomes vadītāja vietnieks; Irēna Liepiņa, LBAS priekšsēdētāja vietniece; Aivis Dišlers, LAB *Enerģija* valdes loceklis, AS *Augstsprieguma tīkls* aroorganizācijas priekšsēdētājs; Inguna Siņica, LMNA priekšsēdētāja; Rita Pfeifere, LIA priekšsēdētāja; Juris Kalniņš, Sabiedrisko pakalpojumu un transporta darbinieku arodbiedrības LAKRS priekšsēdētājs.

Konkurētspējas un ilgtspējas apakšpadome izskata valsts ekonomiskās politikas, tautsaimniecības struktūrpolicies, uzņēmējdarbības attīstības politikas, investīciju politikas, rūpniecības politikas, darba tirgus politikas, pētniecības un inovācijas plānošanas un citu politiku dokumentu un normatīvo aktu projektus, izstrādā savus priekšlikumus, kā arī sniedz atzinumus pirms to izskatīšanas NTSP un valdībā. Un vēl – tā nodrošina un veicina valsts, darba devēju organizāciju un to apvienību un darbinieku arodbiedrību sadarbību un līdzdalību tautsaimniecības konkurētspējas celšanā, atbalstu digitalizācijas, mobilo pakalpojumu, AI (mākslīgā intelekta), robotikas un iniciatīvas „Rūpniecība 4.0” ieviešanā un nozaru ilgtspējīgā attīstībā, kam nepieciešams īstenot darba ražīguma un efektivitātes paaugstināšanu, strukturālo reformu turpināšanu, augstākas pievienotās vērtības produktu un pakalpojumu radīšanā, lai nodrošinātu konkurētspējīgas darba vietas un adekvātu darba samaksu.

14. martā LMNA priekšsēdētāja Inguna Siņica arodbiedrības birojā tiekas ar Valsts meža dienesta ģenerāldirektoru Andi Krēšliņu (120. att.), lai pārrunātu nozares aktualitātes un kopēji meklētu iespējamus risinājumus problēmām. Svarīgākā tēma – atalgojums VMD darbiniekiem. Samilzusi problēma ir arī sezonas darbinieku lielā mainība zemās darba samaksas un sociālo garantiju minimāla nodrošinājuma dēļ.

Sociālie partneri vienojās par kopīgu rīcību VMD darbinieku problēmu risināšanā.

Tika sagatavota un nosūtīta vēstule zemkopības ministram Kasparam Gerhardam ar aicinājumu tikties, lai pārrunātu jautājumus par VMD darbinieku noteiktās darba samaksas konkurētspējas paaugstināšanu, jo citu valsts un pašvaldību meža nozares uzņēmumu darbinieki par līdzīgu pienākumu veikšanu saņem līdz pat divām reizēm lielākas algas – tātad netiek nodrošināts vienlīdzības princips.

10.–14. aprīlī Stokholmā notiek BWI Eiropas Reģionālā arodbiedrību jauniešu asambleja. Asamblejā piedalās meža un būvniecības nozaru arodbiedrību jauniešu delegāti, kas pārstāv divdesmit arodbiedrības no piecpadsmit valstīm visā Eiropā. Latvijas arodbiedrības pārstāvēja Kārlis Bērziņš (LMNA) un Matijs Babris (LBNA).

Asamblejas laikā tika ievēlēts padomes priekšsēdētājs Jakobs Vagners, Zviedrijas būvniecības nozares arodbiedrības BYGGNADS pārstāvis, un seši reģionālās jauniešu padomes locekļi.

Par vienu no reģionālās jauniešu padomes locekļa vietniekiem ievēlēts LMNA jauniešu padomes loceklis Kārlis Bērziņš (LMNA, AS *Latvijas Finieris*). (121. att.)

15. aprīlī Meža nozares arodbiedrībā darbu arodbiedrības biedru organizatores amatā sāk Ligita Brahmāne. Jaunās kolēģes galvenais uzdevums būs jaunu arodbiedrības biedru piesaiste. Viņai ir pieredze koplīgumu pārrunu vešanā, jaunu arodbiedrības biedru piesaistē, kā arī ir

121. att. 10.04.2019. LMNA pārstāvis K. Bērziņš (no labās) BWI jauniešu asamblejā Stokholmā.

izdevies vairākos uzņēmumos izveidot jaunas arodorganizācijas.

No 1994. gada L. Brahmane ir vadījusi *Lattelecom (Tet)* Jelgavas arodorganizāciju. Nozīmīga arodbiedrību pieredze iegūta no 2008. gada oktobra līdz 2013. gada 31. decembrim, strādājot Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības Zemgales konsultāciju centrā, veicot darba tiesību un darba aizsardzības konsultanta pienākumus.

Ligita Brahmane augstāko izglītību ieguvusi Latvijas Lauksaimniecības universitātes Ekonomikas fakultātē. Otrā augstākā izglītība ir jau vēlāk iegūtā juriskonsulta kvalifikācija. Lai pilnveidotu zināšanas Tiesību zinātnēs, Ligita turpina mācīties magistratūrā.

Un, lūk, pirmie darba augļi – Ligitas Brahmanes izstrādāts jauns LMNA Reklāmas materiāls (122. att.) – palīgs arodorganizācijām jaunu biedru piesaistei.

21. martā (pagājuši tikai trīs gadi – kopš 2016. gada 19. maija diskusijas) vecākā un biedru skaita ziņā lielākā krājaizdevu sabiedrība Latvijā *Dzelzceļnieks KS* ir mainījusi nosaukumu un kļuvusi par Latvijas Arodbiedrību krājaizdevu sabiedrību (LAKS). 28. martā nosaukuma maiņa reģistrēta Uzņēmumu reģistrā.

Krājaizdevu sabiedrību likuma 2009. gada grozījumi dod iespēju krājaizdevu sabiedrībā apvienoties ne tikai vienas arodbiedrības biedriem, bet arī paplašināt klientu loku ar biedriem no vienas arodbiedrību apvienības.

Līdz ar to Latvijas Arodbiedrību krājaizdevu sabiedrība (LAKS) šobrīd ir vecākā un lielākā krājaizdevu sabiedrība Latvijā, kas finanšu pakalpojumus sniedz 17 Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības (LBAS) dalīborganizāciju arodbiedrības biedriem un viņu ģimenes locekļiem. Tās ir: Latvijas Dzelzceļnieku un satiksmes nozares arodbiedrība, Latvijas arodbiedrība *Enerģija*, Latvijas Sakaru darbinieku arodbiedrība, Latvijas Iekšlietu darbinieku arodbiedrība, Latvijas Ceļu darbinieku arodbiedrība, Latvijas Lauksaimniecības un pārtikas nozaru arodbiedrība, Latvijas Meža nozares arodbiedrība, Latvijas Aviācijas darbinieku arodbiedrību federācija, Latvijas Ārstniecības un aprūpes darbinieku arodbiedrība, Latvijas Būvniecības nozares arodbiedrība, Latvijas Kultūras darbinieku arodbiedrību federācija, Latvijas Industriālo nozaru arodbiedrība, Latvijas Pašvaldību darbinieku arodbiedrība, Latvijas Ūdenstransporta darbinieku federatīvā arodbiedrība, Latvijas

122. att. jauns LMNA Reklāmas materiāls – palīgs arodorganizācijām jaunu biedru piesaistei.

Valsts iestāžu, pašvaldību, uzņēmumu un finanšu darbinieku arodbiedrība.

24. maijā, lai tuvāk iepazītos ar meža apakšnozaru darba īpatnībām, LMNA arodorganizāciju vadītāju un aktīvistu informatīvā sanāksme notiek Baltijas lielākajā meža izziņas pasākumā *Latvijas Meža dienas*, kas norisinās 24. un 25. maijā Tērvetes dabas parkā (123. att.).

Latvijas Meža dienas organizēja AS *Latvijas valsts meži* (LVM) sadarbībā ar Tērvetes novada pašvaldību, Latvijas Meža īpašnieku biedrību, Latvijas Kokrūpniecības federāciju un biedrību *Zaļās mājas*.

Mežam, lai tas augtu liels un varens, nepieciešami pieci elementi: zeme–ūdens–gaiss–uguns–cilvēks (no *Meža dienu* bukleta). Patiesi iepazīt šos piecus meža elementus varēja piecās pasākuma zonās ar vairāk nekā 80 meža izziņas pieturām.

Viedoklis:

„(..) viens no atslēgas jautājumiem ir atalgojums – tam ir jāizlīdzinās ar Eiropas līmeni. (..) Meža nozarē tas pakāpeniski izdodas un esam starp līderiem atalgojuma pieauguma ziņā. Pie

123. att. 24.05.2019. *Latvijas Meža dienas* Tērvetes dabas parkā.

124. att. 28.08.2019. ar zemkopības ministru K. Gerhardu (otrais no kreisās) tiekas arodbiedrības pārstāvji E. Baldzēns (LBAS), I. Siņica un A. Kice (LMNA).

gandrīz nemainīga aptuveni 40 000 nodarbināto skaita mežsaimniecībā, kokrūpniecībā un mēbeļu ražošanā kopējās valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas no 83 miljoniem eiro 2015. gadā ir pieaugušas līdz vairāk nekā 128 miljoniem 2018. gadā. (..)“ Indulis Kovsārs, Latvijas Kokrūpniecības federācijas prezidents, intervijā Dz. Smiltēnai „Pasauli glābs bioekonomika”, *Baltijas Koks*, jūlijs, 2019.

28. augustā Zemkopības ministrijā ar ministru Kasparu Gerhardu tiekas nozares arodbiedrības (LMNA) priekšsēdētāja Inguna Siņica un Brīvo arodbiedrību savienības (LBAS) priekšsēdētājs Egils Baldzēns (124. att).

Tika pārrunāta atalgojuma politika Valsts meža dienestā, iespējamie priekšlikumi nodokļu politikas pilnveidošanai 2021. gadam, kā arī līdz šim paveiktie uzlabojumi un modernizācija.

Arodbiedrības uzsvēra, ka VMD darbība ir saistīta ar mežu un meža zemes teritoriju, kuras

platība kopš Latvijas neatkarības atgūšanas ir pieaugusi, un attiecīgi ir pieaudzis arī VMD veicamā darba apjoms. Savukārt darbinieku skaits, kuri nodrošina VMD funkcijas, ir samazinājies aptuveni trīs reizes.

Esošā finansējuma dēļ ugunsnedrošajā laika posmā nav iespējams pietiekamā skaitā nodarbināt meža ugunsdzēsējus un specializētā autotransporta vadītājus. VMD darbinieku darba samaksa vēl joprojām ir zemākā nozarē.

Ministrs Kaspars Gerhards piekrita, ka ir nepieciešams stiprināt Valsts meža dienestu, veidojot arī samērīgu un atbilstošu atalgojuma sistēmu dienesta darbiniekiem.

Arodbiedrības ar ministru pārrunāja arī jauno meža speciālistu piesaisti valsts sektorā. Patlaban mežu nozarē būtisks izaicinājums ir darbinieku trūkums, ko ir veicinājis nepietiekamais atalgojums.

15. novembrī tradicionāli, Latvijas valsts dzimšanas dienas priekšvakarā, Brīvo arodbiedrību savienība (LBAS) apbalvo labākās uzņēmumu un iestāžu arodbiedrības, kā arī aktīvākos līderus.

Šogad vienpadsmit LBAS dalīborganizācijas apbalvošanai bija izvirzījušas četrpadsmit labākās arodbiedrības un piecus aktīvākos līderus, kas pēdējā gada laikā visaktīvāk ir aizstāvējuši darbinieku intereses sarunās ar darba devēju un ir iesaistījušās nozaru arodbiedrību un LBAS aktivitātēs.

Nominācijā *Labākā arodbiedrība 2019* LBAS balvu un Atzinības rakstu ieguva Sēlijas virsmežniecības arodbiedrība un priekšsēdētājs Pāvels Maculēvičs (125. att.).

Nominācijā *Aktīvākais līderis* LBAS nozīmi un Atzinības rakstu ieguva Dzidra Stivka – AS *Latvijas Finieris* rūpnīcas *Verems* ilggadējā arodbiedrības priekšsēdētāja. (126. att.)

125. att. 15.11.2019. I. Siņica, P. Maculēvičs un E. Baldzēns (LBAS).

126. att. 15.11.2019. No kreisās: K. Rapa, I. Siņica, Dz. Stivka un E. Baldzēns.

PĒCVĀRDS

Grāmatā atspoguļoti pēdējie lielākie Latvijas Meža nozares arodbiedrības notikumi, kurus šī darba autoram Jurim Spārem izdevies piefiksēt. Šobrīd pasaule globalizējas. Šīs globālās izmaiņas viennozīmīgi skar arī Latvijas meža nozarē strādājošos. Strādājošo tiesību aizsardzībai arodbiedrība piemērojas jaunajām darba tirgus izmaiņām, rūpējoties par darbinieku labklājības celšanu. Galvenais virzītājs ir spēja būt vienotiem.

*“Katrs savā darbā,
bet visi valsts darbā.”*

Kārlis Ulmanis

LATVIJAS MEŽA NOZARES ARODBIEDRĪBA

LMNA

SPĒKS — VIENĪBĀ!

TOP 7 iemesli pievienoties LMNA

1. LMNA Tevi sadzirdēs un palīdzēs atrisināt sarežģījumus.
2. LMNA sniegs bezmaksas juridisko palīdzību un aizstāvēs Tevi.
3. LMNA noslēgs koplīgumu ar darba devēju, lai uzlabotu Tavu darba vidi un labklājību.
4. Tu varēsi piedalīties dažādās apmācībās un profesionāli augt.
5. LMNA uzraudzīs darba aizsardzības noteikumu izpildi Tavā darbavietā.
6. Iestājoties LMNA Tu vienlaikus kļūsti par starptautiskās arodbiedrību kustības biedru. Tas pavērs Tev plašāku redzesloku.
7. Solidaritātes fonda ietvaros sniegsim materiālo palīdzību īpašos gadījumos.

Vairāk informācijas mājaslapā

www.lmna.lv

Seko Facebook

Latvijas Meža nozares arodbiedrība

e-pasts

lmna@lmna.lv

Kontakttālrunis +371 25 747 840

Bruņinieku iela 29/31, Rīga LV-1001